ACUM O ECRANIZARE DE EXCEPȚIE



# HOBBITUL

## O CĂLĂTORIE NEAȘTEPTATĂ

J.R.R. TOLKIEN

*Hobbitul acesta, pe nume Baggins, era un hobbit foarte înstărit. Bagginșii se statorniciseră pe meleagurile din preajma Măgurii de nici nu se mai știa când, iar lumea îi socotea drept un neam foarte respectabil, nu numai pentru că erau bogați – cei mai mulți dintre ei –, ci și pentru că niciodată nu avuseseră vreo aventură în viața lor și nimic din ce făceau nu surprindea: știai dinainte ce va răspunde un Baggins la indiferent ce întrebare, încât nici nu te mai osteneai să-l întrebi ceva.*
*În cele ce urmează, se povestește despre cum a avut un Baggins o aventură și cum s-a pomenit făcând și spunând lucruri cu totul neașteptate. Și-o fi pierdut el mai apoi respectul megieșilor, în schimb s-a ales... ei bine, veți vedea dacă, până la urmă, s-a ales cu ceva.*

*biblioteca rao*

# J.R.R. TOLKIEN

# HOBBITUL

Traducere din limba engleză
IRINA HOREA
Traducerea versurilor
ION HOREA



*editura rao*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
TOLKIEN, JOHN RONALD REUEL
Hobbitul / J.R.R. Tolkien; trad.: Irina Horea. -
Bucureşti: Editura RAO, 2012

ISBN 978-606-609-368-2

I. Horea, Irina (trad.)

821.111-31=135.1

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, Bucureşti, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

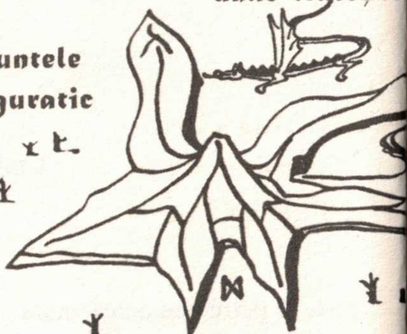
J.R.R. TOLKIEN
*The Hobbit*
Prima ediţie publicată de HarperCollins Publishers Ltd


2012

ISBN 978-606-609-368-2

## CUPRINS

La răsărit se
Munții de
unde trăiește



Muntele
Singuratic

În vremurile de demult
aici trăia Thrain,
regele de sub Munte

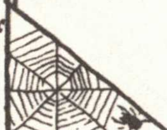


Departe la Miazănoapte
sunt Munții Cenușii și
Landa Veștejită,
de unde au venit

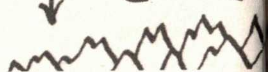


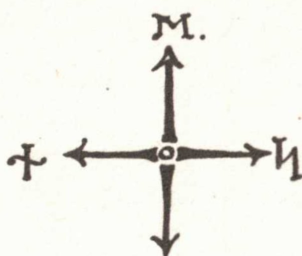
Viermii cei Mari

Harta lui Thror



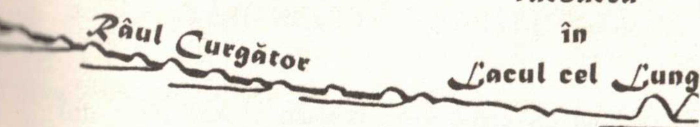
La apus se a
Codru În





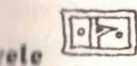

Aici trăia Girion,
Seniorul
Ţinutului de Jos

Aici este
vărsarea
în
Lacul cel Lung




Pustiiciunea
Dragonului

În Esgaroth,
pe
Lacul cel Lung,
trăiesc Oamenii



ele




t păienjeni.

CAPITOLUL I

# O PETRECERE NEAȘTEPTATĂ

Într-o vizuină în pământ trăia odată un hobbit. Nu era o vizuină urâtă, murdară, jegoasă, plină de rămășițe de viermi și duhnind a mocirlă. Și nici o vizuină nisipoasă, uscată, goală, în care să nu ai pe ce să te așezi sau pe ce să-ți pui blidul cu mâncare: era o vizuină de hobbit, cu alte cuvinte – dichisită.

Avea o ușă perfect rotundă, ca un hublou, vopsită în verde, și exact în mijlocul ei era fixat un mâner, ca un soi de bilă, din alamă galbenă și lucitoare. Ușa se deschidea spre un hol în formă de tub, ca un tunel: un tunel foarte tihnit, fără urmă de fum, cu pereții îmbrăcați în lemn, podele din dale acoperite de covoare, și unde se găseau scaune lustruite și multe, foarte multe cuiere pentru pălării și haine – hobbitului îi plăcea să primească oaspeți. Tunelul pătrundea adânc, mai curând pe ocolite decât drept, în coasta măgurii – Măgura, sub acest nume era cunoscută pe multe mile în jur – și din el se deschideau nenumărate uși mici și rotunde, întâi de o parte, apoi de cealaltă parte. Hobbitul nu era nevoit să urce sau să coboare vreo scară înăuntrul vizuinei sale: dormitoarele, băile, beciurile, cămările (multe, multe), dulapurile de haine (adevărate încăperi pline de haine), bucătăriile, sufrageriile, toate se găseau la același cat și dădeau în același coridor. Cele mai bune încăperi se găseau pe partea stângă (cum intrai), acestea

fiind singurele care aveau ferestre, rotunde, îngropate adânc, de la care se vedeau grădina şi, dincolo de ea, pajiştile coborând până la râu.

Hobbitul acesta, pe nume Baggins, era un hobbit foarte înstărit. Bagginşii se statorniciseră pe meleagul din preajma Măgurii de nici nu se mai ştia când, iar lumea îi socotea drept un neam foarte respectabil, nu numai pentru că erau bogaţi – cei mai mulţi dintre ei –, ci şi pentru că niciodată nu avuseseră vreo aventură în viaţa lor şi nimic din ce făceau nu surprindea: ştiai dinainte ce va răspunde un Baggins la indiferent ce întrebare, încât nici nu te mai osteneai să-l întrebi ceva. În cele ce urmează, se povesteşte despre cum a avut un Baggins o aventură şi cum s-a pomenit făcând şi spunând lucruri cu totul neaşteptate. Şi-o fi pierdut el mai apoi respectul megieşilor, în schimb s-a ales... ei bine, veţi vedea dacă, până la urmă, s-a ales cu ceva.

Mama hobbitului din povestea noastră... dar, la urma urmei, ce-i acela un hobbit? Îmi vine să cred că, în ziua de azi, hobbiţii au nevoie cât de cât de o descriere, deoarece seminţia lor s-a împuţinat şi se fereşte de Seminţia Mare, cum ne numesc ei pe noi. Sunt (sau au fost) o seminţie mică de stat, jumătate cât noi de înalţi şi mai mici decât gnomii bărboşi. Hobbiţii nu au bărbi. Vrăji nu prea fac, decât din cele mărunte, de zi cu zi, care-i ajută să dispară iute şi pe nesimţite atunci când fiinţe mătăhăloase şi neghioabe, ca voi şi ca mine, apar prin preajmă, împiedicându-se de toate cele şi făcând un zgomot de zici că-s elefanţi, zgomot pe care hobbiţii îl aud de la o milă depărtare. Mai toţi sunt pântecoşi; îşi pun veşminte viu colorate (cu deosebire verzi şi galbene); încălţări nu poartă, deoarece labele lor au de la natură talpa groasă şi sunt acoperite de păr castaniu şi des, asemănător cu acela (cârlionţat) de pe creştet, care le ţine de cald; au degete lungi, maronii şi îndemânatice, chipurile vesele, iar când râd, scot hohote adânci, răsunătoare (mai cu seamă după cină pe care, ori de câte ori au prilejul, o servesc de două ori pe zi). Ei, acum ştiţi destule, aşa că putem trece mai departe. După cum spuneam, mama aces-

tui hobbit – adică a lui Bilbo Baggins – era nemaipomenita Belladonna Took, una dintre remarcabilele fiice ale Bătrânului Took, mai-marele hobbiţilor de peste Apă, râuşorul ce curgea la poalele Măgurii. Adeseori se vorbea (prin alte familii) că, de mult de tot, unul dintre strămoşii Took şi-ar fi luat drept soaţă o elfă. Ceea ce era o bazaconie, fără doar şi poate, şi totuşi, ca fire, nu se asemănau întru totul cu ceilalţi hobbiţi şi, din când în când, câte unul, altul din clanul Took pornea în aventură. Numai ce te trezeai că dispăruse, iar familia nu sufla o vorbuliţă despre asta; fapt e însă că neamul Took era mai puţin respectabil decât Bagginşii, deşi neîndoielnic îi întrecea în bogăţie.

Să nu înţelegeţi cumva că Belladonna Took ar fi avut parte de vreo aventură după ce a devenit doamna Bungo Baggins. Bungo – adică tatăl lui Bilbo – a durat pentru soţia lui (şi, în parte, cu banii ei) cea mai luxoasă vizuină de hobbit ce se găsea sub Măgură, peste Măgură sau dincolo de Apă, şi acolo au trăit până la sfârşitul zilelor lor. În ceea ce-l priveşte pe Bilbo – singurul ei fiu –, deşi arăta şi se purta întocmai ca vânjosul şi temeinicul său părinte, de-ai fi zis că-i copia lui fidelă, avea ceva ciudat în toată alcătuirea sa, care i se trăgea de la Familia Took şi care nu aştepta decât momentul prielnic pentru a ieşi la lumină. Dar nici o asemenea împrejurare nu s-a ivit înainte ca Bilbo Baggins să fi ajuns bărbat în toată firea, trecut de cincizeci de ani, care trăia în frumoasa vizuină de hobbit, construită de tatăl său şi pe care tocmai v-am descris-o – de fapt, înainte ca, după toate aparenţele, el să se fi aşezat la casa lui, fără gând de-a se urni din loc.

Printr-o ciudată întâmplare, într-o bună dimineaţă de demult de tot, când în lume era pace şi mai puţină hărmălaie, iar verdeaţa mai mănoasă, când hobbiţii erau numeroşi încă şi prosperi, iar Bilbo Baggins stătea în prag, după micul dejun, trăgând dintr-o pipă de lemn atât de lungă, încât aproape că ajungea la păroasele lui degete (îngrijit periate) de la picioare – în faţa casei sale îşi făcu apariţia Gandalf. Da, Gandalf, nimeni altul! De-aţi fi auzit măcar un sfert din ce-am auzit eu despre el – iar eu am auzit doar

foarte puţin din tot ce e de auzit – aş zice că aţi fi pregătiţi pentru orice fel de poveste nemaipomenită. Oriunde mergea el, numai ce răsăreau şi cele mai năstruşnice poveşti şi aventuri. Nu mai străbătuse drumul de la poalele Măgurii de câteva care de ani, mai bine zis de când se prăpădise prietenul său Bătrânul Took, încât hobbiţii aproape că uitaseră cum arăta la înfăţişare. Erau cu toţii copilandri – hobbiţei şi hobbiţele – la vremea la care treburi numai de el ştiute îl duseseră dincolo de Măgură şi departe de Apă.

Prin urmare, în acea dimineaţă Bilbo – care de bună seamă n-avea cum să bănuiască ceva – se pomeni în faţa lui cu un bătrân care ţinea în mână un toiag. Purta o pălărie albastră, înaltă şi ţuguiată, o mantie lungă, cenuşie, o eşarfă argintie peste care atârna o barbă albă, lungă până din jos de brâu, şi nişte încălţări negre, cât toate zilele de mari.

– Bună dimineaţa! zise Bilbo, cu toată convingerea: soarele strălucea, iarba era foarte verde.

Dar Gandalf îl privi pe sub sprâncenele sale stufoase şi atât de lungi, încât ieşeau de sub borul pălăriei, ce-i umbrea chipul.

– Ce vrei să zici? îl iscodi el. Îmi urezi o dimineaţă bună, sau zici că dimineaţa e bună, chiar dacă eu n-o socotesc astfel?; sau poate că mătăluţă te simţi bine în această dimineaţă?; ori poate gândeşti că e o dimineaţă care te face să fii bun?

– Toate la un loc, răspunse Bilbo. Unde mai pui că e o dimineaţă cum nu se poate mai potrivită pentru a trage o pipă sub cerul liber. Dacă ai o pipă la dumneata, şezi colea şi-ţi dau tutun s-o umpli! Grabă nu-i, avem ziua-ntreagă înainte!

Zicând acestea, Bilbo se aşeză pe o băncuţă lângă intrare, picior peste picior, şi suflă afară un minunat inel fumuriu care se înălţă domol în văzduh, fără să se destrame, şi dispăru dincolo de Măgură.

– Foarte drăguţ! zise Gandalf. Numai că eu n-am vreme de făcut covrigi de fum în dimineaţa asta. Caut pe cineva pe care

să-l iau părtaş la o aventură pusă la cale de mine, dar e foarte greu să găsesc persoana dornică de aşa ceva.

– Cred şi eu… prin părţile astea de lume! Noi, cei de-aici, suntem mai simpli de felul nostru şi aşezaţi, nu ne trage aţa spre aventuri. Astea-s treburi nesuferite, îţi dau bătăi de cap şi-s tare neplăcute! Pierzi cina din pricina lor! Nu pot pricepe de ce se dau unii în vânt după aşa ceva! mai spuse domnul Baggins al nostru, vârându-şi degetul mare de la o mână pe sub bretea şi dând afară pe gură un inel de fum încă şi mai mare. Apoi scoase scrisorile primite în acea dimineaţă şi se apucă de citit, prefăcându-se a nu-l mai băga în seamă pe bătrân. Hotărâse în sinea lui că nu-i prea plăcea de el, încât vroia să-l facă să plece. Dar bătrânul nu se clinti. Stătea sprijinit în toiag, cu privirile aţintite asupra lui Bilbo, fără să scoată un cuvânt. După o vreme, Bilbo începu să se simtă stânjenit, chiar puţin zădărât.

– Bună dimineaţa! zise el într-un sfârşit. N-avem poftă de aventuri, mulţumim! Încearcă dumneata dincolo de Măgură sau pe malul celălalt al Apei.

Vroia să-i dea de înţeles că, pentru el, conversaţia se încheiase.

– Da' pentru multe lucruri mai foloseşti mătăluţă *Bună dimineaţa* asta! exclamă Gandalf. Acum vrei să-mi dai de înţeles că doreşti să scapi de mine, şi că nu va fi bună până nu mă urnesc de-aici.

– Nicidecum, nicidecum, domnule dragă! Ia stai niţel, mă înşală ţinerea de minte sau chiar nu-ţi cunosc numele?

– Oo, ba da, ba da, dragul meu domn! – iar eu îl ştiu pe-al matale: domnul Bilbo Baggins. Şi mătăluţă îl ştii pe-al meu, deşi nu-ţi aminteşti că eu sunt cel care-l poartă. Eu sunt Gandalf, iar Gandalf nu este altcineva decât propria persoană! N-aş fi crezut niciodată că o să ajung ziua în care fiul Belladonnei Took să-mi dea bineţe de parcă aş fi un vânzător ambulant de nasturi!

– Gandalf! Gandalf! Măiculiţă! Să nu-mi spui că eşti tocmai vrăjitorul ăla rătăcitor care i-a dat Moşului Took nişte butoni de diamante fermecaţi, care se prindeau singuri şi nu se desfăceau

decât dacă li se poruncea? Povestelnicul acela care spunea povești atât de minunate la petreceri, despre dragoni și goblini, și uriași, și despre prințese salvate, și despre norocul neașteptat ce dădea peste fiii văduvelor? Tocmai omul care făcea artificiile alea atât de nemaipomenite? Mi-amintesc de ele! Nu era ajun de miez de vară în care Moșu' Took să nu le aprindă! Minunate! Și când luau foc, arătau ca niște crini uriași, și ca florile de gura-leului și de salcâm-galben, și rămâneau pe boltă cât era seara de lungă!

Veți fi băgat de seamă că domnul Baggins nu era chiar atât de lipsit de poezie pe cât îi plăcea să creadă că este și, în plus, avea o slăbiciune pentru flori.

– Aoleo! parcă se dumiri el. Doar nu ești Gandalf ăla din pricina căruia atâția flăcăi și atâtea copile la locul lor s-au răzlețit în lumea largă, în căutare de peripeții nebunești!! Se cățărau în copaci, se duceau să-i vadă pe elfi – porneau chiar pe mare, spre alte țărmuri, orice, numai aventură să fie! Pe legea mea, zău că viața era inter... vreau să zic, a fost o vreme când ai cam dat peste cap totul pe-aici. Iertat să-mi fie, dar nu știam că încă te mai ții de asemenea parascovenii.

– Dar de ce altceva? întrebă vrăjitorul. Oricum, îmi pare bine să văd că-ți mai amintești câte ceva despre mine. Și-aș zice că măcar de artificiile mele îți aduci aminte cu plăcere, ceea ce-mi dă speranțe. Uite, de dragul lui Took, bunicul tău, și de dragul Belladonnei, sărăcuța de ea, îți voi da ceea ce-ai cerut.

– Ba să-mi fie cu iertare! N-am cerut nimic!

– Ba cum să nu! Și-ncă de două ori. Mie să-mi fie cu iertare! O meriți din plin. De fapt, o să merg pân-acolo încât te voi trimite în această aventură. Pentru mine va fi cum nu se poate mai amuzant, iar pentru mătăluță, cum nu se poate mai bine – și-mi vine să cred că ai să ieși și cu câștig, dacă duci treaba până la capăt.

– Îmi pare rău! Nu vreau aventuri, mulțumesc frumos. Nu azi. Bună dimineața! În schimb, te invit la ceai – oricând poftești! Ce zici de mâine? Vino mâine! La revedere!

Cu aceasta, hobbitul făcu stânga-mprejur şi-o zbughi în vizuină, închizând iute uşa rotundă şi verde, dar nu prea iute, ca să nu pară nepoliticos. La urma urmei, cu vrăjitorii nu-i bine să te pui.

„Ce naiba mi-o fi venit să-l poftesc la ceai?“ se mustră în sinea lui, îndreptându-se spre cămară. Deşi abia luase micul dejun, se gândi că, după o asemenea sperietură, i-ar prinde bine o prăjiturică-două şi ceva de băut.

Cât despre Gandalf, el rămase tot acolo, în faţa uşii, râzând îndelung, pe înfundate. După o vreme, se apropie şi, cu vârful ascuţit al toiagului, scrijeli un semn ciudat pe frumoasa uşă verde a hobbitului. Apoi îşi văzu de drum, cam tot atunci când Bilbo isprăvea de mâncat a doua prăjitură şi începea să-şi spună că izbutise cum nu se poate mai bine să scape de aventuri.

A doua zi, aproape că-l dăduse uitării pe Gandalf. Uita multe lucruri dacă nu şi le însemna pe Tăbliţa de Îndatoriri, bunăoară: *Gandalf ceai miercuri*. Ieri însă fusese prea tulburat să facă acest lucru.

Exact înainte de ora ceaiului, clopoţelul de la intrare răsună asurzitor. Şi atunci îşi aminti! Se repezi să pună pe foc ceainicul, scoase încă o farfurioară şi o ceaşcă precum şi încă o prăjitură-două, apoi fugi la uşă.

Dădu să spună „Iertat să-mi fie că te-am făcut să aştepţi“, când văzu că nu era câtuşi de puţin Gandalf. Ci un gnom, cu o barbă albastră vârâtă într-un brâu auriu, şi cu ochi scăpărători ce se zăreau de sub gluga de un verde-închis. Nici n-apucă Bilbo să deschidă bine uşa, că gnomul şi intră cu pas hotărât, ca şi când ar fi fost aşteptat.

Îşi atârnă mantia cu glugă în cel mai apropiat cui şi, cu o mică plecăciune, spuse:

– Dwalin, la dispoziţia dumitale!

– Bilbo Baggins, la a dumitale! răspunse hobbitul, atât de surprins încât deocamdată nu găsi cu cale să pună vreo întrebare. Când tăcerea care se lăsase deveni stânjenitoare, adăugă:

Tocmai vroiam să beau un ceai! Te rog, pofteşte şi serveşte şi dumneata unul.

Poate prea băţos spus, însă făcuse invitaţia plin de bunăvoinţă. Mă rog, Domniile Voastre ce-aţi face dacă v-aţi pomeni în casă cu un gnom neinvitat care-şi atârnă catrafusele în cuier, fără să vă dea vreo lămurire?

Nu stăteau de mult la masă, de fapt abia ajunseseră la a treia prăjitură, când clopoţelul răsună din nou, chiar şi mai tare.

– O clipă doar! se scuză hobbitul şi se grăbi spre uşă.

„În sfârşit, ai ajuns şi dumneata!" – asta vroia să-i spună lui Gandalf acum. Dar nu era Gandalf. Pe trepte stătea un gnom care părea foarte bătrân şi avea o barbă albă şi o glugă stacojie. De cum se deschise uşa, gnomul intră cu acelaşi pas hotărât, ca şi când fusese invitat.

– Văd că au şi-nceput să sosească, zise gnomul când zări în cui gluga verde a lui Dwalin. Şi-o agăţă pe-a sa roşie alături, apoi, cu mâna pe piept, zise: Balin, la dispoziţia dumitale!

– Mulţumesc! îngăimă Bilbo. Nu aşa s-ar fi cuvenit să răspundă, însă acel *au şi-nceput să sosească* îl tulburase peste măsură. Îi plăcea să primească musafiri, nu-i vorbă, dar îi plăcea şi să aibă cunoştinţă de venirea lor, şi mai ales să-i invite el însuşi. Îi trecu prin minte un gând cumplit, anume că nu avea destule prăjituri, şi atunci el – ca o gazdă care-şi cunoaşte îndatoririle şi le respectă, oricât de mare suferinţă îi pricinuiesc – va trebui să renunţe la a mai mânca.

– Pofteşte să serveşti un ceai! reuşi el să îngaime după ce trase adânc aer în piept.

– Niţică bere mi-ar prinde mai bine, dacă nu ţi-e cu supărare, bunul meu domn, zise Balin cel cu barba albă. Dar prăjituri am să servesc – din cele cu anason, dacă ai prin casă.

– Pe săturate! se pomeni Bilbo răspunzând, spre propria mirare; şi tot spre mirarea sa, o zbughi spre beci pentru a umple o halbă cu bere, şi apoi spre cămară, de unde luă două minunate

prăjituri rotunde cu anason, pe care le copsese în acea după-masă pentru gustărica de după cină.

Când se întoarse în încăpere, Balin şi Dwalin şedeau la masă şi tăifăsuiau ca doi vechi prieteni (în treacăt fie spus, erau fraţi). Bilbo trânti berea şi prăjiturile în faţa lor, şi chiar în aceeaşi clipă clopoţelul răsună din nou, o dată şi încă o dată.

„De data asta nu se poate să nu fie Gandalf", îşi spuse el pornind cu gâfâituri de-a lungul coridorului. Dar nu era el. În prag, alţi doi gnomi, amândoi cu glugi albastre, brâie argintii şi bărbi galbene; fiecare ducea cu sine un sac plin cu unelte şi un hârleţ. Abia ce se deschise puţin uşa, că ei şi păşiră sprinţari înăuntru – lucru de care Bilbo nu se miră câtuşi de puţin.

– Ce pot să fac pentru Domniile Voastre, gnomii mei? întrebă el.

– Kili, la dispoziţia dumitale! zise unul.

– Şi Fili! adăugă celălalt.

Amândoi îşi scoaseră glugile albastre şi făcură o plecăciune.

– La dispoziţia domniilor şi a familiilor voastre! răspunse Bilbo de data asta, amintindu-şi de bunele maniere.

– Văd că Dwalin şi Balin au şi ajuns aici, zise Kili. Hai să ne alăturăm cetei!

„Ceată! gândi domnul Baggins. Nu-mi place cum sună. Chiar trebuie să mă aşez niţeluş, să-mi vin în fire şi să beau ceva." Abia dacă apucă să soarbă o gură – într-un ungher, în timp ce gnomii şedeau în jurul mesei şi trăncăneau despre galerii de mină şi aur, despre necazurile pe care le aveau cu goblinii şi prădăciunile făcute de dragoni, şi despre o sumedenie de alte treburi pe care el, unul, nu le înţelegea şi nici nu vroia să le înţeleagă, părându-i-se mult prea aventuroase – când, *ding-dong-dang-dang-ding!*, clopoţelul răsună cu îndârjire, ca şi când un hobbiţel încerca să-i rupă mânerul.

– E cineva la uşă! zise Bilbo clipind.

– Vreo patru, aş zice, după cum se zbate clopoţelul ăla, spuse Fili. I-am văzut, de altfel, în urma noastră, ceva mai departe, veneau încoace.

Bietul hobbit se aşeză în hol şi-şi sprijini capul în mâini, nepricepând ce se petrecuse şi întrebându-se ce avea să se mai petreacă, şi dacă toţi gnomii ăştia vor rămâne la cină. Clopoţelul răsună din nou, mai tare ca oricând înainte, încât Bilbo trebui să alerge la uşă. Numai că nu erau patru, erau CINCI. Mai sosise un gnom cât şezuse el buimac în hol. Până să răsucească mânerul rotund, gnomii şi intraseră, înclinându-se şi spunând „la dispoziţia dumitale", unul după altul. Dori, Nori, Ori, Oin şi Gloin, aşa se numeau; curând, de cuiele de pe coridor atârnau două glugi purpurii, una gri, una cafenie şi una albă, iar gnomii, cu mâinile lor mari vârâte în brâiele aurii şi argintii, se îndreptară spre ceilalţi fârtaţi ai lor, veniţi mai înainte. Se putea spune că în încăpere se adunase o adevărată ceată. Unii cereau bere slabă, alţii bere neagră, unul vroia cafea şi toţi doreau prăjituri; încât, o vreme, hobbitul a fost prins cu treabă până peste cap.

O oală mare pentru cafea tocmai fusese pusă pe plită, iar gnomii, care între timp isprăviseră prăjiturile cu anason, se pregăteau să se înfrupte din plăcinte unse cu unt, când se auzi o bubuitură. Dinspre frumoasa uşă verde a hobbitului nu mai răsuna clopoţelul, ci un răpăit ca de tobă. Cineva izbea în ea cu un toiag!

Bilbo se repezi pe coridor, mânios de-a dreptul şi teribil de nedumerit şi de zbuciumat – o zi de miercuri mai anapoda nici că trăise în viaţa lui. Deschise uşa cu o smucitură. Şi toţi se prăbuşiră înăuntru, unul peste altul. Încă patru gnomi, nici mai mult, nici mai puţin! Iar în spatele lor, Gandalf, sprijinindu-se în toiag şi râzând. Puţin mai lipsise să găurească de tot minunata uşă; dar măcar făcuse să dispară semnul scrijelit de el cu o zi înainte.

– Mai cu grijă, mai cu grijă! zise Gandalf. Nu-ţi stă în fire, Bilbo, să-ţi faci prietenii să aştepte în prag şi apoi să deschizi uşa

ca şi când ai trage de-o pocnitoare! Dă-mi voie să ţi-i prezint pe Bifur, Bofur, Bombur şi mai ales pe Thorin!

– La dispoziţia dumitale! ziseră într-un glas Bifur, Bofur şi Bombur, aşezându-se în rând. Apoi atârnară în cuie două glugi galbene, una verde-închis şi una albastră precum cerul, cu un ciucure lung, de argint. Era a lui Thorin, un gnom teribil de însemnat, de fapt nimeni altul decât însuşi marele Thorin Scut de Stejar, căruia nu-i făcuse câtuşi de puţin plăcere să cadă lat pe preşul lui Bilbo şi să fie îngropat sub trupurile lui Bifur, Bofur şi Bombur. Unde mai pui că Bombur era neînchipuit de gras şi de greu. Thorin era prea înfumurat ca să spună „la dispoziţia"; dar bietul domn Baggins îşi ceru de atâtea ori iertare, că până la urmă gnomul mormăi un „nu face nimic" şi-şi descreţi faţa.

– Acum suntem toţi aici! spuse Gandalf, uitându-se la şirul de treisprezece glugi – cele mai minunate glugi de sărbătoare detaşabile – şi la propria pălărie, atârnate în cuie. O adunare veselă, aş zice. Trag nădejde că a mai rămas ceva de îmbucat şi de băut şi pentru noi ăştia, întârziaţii! Ce-i acolo? Ceai! Nu, mulţumesc! Parcă aş servi un strop de vin roşu.

– Şi eu, zise Thorin.

– Şi gem de zmeură, şi tartă cu mere, zise Bifur.

– Şi plăcintă cu fructe şi brânză, zise Bofur.

– Şi plăcintă cu carne de porc şi salată, zise Bombur.

– Şi prăjituri, multe prăjituri... şi bere... şi cafea, dacă nu ţi-e cu supărare, strigară ceilalţi gnomi prin uşa deschisă.

– Fii băiat de treabă şi adaugă şi nişte ouă! strigă Gandalf în urma lui Bilbo care se-ndrepta ca bătut de soartă spre cămări. Adu şi puiul ăla rece, şi murăturile!

„Măi să fie, da' ştie la fel de bine ca mine ce-am eu în şpais!" îşi zise domnul Baggins, năuc de-a binelea, începând să se întrebe dacă nu cumva avea parte, în propria casă, de cea mai afurisită aventură cu putinţă. Când isprăvi de aşezat toate butelcile şi bucatele, cuţitele şi furculiţele, şi paharele, şi farfuriile, şi

lingurile, şi tot ce mai trebuia, pe nişte tăvi mari, era asudat, roşu la faţă şi pornit.

– Naiba-n ei de gnomi afurisiţi! izbucni el cu voce tare. De ce nu vin să mă ajute?

Abia rosti aceste vorbe, că Balin şi Dwalin se şi înfiinţară în uşa bucătăriei, urmaţi de Fili şi Kili, şi cât ar fi zis Bilbo *peşte* duseră tăvile şi două mescioare în cameră, şi se puseră din nou pe înfulecat.

Gandalf şedea în capul mesei celei mari, iar gnomii de jur împrejur; Bilbo se aşezase pe un scăunel lângă foc şi ronţăia un biscuite (îi cam pierise pofta de mâncare), încercând să dea impresia că tot ce se întâmpla era pe deplin firesc, nicidecum o aventură. Gnomii înfulecau întruna şi vorbeau întruna, şi uite-aşa a trecut timpul. Într-un târziu, îşi depărtară scaunele de mese, iar Bilbo se ridică de la locul său, gata să strângă farfuriile şi paharele.

– Bănuiesc că rămâneţi cu toţii la cină? întrebă el pe un ton pe cât de politicos, pe atât de nestăruitor.

– De bună seamă! spuse Thorin. Şi după cină. O să ne apuce noaptea până isprăvim trebuşoara noastră, dar mai înainte o să ne veselim cu nişte muzică. Şi-acum să facem ordine!

Pe dată cei doisprezece gnomi – în afară de Thorin, el fiind un gnom mult prea însemnat şi având ceva de vorbit cu Gandalf – săriră în picioare şi strânseră în stive tot ce se găsea pe mese. Nemaiaşteptând să primească tăvi, porniră spre bucătărie cu stivele de farfurii, pe care le sprijineau cu o mână şi în vârful cărora mai puseseră şi câte o butelcă, în vreme ce hobbitul fugea după ei, aproape chiţăind de teamă: „Vă rog, cu multă grijă!“ şi „Vă rog, nu vă deranjaţi! Mă descurc singur“. Dar gnomii începură să cânte:

Spargeţi cupe şi pahare!
    Sticle, dopuri, – zob şi scrum!
Ne urăşte Bilbo Baggins,
    Să-l urâm şi noi acum!

Rupeţi feţele de masă!
Oase, lapte, vin, – borhot!
Şi mâncarea lui rămasă
Aruncaţi-o peste tot!

În ceaun zdrobiţi ulcele
Şi vărsaţi pe jos untura;
Unde mai găsiţi o oală,
Pe podea s-o daţi de-a dura!

Ne urăşte Bilbo Baggins,
Orice-am face, orice-am fi;
Să avem, de-aceea, grijă
Mai ales la farfurii!

Desigur că n-au făcut nimic din lucrurile acestea îngrozitoare şi totul a fost spălat şi pus la loc cât ai clipi din ochi, timp în care hobbitul se învârtea ca un titirez în mijlocul bucătăriei, străduindu-se să vadă ce făcea fiecare. Apoi se întoarseră în încăpere, unde-l găsiră pe Thorin cu picioarele proptite pe paravanul şemineului, fumând o pipă. Dădea afară cele mai uriaşe inele de fum, care se duceau oriunde le spunea el să se ducă – pe coş în sus sau în spatele orologiului de pe plita şemineului, sau sub masă, sau de jur-împrejurul tavanului: dar indiferent unde se duceau, tot nu scăpau de Gandalf. Pufff! sufla el un inel de fum, ceva mai mic, din pipa lui scurtă de argilă, şi inelul său trecea prin fiecare inel al lui Thorin. Apoi inelul lui Gandalf se colora în verde, se întorcea şi rămânea aninat deasupra capului vrăjitorului. Se strânsese ca un fel de nor de inele deasupra lui, care, în lumina slabă din încăpere, îi dădea o înfăţişare ciudată, de vrăjitor. Bilbo se opri locului ca să privească – îi plăceau inelele de fum – apoi roşi, amintindu-şi cât de mândru fusese cu o zi înainte de inelele lui de fum, pe care le trimisese în adierea vântului, peste Măgură.

– Şi-acum, muzică! ceru Thorin. Scoateţi instrumentele!

Kili şi Fili se repeziră la sacii lor şi se întoarseră cu două viori mici; Dori, Nori şi Ori scoaseră nişte flaute de undeva din mantiile lor; Bombur aduse din hol o tobă; Bifur şi Bofur dispărură şi ei în hol, de unde reveniră cu două clarinete pe care le lăsaseră printre toiege.

– Să-mi fie cu iertare, pe-al meu l-am lăsat pe prispă, ziseră într-un glas Dwalin şi Balin.

– Aduceţi-l şi pe-al meu, le ceru Thorin.

Se întoarseră cu nişte violoncele cât ei de înalte şi cu harfa lui Thorin, învelită într-o pânză verde. Era o harfă frumoasă, aurie şi, când Thorin îi mângâie corzile, muzica începu dintr-odată, atât de neaşteptată şi dulce, încât Bilbo dădu totul uitării şi se lăsă purtat pe tărâmuri întunecate, pe ale căror bolţi se înălţau luni ciudate, şi aflate la mare depărtare de Apă şi de vizuina lui de hobbit de sub Măgură.

Întunericul pătrunse în încăpere prin ferestruica ce se deschidea în costişa Măgurii: lumina focului licări – era aprilie –, dar gnomii nu se opreau din cântat, în vreme ce umbra bărbii lui Gandalf dansa pe perete.

Întunericul umplu întreaga încăpere, focul se stinse, umbrele pieriră, dar gnomii cântau înainte. Şi dintr-odată, întâi unul dintre ei, apoi încă unul începură să cânte din voce, un cânt venit din adâncul gâtlejului, aşa cum cântau gnomii în străfundurile străvechilor lor locuri de sălăşluire; iar ceea ce urmează este o frântură a acestui cânt, dacă poate fi numit astfel, lipsit fiind de muzica lor.

Dincol' de munţi, spre Răsărit,
Cât încă zorii n-au mijit,
La grotele adânci porni-vom
Să dăm de aurul vrăjit!

Străvechii gnomi l-au descântat
Sub munţi, în golul depărtat,
În clopotire de baroase
Printr-un tărâm întunecat.

Şi rigă elf, şi senior
Aveau la săbiile lor
În nestemate, pe plăsele,
Mult aur scump, scăpărător.

Dar în colan de-argint au prins
Cu flori stelare, dinadins,
Lumina soarelui şi-a lunii,
Focul dragonilor nestins.

Cât zorii încă n-au ajuns,
Prin negură de nepătruns
La grote să pornim, sub munte,
Să-aducem aurul ascuns!

Şi ce pocale şi-au lucrat,
Ce harfe-n aurul curat,
Şi-n vremuri lungi cât se-auziră,
Ce cântece au mai cântat!

Apoi, cum n-a mai fost nicicând!
Păduri de pini prin munţi gemând
Şi-n focul dus de vânt, ca torţe,
Copaci prin noapte luminând!

Şi clopote prin văi şi grui
Chemau, mai mare jale nu-i,
Cum pustiise case, turnuri,
Dragonul în mânia lui!

Sub lună, muntele de fum
Şi gnomii ce sfârşeau acum
Prin săli pustii, ajunşi sub talpa
Dragonului, duium, duium…

Prin munţi, cât zorii n-au mijit,
Porni-vom înspre Răsărit.
Pe urma harfelor de aur
Şi-a cântecului lor vrăjit!

În timp ce ei cântau, hobbitul se simţi cuprins de iubire pentru lucruri frumoase, făurite cu mâinile, cu multă iscusinţă şi cu tainele vrăjitoriei, o iubire aprigă, plină de gelozie, însăşi patima din inimile gnomilor. Atunci, ceva ce ţinea de firea neamului Took se trezi în el, şi Bilbo fu copleşit de dorinţa să meargă să vadă munţii cei mari, să audă pinii şi cascadele, să exploreze peşterile şi să poarte sabie în loc de baston. Privi afară pe fereastră. Stelele se aprinseseră pe un cer întunecat, deasupra copacilor. Se gândi la nestematele gnomilor, lucind în grote întunecoase. Deodată, în pădurea de dincolo de Apă ţâşni o pălălaie – pesemne cineva făcea un foc – şi Bilbo îşi imagină dragoni prădători cum se pogoară peste Măgura lui liniştită şi-i dau foc din toate părţile. Se scutură înfiorat: în clipa următoare era iarăşi aşezatul Domn Bilbo din Fundătura, Sub-Măgură.

Se ridică tremurând în picioare. Îşi zicea că ar trebui să aducă lampa, dar mai curând îi venea să se prefacă doar a se duce după lampă şi în fapt să se ascundă în beci, în spatele butoaielor cu bere, de unde să nu mai iasă până nu plecau toţi gnomii. Dintr-odată îşi dădu seama că muzica şi cântecul încetaseră şi toţi îl priveau pe el, cu ochi scânteind în întuneric.

– Încotro? îl întrebă Thorin pe un ton ce dădea de înţeles că gnomul dibuise ambele gânduri ale hobbitului.

– Ce-aţi zice de niţică lumină? sugeră Bilbo spăsit.

– Nouă ne place întunericul, răspunseră gnomii. Întuneric pentru treburi întunecate! Mai sunt multe ore până în zori.

– Am priceput! zise Bilbo şi se aşeză în grabă. Numai că nu nimeri pe scăunel, ci pe paravanul şemineului, lovind totodată lopăţica şi vătraiul care căzură cu zgomot.

– Ssst! făcu Gandalf. Să-l lăsăm pe Thorin să vorbească!

Şi Thorin începu astfel:

– Gandalf, gnomi şi domnule Baggins! Iată-ne cu toţii adunaţi aici, în casa prietenului şi fârtatului nostru într-ale conspiraţiei, acest hobbit cum nu se poate mai extraordinar şi mai temerar – fie ca părul de pe degetele de la picioare să nu-i cadă niciodată!

Şi fie-i lăudate vinul şi berea! Se opri ca să răsufle şi ca să-i dea voie hobbitului să facă o remarcă politicoasă, dar bietul Bilbo Baggins nici nu auzise complimentele, el vroia să protesteze împotriva faptului că fusese făcut *temerar* şi, mai rău decât atât, *fârtat într-ale conspiraţiei*, dar era atât de năucit încât, cu toate că îşi mişca buzele, nici un sunet nu-i ieşea din gură. Aşa că Thorin continuă: Ne-am întâlnit ca să discutăm planurile noastre, căile, mijloacele, strategia şi manevrele. Foarte curând, înainte de ivirea zorilor, vom porni în lunga noastră călătorie, o călătorie din care s-ar putea să nu se mai întoarcă unii dintre noi – sau poate nici unul dintre noi (în afară de prietenul şi sfătuitorul nostru, dibaciul vrăjitor Gandalf). E o clipă solemnă. Ţelul nostru, înţeleg eu, ne este bine cunoscut tuturor. Poate că pentru stimabilul domn Baggins şi pentru unul sau doi dintre gnomii mai tineri (nu cred că greşesc numindu-i aici pe Kili şi pe Fili, bunăoară), n-ar strica lămurit pe scurt cum stă treaba în această clipă.

Ăsta era felul de-a vorbi al lui Thorin. Era un gnom de vază. Dacă ar fi fost lăsat, ar fi ţinut-o aşa până i se tăia răsuflarea şi fără să fi spus vreunuia dintre cei aflaţi acolo ceva ce nu era ştiut dinainte. Dar el fu întrerupt într-un mod dintre cele mai neaşteptate. Bietul Bilbo nu mai putea îndura. La acel *s-ar putea să nu se mai întoarcă,* simţi cum i se urcă în gâtlej un ţipăt care foarte curând explodă asemenea fluierului unei locomotive care iese din tunel. Gnomii săriră ca arşi în picioare, răsturnând masa. Gandalf aprinse o lumină albastră în vârful toiagului său vrăjit, şi în lucirea ca de foc de artificii îl zăriră pe micul şi sărmanul hobbit îngenuncheat pe covoraşul din faţa şemineului, tremurând ca o piftie pusă la topit. Apoi se prăbuşi lat pe podea, strigând una-ntruna, „lovit de trăsnet, lovit de trăsnet!"; şi asta a fost tot ce-au putut scoate de la el o vreme lungă. Aşa că îl luară de acolo şi-l întinseră pe sofaua din salon, punându-i şi o băuturică alături, iar ei se întoarseră la treburile lor misterioase.

– Iute se mai emoţionează hobbiţelul ăsta al nostru, zise Gandalf după ce se aşezară cu toţii. Îl apucă aşa, nişte toane ciudate,

de tot râsul, zău, dar e unul dintre cei mai buni, dintre cei mai buni – fioros ca un dragon prins la-nghesuială.

Dacă aţi văzut vreodată un dragon prins la-nghesuială, veţi înţelege că vorbele lui Gandalf erau doar o exagerare poetică – acelaşi lucru s-ar fi putut spune despre oricare hobbit, chiar şi despre Muget de Taur, stră-străunchiul Bătrânului Took, care era atât de uriaş (pentru un hobbit), încât putea călări un cal. El a fost cel care a atacat goblinii la Muntele Gram, în bătălia de pe Câmpiile Verzi. Şi cu o bâtă l-a scurtat de cap pe regele lor, Golfimbul. După ce a zburat prin văzduh cale de o sută de yarzi, scăfârlia a nimerit într-o vizuină de iepure. Şi astfel a fost câştigată bătălia, şi tot atunci a fost născocit jocul de golf.

Dar să revenim la descendentul ceva mai blajin al lui Muget de Taur, care în acest timp îşi venea în simţiri pe sofaua din salon. Mai rămase întins o vreme, apoi dădu pe gât băuturica şi se furişă neliniştit la uşa ce dădea în camera cea mare. Şi auzi vocea lui Gloin care tocmai spunea următoarele:

– Hm! (sau o altă mormăitură mai mult sau mai puţin asemănătoare). Credeţi că-i potrivit? Gandalf n-are decât să spună cât pofteşte că hobbitul ăsta e fioros, dar un ţipăt din ăsta într-o clipă de emoţie ar fi de ajuns să-i trezească pe dragon şi pe toate rubedeniile sale, şi să ne scurteze pe toţi de zile. Mie mi-a sunat mai curând a frică decât a emoţie! De fapt, dacă n-ar fi fost semnul de pe uşă, aş fi jurat că am nimerit la o adresă greşită. De cum am dat cu ochii de prichindelul ăsta, care se agita şi pufnea pe preş, am intrat la bănuieli. Seamănă mai degrabă cu un brutar decât cu un spărgător!

În acea clipă, domnul Baggins învârti mânerul ca o bilă al uşii şi intră. Neamul Took din sângele lui ieşise învingător. Se simţea dintr-odată în stare să renunţe la somn şi la micul dejun, numai pentru a le dovedi că putea fi fioros. Cât despre *prichindelul care se agita pe preş*, ei bine, asta chiar că stârnea ce era mai fioros în el. De multe ori după aceea, firea de Baggins avea să regrete ceea

ce făcea el acum, iar hobbitul avea să-şi spună: „Bilbo, ai fost un netot; ai dat buzna drept în strachină".

– Să-mi fie cu iertare, zise el, dacă fără voia mea am auzit câte ceva din ce spuneai. Nu vreau să dau de înţeles că aş pricepe o iotă din ce vorbiţi ori ce e cu spărgătorii ăia de care pomeneai – dar îmi vine să cred că nu greşesc dacă spun (aşa găsea el cu cale să-şi apere demnitatea) că voi socotiţi că nu sunt bun de nimic. Vă voi dovedi că vă-nşelaţi. Nu am nici un semn pe uşă – a fost vopsită proaspăt acum o săptămână – şi pot să bag mâna-n foc că aţi greşit adresa. De cum v-am zărit chipurile caraghioase în prag, m-au cuprins îndoielile. Dar să zicem că aţi nimerit exact la casa pe care-o căutaţi. Spuneţi-mi ce vreţi să fac, şi voi încerca să o fac, măcar că voi avea de mers pe jos de aici şi până în îndepărtatul Răsărit, şi va trebui să mă lupt cu Viermii-vampiri din Pustietatea de la Capătul Lumii. Am avut un stră-stră-stră-străunchi, Took Muget de Taur, şi...

– Da, da, numai că asta a fost tare demult, îl întrerupse Gloin. Eu vorbeam de dumneata! Şi te-ncredinţez că pe uşă este un semn – cel obişnuit în asemenea treburi – sau cel puţin a fost. *Spărgător caută slujbă bună, Aventuri cu duiumul şi o Răsplată pe măsură,* cam aşa se tălmăceşte semnul. În loc de *spărgător* poţi zice, dacă-ţi place mai mult, *Mare Căutător de Comori*. Unora aşa le place. Totuna pentru noi. Gandalf ne-a spus că ar fi un oarecine de acest soi prin părţile astea, care caută o slujbă acum, pe loc, şi că a aranjat o întâlnire aici, miercuri, la ora ceaiului.

– De bună seamă că există un semn, zise Gandalf. Eu însumi l-am făcut. Şi cu deplin temei. Voi mi-aţi spus să găsesc un al paisprezecelea tovarăş pentru expediţia voastră, iar eu l-am găsit pe domnul Baggins. Să-l aud pe ăla care zice că nu am ales persoana potrivită ori casa potrivită, şi din partea mea n-aveţi decât să rămâneţi treisprezece, cu tot ghinionul lumii pe cap, ori să vă întoarceţi la minele voastre de cărbuni.

Se stropşise cu atâta furie la Gloin, încât gnomul se făcu mic pe scaunul său; iar când Bilbo dădu să deschidă gura ca să pună o

întrebare, Gandalf se răsuci spre el și-l aținti cu o privire încruntată, umbrită de sprâncenele-i viforoase, făcându-l pe hobbit să-și închidă gura cu un clămpănit.

– Așa, băieți! spuse Gandalf. Gata cu gâlceava. Eu l-am ales pe domnul Baggins, și asta ar trebui să fie de ajuns pentru voi toți. Și dacă spun că e spărgător, spărgător și este sau va fi la vremea potrivită. Are stofă mai bună decât vă închipuiți, și chiar mai bună decât are el însuși habar. Veți apuca (poate) cu toții ziua în care îmi veți mulțumi. Acum, Bilbo, băiatule, adu lampa și hai să facem nițică lumină în trebușoara asta!

Pe masă, în lumina unei lămpi mari cu abajur roșu, Gandalf întinse o bucată de pergament care arăta ca o hartă.

– A fost făcută de Thror, bunicul tău, Thorin, răspunse el întrebărilor febrile ale gnomilor. Este un plan al Muntelui.

– Nu văd cum ne va fi de prea mult folos, zise Thorin dezamăgit, după ce aruncă o privire. Îmi amintesc destul de bine Muntele și pământurile de la poale. Și știu unde se află Codrul Întunecat și Landa Veștejită, unde se prășesc dragonii cei mari.

– Pe Munte e însemnat cu roșu un dragon, spuse Balin, dar o să fie simplu să-l găsim și fără semnul ăsta, numai să ajungem acolo.

– Ceva tot n-ați băgat de seamă, le atrase luarea-aminte vrăjitorul, anume intrarea tainică. Vedeți runa aceea pe partea apuseană și mâna îndreptată înspre ea dinspre celelalte rune?[1] Runa aceea arată un coridor ascuns spre Sălile de Jos.

– Cândva o fi fost intrarea tainică, nu se lăsă Thorin, dar de unde știm că este și acum la fel? De atâta amar de vreme de când viețuiește bătrânul Smaug prin părțile acelea, fără doar și poate că a descoperit toate tainele peșterilor de acolo.

– Așa o fi... dar cu siguranță că au trecut ani buni de când n-a folosit intrarea.

---

[1] Priviți harta de la începutul cărții și acolo veți vedea runele. (n.a.)

– Şi de ce, mă rog?

– Pentru că este prea mică. „Înaltă de cinci picioare e poarta, şi trei pot trece cot la cot“, aşa spun runele, dar lui Smaug i-ar fi cu neputinţă să se târască printr-o gaură doar atâtica, şi n-a putut-o face nici când era tinerel, darămite după ce a înfulecat atâţia gnomi şi oameni din Ţinutul de Jos.

– Mie-mi pare ditamai gaura, piui Bilbo (care nu întâlnise în viaţa lui dragoni şi nu se pricepea decât la vizuinele de hobbiţi). Neastâmpărul pusese din nou stăpânire pe el şi i se retrezise interesul, încât uitase că trebuia să-şi ţină gura. Îi plăceau hărţile, chiar avea una mare în hol, înfăţişând Drumul Ţării, pe care însemnase cu roşu toate locurile unde-i plăcea lui să hălăduiască. Oare cum a putut o asemenea poartă să fie tăinuită de toată lumea, în afară de dragon? întrebă el.

Să nu uităm că el era doar un hobbit mititel.

– În multe feluri, răspunse Gandalf. Dar cum anume a fost aceasta tăinuită n-o să aflăm decât ducându-ne acolo şi văzând cu ochii noştri. Din ceea ce scrie pe hartă, îmi vine să cred că este vorba de o poartă închisă, care a fost făurită astfel încât să semene întocmai cu povârnişul muntelui. Aşa obişnuiesc gnomii să le facă... am dreptate, nu-i aşa?

– Pe deplin, răspunse Thorin.

Gandalf continuă:

– Am uitat să vă spun că harta era însoţită şi de o cheie, o cheie mică şi ciudată. Iat-o! zise el şi îi dădu lui Thorin o cheie din argint, cu o coadă lungă şi o floare complicată. Pune-o bine!

– Aşa voi face, zise Thorin şi o prinse de un colan frumos ce-i atârna la gât, ascunzând-o sub surtuc. Acum lucrurile încep să fie mai dătătoare de speranţă. Ceea ce ne-ai spus le schimbă în bine. Înainte nu prea ştiam ce să facem. Ne gândisem să o apucăm spre răsărit, cu zarvă cât mai puţină şi cu multă fereală, până ajungeam la Lacul cel Lung. De acolo începeau belelele...

– Ba cu mult înainte, din câte ştiu eu despre drumurile de la Răsărit, îl întrerupse Gandalf.

– Socoteam ca de acolo s-o luăm de-a lungul Râului Curgător, continuă Thorin, fără să-l ia în seamă pe Gandalf; şi până la ruinele vechiului oraş din Ţinutul de Jos, valea aceea din umbra Muntelui. Dar nici unuia dintre noi nu-i surâdea gândul! Poarta din Faţă. Râul prin ea curge pentru a străpunge stânca cea mare din partea de miazăzi a Muntelui, şi tot prin poarta asta iese şi dragonul – mult prea adesea, dacă nu şi-o fi schimbat apucăturile în ultima vreme.

– Planul acesta, zise vrăjitorul, n-ar avea sorţi de izbândă fără un Războinic din cei puternici, chiar un Erou. Am încercat să găsesc unul; dar războinicii sunt prinşi acum cu luptele între ei pe alte tărâmuri, cât despre eroi, rar se întâlneşte vreunul prin părţile astea. Sau chiar nu se găseşte nici unul. Pe-aici, săbiile sunt boante, securile sunt de trebuinţă la doborârea copacilor, iar scuturile – la legănat pruncii ori la acoperit oalele; nimeni n-are grija dragonilor care sălăşluiesc pe meleaguri îndepărtate (şi de aceea sunt mai mult o legendă). Aşa se face că m-am gândit la *spargere* – mai cu seamă că mi-am amintit că există şi o uşă laterală. Prin urmare, iată-l pe micul nostru Bilbo Baggins, SPĂRGĂTORUL, cel ales şi numai bun pentru o asemenea treabă. Şi-acum, haideţi să punem la cale nişte planuri.

– Prea bine, acceptă Thorin, mai cu seamă dacă marele cunoscător într-ale spargerilor ne dă şi câteva idei ori câteva sfaturi.

Zicând acestea, Thorin se răsuci spre Bilbo cu o politeţe ironică.

– Întâi şi-ntâi, aş vrea să aflu mai multe despre tot felul de lucruri, zise hobbitul zăpăcit de-a binelea şi nesigur pe sine, dar încă hotărât – aşa cum îi stă bine unui Took – să meargă înainte. Vreau să zic, despre aur şi dragon, şi toate celelalte, şi cum a ajuns aurul acolo, al cui este şi aşa mai departe.

– Măiculiţă! făcu Thorin. Păi, n-ai văzut harta? Şi n-ai auzit cântecul nostru? Şi nu despre asta vorbim de ore întregi?

– Şi ce dacă? Eu vreau totul simplu şi limpede, nu se lăsă hobbitul, luându-şi aerul de negustor, pe care-l păstra de obicei pentru cei care încercau să împrumute bani de la el, şi dându-şi

silința să pară înțelept, prudent și meseriaș, și să nu fie mai prejos de felul în care-l prezentase Gandalf. Și mai doresc să aflu care sunt primejdiile, la ce cheltuieli mă puneți, cât timp ne ia, care-i răsplata și altele de acest soi – prin care hobbitul înțelegea: „Eu cu ce mă aleg din toată povestea asta? Și-o să mă întorc viu?“

– Ufff, bine, acceptă Thorin. Cu mult timp în urmă, pe când trăia bunicul meu Thror, familia noastră a fost alungată din îndepărtatele ținuturi de la Miazănoapte și a venit, cu toate avuțiile și uneltele pe care le avea, până la acest Munte de pe hartă. Fusese descoperit de un strămoș de demult de-al meu, Thrain cel Bătrân, dar acum rubedeniile mele s-au apucat de minerit, drept care au făcut tuneluri și săli și mai mari, și ateliere mai încăpătoare – pe lângă asta, cred că au găsit și aur din belșug, și o grămadă de nestemate. Cum-necum, s-au îmbogățit peste măsură și li s-a dus vestea, iar bunicul meu a devenit iarăși Rege sub Munte; oamenii muritori, care trăiau la Miazăzi, îl venerau, iar neamul nostru s-a răspândit cu timpul de-a lungul Râului Curgător, până la valea aflată la poala Muntelui. În acea vreme au ridicat ei veselul oraș din Ținutul de Jos. Cârmuitorii trimiteau după făurarii noștri și-i răsplăteau regește, chiar și pe cei mai puțin pricepuți. Tații ne rugau să le luăm odraslele în ucenicie, nezgârcindu-se apoi să ne plătească pentru osteneală, mai cu seamă cu merinde pe care noi nu ne dădeam silința să le găsim ori să le cultivăm singuri. Una peste alta, acelea au fost vremuri bune pentru neamul nostru, până și cei mai săraci dintre noi aveau bani de cheltuială sau de dat cu împrumut, și tihna să făurească lucruri frumoase doar de dragul de-a le face, ca să nu mai vorbesc de cele mai minunate și mai fermecate jucării, cum altele asemenea nu se mai găsesc pe lume în ziua de azi. Astfel că sălile bunicului meu s-au umplut de armuri și giuvaieruri, și sculpturi, și cupe, iar târgul de jucării din Ținutul de Jos era minunea de la Miazănoapte.

Fără îndoială că asta l-a ispitit pe dragon. Dragonii fură aur și giuvaieruri, ca să știi, de la oameni și elfi, și gnomi, și de

oriunde le găsesc; îşi păzesc prăzile până la capătul zilelor lor (adică o veşnicie, dacă nu sunt răpuşi de careva), dar nu se bucură nici de-o fărâmă din ceea ce jefuiesc. Şi-asta pentru că nu se pricep să osebească lucrul bine făcut de cel rău, cu toate că, de obicei, ştiu care le este preţul la târg; unde mai pui că nu-s în stare să făurească ceva cu propriile mâini, nici măcar să prindă o za desprinsă din armura lor. Pe vremea aceea, la miazănoapte vieţuiau mulţi dragoni şi se prea poate ca aurul să se fi găsit tot mai greu prin părţile acelea, din pricină că gnomii fugeau spre miazăzi sau erau răpuşi, iar pustiiciunile şi prăpădul pe care le pricinuiesc dragonii deveneau tot mai cumplite. Printre viermii aceştia se găsea unul cum nu se poate mai lacom, mai puternic şi mai ticălos, pe nume Smaug. Într-o bună zi, şi-a luat zborul spre miazăzi. La început, am auzit un zgomot asemenea unei furtuni venind dinspre miazănoapte, şi pinii de pe Munte gemeau şi trosneau în bătaia vântului. Câţiva dintre gnomii care, din întâmplare, se aflau afară (am avut norocul să mă număr printre aceştia – eram un băietan mândru şi zvânturatic pe vremea aceea, hălăduiam peste tot, şi mulţumită acestui fapt am scăpat cu viaţă în acea zi) –, ei bine, ne aflam departe de Munte, şi de acolo am văzut dragonul aşezându-se pe creastă într-o volbură de foc. Apoi a coborât povârnişurile şi, când a ajuns la păduri, toate s-au aprins cât ai clipi. În Ţinutul de Jos clopotele prinseseră a bate şi oştenii se înarmau. Gnomii au ieşit valvârtej pe poarta lor mare; dar acolo îi aştepta dragonul. Unul n-a scăpat din cei care-au încercat să fugă pe-acolo. Râul s-a preschimbat în abur şi peste Ţinutul de Jos s-a pogorât o negură şi în acea negură dragonul s-a năpustit asupra lor, răpunându-i pe aproape toţi oştenii – aceeaşi poveste nefericită care prea adesea se petrecea în acele timpuri. Apoi dragonul s-a întors, s-a strecurat prin Poarta din Faţă şi a scormonit toate sălile şi galeriile, şi tunelurile, aleile, cămările, casele şi coridoarele. N-a mai rămas suflet de gnom viu înăuntru, cât despre comori, dragonul le-a înhăţat pe toate pentru sine. După cum e obiceiul dragonilor, nu m-ar mira să le fi îngrămădit pe toate într-un morman mare

undeva în adânc, pe care doarme el ca pe un pat. Mai târziu a început să se târască noaptea prin poarta cea mare şi să vină în Ţinutul de Jos, de unde ducea cu sine oameni, mai cu seamă fecioare, pe care îi devora, până când ţinutul a ajuns o ruină, iar locuitorii săi fie au pierit, fie au fugit. Ce se petrece la acest ceas acolo, n-am de unde şti cu siguranţă, dar mă îndoiesc să trăiască cineva mai aproape de Munte decât malul îndepărtat al Lacului cel Lung.

Cei câţiva dintre noi care ne-am aflat atunci afară şi departe ne-am ascuns şi am jelit, şi l-am blestemat pe Smaug; şi numai ce ne pomenim acolo cu tatăl şi bunicul meu, amândoi cu bărbile pârlite. Aveau chipurile întunecate şi erau scumpi la vorbă. Când i-am întrebat cum de reuşiseră să scape, mi-au zis să-mi ţin gura şi că, într-o bună zi, la vremea potrivită, voi afla. După aceea, am plecat şi am fost nevoiţi să ne câştigăm pâinea cum puteam şi unde găseam de lucru, adeseori umilindu-ne cu o muncă de fierari sau chiar de mineri. Dar nicicând n-am uitat comoara noastră furată. Şi chiar şi acum, deşi recunosc că am reuşit să punem ceva deoparte şi nu o ducem foarte rău – la aceste cuvinte, Thorin îşi mângâie colanul de aur de la gât –, gândul nostru este să punem din nou mâna pe comoară, şi, dacă izbândim, să împlinim blestemele cu care l-am afurisit pe Smaug.

M-am întrebat adesea cum au putut să fugă tata şi bunicul. Acum înţeleg că, mai mult ca sigur, au avut o Uşă Lăturalnică, despre care numai ei aveau cunoştinţă. Dar, din cât se vădeşte, au făcut o hartă, şi-aş dori să aflu cum de-a pus Gandalf mâna pe ea şi de ce nu a ajuns la mine, moştenitorul de drept.

– N-am pus mâna pe ea, ci mi-a fost dată, zise vrăjitorul. Bunicul tău Thror a fost omorât, îţi aminteşti doar, în minele Moriei, de către Azog Goblinul…

– Blestemat fie-i numele, mârâi Thorin.

– Iar Thrain, tatăl tău, a plecat pe douăzeci şi unu aprilie, joia trecută s-au făcut o sută de ani, şi de atunci nu l-ai mai zărit…

– Aşa e, aşa e, zise Thorin.

– Ei bine, tatăl tău mi-a dat harta aceasta ca să ţi-o dau ţie; iar dacă am hotărât să fac acest lucru abia acum şi în acest fel, nu pe mine să mă socoteşti vinovat. Tatăl tău nu-şi mai amintea nici măcar propriul nume atunci când mi-a dat pergamentul, iar pe-al tău nici că mi l-a pomenit; aşa că, una peste alta, cred că mi s-ar cuveni laude şi mulţumiri. Iat-o, mai zise Gandalf, întinzându-i lui Thorin harta.

– Nu pricep, zise Thorin, lucru pe care şi Bilbo simţea nevoia să-l spună. Explicaţia nu prea stătea în picioare.

– Înainte de a porni spre minele Moriei, vorbi vrăjitorul cu voce domoală şi sumbră, bunicul tău i-a dat harta fiului său, pentru ca acesta să o pună la loc sigur. După ce bunicul tău a fost răpus, tatăl tău a plecat în lume, să-şi încerce norocul cu harta; şi a avut nenumărate peripeţii dintre cele mai neplăcute, dar în apropierea Muntelui n-a apucat să ajungă. Eu l-am găsit prizonier în temniţele Necromantului, însă cum a nimerit acolo n-am habar.

– Da' tu ce făceai acolo? întrebă Thorin cutremurat şi toţi gnomii se înfiorară.

– Nu-i nevoie să ştii tu. Ca de obicei, doream să aflu una-alta; s-a dovedit o treabă teribil de primejdioasă. Până şi eu, Gandalf, abia am scăpat. Am încercat să-l salvez pe tatăl tău, dar a fost prea târziu. Mintea, câtă îi mai rămăsese, i-o lua razna, şi singurele lucruri de care-şi mai amintea erau harta şi cheia.

– Goblinilor din Moria le-am plătit-o de mult, zise Thorin. Trebuie să ne gândim acum şi la Necromant.

– Vorbeşti fără să ai habar! E un duşman care întrece puterile tuturor gnomilor luaţi împreună, asta dacă i-ai putea strânge la un loc din cele patru colţuri ale lumii. Ceea ce şi-a dorit tatăl tău a fost ca fiul său să descifreze harta şi să se folosească de cheie. Dragonul şi Muntele sunt două trebuşoare prea de ajuns pentru voi!

– Ia-n auzi! exclamă Bilbo fără să vrea.

– Auzi ce? se răsuciră toţi spre el dintr-odată, iar hobbitul se fâstâci de tot, încât se pomeni răspunzând:

– Auziţi ce-am eu de spus!

– Anume? se interesară ei.

– Păi, aş zice că ar trebui s-o luaţi spre răsărit, să v-aruncaţi privirile prin jur. La urma urmei, e Uşa aia Lăturalnică, iar dragonii trebuie să doarmă şi ei când şi când, aşa gândesc eu. Dacă staţi acolo în prag o vreme, pun rămăşag c-o să vă treacă ceva prin cap. Şi-apoi, nu-i aşa? socotesc că am pălăvrăgit destul pentru o noapte, dacă mă-nţelegeţi ce vreau să zic. Ce-aţi zice de un somn bun, de pornit devreme mâine-dimineaţă şi aşa mai departe? Vă pregătesc un mic dejun pe cinste înainte să plecaţi.

– Înainte să *plecăm*, cred că asta ai vrut să zici, îl corectă Thorin. Nu eşti mătăluţă spărgătorul? Şi statul în prag nu-i oare treaba matale, ca să nu mai vorbesc de intratul pe uşă? Cât priveşte patul şi micul dejun, primesc. Atunci când plec la drum, îmi place să mănânc şunculiţă cu ouă: ochiuri, nu fierte, şi fii atent să nu spargi gălbenuşul.

După ce fiecare îşi comandă micul dejun, fără să spună nici măcar din vârful buzelor un „te rog“ (lucru care l-a cătrănit pe Bilbo peste măsură), se ridicară cu toţii. Hobbitul trebui să le găsească locuri de dormit: astfel că, pe lângă încăperile libere care se umplură toate, întinse aşternuturi şi pe scaune, şi pe sofale, şi abia după ce-i instală pe toţi se retrase şi el în pătuţul lui, vlăguit peste poate şi câtuşi de puţin fericit. Ceva însă tot hotărî în sinea lui, anume să nu se ostenească să se trezească devreme dimineaţa ca să gătească afurisitele alea de mic dejunuri pentru ei. Firea neamului Took dădea semne de sleială, încât nu mai era chiar atât de sigur că avea să pornească în vreo călătorie în dimineaţa următoare.

Întins în pat, îl auzea pe Thorin – din dormitorul alăturat, cel mai bun de altfel – încă îngânând pentru sine:

Dincol' de munţi, spre Răsărit,
Cât ziua nu s-a luminat,
La grotele adânci porni-vom
Să dăm de aurul uitat!

Bilbo adormi cu aceste cuvinte în urechi, din care pricină somnul îi fu bântuit de vise foarte neplăcute. Când se trezi, zorii trecuseră de mult.

CAPITOLUL 2

# BERBEC LA FRIGARE

Bilbo sări în picioare, îmbrăcă halatul de casă şi se duse în sufragerie. Nu văzu nici ţipenie de gnom, dar peste tot erau urme ale unui mic dejun copios, îmbucat în grabă. În încăpere domnea o harababură înspăimântătoare, iar în bucătărie grămezi de hârburi nespălate. Aproape toate oalele şi crătiţele sale păreau să fi fost folosite. Spălatul lor era o treabă atât de îngrozitor de reală, încât Bilbo înţelese, de voie, de nevoie, că petrecerea din ajun nu făcuse parte din visele sale urâte, aşa cum sperase el. Şi, la urma urmei, se simţea chiar uşurat gândindu-se că plecaseră cu toţii fără el şi fără să se deranjeze să-l trezească („dar fără să-mi zică un mulţam", gândi el); cu toate acestea, fără să vrea se simţea niţeluş dezamăgit. Un sentiment care-l surprinse.

„Nu fi prost, Bilbo Baggins! îşi spuse. La ce-ţi stă ţie gândul la vârsta ta! La dragoni şi toate aiurelile alea năstruşnice!" Aşa că îşi legă un şorţ, aprinse focurile, puse apă la fiert şi spălă vasele. Apoi îşi pregăti un mic dejun pe placul inimii sale, pe care-l mâncă în bucătărie. Când se apucă de dereticat în sufragerie, Soarele strălucea pe cer, iar prin uşa de la intrare, larg deschisă, pătrundea adierea caldă a primăverii. Bilbo începu să fluiere. Aproape că dăduse uitării noaptea dinainte. De fapt, tocmai se ospăta cu un al doilea mic dejun, la fel de gustos, de data asta în sufragerie, lângă fereastra deschisă, când în încăpere intră Gandalf.

– Băiete dragă, da' n-*ai de gând* să vii odată? îl întrebă vrăjitorul. Parcă ziceai ceva despre *pornitul devreme*? – şi poftim, la ora zece jumate te găsesc mâncând micul dejun sau cum s-o fi numind! Ţi-au lăsat un mesaj, pentru că n-au mai putut aştepta.

– Ce mesaj? se fâstâci bietul domn Baggins.

– Asta-i bună! exclamă Gandalf. Nu prea ţi-s boii acasă în dimineaţa asta – n-ai şters poliţa de praf!

– Ce-are una cu alta? Am avut destulă treabă cu spălatul vaselor murdărite de paisprezece!

– Dacă ai fi şters praful de pe poliţa căminului, ai fi găsit asta sub orologiu, zise Gandalf, întinzându-i lui Bilbo un bilet (scris, desigur, pe hârtia de scrisori a hobbitului).

Şi iată ce citi Bilbo:

Thorin şi Compania îl salută pe Spărgătorul Bilbo! Sincerele noastre mulţumiri pentru ospitalitatea dumitale; cât despre ajutorul meseriaş pe care te-ai oferit să ni-l dai, îl primim cu recunoştinţă. Condiţiile sunt după cum urmează: plată peşin la încheierea daraverii, până la a paisprezecea parte, dar nu mai mult, din tot câştigul (dacă va fi vreunul); toate cheltuielile de călătorie vor fi asigurate în orice împrejurare; la nevoie, cheltuielile de înmormântare vor fi plătite de noi sau de către împuterniciţii noştri, dacă nu se ajunge la o altfel de înţelegere.

Socotind că nu era nevoie să tulburăm prea cuvenita dumitale odihnă, am pornit-o înainte pentru a face pregătirile trebuincioase şi îţi vom aştepta onorabila persoană la Hanul Dragonul Verde, Lângă Ape, la 11 fix. Nădăjduim că vei fi *punctual*.

Avem onoarea să rămânem ai dumitale
Thorin & Co.

– Cu alte cuvinte, mai ai zece minute. Va trebui să fugi, zise Gandalf.

– Dar...

– Nu mai e timp pentru asta, îl zori vrăjitorul.

– Dar… repetă Bilbo.

– Nici pentru asta nu mai e timp! Hai, ia-o din loc!

Cât va trăi, Bilbo nu-şi va putea aminti cum s-a pomenit afară, fără pălărie, baston sau bani, şi fără nimic altceva din ceea ce lua îndeobşte cu sine când ieşea din casă; lăsându-şi al doilea mic dejun neterminat pe jumătate şi fără să se fi spălat, vârând cheile casei în mâinile lui Gandalf şi fugind cât de repede îl puteau duce picioarele lui îmblănite, pe potecă la vale, pe lângă Moara cea mare, peste Apă şi de acolo încă preţ de o milă sau mai mult.

Abia mai respira când ajunse la Lângă Ape, chiar când orologiul bătea ora 11. Şi nu-şi luase nici măcar o batistă!

– Bravo! îl felicită Balin, care stătea în pragul hanului, uitându-se să-l vadă venind.

Tocmai atunci apărură şi ceilalţi de după colţ, pe drumul dinspre sat. Călăreau pe nişte ponei încărcaţi, fiecare, cu tot felul de catrafuse, pachete, pacheţele şi alte calabalâcuri. Aduceau cu ei încă un ponei, foarte mic, pesemne pentru Bilbo.

– Voi doi, încălecarea, şi la drum! le spuse Thorin.

– Îmi pare nespus de rău, se scuză Bilbo, dar am venit fără pălărie şi mi-am lăsat acasă batista, şi n-am nici un sfanţ în buzunar. N-am găsit biletul Domniilor Voastre decât după 10.45, ca să fiu exact.

– Nu mai fi atât de exact, îi zise Dwalin, şi nu-ţi mai bate capul. Până vei ajunge la capătul călătoriei, va trebui să te descurci fără batiste şi fără multe alte lucruri. Cât despre pălărie, am eu în raniţă o glugă şi o mantie în plus pentru mătăluţă.

Astfel au pornit ei la drum, îndepărtându-se la trap de han, într-o frumoasă dimineaţă de la începutul lunii mai, călare pe poneii împovăraţi. Bilbo purta o glugă verde-închis (puţin decolorată de vreme) şi o mantie verde-închis, împrumutate de la Dwalin. Atârnau pe el de mari ce erau, făcându-l să arate de-a dreptul caraghios. Ce-ar fi gândit despre el Bungo, tatăl său, nici

nu îndrăznesc să-mi închipui. Singura lui mângâiere era aceea că nu putea fi luat drept gnom, şi asta pentru că nu avea barbă.

Nu călăreau de multă vreme, când numai ce se pomenesc cu Gandalf lângă ei, maiestuos, călare pe un cal alb. Adusese cu sine nenumărate batiste, precum şi pipa şi tutunul lui Bilbo. Şi astfel şi-au continuat cu toţii drumul, foarte veseli, şi au spus poveşti, au cântat, călărind cât a fost ziua de lungă şi neoprindu-se decât ca să mănânce, desigur. Ceea ce nu s-a întâmplat atât de des pe cât şi-ar fi dorit Bilbo, şi totuşi hobbitul începea să simtă că, la urma urmei, aventurile nu erau o treabă chiar atât de rea.

La început străbătură meleagurile hobbiţilor, un ţinut nedesţelenit şi întins, cu gospodării aşezate, drumuri îngrijite, unul sau două hanuri şi, din loc în loc, câte un gnom sau un fermier trecând agale spre treburile sale. Apoi ajunseră pe pământuri unde locuitorii vorbeau un grai ciudat şi cântau cântece pe care Bilbo nu le auzise niciodată înainte. De-acolo trecură mai departe, pe Pământurile Pustii, unde nu mai sălăşluia nimeni, hanuri nu erau, iar drumurile deveneau tot mai proaste. Undeva în faţă se zăreau dealuri mohorâte, înălţându-se din ce în ce mai mult, umbrite de copaci. Pe unele dintre ele se găseau castele vechi, înfricoşătoare la vedere, ca şi când ar fi fost zidite de fiinţe ticăloase. Totul părea întunecat, şi asta pentru că vremea se schimbase în rău în acea zi. Până atunci fusese cât putea să fie de bună în mai, chiar şi în poveştile vesele, acum însă devenise dintr-odată rece şi umedă. În Pământurile Pustii, drumeţii erau nevoiţi să facă popas pe unde se nimerea, dar măcar până acum fusese uscat.

– Când te gândeşti că numai mâine nu e iunie, mormăi Bilbo, în timp ce se ţinea cu greu după ceilalţi, împroşcând cu noroi în toate părţile pe drumul desfundat. Trecuse de ora ceaiului; ploaia continua să curgă şiroaie; apa îi picura lui Bilbo de pe glugă în ochi, mantia i se îngreunase de udă ce era; obosit, poneiul se împiedica de fiecare piatră; ceilalţi drumeţi erau prea morocănoşi ca să vorbească. „Mai mult ca sigur că ploaia a înmuiat şi hainele uscate şi a intrat în raniţele cu merinde, îşi zise Bilbo în gând.

Afurisită să fie daravera asta cu spargerea şi tot restul! Ce n-aş da să fiu acasă, în frumoasa mea vizuină, lângă foc, s-aud cum începe să cânte ceainicul!“ Avea să-şi dorească acest lucru de multe ori de acum încolo!

Dar gnomii îşi vedeau mai departe de drumul lor hurducăit, fără să se răsucească spre hobbit sau să-l ia în seamă. Undeva, în spatele norilor cenuşii, soarele de bună seamă asfinţise, pentru că se întuneca. Vântul prinse să bată, iar sălciile de pe malul râului se îndoiau şi oftau. Nu ştiu ce râu era acela, unul roşu în orice caz, cu ape repezi, umflate de ploile din ultimele zile, coborând din dealurile şi munţii din faţa lor.

Curând, se făcu noapte de-a binelea. Vânturile sparseră norii plumburii şi o seceră de lună târzie se ivi deasupra dealurilor, printre zdrenţele călătoare. Atunci se opriră drumeţii, iar Thorin murmură ceva despre cină şi întrebă ca într-o doară:

– Oare unde-om găsi un petic uscat, pe care să dormim?

Deodată băgară de seamă că Gandalf dispăruse. Venise tot drumul cu ei, fără să le spună dacă îi însoţea în aventură ori doar le ţinea tovărăşie o vreme. Mâncase cel mai mult dintre toţi, vorbise cel mai mult, râsese cel mai mult. Iar acum pur şi simplu se făcuse nevăzut!

– Taman când am avea cea mai mare nevoie de un vrăjitor, gemură Dori şi Nori (care împărtăşeau părerea hobbitului cu privire la mesele regulate, îndestulate şi cât mai dese).

În cele din urmă, hotărâră să se oprească, de voie-de nevoie, chiar acolo unde se aflau. Încă nu făcuseră popas de când plecaseră la drum şi, deşi ştiau că în curând, când vor ajunge în Munţii Ceţoşi, departe de ţinuturile cu gospodari aşezaţi, pregătirea taberei de seară va trebui să intre în deprinderile zilnice, nu li se părea potrivit să înceapă tocmai în acea seară urâtă şi umedă. Se îndreptară spre un pâlc de copaci. Sub ei era ceva mai uscat, numai că vântul scutura ploaia de pe frunze, iar pic-pic-picurul acela neîntrerupt era cum nu se poate mai supărător. Parcă şi focul le juca feste. Gnomii pot să facă focul aproape oriunde

şi din mai nimic, fie că bate vântul, fie că nu; în noaptea aceea însă, n-au izbutit nicicum, nici măcar Oin şi Gloin, care se pricepeau de minune la trebuşoara asta.

Apoi unul dintre ponei se sperie ca din senin şi sări într-o parte, nimerind în râu, înainte ca gnomii să-l poată prinde; iar până să izbutească să-l scoată de-acolo, Fili şi Kili fură la un pas să se înece, cât despre catrafusele pe care le purta în spinare bietul căluţ, acestea pieiră în râul învolburat. Şi cum raniţele fuseseră pline, mai ales cu merinde, le mai rămăsese foarte puţin pentru cină şi aproape nimic pentru micul dejun.

Şedeau acum cu toţii mofluzi, muraţi până la piele şi bodogănind, în vreme ce Oin şi Gloin încercau din răsputeri să aprindă focul şi se ciorovăiau cum anume s-o facă. Bilbo se gândea cu tristeţe că aventurile nu înseamnă doar plimbări călare pe ponei în strălucirea soarelui de mai, când deodată Balin, care mereu era cu ochii la pândă, strigă:

– Uite-acolo o lumină!

La o oarecare depărtare de ei era un deal, acoperit de copaci rari şi, din loc în loc, de pâlcuri dese. Într-un pâlc zăriră lucind o lumină roşiatică, mângâietoare, aşa cum poate fi un foc sau licărul lumânărilor.

După ce priviră într-acolo o vreme, începu gâlceava. Unii zăceau „ba“, alţii dimpotrivă, „da“. Unii erau de părere că musai să meargă să vadă cu ochii lor şi că orice era mai bun decât amărâta de cină, un mic dejun mai mult decât sărăcăcios şi veşminte ude cât era noaptea de lungă.

– Meleagurile astea, ziceau ceilalţi, nu-s prea bine cunoscute şi-s prea aproape de munţi. Călătorii nu se mai abat pe-aici. Hărţile vechi nu-s de nici un folos: lucrurile s-au schimbat în rău, drumul e nepăzit. M-aş mira să se fi auzit de rege prin părţile astea. Şi cu cât eşti mai puţin curios, cu atât eşti mai ferit de belele.

– Suntem paisprezece, la urma urmei, se auziră câteva glasuri.

– Unde s-o fi dus Gandalf? întrebă careva, urmat de toţi ceilalţi.

Apoi ploaia se porni şi mai aprigă decât înainte, iar Oin şi Gloin se luară la bătaie.

Şi cu asta gâlceava se încheie.

– La urma urmei, avem un spărgător printre noi, ziseră ei.

Prin urmare, porniră la drum mânându-şi poneii (cu toată grija trebuincioasă) înspre locul unde se zărea lumina. Odată ajunşi la poala dealului, nu le luă mult ca să intre în pădure. Apoi urcară povârnişul; o potecă bătătorită, care să ducă la vreo casă ori gospodărie, nu se zărea; şi oricât s-ar fi străduit ei să se furişeze neauziţi, paşii lor, printre copaci, în noaptea neagră ca smoala, le erau însoţiţi ba de fâşâituri, ba de scârţâituri şi trosnituri (ca să nu mai vorbim de mormăieli şi afuriseli).

Deodată, lumina roşie apăru foarte strălucitoare printre trunchiuri, nu departe în faţa lor.

– Acum e rândul spărgătorului, îi dădură ei de înţeles lui Bilbo.

– Trebuie s-o iei înainte şi să afli ce-i cu lumina aia şi care-i este rostul, şi dacă locul e ferit de primejdii şi primitor, îl instrui Thorin pe hobbit. Hai, ia-o la picior şi-ntoarce-te iute dacă totul e bine. Dacă nu, întoarce-te cum poţi! Iar dacă nu poţi, ţipă de două ori ca o bufniţă şi o dată ca o cucuvaie, iar noi vom face ce ne-o sta în puteri.

Bilbo nu mai avea ce face, musai s-o ia din loc, înainte să apuce să le explice că, aşa cum n-avea aripi să zboare ca liliacul, nu putea nici să ţipe ca bufniţa ori cucuvaia. Hobbiţii însă se pricep să meargă prin pădure fără să scoată nici cel mai mic zgomot, lucru de care sunt mândri. Iar Bilbo nu o dată pufnise dispreţuitor, pe drumul până acolo, la ceea ce el numea „hărmălaia gnomilor“, cu toate că mie, unuia, nu-mi vine să cred că Domniile Voastre ori eu am auzi ceva într-o noapte vântoasă, chiar de-ar trece o cavalcadă la doi paşi distanţă. Cât despre Bilbo, el o porni ţanţoş spre lumina roşie şi am bănuiala că nici măcar o mustaţă de nevăstuică n-a tresărit la trecerea lui. Aşa că, firesc,

ajunse lângă foc – pentru că foc era – fără să tulbure pe cineva. Şi iată ce-i fu dat să vadă.

Trei matahale şedeau în jurul unui foc urieşesc, făcut din buşteni de fag. Rumeneau un berbec pe nişte ţepuşe lungi de lemn şi lingeau zeama de carne, ce li se prelingea pe degete. În văzduh, plutea un miros tare îmbietor. La îndemână se găsea şi un butoi plin cu o licoare din cele bune, pe care matahalele o sorbeau din ulcele. Dar matahalele astea erau troli. Troli toată ziua-bună ziua. Chiar şi Bilbo, în ciuda vieţii lui retrase, îşi dădea seama de lucrul ăsta: doar le vedea feţele mari şi osoase, şi ditamai trupurile, şi forma picioarelor, şi îi auzea cum vorbeau, câtuşi de puţin aşa cum se vorbeşte în casă de om cumsecade.

– Berbec ieri, berbec az' şi, la naiba! mâine parcă văd că tot berbec om avea, zise unul dintre ei.

– N-am pus gura pe-o ciosvârtă de om de nu'ş când, zise altul. Ce-o fi fost în capu' lu' blestematu' de William de ne-a adus prin părţile astea, să mor dacă ştiu – un' mai pui că ni se isprăveşte şi băuturica, mai zise al doilea trol scuturându-l de cot pe William care lua o duşcă din ulcica lui.

William se înecă.

– Tacă-ţi fleanca! se stropşi el după ce-şi veni în fire. N-ăi fi vrând să stea oamenii p-aci cât veacu', numa' ca să vă umple ţie şi lu' Bert burdihanele. Aţi halit un sat jumate' numa' voi doi, de când am coborât din munţi. Cât mai vreţi? Altă dată mi-aţi fi zis „săru' mâna, Bill" pentru o bucătură de berbecuţ rotofei ca ăsta.

Zicând acestea, îmbucă zdravăn din pulpa pe care-o rumenea şi se şterse cu mâneca la gură.

Da, teamă mi-e că astfel se poartă trolii, chiar şi aceia care au un singur cap pe umeri. După ce-i auzise vorbind aşa, Bilbo ar fi trebuit să facă ceva fără întârziere. Fie să se întoarcă la prietenii săi, la fel de neauzit, şi să-i avertizeze că acolo se găseau trei coşcogeamitea trolii câtuşi de puţin prietenoşi, care nu s-ar fi sfiit să guste carne de gnom rumenit sau chiar de căluţ, aşa, ca să mai schimbe gustul, fie să încerce să şterpelească ceva. Un adevărat

hoţ de renume i-ar fi buzunărit fără doar şi poate pe troli – dacă izbuteşti, aproape niciodată nu te alegi cu mâna goală –, ar fi şterpelit berbecul din ţepuşe, nici mai mult, nici mai puţin, ar fi pus mâna pe butoiul de bere şi şi-ar fi luat tălpăşiţa fără să fi fost băgat în seamă. Alţii, meseriaşi mai practici, dar cu mai puţină mândrie pentru îndeletnicirea lor, ar fi înjunghiat matahalele înainte să apuce vreuna să zică pâs. După care, noaptea ar fi putut fi petrecută în cântec, joc şi voie bună.

Bilbo ştia toate astea. Citise despre multe lucruri pe care nu le văzuse sau nu le făcuse nicicând. Pe cât era de speriat, pe atât era de lehămetit; şi-ar fi dorit să se afle la o sută de mile distanţă, şi cu toate acestea... cu toate acestea, ceva îl împiedica să se întoarcă la Thorin şi la ceilalţi cu mâinile goale. Aşa că rămase nehotărât în umbra copacilor. Dintre variile căi folosite de pungaşi, de care auzise el, buzunărirea trolilor i se părea cea mai puţin complicată, astfel că, în cele din urmă, se furişă în dosul unui copac, aflat chiar în spatele lui William.

Bert şi Tom se îndreptară spre butoi. William tocmai sorbea din ulcica plină cu bere. Atunci Bilbo îşi adună curajul şi îşi vârî mâna lui mică în uriaşul buzunar al lui William. Înăuntru se afla o tăşcălie doldora de bani, dar care, pentru Bilbo, era mare cât o raniţă. „Ha! făcu hobbitul în gând, însufleţit de isprava sa, şi scoţând cu grijă tăşcălia din buzunar, ăsta-i doar începutul!"

Chiar că era! Tăşcăliile trolilor sunt un adevărat blestem, şi aceasta nu făcea excepţie.

– 'ei, cin' eşti? ţipă tăşcălia când părăsi buzunarul; şi-n aceeaşi clipă William se răsuci şi-l înhăţă pe Bilbo de grumaz, înainte ca hobbitul să apuce să se ascundă după copac.

– Trăsni-m-ar, Bert, i-ote pe ce-am pus laba! zise William.

– Ce-i asta? întrebară ceilalţi apropiindu-se.

– Să mor de ştiu! Ce-mi eşti?

– Bilbo Baggins, un spă... hobbit, îngăimă săracul Bilbo, tremurând ca varga şi întrebându-se cum să scoată ţipetele alea de cucuvea, înainte să-l sugrume namila.

– Un spăhobbit? întrebară ei oarecum miraţi.

Trolii sunt cam înceţi la minte când e să priceapă ceva, şi cum nu se poate mai bănuitori când au de-a face cu ceva nou pentru ei.

– Ce treabă are un spăhobbit în buzunarul meu, hai? vru să ştie William.

– E bun de rumenit? întrebă Tom.

– Încearcă, îl imboldi Bert, ridicând de jos o frigăruie.

– N-ar ajunge nici p-o măsea, dacă-l jupoi şi-i scoţi oasele, îşi dădu cu părerea William care se ghiftuise în seara aceea.

– Te pomeneşti că mai sunt ca ăsta p-aci, poate facem de-o plăcintă, zise Bert. Ia-n ascultă, mai mişună d-ăştia ca tine prin pădurile astea, băi urecheat pricăjit şi afurisssit? îl întrebă el pe hobbit, uitându-se la labele lui acoperite de păr ca de o blană; apoi îl prinse de degetele de la picioare, îl ridică în sus şi-l scutură.

– Da, mulţi, răspunse Bilbo uitând că nu trebuia să-şi trădeze prietenii. Ba nu, nu mai e nici unul, se corectă el imediat.

– Cum vine asta? îl iscodi Bert, ţinându-l tot atârnat în aer, dar de chică de data aceasta.

– Cum am spus, icni Bilbo abia respirând. Şi vă rog, domnilor, fiţi buni şi nu mă prăjiţi. Eu însumi mă pricep la gătit, mai bun sunt să gătesc decât gătit, dacă mă înţelegeţi ce vreau să spun. O să gătesc cum nu se poate mai bine pentru Domniile Voastre, un mic dejun minunat, numai nu mă gătiţi pentru cină.

– Vai de capu' lui, amărâtu', îl căină William. Mâncase în seara aceea mai mult decât pe săturate şi se umflase şi cu bere. Vai de capu' lui, amărâtu'! Dă-i drumu'!

– Sfârla, până nu-mi zice ce-a vrut să spună cu *mulţi* şi *nici unul*, răspunse Bert. N-am chef să-mi taie unu' gâtu' în somn! Îi ţin degetele-n foc până ciripeşte!

– Nu te las, zise William. Oricum eu l-am prins.

– Eşti un grăsan prost, William, ţ'-am mai zis-o în seara asta.

– Iar tu un mârlan!

– Nu mă faci tu pe mine mârlan, Bill Haggins, sări Bert şi-l pocni pe William cu pumnul în ochi.

Una-două se încinse o păruială zdravănă. Scăpat din mâinile lui Bert, care-i dăduse drumul să cadă, Bilbo avu destulă minte să se târască din calea picioarelor lor înainte să sară unul la altul ca nişte dulăi furioşi şi să-şi arunce unul altuia vorbe grele, dar cum nu se poate mai adevărate şi mai potrivite. Curând, încleştaţi unul în braţele celuilalt, se rostogoleau pe pământ, mai-mai să nimerească în foc, şi se izbeau cu picioarele şi cu pumnii, în timp ce Tom îi lovea pe amândoi cu o ramură, ca să-i potolească – ceea ce, de bună seamă, îi întărâta şi mai mult.

Atunci ar fi trebuit Bilbo să plece. Dar bietele lui picioruşe fuseseră strivite de laba uriaşă a lui Bert, iar el abia mai respira şi capul parcă i se învârtea; aşa că, o vreme, rămase gâfâind pe jos, dincolo de cercul de lumină aruncată de foc.

În toiul încăierării numai ce se ivi Balin. Gnomii auziseră în depărtare zgomote şi, după ce aşteptaseră o vreme ca Bilbo să se întoarcă ori să ţipe ca o cucuvea, unul câte unul au pornit târâş spre lumină, străduindu-se să facă zgomot cât mai puţin. Când dădu cu ochii de Balin în cercul de lumină, Tom scoase un urlet înfiorător. Trolii pur şi simplu nu pot să-i vadă-n ochi pe gnomi (dacă nu-s rumeniţi la foc). Pe loc Bert şi Bill încetară încăierarea şi ziseră: „Tom, un sac, iute!“, şi înainte ca Balin, care se întreba unde era Bilbo în toată învălmăşeala asta, să-şi dea seama ce se petrece, se pomeni cu un sac peste cap şi trântit la pământ.

– Mai sunt de venit, dacă nu mă-nşală pe mine nasu', zise Tom. Cu alte cuvinte, mulţi şi nici unul. Adică nu spăhobbiţi, ci mulţime de gnomi ca ăsta. Cam aşa stă treaba!

– Aş zice că ai dreptate şi mai bine ne-am trage la-ntuneric, fu de părere Bert.

Aşa şi făcură. Ţinând în mână sacii pe care-i folosiseră pentru a căra berbecul şi-alte prădăciuni, aşteptară la adăpostul umbrelor. Cum apărea un gnom şi se uita la foc, şi la cănile vărsate, şi la berbecul pe jumătate mâncat, cum se trezea, hop! cu un sac puturos peste cap şi trântit la pământ. Astfel că, în scurtă vreme, Dwalin zăcea lângă Balin, Fili şi Kili fuseseră aruncaţi unul lângă



*Trolii*

altul, iar Dori şi Nori, şi Ori grămadă unii peste alţii; cât despre Oin, Gloin, Bifur şi Bofur, şi Bombur, ei fuseseră îngrămădiţi, spre neliniştea lor, chiar lângă foc.

– Să se-nveţe minte, spuse Tom – pentru că Bifur şi Bombur le dăduseră mult de furcă şi se luptaseră cu disperare, aşa cum se luptă gnomii când sunt prinşi la înghesuială.

Ultimul veni Thorin – dar el n-a mai fost luat prin surprindere. Venise cu bănuiala că era ceva necurat la mijloc, încât n-a mai fost nevoie să vadă picioarele prietenilor săi, ieşind ca nişte beţe din saci, ca să înţeleagă că dăduseră de belea. Aşa că rămase în întuneric, la oarece distanţă, şi întrebă ca pentru sine:

– Ce-i toată povestea asta? Cine s-a purtat atât de urât cu fârtaţii mei?

– Trolii! răspunse Bilbo din dosul unui copac – toţi uitaseră de el. Se-ascund în tufişuri şi au saci la ei, continuă el.

– Da? Aşa, carevasăzică! zise Thorin şi se repezi spre foc înainte ca să apuce trolii să sară asupra lui.

Thorin luă în mâini o ditamai ramura, aprinsă la un capăt; şi tocmai acest capăt i-l înfipse lui Bert într-un ochi, înainte ca matahala să poată să se ferească. Aşa că el fu scos din luptă o vreme. Bilbo făcu şi el ce-i stătea în puteri. Îl prinse pe Tom de-un picior – cât putea să prindă un picior gros cât trunchiul unui copac tânăr –, dar se trezi azvârlit cât colo, taman în vârful unui tufiş, atunci când Tom izbi cu piciorul jarul, ca să-i arunce lui Thorin scântei în obraz.

Drept răsplată, Tom se pomeni cu ramul aprins în gură şi cu un dinte din faţă smuls. Ce urlet i-a scăpat din gâtlej în clipa următoare, nu vă mai spun. Dar tot atunci William veni pe la spate şi-i trase lui Thorin un sac peste cap şi până la degetele de la picioare. Astfel se sfârşi lupta. În ce stare jalnică se găseau cu toţii, vă puteţi închipui: legaţi fedeleş în saci, iar în jurul lor trei troli mânioşi (doi dintre ei cu pârlituri şi lovituri pe care n-aveau să le uite prea curând), şezând şi ciorovăindu-se dacă să-i rumenească încet sau să-i hăcuiască şi să-i pună la fiert, sau doar să se

așeze pe ei, pe câte unul pe rând, și să-i tescuiască până-i făceau piftie: iar Bilbo pitit într-un tufiș, cu pielea sfâșiată și hainele zdrențuite, neîndrăznind să se miște de teamă să nu fie auzit.

Tocmai atunci se întoarse Gandalf. Dar nimeni nu-l zări. Trolii hotărâseră în sfârșit să-i rumenească pe gnomi acum și să-i înfulece mai târziu – fusese ideea lui Bert și, după multă gâlceavă, consimțiseră și ceilalți doi.

– N-are rost să-i rumenim acum, o să ne ia toată noaptea, zise o voce.

– Nu-ncepe iarăși, Bill, zise Bert, crezând că era vocea lui William, căci chiar *o să ne ia* toată noaptea.

– Cine-ncepe? se stropși William, care credea că Bert fusese cel care vorbise.

– Tu, zise Bert.

– Minți! făcu William, și astfel începură din nou ciorovăiala.

În cele din urmă, hotărâră să-i hăcuiască bucăți-bucățele și să-i pună la fiert. Luară un ceaun negru și-și scoaseră ditamai cuțitele.

– N-are rost să-i fierbi! N-avem apă și drumul pân' la fântână e lung, zise o voce.

Bert și William crezură că e a lui Tom.

– Tacă-ți fleanca! se răstiră ei. N-o să mai isprăvim niciodată. Mai scoate tu o vorbă și una-două te duci după apă.

– Ba vouă să vă tacă! nu se lăsă Tom, care credea că vocea fusese a lui William. Cin' se gâlcevește în afară de tine, hă?

– Nătărăule! se oțărî William.

– Nătărău ești tu! i-o-ntoarse Tom.

Și iar se luară la gâlceavă, încă și mai încinși ca înainte, până când hotărâră să se așeze pe saci, pe rând pe câte unul, și să-i terciuiască și abia după aia să-i fiarbă.

– Pe care să ne-așezăm mai întâi? întrebă vocea.

– Pe ultimu', zic io, spuse Bert, căruia Thorin îi vătămase un ochi. Credea că Tom fusese cel care vorbise.

– Vorbeşti de unu' singur! îl luă Tom în răspăr. Da' dacă matale aşa pofteşti, n-ai decât să te aşezi pe ultimu'. Care-i ăla?

– Ăla cu ciorapi galbeni, zise Bert.

– Prostii, ăla cu ciorapi gri, zise o voce asemănătoare cu a lui William.

– Ba-s galbeni, m-am uitat eu, insistă Bert.

– Galbeni să fie, acceptă William.

– Atuncea de ce-ai zis că-s gri?

– Io n-am zis. Tom a zis.

– Ba n-am zis aşa ceva! se apără Tom. Tu ai zis.

– Doi la unu', aşa că ţine-ţi fleanca! i-o reteză Bert.

– Acu' cu cine vorbeşti? întrebă William.

– Gata, isprăviţi! ziseră Tom şi Bert într-un glas. Trece noaptea, nu mai e mult până-n zori. La treabă!

– Zorii să vă-nghită pe toţi şi să vă prefacă-n stane! zise o voce care părea a fi a lui William. Dar nu a fost. Căci chiar în clipa aceea, de peste deal se ivi lumina şi rămurişul se umplu de ciripituri. Era cu neputinţă ca William să fi spus ceva, pentru că dintr-odată, aşa cum stătea îndoit de mijloc, se preschimbase în stană de piatră; iar Bert şi Tom împietriră şi ei în timp ce se holbau la el. Şi acolo au rămas până în ziua de azi, singuri-singurei, doar păsările îşi mai fac cuibare pe ei; şi-asta pentru că, după cum probabil că ştiţi, trolii trebuie să se ascundă sub pământ înainte de ivirea zorilor, altminteri se preschimbă în materia muntelui, din care au fost alcătuiţi, şi împietriţi rămân pe vecie. Şi tocmai asta li s-a întâmplat lui Bert şi lui Tom, şi lui William.

– Grozav! făcu Gandalf mulţumit, ieşind din spatele unui copac şi ajutându-l pe Bilbo să se dea jos de pe tufa de mărăcini.

Abia atunci pricepu Bilbo. Vocea vrăjitorului fusese aceea care-i ţinuse pe troli tot într-o ciorovăială şi-o gâlceavă, până când s-a ivit lumina şi i-a scurtat de zile.

De îndată se apucară amândoi să dezlege sacii şi să-i scoată pe gnomi afară. Puţin lipsise să nu se sufoce de tot. Erau cătrăniţi rău; nu le plăcuse defel să zacă acolo şi să-i asculte pe troli cum

plănuiesc să-i rumenească, și să-i terciuiască, și să-i hăcuiască. Abia după ce Bilbo le povesti încă o dată d'a fir a păr ceea ce i se întâmplase, se considerară satisfăcuți.

– Prost ceas ți-ai găsit să șterpelești și să buzunărești, bodogăni Bombur, când noi nu ne dorisem decât un foc bun și ceva de-ale gurii!

– Și tocmai asta n-ați fi primit de la d'alde ăia, decât cu nițică păruială, zise Gandalf. Acum însă pierdeți vremea. Nu vă dați seama că matahalele astea aveau fără doar și poate o peșteră ori o văgăună săpată pe undeva prin apropiere, în care se ascundeau de soare? Iar noi trebuie s-o cercetăm.

Se puseră pe căutat și curând găsiră printre copaci urmele lăsate de cizmele grele ale trolilor. Se luară după ele în sus pe deal, până când dădură peste o poartă de piatră, ascunsă de tufele dese, care închidea gura unei peșteri. Dar nu izbutiră să o deschidă, cu toate că puseseră cu toții umărul s-o împingă, în timp ce Gandalf încerca tot felul de incantații magice.

– Oare asta nu ne-o fi de folos? întrebă Bilbo, plin de năduf și obosit, ca toți ceilalți. Am găsit-o pe pământ, acolo unde s-au încăierat trolii.

Zicând acestea, le arătă o cheie cât toate zilele, pe care, fără doar și poate, William o socotise foarte mică și ușor de tăinuit. Norocul făcuse să-i cadă din buzunar înainte ca el să se prefacă în stană.

– Și de ce naiba n-ai spus până acum? țipară cu toții.

Gandalf o înșfăcă și-o vârî în gaura cheii. Nu-i mai trebui porții decât o îmbrânceală zdravănă ca să se deschidă, și ei intrară în peșteră. Pe podea erau risipite oase, iar în aer plutea o miasmă puturoasă; dar pe polițí și pe jos stăteau îngrămădite merinde de tot felul, iar de jur împrejur prăzi, puse claie peste grămadă, de la nasturi de alamă până la oale pline cu monede de aur – astea se găseau într-un colț. Haine cu nemiluita atârnau de pereții peșterii – fiind prea mici pentru troli, tare mă tem că fuseseră odată ale victimelor – iar printre ele mai multe săbii de cele mai varii origini,

forme şi mărimi. Două dintre ele le atraseră îndeobşte atenţia, având teci frumoase şi plăsele bătute cu nestemate.

Gandalf şi Thorin luară fiecare câte una; iar Bilbo alese un pumnal cu teacă de piele. Pentru un trol, pumnalul acesta ar fi fost un biet cuţitaş de buzunar, dar pentru hobbit era la fel de bun ca o sabie scurtă.

– Straşnice tăişuri, după cum arată, zise vrăjitorul, scoţându-le pe jumătate din teci şi cercetându-le curios. N-au fost făurite de troli şi nici de vreun fierar din neamul oamenilor, sălăşluitor prin părţile acestea şi-n aste vremuri; dar când vom izbuti să desluşim runele de pe ele, vom şti mai multe despre obârşia lor.

– Hai să ieşim din aerul ăsta puturos! zise Fili.

Aşa că scoaseră afară oalele cu monede şi toate merindele neatinse şi care arătau bune de mâncat, precum şi un butoi încă plin cu bere. Era ceasul la care simţeau nevoia să ia micul dejun, şi fiind ei foarte flămânzi, nu făcură nazuri la ceea ce scoseseră din cămara trolilor. Din ce le mai rămăsese în desagi cu greu mai puteau încropi ceva. Dar acum aveau în faţa lor pâine şi brânză, şi bere pe săturate, ca să nu mai vorbim de şunculiţă pe care-o puteau rumeni frumos în tăciunii focului.

După ce se ospătară, traseră un pui de somn, căci noaptea le fusese agitată; apoi lenevіră până după-amiază. Abia atunci îşi aduseră căluţii şi duseră de acolo oalele cu galbeni, şi le îngropară în mare taină nu departe de potecă, pe malul râului, pecetluind locul cu multe descântece, cu gândul că într-o bună zi vor avea norocul să se întoarcă şi să le dezgroape. După ce isprăviră această trebuşoară, încălecară şi porniră din nou la drum, fără grabă, spre Răsărit.

– Pe unde-ai umblat, dacă mi-e îngăduit să te-ntreb? i se adresă Thorin lui Gandalf în timp ce călăreau.

– M-am dus să văd ce-i în faţă.

– Şi ce te-a adus înapoi taman la timp?

– M-am uitat îndărăt, răspunse Gandalf.

– Aha! făcu Thorin. Dar ai putea totuşi să fii mai desluşit?

– M-am dus să cercetez drumul nostru. În scurt timp o să devină primejdios şi anevoios. Pe lângă asta, voiam să reîmprospătez micile noastre provizii. Mult n-am mers, însă, pentru că m-am întâlnit cu nişte prieteni de-ai mei, din Vâlceaua Despicată.

– Asta unde-i? întrebă Bilbo.

– Nu mă-ntrerupe! îi ceru Gandalf. O să ajungi acolo peste câteva zile, dacă avem noroc, şi-o să afli şi singur tot ce-i de aflat despre ea. Cum spuneam, m-am întâlnit cu doi dintre cei de la curtea lui Elrond. Mergeau grăbiţi, mânaţi de frica de troli. Ei mi-au spus că trei dintre aceştia coborâseră din munţi şi-şi făcuseră sălaş în pădure, nu departe de drum; băgaseră în sperieţi toată suflarea din ţinut şi-i pândeau pe cei străini de acest meleag. Pe dată am simţit că trebuie să mă întorc pentru că era nevoie de mine. Uitându-mă în urmă, am zărit un foc în depărtare şi m-am îndreptat spre el. Aşa că acuma ştii. Vă rog să fiţi mai cu băgare de seamă data viitoare, altfel nu mai ajungem nicăieri!

– Mulţumesc! zise Thorin.

## CAPITOLUL 3

# SCURT RĂGAZ DE ODIHNĂ

În acea zi, nu au cântat şi nu au spus poveşti, cu toate că vremea se făcuse frumoasă; nici a doua zi şi nici a treia. Începuseră să simtă că pericolul pândea din toate părţile. Dormeau sub cerul înstelat, iar căluţii lor mâncau mai mult decât ei; căci iarbă se găsea din belşug, în schimb raniţele aproape li se goliseră, cu toate că le umpluseră şi cu merinde luate de la troli. Într-o bună dimineaţă, traversară un râu pe la un vad lat şi puţin adânc, plin de vuiet de pietre şi înspumat. Ajunseră la un mal pieptiş, alunecos. Ducându-şi căluţii de dârlogi, îl urcară până-n vârf şi acolo văzură că munţii cei mari se apropiaseră mult de ei. Părea că nu mai aveau decât o zi de mers, în pas uşor, până la poalele celui mai apropiat. Arăta întunecat şi ameninţător, chiar dacă pe coastele lui maronii se zăreau pete de soare, iar în spatele coamelor scânteiau ţancuri înzăpezite.

– Ăla-i MUNTELE? întrebă Bilbo cu voce solemnă, privindu-l cu ochi mari. Nu mai văzuse în viaţa lui ceva atât de mare.

– De bună seamă că nu! zise Balin. Aici abia încep Munţii Ceţoşi pe care trebuie să-i trecem cumva – fie peste ei, fie prin ei, fie pe sub ei – înainte să ajungem în Ţara Pustietăţii de dincolo de ei. După care mai avem de bătut cale lungă, chiar şi de pe partea cealaltă, până la Muntele Singuratic de la Miazăzi, unde şade Smaug pe comoara noastră.

– Oo! făcu Bilbo şi în aceeaşi clipă se simţi atât de obosit, cum nu-şi amintea să fi fost vreodată în viaţa lui. Îi veni din nou în minte jilţul lui tihnit, aşezat în faţa focului din camera de zi

preferată, în vizuina lui de hobbit, şi ceainicul cântând pe plită. Şi n-avea să fie pentru ultima oară!

Gandalf trecu în fruntea lor.

– Nu trebuie să ne rătăcim, altfel pân'aici ne-a fost, îi lămuri el. Întâi, avem nevoie de mâncare, *apoi* de un loc de odihnă ferit de primejdii... ca să nu mai spun că Munţii Ceţoşi trebuie trecuţi pe o anume potecă, altfel vă pierdeţi în ei şi veţi fi nevoiţi să vă întoarceţi şi să porniţi din nou (asta dacă vă mai întoarceţi vreodată).

Îl întrebară încotro îi ducea şi el răspunse:

– Aţi ajuns chiar la marginea Sălbăticiei, după cum unii dintre voi ştiu prea bine. Undeva, în faţa noastră, se-ascunde frumoasa vale numită Vâlceaua Despicată, unde sălăşluieşte Elrond, în Ultima Casă Primitoare. I-am dat de ştire prin prietenii mei, aşa că suntem aşteptaţi.

Ce spunea el suna bine şi alinător, dar ei încă nu ajunseseră acolo şi nu era chiar atât de uşor pe cât părea să găsească Ultima Casă Primitoare la apus de Munţi. Parcă nimic nu spărgea priveliştea din faţa ochilor lor – nici copac, nici vale, nici deal –, tot ce zăreau era o clină nemăsurată care urca încet şi tot urca până la poala celui mai apropiat munte, un tărâm întins, ca un bărăgan acoperit de iarbă-neagră, bolovăniş, iar din loc în loc petice şi sprâncene de iarbă verde şi de muşchi, semn că acolo s-ar găsi apă.

Trecu dimineaţa, veni după-amiaza; şi în toată acea pustietate nu se vedea urmă de sălăşluire. Neliniştea punea încet stăpânire pe drumeţi. Căci îşi dădeau seama acum că acea casă putea fi pitită aproape oriunde între ei şi munţi. Ajungeau la văi nebănuite, înguste, cu pereţi afunzi, care se deschideau pe neaşteptate la picioarele lor, şi privind în jos zăreau cu uimire copaci şi ape curgând pe fundul lor. Dădeau peste albii de torent, pe care le puteau trece dintr-un salt, dar care erau foarte adânci şi adăposteau cascade. Mai erau râpe întunecoase peste care nu se putea sări şi nici de coborât în ele nu se putea. Şi mai erau

pământuri mlăştinoase, unele dintre ele verzi şi plăcute la vedere, unde creşteau flori înalte şi viu colorate; dar dacă un căluţ împovărat ar fi nimerit acolo, n-ar mai fi ieşit vreodată.

Cu adevărat, ţinutul cuprins între vad şi munţi era cu mult mai întins decât ţi-ai fi putut imagina. Bilbo era uimit. Singura potecă era însemnată cu pietre albe, unele dintre ele mici, altele acoperite pe jumătate de muşchi şi iarbă-neagră. Iar a merge pe această potecă se dovedea o treabă foarte anevoioasă, chiar şi avându-l drept călăuză pe Gandalf care părea să ştie destul de bine pe unde s-o ia.

Capul şi barba i se mişcau ba într-o parte, ba în alta, în căutarea pietrelor, iar cei din spate urmau mişcările capului său; cu toate acestea, când ziua începu să se stingă, nu păreau să se fi apropiat de ţinta căutării lor. Ora ceaiului trecuse de mult şi, din cât se arăta, ora cinei avea să treacă şi ea. Fluturi de noapte zburau în jur; lumina pălise aproape de tot, căci luna nu răsărise. Poneiul lui Bilbo se împiedica ba de rădăcini, ba de pietre. Iar când ajunseră pe neaşteptate la o râpă abruptă, calul lui Gandalf fu cât pe ce să alunece la vale.

– În sfârşit, am ajuns! strigă Gandalf, şi ceilalţi se strânseră în jurul lui şi priviră peste buza râpei.

Departe jos, văzură o vale. Din fundul văii urca până la ei zvonul unui torent ce curgea printr-o albie stâncoasă; mireasma copacilor umplea văzduhul; iar pe povârnişul de pe partea cealaltă a torentului se zărea o lumină.

Bilbo n-avea să uite niciodată cum s-au rostogolit şi au alunecat pe întuneric pe poteca şerpuită şi abruptă ce cobora în tainica Vâlcea Despicată. Pe măsură ce se apropiau de fundul văii, aerul se încălzea şi aroma pinilor îl făcea pe Bilbo să picotească – capul îi cădea în piept, iar el aproape că aluneca din şa ori se lovea cu nasul de grumazul căluţului. Drumeţii îşi recăpătau încetul cu încetul buna dispoziţie. Pinii făceau loc fagilor şi stejarilor, aerul înserării era mângâietor. Când în sfârşit

drumeţii ajunseră într-o poiană largă, nu mult deasupra malurilor râului, iarba aproape că-şi pierduse şi ultima lucire verde.

„Hmmm! Miroase a elfi!“ îşi zise Bilbo şi-şi ridică privirile spre stele. Străluceau luminoase şi albastre. Tocmai atunci, dintre copaci izbucni un cântec ce aducea a hohot de râs:

Oo! Da' dincotro veniţi,
Cu ponei nepotcoviţi?
Curg pâraiele zglobii,
Apa-n spume se prăvale,
Ooo! Tra-la-lali!
Jos în vale!

Ooo! Ce căutaţi
Şi-ncotro vă îndreptaţi?
Vreascuri fumegă pe foc,
În jar turtele se coc!
Ooo! Tri-lil-loli
Valea-i numai veselii!
Ha! Ha!

Încotro, spre care zări,
Cu bărbile-n clătinări,
Aţi pornit fără să ştiţi
Ce-i aduce şi ce-i mână,
Cu Domnul Baggins în cale,
Balin, Dwalin, nelipsiţi
De o zi şi-o săptămână,
În iunie,
Jos pe vale!
Ha! Ha!

O, mai rămâneţi, oricum,
Nu puteţi porni la drum!
Ziua-i către asfinţit
Şi poneii-au ostenit!

Să plecaţi nu are rost!
Rămâneţi şi-ţi auzi
Cântece cum n-au mai fost,
Până-n zorile de zi!
Ha! Ha!

Astfel se râdea şi se cânta printre copaci; poate că-l socotiţi un cântecel cam fără noimă, aş îndrăzni să spun. Ca şi când lor le-ar păsa de ce credeţi Domniile Voastre! Ba dimpotrivă, ar râde şi mai vârtos de v-ar auzi. Despre elfi vorbesc, de bună seamă. Curând îi zări şi Bilbo, ici-colea, în întunericul ce se adâncea. Îi îndrăgea pe elfi, măcar că-i întâlnea arareori; dar se şi temea niţel de ei. Gnomii nu se prea înţeleg cu ei. Chiar şi gnomi cumsecade, cum sunt Thorin şi prietenii săi, gândesc despre elfi că-s nătăfleţi (o mare neghiobie să gândeşti aşa ceva) sau se simt zădărâţi când vine vorba de ei. Şi-asta pentru că unii elfi îi iau peste picior şi-şi râd de ei, mai cu seamă de bărbile lor.

– Măi să fie, măi să fie! zise o voce. Să vezi şi să nu crezi! Bilbo hobbitul pe un ponei, măiculiţă! Ce încântător!

– De-a dreptul minunat şi uluitor!

Şi începură un alt cântec, la fel de caraghios ca şi acela pe care l-am scris de la cap la coadă mai înainte. Într-un târziu, dintre copaci se ivi în tânăr înalt şi făcu o plecăciune în faţa lui Gandalf şi a lui Thorin.

– Bine-aţi venit în vale! îi întâmpină el.

– Mulţumim! spuse Thorin oarecum morocănos; dar Gandalf descălecase iute şi se şi apropiase de elfi, veselindu-se cu ei.

– V-aţi abătut puţin din drum, zise elful; vreau să zic, dacă sunteţi în căutarea singurei poteci peste apă şi până la casa de mai încolo. Vă călăuzim noi pe drumul cel bun, numai că ar fi mai bine să descălecaţi şi s-o luaţi pe jos până treceţi podul. Vreţi să rămâneţi puţin cu noi, să tragem o cântare împreună, sau vreţi să vă vedeţi de drum mai departe? Dincolo se găteşte cina, mai zise el. Simt mirosul focurilor pregătite anume.

Obosit cum era, lui Bilbo i-ar fi plăcut să zăbovească o vreme. A-i auzi pe elfi cântând în iunie, sub cerul înstelat, e ceva ce nu trebuie pierdut, mai ales dacă-ţi plac asemenea lucruri. Ar mai fi vrut şi să schimbe o vorbă-două, numai el cu aceste fiinţe care, din câte se vădea, îi cunoşteau numele şi păreau să ştie totul despre el, deşi nu-i văzuse nicicând înainte. Se gândea că părerea lor despre aventura asta a lui ar putea fi interesantă. Elfii ştiu o grămadă de lucruri, o seminţie de minune când e vorba de noutăţi, unde mai pui că află cu iuţeala apei în repeziş – dacă nu şi mai iute – cam tot ce se petrece între alte neamuri.

Dar gnomii doreau să servească cina cât mai curând cu putinţă, aşa că n-au vrut să mai rămână. O porniră cu toţii la drum, ducându-şi căluţii de dârlogi, până ajunseră la o potecă bună şi merseră de-a lungul ei până la râu. Apa curgea repede şi zgomotoasă, cum fac toate pâraiele de munte într-o seară de vară, după ce ziua întreagă soarele a strălucit peste zăpezile de pe ţancuri. De pe mal pornea un pod de piatră, fără parapet, lat doar cât să poată trece un ponei; peste acest pod trebuiau ei să meargă, încet şi cu grijă, unul câte unul, ducându-şi fiecare căluţul de dârlogi. Elfii aduseseră pe ţărm lămpaşe luminoase, iar acum însoţeau traversarea podului cu un cântec vesel.

– Să nu-ţi înmoi barba în spumă, tataie! îi strigară ei lui Thorin care înainta aproape în patru labe. E destul de lungă şi fără s-o uzi!

– Şi fiţi atenţi să nu mănânce Bilbo toate prăjiturile! mai strigară ei. E şi-aşa prea gras ca să se strecoare prin găuri de cheie!

– Sst, sst! Prieteni Buni! Şi noapte bună! zise Gandalf, aflat în coada şirului. Văile au urechi, iar unii elfi au limbi prea vesele! Noapte bună!

Şi astfel au ajuns ei în cele din urmă la Ultima Casă Primitoare, ale cărei uşi îi aşteptau larg deschise.

Oricât ar fi de ciudat, când e să vorbeşti despre lucrurile bune ce ţi se întâmplă ori despre zilele bune pe care le-ai petrecut,

isprăvești iute, neavând prea multe de zis; câtă vreme ceea ce e neplăcut, te înfioară sau chiar bagă spaima-n tine devine o adevărată poveste și-ți ia o grămadă să istorisești. Drumeții au stat ceva vreme în casa aceea primitoare, cel puțin paisprezece zile, și le venea greu să plece. Bilbo ar fi rămas bucuros acolo pentru totdeauna – chiar dacă printr-o minune s-ar fi putut întoarce, fără bătăi de cap, direct în vizuina lui de hobbit. Cu toate acestea, prea multe nu-s de povestit despre răgazul petrecut de ei acolo.

Stăpânul casei era un prieten al elfilor – unul dintre acei oameni ai căror părinți au intrat în poveștile ciudate de dinainte de începutul Istoriei, de războaiele dintre goblinii ticăloși și elfi, și de ivirea primilor oameni la Miazănoapte. În vremea când se petrece povestea noastră, încă mai existau unii care aveau ca strămoși atât elfi, cât și eroi de la Miazănoapte, iar Elrond, stăpânul casei, era mai-marele acestora.

Avea noblețea și înfățișarea frumoasă a unui senior elf, puterea unui războinic, înțelepciunea unui vrăjitor, se bucura de aceeași cinstire ca un rege al gnomilor și era la fel de blând ca vara. Apare în multe povești, dar rolul său în povestea marii aventuri a lui Bilbo este mic, și cu toate acestea însemnat, după cum veți vedea, numai să reușim să ajungem la capătul ei. Dacă îți plăcea să mănânci sau să dormi, sau să muncești, sau să spui povești, sau să cânți, sau doar să șezi și să gândești în tihnă, sau un amestec plăcut din toate acestea, ei bine, casa lui era desăvârșită. Nimic din ce era rău nu pătrundea în valea aceea.

Mi-aș dori să am răgazul să vă înșir câteva din poveștile pe care le-au auzit în acea casă ori chiar un cântec sau două. Toți, adică și poneii, s-au întremat și s-au înviorat în numai câteva zile. Veșmintele le-au fost drese, rănile – oblojite, supărările – alinate, speranțele – înnoite. Li s-au umplut ranițele cu merinde și provizii ce nu-i îngreunau la mers, însă aveau să le fie cum nu se poate mai trebuincioase prin trecătorile munților. Au primit sfaturile cele mai bune pentru planurile lor. Și așa s-a apropiat

mijlocul verii şi clipa în care urmau să plece la primul ceas al dimineţii din mijlocul verii.

Elrond ştia totul despre orice fel de rună. În acea zi, se uită la săbiile pe care le luaseră din bârlogul trolilor şi spuse:

– Acestea nu-s făcute de troli. Sunt săbii vechi, foarte vechi, de-ale Elfilor Nobili din Apus, neamul meu. Au fost făurite în Gondolin pentru războaiele cu goblinii. Fără doar şi poate că au fost luate din comoara vreunui dragon sau din prada vreunui goblin, căci dragonii şi goblinii au distrus acel oraş cu multe evuri în urmă. Pe aceasta, Thorin, runele o numesc Orcrist, Spintecătoarea de Goblini în străvechiul grai din Gondolin; o sabie renumită la vremea ei. Iar aceasta, Gandalf, a primit numele de Glamdring, Barosul pentru Vrăjmaşi, pe care a purtat-o pe vremuri regele Gondolinului. Păstraţi-le bine!

– Mă-ntreb de unde le-or fi luat trolii, zise Thorin, uitându-se cu alţi ochi la sabia lui.

– N-aş putea spune, răspunse Elrond, dar e de bănuit că aceşti troli ai voştri au jefuit alţi jefuitori sau or fi dat peste rămăşiţele unor prădăciuni vechi, îngrămădite în vreun bârlog din munţii de la Miazănoapte. Am auzit că încă mai sunt comori străvechi prin grotele părăsite din minele Moriei, uitate acolo de pe vremea războiului între gnomi şi goblini.

Thorin cumpăni la vorbele lui Elrond, apoi spuse:

– Voi păstra această sabie cu cinstire. Fie ca în curând să spintece din nou goblini!

– O dorinţă ce ţi s-ar putea împlini în munţi mai curând decât îţi doreşti! îi zise Elrond. Dar acum arătaţi-mi harta!

O luă, o privi îndelung, clătină din cap; nu-i prea avea el la inimă pe gnomi şi patima lor pentru aur, dar îi ura de-a dreptul pe dragoni şi răutatea lor crudă, şi cu durere îşi amintea de distrugerea oraşului din Ţinutul de Jos, şi a clopotelor sale vesele, de malurile pârjolite ale sclipitorului Râu Curgător. Luna, în primul pătrar, lucea argintie. Elrond ridică harta şi lumina albă trecu prin ea.

– Ce-i asta? făcu el. Aici sunt nişte litere-ale-lunii lângă runele obişnuite care zic: „Înaltă de cinci picioare e poarta, şi trei pot trece cot la cot".

– Cum adică litere-ale-lunii? întrebă hobbitul foarte interesat. Îi plăceau mult hărţile, după cum v-am spus; şi-i plăceau şi runele, literele şi caligrafiile meşteşugite, cu toate că, atunci când scria el însuşi, scrisul lui era cam subţire şi mărunt.

– Literele-lunii sunt runele-lunii, dar nu le poţi vedea dacă te uiţi drept la ele, explică Elrond. Nu pot fi văzute decât dacă luna sclipeşte în spatele lor; pe lângă asta, unele sunt atât de meşteşugite, încât luna trebuie să aibă aceeaşi formă şi să fie în acelaşi anotimp cu luna din ziua în care au fost scrise. Gnomii le-au născocit şi le-au scris cu peneluri de argint, lucru pe care ţi-l pot spune şi prietenii tăi. Acestea trebuie să fi fost scrise în ajunul mijlocului de vară, cu o lună în primul pătrar, şi cu multă vreme în urmă.

– Dar ce spun ele? întrebară Gandalf şi Thorin într-un glas şi poate că oarecum cu năduf, din pricină că Elrond le descoperise primul, deşi n-ar fi putut fi descoperite mai devreme, iar după acea zi, cine ştie când ar mai fi fost sorţii atât de prielnici.

– „Stai lângă piatra sură când ciocăneşte sturzul cântător", citi Elrond, şi „soarele scăpătând îşi aruncă ultima rază a zilei lui Durin pe gaura cheii".

– Durin, Durin! exclamă Thorin. A fost părintele părinţilor celei mai vechi seminţii a gnomilor, Bărbile-lungi, şi primul meu străbun: eu sunt moştenitorul lui.

– Şi-atunci, ce-nseamnă Ziua lui Durin? întrebă Elrond.

– Prima zi a Anului Nou al gnomilor, răspunse Thorin, ceea ce înseamnă, după cum ar trebui să ştie toată lumea, prima zi a ultimei luni a Toamnei aflate în pragul Iernii. Încă şi-acum numim Ziua lui Durin acea zi în care ultima lună din Toamnă şi Soarele se află împreună pe cer. Mă tem însă că acest lucru n-o să ne ajute prea mult – în ziua de azi, nu ne mai pricepem să întrezărim când va mai fi o asemenea zi.

– Rămâne de văzut, zise Gandalf. Mai scrie ceva acolo?

– Nu se mai vede nimic în lumina acestei luni, spuse Elrond, dând harta înapoi lui Thorin; apoi coborâră la râu, pentru a-i vedea pe elfi dansând și cântând în ajunul mijlocului de vară.

Nici că s-ar fi putut o dimineață de miez de vară mai frumoasă și mai proaspătă ca aceea de a doua zi: cer albastru, fără urmă de nor, cu soarele jucând în unde. Drumeții plecară conduși de cântece de rămas-bun și urări de cale bătută, cu sufletele pregătite pentru noi aventuri și știind ce drum trebuiau să urmeze peste Munții Cețoși, până pe tărâmurile de dincolo de ei.

Capitolul 4

# PESTE MUNȚI ȘI PE SUB MUNȚI

Multe poteci urcau în acei munţi şi multe trecători îi străbăteau. Dar cele mai multe cărări erau doar păcăleli şi amăgiri, neducând nicăieri sau ajungând te miri unde; cât despre trecători, acestea erau împânzite de tot felul de lucruri nefaste şi primejdii cumplite. Ajutaţi de sfaturile înţelepte ale lui Elrond şi de priceperea şi ţinerea de minte ale lui Gandalf, gnomii şi hobbitul urmau poteca bună şi străbăteau trecătoarea potrivită.

Trecuseră zile parcă nesfârşite de când ieşiseră din vale şi lăsaseră departe în urmă Ultima Casă Primitoare, dar ei urcau, urcau şi iar urcau. Poteca era cumplit de grea şi de primejdioasă, cotită, întortocheată, pustie, lungă. Acum se puteau uita în urmă, spre pământurile pe care le părăsiseră şi care se aşterneau departe jos. Încă şi mai departe, spre Apus, unde ceea ce se întrezărea era albastru şi palid, Bilbo ştia că se afla ţara lui, lipsită de primejdii şi tihnită, şi mica lui vizuină de hobbit. Îl cuprinse un fior. Aici sus, frigul se înăsprea nemilos, iar vântul sufla tăios printre stânci. Mai erau şi bolovani care din când în când se prăvăleau zdupăind pe scoborâşurile muntelui, desprinşi de soarele amiezii ce lucea peste zăpadă, şi treceau printre ei (un adevărat noroc!), sau peste capetele lor (ceea ce-i înspăimânta de-a dreptul). Nopţile reci nu le aduceau tihnă, iar ei nu îndrăzneau să cânte sau să vorbească prea tare, căci ecourile parcă veneau din altă lume, şi tăcerii nu părea să-i placă să fie tulburată – fără doar de zgomotul apei, de vaierul vântului şi de durduitul pietrelor care crăpau.

„Jos acolo e tot vară, își spuse Bilbo, cositul e-n toi și sunt ospețe la iarbă verde. Dacă o să mergem tot așa, or să strângă recoltele și-or să culeagă murele și coacăzele înainte s-apucăm noi să coborâm de partea cealaltă." Și ceilalți aveau gânduri la fel de mohorâte, cu toate că, atunci când își luaseră rămas-bun de la Elrond în acea dimineață a miezului de vară, dătătoare de speranță, vorbiseră cu voioșie despre traversarea munților și străbaterea cu repeziciune a plaiurilor de dincolo de ei. Se gândiseră să ajungă la ușa tainică din Muntele Singuratic odată cu prima lună din toamnă – „și poate va fi tocmai Ziua lui Durin atunci", ziseseră ei. Doar Gandalf clătinase din cap și rămăsese tăcut. Gnomii nu mai umblaseră pe drumul acela de ani de zile, el însă da și știa cum se prăsiseră răul și primejdia în Sălbăticie, și cum le pria acolo de când dragonii îi alungaseră pe oameni de pe acele meleaguri, iar goblinii se împrăștiaseră în taină după bătălia din Minele Moriei. Chiar și planurile bune ale vrăjitorilor înțelepți, precum Gandalf, și ale unor prieteni buni, precum Elrond, o iau uneori razna când ai pornit în aventuri primejdioase dincolo de Marginea Sălbăticiei; iar Gandalf era un vrăjitor destul de înțelept ca să știe acest lucru.

Știa că s-ar putea întâmpla ceva neașteptat, aproape că nici nu îndrăznea să spere că vor trece peste acei munți semeți, înalți, cu țancuri singuratice și văi în care nu cârmuia nici un rege, fără să aibă parte de vreo pățanie teribilă; și cu adevărat n-au trecut. Toate bune și frumoase până într-o zi, când s-a pornit o furtună cu tunete și fulgere – mai mult bătălie de tunete decât furtună. Știți și Domniile Voastre cât de cumplită poate fi o furtună cu adevărat mare, care se abate peste câmpie și într-o vale de râu; mai cu seamă când se întâlnesc și se ciocnesc două furtuni mari. Cu mult mai cumplite sunt tunetele și fulgerele în munți pe timp de noapte, când furtunile vin dinspre Răsărit și dinspre Apus, și-și declară război. Trăsnetele se lovesc de țancuri și stâncile se cutremură, și durduirile teribile sfâșie văzduhul, prăvălindu-se și

rostogolindu-se în fiecare peşteră şi văgăună; iar bezna este plină de zgomote asurzitoare şi scăpărări orbitoare.

Bilbo nu văzuse şi nici nu-şi imaginase în viaţa lui aşa ceva. Se găseau sus, într-un loc îngust, şi de o parte a lor un povârniş înfricoşător cobora până într-o vale întunecoasă. Îşi găsiseră adăpost pentru noapte sub un prag de stâncă, iar Bilbo zăcea întins, acoperit cu un pled, şi tremura din cap până-n picioare. Privind pe furiş, văzu în lumina fulgerelor că de partea cealaltă a văii ieşiseră uriaşii-pietrelor şi se jucau aruncând bolovani unii spre alţii, prinzându-i şi azvârlindu-i în întunericul de dedesubt; bolovanii cădeau printre copacii din vale sau se spărgeau cu un bubuit în bucăţele mici. La un moment dat se porniră vântul şi ploaia, iar vântul bătea ploaia şi grindina în toate părţile, încât pragul de stâncă nu mai avea cum să-i adăpostească. N-a trecut mult până s-au pomenit uzi până la piele; poneii stăteau cu capetele plecate şi cozile între picioare, iar câţiva dintre ei nechezau de frică. De pe toate laturile muntelui se auzeau hohotele de râs şi strigătele uriaşilor.

– Aşa nu mai merge! izbucni Thorin. Dacă nu ne mătură vântul sau ne îneacă ploaia, sau ne nimereşte vreun trăsnet, o să ne culeagă vreun uriaş din ăsta şi ne azvârle în înaltul cerului ca pe-o minge.

– Păi, dacă ştii vreun loc mai bun, du-ne! zise Gandalf foarte morocănos şi la fel de puţin încântat de uriaşi.

Ca să nu se ciorovăiască, îi trimiseră pe Fili şi pe Kili să găsească un adăpost mai ca lumea. Aveau ochi buni şi erau şi cei mai tineri dintre gnomi – cam cu cincizeci de ani mai tineri decât ceilalţi –, drept care ei căpătau îndeobşte asemenea însărcinări (atunci când era limpede pentru toţi că n-ar fi avut nici un rost să-l trimită pe Bilbo). De vrei să găseşti ceva, cel mai bun lucru e să-ţi arunci privirile în jur (cel puţin asta le-a spus Thorin celor doi gnomi tineri). Cu siguranţă găseşti de obicei ceva când îţi arunci privirile, dar nu neapărat tocmai ceea ce cauţi. Cum se dovedi şi în această împrejurare.

Curând, Fili şi Kili se întoarseră în patru labe, ţinându-se de stânci ca să nu-i sufle vântul.

– Am găsit o peşteră uscată, spuseră ei, nu departe de-aici, după colţ; încăpem cu ponei cu tot.

– Aţi cercetat-o *temeinic?* întrebă vrăjitorul, care ştia că peşterile din munţi erau arareori neocupate.

– Da, da! răspunseră cei doi, deşi toţi ştiau că nu avuseseră când s-o exploreze; se întorseseră mult prea repede. Nu e chiar atât de mare şi nici foarte adâncă, mai ziseră ei.

Tocmai asta e primejdia cu peşterile: uneori nu ştii cât sunt de adânci sau încotro duce vreo galerie din fundul ei, sau ce te aşteaptă înăuntru. Însă veştile aduse de Fili şi Kili păreau destul de bune. Aşa că se ridicară cu toţii şi se pregătiră de plecare. Dar cum vântul urla şi tunetul bubuia, nu le-a fost prea uşor să se aştearnă la drum cu ponei cu tot. Măcar nu aveau mult de mers – în scurtă vreme ajunseră la o stâncă mare, ce stătea în cărare. Dacă treceai de ea, dădeai peste o boltă scundă în peretele muntelui. Poneii încăpură cu greu pe sub ea, cu hăis şi cea, şi numai după ce li se luaseră din spinare catrafusele şi şeile. Trecând pe sub boltă, drumeţii erau bucuroşi să nu mai simtă vântul şi ploaia peste tot în jurul lor, ci să le fi lăsat afară, şi se puteau simţi la adăpost de uriaşi şi bolovanii lor. Dar vrăjitorul voia să fie sigur de tot. Aprinse capătul toiagului – aşa cum făcuse, dacă vă mai amintiţi, şi în sufrageria lui Bilbo, în ziua aceea ce părea atât de îndepărtată – şi la lumina acestuia cercetară peştera dintr-un capăt în celălalt.

Arăta destul de mare, dar nu cine ştie ce mare şi nici foarte misterioasă. Pe jos era uscat. Şi avea câteva unghere taman pe placul lor. La un capăt era loc pentru ponei; acolo şi stăteau ei (cum nu se poate mai încântaţi de schimbare), cu pielea aburindă, molfăind în desagii atârnaţi de cap. Oin şi Gloin se gândeau să aprindă un foc la intrare, ca să-şi usuce veşmintele, dar Gandalf nici n-a vrut s-audă de aşa ceva. Drept care întinseră tot ce era ud pe podeaua peşterii şi scoaseră îmbrăcăminte uscată din raniţe; îşi

făcură și culcușuri din pături, își scoaseră pipele și se puseră pe suflat inele de fum, cărora Gandalf le dădea tot felul de culori și le făcea să danseze sus, aproape de tavan, spre hazul tuturor. Și au tot vorbit, uitând de furtună, și fiecare spunea ce avea de gând cu partea sa de comoară (după ce vor fi pus mâna pe ea, ceea ce, în acele clipe, nu părea chiar cu neputință); și uite așa au adormit unul câte unul. Aceea a fost ultima oară când s-au folosit de ponei, pachete, bagaje, unelte și toate celelalte catrafuse pe care le aduseseră cu ei.

În acea noapte s-a dovedit că, la urma urmei, făcuseră un lucru bun luându-l pe micul Bilbo cu ei. Cum-necum, el n-a izbutit să adoarmă o vreme lungă; iar când în sfârșit adormi, visă ceva urât de tot. Se făcea că o crăpătură din fundul peșterii se căsca tot mai mare, se deschidea tot mai mult, iar lui îi era foarte frică, dar nu putea să strige sau să facă altceva decât să zacă acolo și să privească. Apoi se făcea că podeaua peșterii se dădea la o parte, iar el aluneca... începea să cadă în jos, tot mai jos, naiba știe până unde.

În acea clipă se trezi cu o tresărire groaznică și descoperi că o parte din visul său era adevărată. O crăpătură se căscase în fundul peșterii, unde acum se vedea o galerie largă. Bilbo se trezise tocmai la timp ca să vadă coada ultimului ponei dispărând în galerie. De bună seamă că țipă cât putea el de tare, cât de tare poate să țipe un hobbit, ceea ce e de-a dreptul uimitor pentru cât de mici sunt cei din seminția hobbiților.

Și până să zici cremene, țâșniră goblinii, goblini mari, goblini mici, goblini cât toate zilele și hidoși, grămadă de goblini. Cel puțin șase pentru fiecare gnom, și doi chiar și pentru Bilbo; toți fură înhățați și duși prin crăpătură înainte s-apuci să zici iască. Toți în afară de Gandalf. Măcar atât a reușit să facă țipătul lui Bilbo. L-a trezit într-o clipită, și când goblinii se repeziră să-l înhațe, o scăpărare ca de trăsnet și un miros de praf de pușcă umplură peștera, și mai multe vietăți dintr-acelea se prăbușiră fără suflare.

Crăpătura se închise cu un pocnet, dar Bilbo şi gnomii se aflau de partea cealaltă a ei, taman unde nu trebuia! Unde era Gandalf? Nici ei, nici goblinii n-ar fi putut răspunde la această întrebare, dar goblinii nu-şi pierdură vremea ca să afle. Întunericul era deplin, nici că se putea mai deplin, un întuneric prin care nu puteau vedea decât goblinii, care se deprinseseră să trăiască în buricul munţilor. Galeriile se încrucişau şi se împleteau în toate direcţiile, dar goblinii îşi cunoşteau bine drumul, aşa cum ştiţi şi Domniile Voastre drumul până la poştă; iar drumul lor cobora tot mai în jos şi aerul era cumplit de înăbuşitor. Goblinii se purtau ca nişte neciopliţi, ciupeau fără milă, râdeau şi hohoteau cu vocile alea îngrozitoare, împietrite ale lor, iar Bilbo era chiar şi mai nefericit decât atunci când îl prinsese trolul de degetele de la picioare. Ce-şi dorea, ah, ce-şi mai dorea – şi nu pentru ultima oară – să se afle în frumoasa şi luminoasa lui vizuină de hobbit!

Deodată, în faţa lor se zări licărirea unei lumini roşii. Goblinii începură să cânte, să croncăne mai degrabă, în ritmul tipăitului labelor lor late pe piatră, şi în acest timp îi zgâlţâiau pe prizonieri:

Zdronc! Tronc! Jos în fundătură
Strâng! Înhaţă! Nu se-ndură.
Printre umbre-ncovoiete
    Ai s-ajungi şi tu, băiete!

Zdrob! Striveşte! Tronc! Izbeşte!
Baros! Cleşte! Poc! Ciupeşte!
Mai adânc! Dum! Bum! Cu sete!
    Sub pământ! Ha! Ha! Băiete!

Vjúu! Fşiúu! Biciu' e!
Cum geme şi şfichiuie!
Hai, munceşte, te speteşte
    Şi n-o-ntinde pe hoţeşte!

Oo, goblinii în ăst timp,
Cum mai beau şi râd, în schimb,
Sub pământ! Acolo jos,
    În adâncu-ntunecos!

Chiar că suna înspăimântător! Pereții răspundeau cu ecou la *zdrong, tronc!* și *tronc, izbește!* și la hohotul ăla urât din *ha, ha! Băiete!* Înțelesul cântecului era cum nu se putea mai limpede; căci goblinii și scoseseră niște bice și cu ele începură să-i biciuiască, *vjúu, fșiúu!* făcându-i să fugă în fața lor cât îi țineau puterile; gnomii – căci nu era vorba de unul singur – se văicăreau și răgeau din toți rărunchii, când dintr-odată se pomeniră într-o peșteră mare.

O luminau un foc mare și roșu aprins în mijloc, și torțe înșirate de-a lungul pereților, și era plină stup de goblini care izbucniră în râs, tropăind din picioare și bătând din palme, atunci când gnomii (și bietul și micuțul Bilbo, ultimul din șir, și de aceea și cel mai aproape de bice) intrară în fugă, în vreme ce goblinii care-i mânau chiuiau și-și plesneau bicele în urma lor. Poneii erau de mult în peșteră, înghesuiți într-un ungher; și ranițele la fel, și pachetele, toate desfăcute și scotocite de goblini, puțind a goblini, pipăite de goblini și stârnind gâlceavă între goblini.

Mă tem că atunci a fost ultima oară când i-au mai văzut pe acei ponei strașnici, printre care și un căluț alb și voinic pe care Elrond i-l împrumutase lui Gandalf, în locul calului său care nu era potrivit pentru potecile de munte. Și asta pentru că goblinii mănâncă îndeobște cai, ponei și asini (precum și de-altele încă și mai îngrozitoare), și sunt mereu flămânzi. Deocamdată însă, prizonierii se gândeau doar la ei înșiși. Goblinii le prinseră mâinile la spate cu lanțuri, îi legară pe toți într-un șir și-i târâră în ungherul cel mai îndepărtat al peșterii; micul Bilbo era și de data asta atârnat la coada șirului.

În umbrele din acel ungher, pe o piatră lată, mare, ședea un goblin cât toate zilele, cu un cap uriaș, iar în jurul lui stăteau goblini înarmați cu securi și săbii cu tăișul curbat, din cele folosite îndeobște de ei. Trebuie să știți că goblinii sunt plini de cruzime, haini și negri la suflet. Lucruri frumoase nu făuresc, doar din cele iscusite. Pot să sape tuneluri și să minerească la fel de bine ca oricare gnom de rând – doar pe cei mai pricepuți dintre gnomi nu-i pot întrece – atunci când își dau silința, numai că sunt dezordonați și murdari. Baroase, securi, săbii, pumnale, târnăcoape, clești și



*Poteca Muntelui*

felurite instrumente de tortură se pricep să facă sau îi pun pe alţii să le facă după cum le gândesc ei – anume pe prizonierii şi pe sclavii siliţi să trudească până mor din lipsă de aer şi lumină. Tot ce se poate ca ei să fi născocit unele dintre maşinăriile care de atunci au dat de furcă lumii, mai cu seamă acelea făcute cu atâta pricepere, încât pot să omoare dintr-odată mulţimi întregi, şi asta pentru că roţile şi maşinile de război, şi exploziile i-au încântat întotdeauna, şi mai cu seamă munca făcută cu mâinile altora; dar în acele vremuri şi prin părţile acelea sălbatice, nu au înaintat (cum se zice) atât de mult. Nu-i urau pe gnomi anume, adică nu mai mult decât urau pe oricine altcineva şi orice altceva, mai cu seamă pe cei bine orânduiţi şi prosperi; în unele locuri, gnomi haini chiar s-au aliat cu ei. Dar neamului lui Thorin îi purtau cu deosebire pică, din pricina războiului despre care aţi auzit pomenindu-se, dar care nu-şi are locul în această poveste; şi, oricum, goblinilor nu le pasă pe cine pun gheara, atâta vreme cât treaba este făcută repede, bine şi în taină, iar prizonierii nu pot să se apere.

– Cine sunt fiinţele astea jalnice? vru să ştie Marele Goblin.

– Gnomi, şi ăsta! răspunse unul dintre cei care-i mânaseră, trăgând de lanţul lui Bilbo care se prăbuşi în genunchi. I-am găsit adăpostindu-se la noi, în Tinda din Faţă.

– Ce-aveaţi de gând? se răsuci Marele Goblin spre Thorin. Nimica bun, bag laba-n foc! Îmi iscodeaţi neamul, să vedeţi ce face şi ce drege, aşa zic eu! Nu m-ar mira să descopăr că sunteţi tâlhari! Ucigaşi, prieteni de-ai elfilor, tot ce se poate! S-aud! Ce-aveţi de spus?

– Thorin gnomul, la dispoziţia dumitale! răspunse acesta – doar pentru că aşa-i cereau regulile politeţii, nu de altceva. Despre lucrurile pe care le bănuieşti şi ţi le închipui noi n-avem ştiinţă. Ne-am adăpostit de-o furtună în ceea ce ni s-a părut a fi o peşteră potrivită şi nefolosită; nimic mai străin gândurilor noastre ca voinţa de-ai stingheri în vreun fel pe goblini.

Ceea ce era şi adevărat!

– Hm! făcu Marele Goblin. Aşa zici! Pot să întreb ce făceaţi voi, la urma urmei, sus în munţi, de unde veneaţi şi-ncotro

vă-ndreptaţi? De fapt, aş dori să ştiu totul despre voi. Măcar că n-o să vă prea folosească, Thorin Scut de Stejar, ştiu şi aşa destule despre poporul tău; dar, să auzim adevărul, altfel o să vă pregătesc ceva cu totul neplăcut!

– Am pornit la drum ca să ne vizităm rubedeniile, nepoţii şi nepoatele, şi verii primari şi de-al doilea şi de-al treilea, ca şi pe alţi urmaşi ai bunicilor noştri, care vieţuiesc în partea de răsărit a acestor munţi cu adevărat primitori, răspunse Thorin, nepreaştiind ce să spună, aşa, dintr-odată şi pe nerăsuflate, când era limpede că adevărul adevărat nu ar fi servit la nimic.

– E-un mincinos, Oo, tu, cel cu adevărat înfricoşător! zise unul dintre cei care-i mânase. Câţiva de-ai noştri au fost loviţi de trăsnet în peşteră, când am poftit creaturile astea să vină aici jos; sunt morţi ca toţi morţii. Iar despre asta n-a zis nimic dumnealui! şi goblinul scoase la vedere sabia pe care o purtase Thorin, cea luată din bârlogul trolilor.

Marele Goblin urlă de mânie – un urlet cum nu se poate mai îngrozitor – când se uită la sabie, şi toţi soldaţii lui scrâşniră din dinţi, îşi loviră scuturile şi tropăiră din picioare. Recunoscuseră sabia pe dată. Răpusese sute de goblini la vremea ei, atunci când frumoşii elfi din Gondolin îi vânaseră în munţi sau se războiseră cu ei în faţa zidurilor oraşului lor. O numiseră Orcrist, Spintecătoarea de Goblini, dar goblinii o numeau mai simplu – Muşcătoarea. Aveau numai ură pentru ea, şi încă şi mai abitir îl urau pe cel care-o purta.

– Ucigaşi şi prieteni de-ai elfilor! strigă Marele Goblin. Biciuiţi-i! Snopiţi-i în bătaie! Muşcaţi-i! Sfâşiaţi-i cu dinţii! Duceţi-i de-aici în văgăuni întunecate pline de şerpi, să nu mai vadă niciodată lumina!

Era atât de turbat de furie, încât sări de la locul său şi se repezi la Thorin cu gura deschisă.

Chiar în aceeaşi clipă, toate torţele din peşteră se stinseră, iar focul cel mare scoase un pufff! şi se preschimbă într-un turn de fum lucind albastru, înalt până-n tavan, din care se împrăştiau printre goblini scântei albe şi înţepătoare.

Cu neputinţă de descris zbieretele, vaietele, ciocăniturile, mormăielile, bolboroselile, urletele, mârâiturile şi blestemele, ţipetele şi răgetele care urmară. Sute de pisici sălbatice şi lupi puşi toţi odată la frigare de vii n-ar fi putut să scoată zgomote mai înfricoşătoare. Scânteile sfredeleau găuri în goblini, iar fumul ce cobora acum din tavan era atât de gros, încât nici măcar ochii goblinilor nu reuşeau să-l străpungă. În scurt timp cădeau unii peste alţii şi se rostogoleau grămezi pe podea, muşcând şi lovind, şi luptându-se, de-ai fi zis că-i muşcase strechea.

Deodată, o sabie scăpără în propria lumină. Bilbo o văzu cum îl străpunge pe Marele Goblin care stătea ca trăsnit de furie. Goblinul ăl mare căzu mort, iar goblinii soldaţi fugiră ţipând din calea sabiei, dispărând în întuneric.

Sabia reintră în teaca sa.

– Urmaţi-mă repede, zise o voce aspră şi stăpânită; şi înainte ca Bilbo să înţeleagă ce se întâmplase, se pomeni tropăind din nou, cât de repede putea el tropăi, la coada şirului, de-a lungul unor galerii şi mai întunecoase, în vreme ce urletele din sala goblinilor se stingeau treptat în urma lor. O lumină palidă îi călăuzea.

– Mai iute, mai iute! îi îndemna vocea. Torţele or să fie reaprinse curând.

– O clipă de răgaz! ceru Dori, care se afla şi el la coadă, chiar în faţa lui Bilbo, şi pe deasupra era şi un gnom cumsecade. Îl ajută pe hobbit să i se caţere pe umeri, ceea ce n-a fost tocmai uşor, Bilbo având mâinile legate, şi astfel porniră cu toţii din nou la drum, de data asta fugind, însoţiţi de clincăiturile lanţurilor şi împiedicându-se adesea, deoarece nu aveau mâinile libere ca să se sprijine. O vreme lungă nu s-au oprit defel, şi în acest timp mai mult ca sigur că ajunseseră chiar în măruntaiele muntelui.

La un moment dat, Gandalf îşi făcu toiagul să lumineze. De bună seamă că era Gandalf; dar până una-alta, fugarii n-aveau răgazul să-l întrebe cum de ajunsese acolo. Gandalf îşi scoase din nou sabia care iarăşi scăpără de una singură în beznă. Ardea cu o furie ce-o făcea să strălumineze atunci când goblinii se găseau în preajmă; acum lumina cu o flamă albastră, radioasă că-l răpusese

pe marele stăpân al peşterii. La fel de uşor reteză şi lanţurile goblinilor, eliberându-i pe prizonieri în doi timpi şi trei mişcări. Numele acestei săbii era Glamdring, Barosul pentru Vrăjmaşi, dacă vă mai aduceţi aminte. Goblinii o numeau pur şi simplu Bătătoarea şi-o urau chiar şi mai mult decât pe Muşcătoarea. Orcrist fusese şi ea salvată; Gandalf o adusese cu sine, după ce-o smulsese din mâinile unuia dintre străjerii îngroziţi. Gandalf se gândea la multe lucruri; şi chiar dacă nu putea face totul, putea să facă multe pentru prieteni aflaţi la ananghie.

– Suntem cu toţii aici? întrebă el după ce, cu o plecăciune, îi dădu lui Thorin sabia înapoi. Să vedem: unu – adică Thorin; doi, trei, patru, cinci, şase, şapte, opt, nouă, zece, unsprezece; unde-s Fili şi Kili? Aha, aici sunt, doisprezece, treisprezece – şi iată-l pe domnul Baggins: paisprezece! Măi, măi! Ar putea fi şi mai rău, dar tot aşa ar putea fi şi mai bine. Nu tu ponei, nu tu merinde, nici nu ştim unde ne aflăm, şi puhoi de goblini mânioşi în urma noastră! La drum!

Şi porniră. Gandalf avea dreptate: începeau să audă zgomote făcute de goblini şi strigăte îngrozitoare, departe în urmă, în galeria prin care veniseră. Asta i-a făcut să-ntindă şi mai mult pasul, şi cum bietului Bilbo îi era cu neputinţă să meargă măcar pe jumătate atât de repede – căci gnomii pot să înainteze uimitor de iute, credeţi-mă pe cuvânt, atunci când îi împinge nevoia –, hotărâră să-l ducă pe rând în cârcă.

Numai că goblinii sunt îndeobşte mai iuţi decât gnomii, iar goblinii aceştia cunoşteau drumul mai bine (doar ei făcuseră toate căile acelea), unde mai pui că erau înnebuniţi de furie; încât, oricât s-ar fi grăbit gnomii, auzeau cum se apropie de ei strigătele şi urletele. Curând, urechile lor desluşiră chiar şi lipăitul tălpilor goblinilor, multe, multe tălpi care păreau să fie chiar după ultimul colţ. Vedeau acum şi licărul torţelor roşii, în spatele lor, în tunelul pe care tocmai îl străbăteau; unde mai pui că fugarii erau şi frânţi de oboseală.

– De ce, vai! de ce mi-oi fi părăsit eu vizuina mea de hobbit! se văita domnul Baggins, hurducându-se pe spinarea lui Bombur.

– De ce, vai, de ce oi fi luat eu un nenorocit și amărât de hobbit într-o căutare de comori! se văita bietul Bombur care era gras, abia se mai ținea pe picioare și era atât de înfierbântat și de speriat, încât sudoarea îi picura de pe nas.

În acel moment, Gandalf rămase în urmă și împreună cu el Thorin. Tocmai trecuseră de un colț neașteptat.

– La țanc! strigă Gandalf. Scoate sabia, Thorin!

Altceva tot nu mai era de făcut; dar nici pe placul goblinilor nu a fost. Aceștia se năpustiră buluc de după colț, strigând cât îi ținea gura, și dădură peste Spintecătoarea de Goblini și peste Barosul pentru Vrăjmași, lucind cu o lumină rece și strălucitoare drept în ochii lor uimiți. Cei din față scăpară torțele din mâini și apucară să mai scoată un urlet, înainte de a fi uciși. Cei din spate urlară și mai cumplit și săriră înapoi, răsturnându-i pe goblinii care alergau în spatele lor.

– Mușcătoarea și Bătătoarea! țipară ei; și curând nu mai știau care-ncotro, cei mai mulți repezindu-se înapoi pe drumul pe care veniseră.

A trecut apoi o bună bucată de vreme înainte ca vreun goblin să îndrăznească să dea acel colț anume. Între timp, gnomii se depărtaseră cale lungă prin tunelurile întunecate ale tărâmului goblinilor. Descoperind aceasta, goblinii își stinseră torțele, își puseră în picioare încălțări moi și îi aleseră pe cei mai iuți de picior dintre ei, cu cele mai fine urechi și cei mai ageri ochi, care se și puseră pe fugit, ca niște nevăstuici în întuneric, și la fel de neauziți ca liliecii.

De aceea nimeni nu i-a auzit venind, nici Bilbo, nici gnomii, nici măcar Gandalf. Și nici nu i-au văzut. Ei însă erau văzuți de goblinii care alergau în urma lor, fără să facă cel mai mic zgomot, și-asta pentru că Gandalf lăsase aprinsă o luminiță firavă în vârful toiagului, ca să-i ajute pe gnomi în fuga lor înainte.

Dintr-odată, Dori, care se afla din nou în coada șirului, cărându-l pe Bilbo, fu prins pe la spate din întuneric. Scoase un strigăt și căzu; iar hobbitul se rostogoli de pe umerii lui în întunecime, se izbi cu capul de stâncă și din acea clipă nu-și mai aminti nimic.

CAPITOLUL 5

# GHICITORI ÎN BEZNĂ

Când Bilbo deschise ochii, se întrebă dacă îi deschisese cu adevărat; și-asta pentru că întunericul era la fel de deplin ca și când i-ar fi ținut închiși. Nimeni nu se găsea lângă el. Vă puteți închipui ce spaimă l-a cuprins! Nu auzea nimic, nu vedea nimic și nu simțea nimic altceva decât piatra podelei.

Încet, foarte încet, se ridică de pe jos și, în patru labe, pipăi în jur până atinse peretele tunelului; dar nici în susul, nici în josul lui nu găsi nimic: absolut nimic, nici urmă de goblini ori de gnomi. Simțea cum i se-nvârte capul, căci nu avea habar în ce parte mergeau atunci când căzuse. Nu-i rămânea decât să-și dea cu presupusul, așa că o porni târâș și înaintă astfel o bună bucată de vreme, până când, dintr-odată, mâna lui dădu peste ceva ce la pipăit părea un mic inel dintr-un metal rece, zăcând pe jos. Era un moment de cotitură în cursul vieții lui, dar nu avea de unde să știe acest lucru. Vârî inelul în buzunar, aproape pe negândite; fără doar și poate că obiectul acela nu părea să aibă vreo trebuință deocamdată. Se mai târî Bilbo ce se mai târî, nu mult, apoi se așeză pe podeaua rece și, vreme îndelungată, se lăsă pradă tristeții copleșitoare. Se gândea la sine, cum prăjea el șunculiță și ouă în bucătăria lui de-acasă – căci înlăuntrul său simțea că ar fi fost timpul pentru una dintre mesele zilei; ceea ce-l amărî și mai tare.

Nu-i trecea prin minte ce-ar fi putut face și nu se putea gândi nici la ce se întâmplase; sau de ce fusese lăsat în urmă; sau de ce, dacă fusese lăsat în urmă, goblinii nu puseseră laba pe el; și nici

de ce îl durea capul atât de rău. Adevărul e că zăcuse mult timp nemişcat, nevăzut şi fără să ştie de sine, într-un ungher întunecat.

După o vreme, îşi căută pipa. Nu era spartă, şi-asta era ceva. Apoi îşi căută săculeţul în care mai rămăseseră câteva fire de tutun, ceea ce era ceva mai mult. Apoi căută chibritele, dar nu găsi nici un băţ, ceea ce-i spulberă cu desăvârşire toate speranţele. Dar tot răul spre bine, îşi zise el când îi veni mintea la cap. Cine ştie ce s-ar mai fi repezit asupra lui din văgăunile întunecate ale locului aceluia îngrozitor, dacă ar fi aprins vreun chibrit şi s-ar fi împrăştiat mirosul tutunului. Asta însă nu însemna că s-ar fi simţit mai puţin nenorocit. Dar tot bătându-şi el buzunarele şi căutând chibritele peste tot pe unde putea, mâna lui nimeri peste mânerul micii lui săbii – micul pumnal pe care-l luase de la troli şi de care uitase cu desăvârşire; se vădea că nici goblinii nu-l observaseră, şi asta pentru că el îl purta înlăuntrul pantalonilor.

Acum îl scoase de acolo. Lucea palid şi ceţos în faţa ochilor lui. „Carevasăzică, şi ăsta e un tăiş elfic, îşi spuse în gând; iar goblinii nu-s prin apropiere, dar nici destul de departe.“

Se simţea însă ceva mai îmbărbătat. Era oarecum minunat să porţi asupra ta un tăiş făurit în Gondolin pentru războaiele cu goblinii, cântate în atât de multe cântece; unde mai pui că, după cum băgase şi el de seamă, asemenea arme făceau o impresie puternică asupra goblinilor, atunci când aceştia se trezeau în faţa lor pe neaşteptate.

„Să mă întorc? se întrebă el. N-ar fi bine defel! S-o iau lăturalnic? Nu-i cu putinţă! S-o iau înainte? Tot ce pot să fac! Atunci, să mergem!“ Aşa că se ridică şi porni cu paşi mărunţi înainte, ţinând săbiuţa în faţă, pipăind cu o mână peretele şi simţind cum inima stă să-i spargă pieptul.

Fără îndoială că Bilbo se găsea acum la strâmtoare, cum s-ar zice. Dar trebuie să ţineţi minte că, pentru el, strâmtoarea nu era chiar atât de strâmtă, cum ar fi fost pentru mine sau pentru

Domniile Voastre. Hobbiţii nu prea seamănă cu fiinţele obişnuite; şi, la urma urmei, chiar dacă vizuinele lor sunt nişte locuri drăguţe şi vesele, şi bine aerisite, cu totul altfel decât tunelurile goblinilor, hobbiţii tot sunt mai obişnuiţi cu asemenea drumuri subpământene decât suntem noi, încât în adânc nu-şi pierd cu una-cu două simţul de orientare – mai cu seamă după ce capetele lor s-au desmeticit de pe urma vreunei lovituri. De asemenea, se mişcă aproape neauziţi, se ascund cu uşurinţă, se întremează deplin dacă se întâmplă să cadă sau să se lovească şi au un tezaur de înţelepciune şi vorbe cu tâlc pe care oamenii fie nu le-au auzit niciodată, fie le-au uitat de mult.

Cu toate acestea, nu mi-ar fi plăcut să fiu în pielea domnului Baggins. Tunelul părea să nu se mai sfârşească. Tot ce ştia era că mergea în jos aproape neîntrerupt şi în aceeaşi direcţie, în ciuda unui cot şi a unei şerpuiri sau două. Din loc în loc se deschideau galerii ce duceau lateral, după cum zărea el în licărirea sabiei sale sau simţea sub mână când pipăia peretele. Dar nu lua seamă la ele, altfel decât să treacă în grabă de gurile lor, de teamă să nu iasă de-acolo goblini sau alte arătanii întunecate pe jumătate născocite de mintea lui. Bilbo mergea tot înainte şi tot mai jos; dar nici acum nu auzea nimic, în afara foşnetului stins al câte unui liliac zburând pe lângă urechea lui; l-au speriat la început foşnetele astea, însă apoi s-au îndesit într-atât, încât Bilbo nu şi-a mai bătut capul cu ele. Nu ştiu cât a mers el aşa, împotriva inimii, neîndrăznind să se oprească, şi tot aşa, tot aşa, până când simţi că este mai mult decât obosit. Parcă trecuse şi ziua de mâine, şi zilele de mai apoi.

Brusc, fără vreun semn prevestitor, păşi pleosc! în apă! Uhh! Era rece ca gheaţa. Ceea ce-l făcu să-şi înfrâneze la fel de brusc mersul. Nu ştia dacă era doar o băltoacă în drum sau malul unui pârâu subpământean care traversa galeria, ori poate ţărmul unui lac adânc şi întunecat. Luciul sabiei se stinsese aproape de tot. Oprit locului, Bilbo auzea, dacă-şi încorda auzul, picuri

pic-pic-pic-picând dintr-un tavan nevăzut în apa de jos, însă nici un alt sunet nu se desluşea.

„Prin urmare, e o băltoacă sau un lac, şi nu un râu subpământean", îşi spuse el. Dar tot nu îndrăznea să se aventureze în întunecime. Nu ştia să înoate; se mai gândea şi la vietăţi urâcioase, vâscoase, cu ochi mari, bulbucaţi şi orbi, care se zvârcoleau prin apă. În băltoacele şi lacurile din inima munţilor sălăşluiesc tot felul de vietăţi ciudate: peşti ai căror strămoşi au înotat până în adânc, naiba ştie cu câte evuri în urmă, şi care n-au mai ieşit de-acolo, în vreme ce ochii lor s-au făcut tot mai mari şi mai mari, şi mai mari, în încercarea de a vedea în întuneric; dar mai sunt şi alte creaturi pe-acolo, mai vâscoase decât peştii. Chiar şi în tunelurile şi peşterile pe care şi le-au săpat goblinii pentru ei înşişi, sunt fiinţe ce sălăşluiesc neştiute şi care s-au furişat înăuntru de afară, pentru a rămâne acolo, în întuneric. Iar unele dintre peşteri îşi au începuturile cu evuri înainte de-a fi apărut goblinii care n-au făcut decât să le lărgească şi să le unească între ele cu galerii, iar foştii lor stăpâni încă vieţuiesc prin unghere nebănuite, mişunând şi amuşinând peste tot.

Aici, în adânc, lângă apa întunecată, sălăşluia bătrânul Gollum, o creatură mică şi vâscoasă. Nu ştiu de unde venea şi nici cine sau ce era – doar că era Gollum – întunecat precum întunecimea, în afara celor doi ochi mari, rotunzi, spălăciţi, pe chipul lui supt. Avea o bărcuţă, cu care se plimba aproape neauzit pe lac; căci lac era acela, întins şi adânc, şi ucigător de rece. Gollum vâslea cu labele lui late, pe care şi le bălăbănea de-o parte şi de alta a bărcuţei, dar valuri nu făcea, nici măcar unul. Nu, nu, el nu. Cu ochii lui spălăciţi, ca nişte felinare, căuta peşti orbi pe care-i prindea, iute cât nici nu gândeşti, cu degetele lui lungi. Îi plăcea şi carnea. Cea de goblini era pe gustul lui, atunci când avea parte de ea; dar era atent să nu fie descoperit de fiinţele astea. Îl sugruma pe la spate pe goblinul care se nimerea de unul singur lângă apă, atunci când el umbla prin preajmă. Ceea ce se întâmpla arar, pentru că goblinii se fereau de locul acela, simţind că acolo jos,

chiar la rădăcinile muntelui, pândea ceva nesuferit. Dăduseră peste lac de mult de tot, când săpau tuneluri în adâncuri, şi descoperiseră că nu puteau înainta mai departe; aşa că, în acea direcţie, drumul li s-a sfârşit pe malul lacului, şi nu aveau nici un motiv să meargă într-acolo – fără doar dacă Marele Goblin îi trimitea anume: uneori îi venea chef să se ospăteze cu peşte din lac şi uneori rămânea şi fără goblini, şi fără peşte.

De fapt, Gollum trăia în mijlocul lacului, pe o insulă de stâncă, acoperită cu mâl. Îl urmărea acum pe Bilbo de la distanţă, cu ochii lui spălăciţi, ca două telescoape. Bilbo nu-l putea zări, în schimb Gollum era tare nedumerit în privinţa hobbitului, pentru că vedea că nu era goblin.

Gollum urcă în barcă şi se depărtă ca din puşcă de insulă, în vreme ce Bilbo şedea pe malul apei, crucit, ajuns la capătul drumului şi al puterii lui de judecată. Deodată, Gollum se apropie de el şi şopti sâsâit:

– Bată-ne să ne bată şi împroaşcă-ne, nepreţuitul meu! Îmi miroasse a osspăţ pe cinsste; măcar cu o bucăţică delicioassă tot mă aleg, gollum! Şi când zise *gollum*, scoase din gâtlej un zgomot îngrozitor, ca şi când ar fi înghiţit ceva. De la asta i se trăgea şi numele, deşi el însuşi întotdeauna îşi spunea „nepreţuitul meu“.

Hobbitului să-i sară inima din piept şi alta nu, atunci când sâsâitul ajunse la urechea lui, şi dintr-odată văzu ochii ăia spălăciţi holbându-se la el.

– Cine eşti? întrebă el, îndreptând pumnalul înainte.

– Ce-i ăssta, nepreţuitul meu? şopti Gollum (care întotdeauna vorbea cu sine, neavând cu cine altcineva să vorbească). Asta venise el să descopere, nefiind prea flămând pentru moment, doar curios; altfel, întâi ar fi înhăţat şi abia apoi ar fi şoptit.

– Eu sunt domnul Bilbo Baggins. I-am pierdut pe gnomi şi l-am pierdut pe vrăjitor, şi nu ştiu unde mă aflu; şi nici nu vreau să aflu, doar să plec de-aici.

– Ce-are ăssta în mânuţuşile sale? întrebă Gollum, uitându-se la sabie şi neplăcându-i ce vedea.

– O sabie, un tăiş venit tocmai din Gondolin!

– Sss, sâsâi Gollum, dintr-odată politicos. Ce-ar fi să şedem un picuţ şi să pălăvrăgim cu ăssta, nepreţuitul meu! I-ar plăcea ghicitorile, ce zici, oare-i plac?

Ţinea morţiş să pară prietenos, măcar aşa, la început, până afla mai multe despre sabie şi hobbit, dacă era cu adevărat singur, dacă era bun de mâncat, şi dacă el, Gollum, era cu adevărat flămând. Numai la ghicitori îi stătea gândul. Jocul de-a spusul ghicitorilor şi de-a ghicitul era singurul pe care-l jucase vreodată cu alte făpturi ciudate, şezând cu toţii în vizuinele lor în vremuri de mult trecute, înainte să-şi fi pierdut prietenii şi să fi fost alungat, de unul singur, şi să se fi târât jos, jos de tot, în bezna de sub munte.

– Prea bine, se învoi Bilbo, dornic să-i facă pe plac până afla mai multe despre creatura asta, dacă era singură, dacă era fioroasă ori flămândă, şi dacă era în prieteşug cu goblinii. Întreabă-mă tu primul, îi zise el, pentru că nu avusese răgazul să se gândească la o ghicitoare.

Şi Gollum sâsâi:

Ce-are rădăcini ca nimeni alt,
Decât copacii-i mai înalt,
Şi tot urcă, urcă, iată,
Fără să creasscă vreodată?

– Uşor! răspunse Bilbo. Cred că-i muntele.

– Crede că e aşa uşor? Păi atunci să se ia la întrecere cu noi, nepreţuitul meu! Dacă nepreţuitul întreabă, iar ăssta nu rässpunde, îl mâncăm, nepreţuitul meu. Dacă ăssta ne întreabă şi noi nu rässpundem, atunci facem ce vrea ăssta, ce zici? Îi arătăm drumul de ieşire, da!

– S-a făcut! zise Bilbo, neîndrăznind să-l contrazică. Simţea cum îi iau foc creierii, atât de tare se chinuia să se gândească la ghicitori care să-l salveze de la a fi mâncat.

Pe un deal roşu, priviţi,
Treizeci de cai albi iviţi,
În fornăiri neliniştite,
Muşcă zăbale, dau din copite,
Apoi rămân încremeniţi.

Doar ghicitoarea asta şi-o amintise – semn că treaba cu mâncatul îi stăruia în minte. Unde mai pui că era şi o ghicitoare veche, iar Gollum cunoştea răspunsul la fel de bine ca şi Domniile Voastre.

– Răssuflată. Răssuflată! sâsâi el. Dinţii! Dinţii! nepreţuitul meu; numai că noi are şasse! Apoi zise a doua ghicitoare a sa:

Fără voce, ţipă tare.
Fâlfâie, dar aripi n-are.
Muşcă, fără dinţi în gură.
Fără buze, dar murmură!

– Stai niţel! strigă Bilbo, care încă era neliniştit la gândul că ar putea fi mâncat. Din fericire, auzise odată una asemănătoare, aşa că-i veni inima la loc şi se gândi la răspuns. Vântul, vântul, de bună seamă, zise el, atât de încântat încât pe loc născoci o ghicitoare. „O s-o încuie pe vietatea asta urâcioasă şi subpământeană“, zise în sinea lui, apoi cu voce tare:

Dintr-un albastru chip, un ochi
Pe-un verde chip văzu un ochi.
„O, cât ne-asemănăm!“
şi-a spus –
„Însă acolo jos,
Nu sus!“

– Sss, sss, sss, sâsâi Gollum. Trăia sub pământ de neînchipuit de multă vreme, încât uitase asemenea lucruri. Însă tocmai când Bilbo începea să spere că prăpăditul nu va fi în stare să răspundă, Gollum scormoni după amintiri din vremuri de mult apuse, de pe când trăia cu bunica lui într-o vizuină din malul unui râu. Sss, sss, nepreţuitul meu, sâsâi el. Soarele pe margarete, assta înseamnă.

Dar ghicitorile obişnuite, de toate zilele, de la suprafaţa pământului, îl oboseau. Şi îi şi aminteau de zile în care fusese mai puţin singur şi ascuns, şi nesuferit, ceea ce-l scotea din minţi. Ba mai mult, îi sporeau foamea, aşa că de data asta încercă ceva mai greu şi mai neplăcut:

Nu-i nici văzut, nu-i nici simţit,
Nu-i auzit, nu-i morossit,
Stă pe sub dealuri, după stele
    Şi umple golul dintre ele;
Omoară râss şi viaţă curmă:
    E cel dintâi şi cel din urmă.

Din nefericire pentru Gollum, Bilbo mai auzise ghicitoarea asta înainte, şi, oricum, răspunsul se găsea peste tot în jurul său.

– Întunericul! răspunse fără măcar să se scarpine în cap sau să stea prea mult pe gânduri.

Cutie fără cheie, capac sau balamale,
Ascunde o comoară-n lăuntrurile sale,

îşi zise el ghicitoarea, ca să câştige timp, până se va putea gândi la una cu adevărat grea. Asta i se părea floare la ureche şi în plus şi răsuflată, cu toate că-i schimbase niţel cuvintele. Dar pe Gollum l-a-ncuiat urât de tot. Sâsâia ca pentru sine, dar de răspuns nu răspundea; şuşotea şi bolborosea.

După o vreme, Bilbo îşi pierdu răbdarea.

– Ei, ce e? întrebă el. După zgomotele pe care le scoţi, aş zice că răspunsul e un ceainic ce dă în clocot, da' nu e ăsta.

– Dă-ne timp să ghicim; să ne dea timp să ghicim, nepreţuitul meu...sss...sss.

– Ei, ai ghicit? întrebă Bilbo după ce-i dădu timp destul să ghicească.

Dintr-odată Gollum îşi aminti cum, pe vremuri, fura din cuiburi şi apoi şedea sub malul râului şi o învăţa pe bunica lui, o învăţa pe bunica lui să sugă...

– Ouleţe! Ouleţe, assta e! sâsâi el, apoi întrebă:

Nu răssuflă, totuşi esste viu.
Rece ca moartea, doar aşa îl ştiu.
Nu-i înssetat, tot timpul bând
Şi-i îmbrăcat în zale ce nu sună nicicând.

La rândul său, credea că era o ghicitoare caraghios de uşoară, pentru că răspunsul îi stăruia mereu în minte. Dar deocamdată nu-şi amintea nici una mai bună, într-atât îl zgândărise ghicitoarea cu oul. Pentru sărmanul Bilbo însă, care nu se atingea de apă decât dacă nu avea încotro, era o ghicitoare fără răspuns. Presupun că Domniile Voastre cunoaşteţi desigur răspunsul ori îl puteţi ghici cât aţi clipi din ochi, deoarece staţi comod acasă şi nu sunteţi în primejdie de a fi mâncaţi, lucru care desigur v-ar tulbura judecata. Bilbo îşi drese glasul o dată sau de două ori, dar nu-i venea nici un răspuns pe buze.

După o vreme, Gollum începu să sâsâie de plăcere, vorbind cu sine:

– E gustoss, nepreţuitul meu? E zemoss? E o bucăţică numa' bună de ross? Şi din întuneric îşi aţinti privirile asupra lui Bilbo.

– Stai niţel, zise hobbitul tremurând tot. Adineaori ţi-am dat timp berechet să ghiceşti.

– Trebuie să se grăbeasscă, să se grăbeasscă! zise Gollum, începând să coboare din barcă pe mal, ca să ajungă la Bilbo. Dar

când își puse în apă laba pieloasă, un pește sări speriat și căzu pe degetele de la picioare ale lui Bilbo.

– Uhhh! făcu el, ce rece și umed e! – și-n clipa aceea ghici răspunsul. Peștele! Peștele! strigă el. E peștele!

Ce dezamăgire pe Gollum! Dar Bilbo zise o altă ghicitoare, pe nerăsuflate, încât Gollum trebui să se așeze înapoi în barcă și să cadă pe gânduri!

*Fără-picioare stă pe un-picior, două-picioare șade în apropiere pe trei-picioare, patru-picioare se alege cu ceva.*

Nu era tocmai momentul potrivit pentru această ghicitoare, dar Bilbo se grăbea. Poate că, dacă ar fi auzit-o altcândva, Gollum ar fi avut ceva bătăi de cap să găsească răspunsul. Dar acum, că venise vorba de pești, nu era chiar atât de greu de descifrat ce însemna „fără-picioare", iar restul era floare la ureche. „Pește pe o măsuță, om șezând la măsuță pe un scăunel, pisica primește oasele" – fără îndoială că aceasta era dezlegarea, și Gollum nu întârzie să i-o ofere lui Bilbo. După care socoti că venise vremea pentru o ghicitoare grea și îngrozitoare. Iată ce-i spuse lui Bilbo:

Devoră tot – în gura lui să piară
Copac și floare, pasăre și fiară.
Oțel și fier, le mușcă și le roade,
Ucide regi și spulberă noroade.
Orașe mari le duce în ruină
Și sfarmă munții-n pofta lui haină.

Săracul Bilbo ședea în întuneric și se gândea la toate numele înfricoșătoare ale tuturor uriașilor și căpcăunilor pe care le auzise pomenite în povești; dar nici unul nu făcuse vreunul din aceste lucruri înfricoșătoare. Bănuia că răspunsul era cu totul altul și că ar trebui să-l știe și el, dar nu-i venea în minte. Frica i se cuibărea în suflet, și când ți-e frică nu poți gândi. Gollum începea să coboare din barcă. Intră cu un pleoscăit în apă și șaleap, șaleap, se apropie de mal; Bilbo îi vedea ochii tot mai aproape de el.

Limba i se înţepenise parcă în gură; vroia să strige: „Mai dă-mi timp! Mai dă-mi timp!“ Însă tot ce-a ieşit printre buzele lui cu un schelălăit neaşteptat a fost:

– Timp! Timp!

Norocul şi nimic altceva îl salvase pe Bilbo. Căci de bună seamă acela era răspunsul.

O nouă dezamăgire pentru Gollum: dar şi mânia lui sporea, iar jocul începea să-l plictisească. Unde mai pui că-l împungea rău de tot foamea. Nu se mai întoarse în barcă. Se aşeză lângă Bilbo, în întuneric. Ceea ce bineînţeles că îl făcu pe hobbit să se simtă teribil de neliniştit şi să nu-şi poată aduna gândurile.

– Trebuie să ne zică o ghicitoare, nepreţuitul meu, da, da, daa. Încă o ghicitoare pe care să o ghicim, da, da, meliţa Gollum.

Dar Bilbo pur şi simplu nu se putea gândi la nici o ghicitoare, atâta vreme cât creatura aia nesuferită, umedă şi rece, şedea lângă el, pipăindu-l şi înghiontindu-l. Se scărpină în cap, se ciupi; dar tot nu-i venea nimic în minte.

– Întreabă-ne! Întreabă-ne! îl zori Gollum.

Bilbo se ciupi, îşi trase o palmă, îşi încleştă mâna pe plăselele săbiuţei lui; ba chiar îşi vârî cealaltă mână în buzunar. Unde găsi inelul pe care-l culesese de pe jos în galerie şi de care uitase.

– Ce-am în buzunar? întrebă el cu voce tare. Vorbea de fapt cu sine, dar Gollum crezu că era o ghicitoare şi se înfurie cumplit.

– Nu-i cinsstit! Nu-i cinsstit! sâsâi el. Nu-i cinsstit, nepreţuitul meu, da, da, ssă ne întrebe ce-are în buzunăraşele lui nessuferite!

Văzând ce se întâmplase şi, neavând altă ghicitoare mai grozavă, Bilbo îşi repetă întrebarea, cu voce mai tare:

– Ce-am în buzunar?

– S-s-s-s-s, sâsâi Gollum. Trebuie să ne dea voie să încercăm de trei ori, nepreţuitul meu, de trei ori.

– S-a făcut! Dă-i drumul!

– Mânuţuşi! zise Gollum.

– Greşit, zise Bilbo, care, din fericire, tocmai îşi scosese mâna din buzunar. Mai ghiceşte o dată!

– S-s-s-s-s, sâsâi Gollum mai supărat decât oricând înainte. Se gândi la tot ceea ce ţinea el în propriile buzunare: oase de peşte, dinţi de goblini, scoici ude, o bucăţică de aripă de liliac, o piatră ascuţită ca să-şi ascută colţii, şi alte asemenea lucruri respingătoare. Încercă să-şi imagineze ce ţineau alte fiinţe în buzunarele lor. Un cuţit! izbucni el în cele din urmă.

– Greşit! zise Bilbo, care şi-l pierduse pe-al său cu ceva timp în urmă. Ultima încercare!

Acum Gollum se găsea într-o stare mult mai proastă decât atunci când Bilbo îl pusese să deslușească ghicitoarea cu oul. Sâsâi, bolborosi, se legănă în faţă şi-n spate, bătu cu tălpile în malul de piatră, se suci, se răsuci, se foi; dar tot nu îndrăznea să rişte să piardă şi ultima lui şansă.

– Haide! zise Bilbo. Aştept! Încerca să pară curajos şi vesel, dar nu era câtuşi de puţin sigur cum avea să se termine jocul, anume dacă Gollum va ghici sau nu.

– Timpul s-a scurs! decretă el.

– Ori sfoară, ori nimic! ţipă Gollum, făcând două încercări dintr-o lovitură – ceea ce nu prea era corect.

– Amândouă greşite, răsuflă Bilbo aproape uşurat; sări imediat în picioare, se lipi cu spatele de cel mai apropiat perete şi ridică săbiuţa. Ştia, desigur, că jocul ghicitorilor era sacru şi foarte, foarte vechi, şi becisnicii se temeau să trişeze atunci când îl jucau. Dar simţea că în creatura asta vicleană nu putea avea încredere că-şi va ţine făgăduiala dacă va fi nevoie. Ar găsi orice motiv, numai să nu şi-o ţină. Unde mai pui că, la urma urmei, acea ultimă întrebare nu fusese o ghicitoare adevărată, după regulile străvechi.

Oricum, Gollum nu-l atacă imediat. Vedea sabia din mâna lui Bilbo. Rămase nemişcat, tremurând şi murmurând. Într-un târziu, Bilbo îşi pierdu răbdarea.

– Ei? Cum rămâne cu făgăduiala ta? îl luă el la rost. Vreau să plec. Tu trebuie să-mi arăţi drumul.

– Aşa am zis noi, nepreţuitule? Să-i arătăm micului şi nessuferitului Bilbo drumul de ieşire, da, da. Da' ce-are ăsta în buzunăraşe, eh? Sfoară nu, nepreţuitule, dar nici goale nu-sss. Oho, nu! gollum!

– Nu-ţi mai bate capul, zise Bilbo. O făgăduială e-o făgăduială.

– E sssupărat, nerăbdător, nepreţuitule, sâsâi Golum. Dar trebuie să aştepte, da, să aştepte. Nu putem urca prin tuneluri atât de iute. Întâi trebuie să mergem să luăm nişte lucruri, da, lucruri care să ne ajute.

– Atunci, grăbeşte-te! îl zori Bilbo, liniştit la gândul că Gollum pleacă. Îşi zicea că era vorba doar de-un pretext, că nu mai avea de gând să se întoarcă. Despre ce vorbea Gollum? Ce lucru folositor ar putea el să ţină acolo, unde era locul lui întunecat? Dar Bilbo greşea. Gollum chiar voia să se întoarcă. Era mânios acum şi flămând. Şi era o fiinţă mârşavă şi ticăloasă care şi clocise un plan în minte.

Nu departe de mal se afla insula lui, despre care Bilbo nu ştia nimic, şi pe insula aceea, în ascunzătoarea lui, păstra câteva lucruşoare prăpădite şi un singur obiect minunat, foarte frumos, o adevărată mândreţe. Avea un inel, un inel de aur, un inel preţios.

– Darul primit de ziua mea! şopti el pentru sine, aşa cum făcuse adesea în nesfârşitele zile întunecoase. Assta esste ce vrem noi acum, da; îl vrem!

Îl vroia pentru că era un inel al puterii şi, dacă-ţi petreceai acel inel pe deget, deveneai nevăzut; nu puteai fi zărit decât în lumina puternică a soarelui, şi doar după umbra pe care o lăsai, tremurată şi palidă.

„Darul de ziua mea! A ajunss la mine de ziua mea de naştere, nepreţuitul meu.“ Aşa îşi spusese el mereu. Însă cine poate şti cum a dat Gollum peste acel dar, cu veacuri în urmă, în zilele de demult, când asemenea inele se găseau prin multe părţi ale lumii? Poate că nici stăpânul lor n-ar fi putut spune. La început, Gollum l-a purtat pe deget, până când acest lucru l-a istovit; apoi l-a purtat într-o pungăliţă, lipită de pielea lui, până când pungăliţa i-a

jupuit pielea de tot; iar acum obişnuia să-l ţină ascuns într-o gaură în stânca insulei, şi mereu se întorcea acolo să se uite la el. Iar din când în când şi-l mai punea pe deget, atunci când nu mai îndura să nu-l aibă asupra sa ori când era foarte, foarte flămând şi sătul de peşte. Atunci se strecura prin tunelurile întunecate, căutând goblini rătăciţi. Se încumeta chiar până în locurile unde erau aprinse torţele, ceea ce-l făcea să clipească şi să simtă înţepături în ochi; dar era în siguranţă. Oo, da, în deplină siguranţă. Nimeni nu-l vedea, nimeni nu-l băga în seamă, până când îşi încleşta degetele în jurul grumazurilor lor. Tocmai îl purtase cu câteva ceasuri în urmă şi prinsese un pui de goblin. Cum a mai chiţcăit! Mai avea încă un os sau două de ros, dar acum avea poftă de ceva mai moale.

– În siguranţă, da, şopti el pentru sine. N-o să ne vadă, nu-i aşa, nepreţuitul meu? Nu. N-o să ne vadă, şi săbiuţa aia a lui nessuferită n-o să-i fie de nici un foloss, da, aşa e.

Cam aşa gândea el cu mintea aia răutăcioasă a lui, în timp ce o şterse brusc de lângă Bilbo şi plescăi prin apă până la bărcuţa lui, depărtându-se în întuneric. Bilbo era convins că n-o să-l mai vadă. Aşteptă totuşi o vreme; şi-asta pentru că habar n-avea cum să-şi găsească drumul de ieşire de unul singur.

Deodată auzi un ţipăt ascuţit, care-i dădu un fior de gheaţă pe şira spinării. Gollum blestema şi se văicărea în întuneric, nu foarte departe, după cum suna. Era pe insula lui, scodolind ba într-o parte, ba în alta, căutând, scormonind în van.

– Unde-i? Unde esste? îl auzi Bilbo strigând. Pierdut esste, nepreţuitul meu, pierdut, pierdut! Blesstemaţi şi afurissiţi să fiţi, nepreţuitul meu sss-a pierdut!

– Ce s-a întâmplat? întrebă Bilbo. Ce-ai pierdut?

– Să nu ne-ntrebe, ţipă Gollum. Nu-i treaba ăsstuia, nu, gollum! Sss-a pierdut, gollum, gollum, gollum.

– Şi eu m-am pierdut, strigă Bilbo, şi vreau să-mi regăsesc drumul. Şi am câştigat jocul, şi tu mi-ai promis. Aşa că vino-ncoa! Vino şi scoate-mă de-aici, după care eşti liber să cauţi! Oricât de

jalnice erau vaietele lui Gollum, Bilbo nu găsea prea multă milă în inima lui, în plus simțea oarecum că, indiferent ce-și dorea Gollum cu atâta disperare, nu putea fi un lucru bun. Vino-ncoa! strigă el.

– Nu, încă nu, nepreţuitule! răspunse Gollum. Trebuie să-l căutăm, s-a pierdut, gollum.

– Dar nu mi-ai dezlegat ultima ghicitoare, și mi-ai promis, insistă Bilbo.

– N-am dezlegat! pufni Gollum. Dintr-odată, din întuneric se auzi un sâsâit ascuțit: Ce-are ăssta în buzunărașe? Întâi să ne spună! Ssă ne spună întâi.

După câte știa Bilbo, n-ar fi avut nici un motiv să nu-i spună. Mintea lui Gollum bănuise răspunsul mai iute decât a lui; firesc, atâta vreme cât Gollum numai la acel unic lucru se gândea de-un car de ani, și mereu se temea să nu-i fie furat. Pe Bilbo însă îl zădăra amânarea: la urma urmei, câștigase jocul, destul de corect, cu toate că plutise asupra lui o amenințare îngrozitoare.

– Răspunsurile trebuiau ghicite, nu așteptate de la altcineva, zise el.

– Dar întrebarea n-a fost cinsstită, protestă Gollum. N-a fosst o ghicitoare, nepreţuitule, nu.

– Mda, mă rog, însă dacă vorbim de întrebări obișnuite, nu se lăsă Bilbo, eu sunt cel care te-a întrebat primul. Ce-ai pierdut? Spune-mi!

– Ce-are ăssta în buzunărașe?

Sâsâitul era mai tare și mai ascuțit, și când Bilbo se uită în direcția din care venea sunetul, văzu cu spaimă două puncte de lumină aţintite asupra lui. Pe măsură ce bănuiala creștea în mintea lui Gollum, lumina ochilor săi se aprindea ca de o flamă palidă.

– Ce-ai pierdut? stărui Bilbo.

Dar acum lumina din ochii lui Gollum se preschimbase într-un foc verde și se apropia cu repeziciune. Gollum se urcase înapoi în barca lui, vâslind cu disperare spre malul întunecat; și în

sufletul lui pierderea şi bănuiala aţâţaseră o asemenea furie, încât nici o sabie nu-l mai putea înspăimânta.

Bilbo nu putea pricepe ce anume scosese din minţi fiinţa aia nenorocită, dar înţelegea că lui îi sunase ceasul, că Gollum oricum avea de gând să-l scurteze de zile. În ultima clipă făcu stânga-mprejur şi fugi orbeşte înapoi prin galeria întunecată prin care venise, ţinându-se aproape de zid şi pipăindu-l cu mâna stângă.

– Ce-are ăssta în buzunăraşe? răsună sâsâitul în urma lui, însoţit de clipocitul apei când Gollum sări din barcă.

„Oare ce-am acolo, mă-ntreb şi eu?" se miră Bilbo în sinea lui, în timp ce-şi continua fuga împiedicată şi gâfâită. Băgă mâna stângă în buzunar. Simţi că inelul era foarte rece şi că îi aluneca de la sine pe degetul arătător care pipăia după el.

Sâsâitul se apropia din spate. Bilbo se răsuci şi văzu ochii lui Gollum ca două lămpaşe mici şi verzi, urcând panta. Îngrozit, încercă să fugă mai iute, dar deodată îşi lovi degetele de la picioare de un ciot în podea şi căzu cât era el de lung, prinzând săbiuţa sub el.

În clipa următoare, Gollum se şi repezi asupra lui. Dar înainte ca Bilbo să apuce să facă ceva, să-şi recapete răsuflarea, să se ridice de pe jos sau să-şi fluture sabia, Gollum trecu de el, fără să-l bage în seamă, blestemând şi murmurând în timp ce fugea.

Ce putea să însemne asta? Doar Gollum vedea în întuneric! Bilbo zărea chiar şi din spate cum îi străluminau palid ochii. Se ridică în picioare cu greu, din pricina durerii, şi scoase din teacă sabia care lucea din nou stins, apoi, foarte prevăzător, se luă după Gollum. Altceva tot nu părea să aibă ce face. Nu i-ar fi folosit la nimic să se târască înapoi, la apa lui Gollum. Poate că, dacă îl urma, Gollum îl va duce, fără să vrea, la vreo cale pe care apoi putea să scape.

– Blesstemat să fie! Blesstemat! Blesstemat! sâsâia Gollum. Blesstemat să fie Baggins! S-a duss! Ce-are ăssta în buzunăraşe? Ooo, ghicim, ghicim, nepreţuitule. L-a găssit, da, assta e. Darul de ziua mea.

Bilbo îşi ciuli urechile. În sfârşit, începea şi el să ghicească. Grăbi puţin pasul, apropiindu-se cât îndrăznea el de mult de Gollum care încă mergea repede, fără să se uite îndărăt, ci întorcându-şi capul într-o parte şi-n alta, după cum îşi dădea seama Bilbo zărind scăpărarea palidă pe pereţii tunelului.

– Darul de ziua mea! Blesstemat să fie! Cum de l-am pierdut, nepreţuitul meu? Da, assta e. Când am venit ultima dată pe drumul ăssta, când i-am sucit gâtul chiţoranului ăluia nessuferit. Assta e. Blesstemat să fie! Ne-a alunecat, după atâta amar de vreme! S-a duss, gollum!

Pe neaşteptate, Gollum se aşeză şi începu să plângă, un sunet şuierat şi gâlgâit ce-ţi dădea fiori. Bilbo se opri şi se lipi de perete. După o vreme, Gollum se opri din plâns şi începu să vorbească. Părea să se ia la harţă cu sine însuşi.

– N-are rosst să ne întoarcem acolo să căutăm. Nu ţinem minte toate locurile pe unde-am umblat. Şi n-are rosst. Baggins ăsta îl are în buzunăraşe, băgăciossul ăssta urâcios l-a găssit, aşa zicem noi… Am ghicit, nepreţuitule, am ghicit. Nu putem şti, până nu găssim creatura aia urâcioassă şi o sstoarcem. Da' nu ştie ce poate darul să facă, nu-i aşa? O să-l ţină doar aşa, în buzunăraşe. Nu ştie şi nu poate ajunge departe. S-a pierdut, băgăciossul ăssta urâcios. Nu ştie drumul de ieşire. Aşa a ziss… Da, aşa a ziss; da' e viclean. Nu spune ce-nsseamnă. Nu vrea să zică ce-are în buzunăraşe. Da' ştie. Ştie cum să intre, atunci ştie şi cum să iassă, da. A şters-o, spre uşa dossnică. Spre uşa dossnică, assta e... Atunci o să-l prindă goblinii. Pe-acolo nu poate ieşi, nepreţuitule... Sss, sss, gollum! Goblinuţii! Da, numai că, dacă ăssta are darul, darul nostru nepreţuit, atunci goblinuţii or să pună laba pe el, gollum! Or să-l găseasscă, or să desscopere ce face. N-o să mai fim niciodată în siguranţă, niciodată, gollum! Un goblinuţ o să-l pună pe deget, şi-atunci nu-l va mai vedea nimeni. O să fie acolo, dar nevăzut. Nici măcar ochişoruţii noştri grozavi n-or să-l vadă; şi-o să vină târâş şi horţişoman, şi-o să ne prindă, gollum, gollum!… Păi, să nu mai pălăvrăgim, nepreţuitule, şi să

ne grăbim! Dacă Baggins ăla a luat-o pe-acolo, să ne grăbim să vedem! La drum! Nu mai e mult. Iute!

Gollum sări în picioare şi porni la drum cu pas târşit şi grăbit. Bilbo se luă la fel de iute după el, încă precaut, cu toate că marea lui spaimă acum era să nu se împiedice de-un alt ciot şi să cadă la pământ cu zgomot. În capul lui se învârtejeau speranţa şi mirarea. Din câte înţelegea el, inelul pe care-l avea era un inel vrăjit: te făcea nevăzut! Auzise el despre asemenea lucruri, bineînţeles, în poveştile de demult. Dar era greu de crezut că găsise unul cu adevărat, doar din întâmplare. Şi totuşi, aşa era: Gollum cu ochii lui strălucitori trecuse pe lângă el, la numai doi paşi depărtare.

Şi aşa au mers ei mai departe: Gollum, şaleap-şaleap, sâsâind şi blestemând; Bilbo, cu pas neauzit, cum numai hobbiţii pot merge. Curând ajunseră în nişte locuri unde, aşa cum observase Bilbo când coborâse spre lac, se deschideau galerii laterale, şi-ntr-o parte, şi-n alta. Gollum începu să le numere.

– Una la stânga, da. Una la dreapta, da. Două la dreapta, da, da. Două la stânga, da, da.

Şi tot aşa mai departe.

Pe măsură ce numărul creştea, Gollum mergea tot mai încet, începuse să tremure şi să scâncească; şi-asta pentru că lăsa apa tot mai în urmă şi îi era tot mai teamă. Pe-acolo rătăceau goblini, iar el îşi pierduse inelul. Într-un sfârşit se opri lângă o deschizătură joasă, pe stânga aşa cum urcau ei.

– Şapte la dreapta, da. Şasse la stânga, da! şopti el. Assta e. Ăsta e drumul spre uşa dossnică, da. Aici e galeria!

Se uită înăuntru, apoi se trase speriat îndărăt.

– Da' nu-ndrăznim să intrăm, nepreţuitule, nu, nu-ndrăznim. Acolo-s goblinuţi. O grămadă de goblinuţi. Le simţim mirossul. Sss!... Ce să facem? Blesstemaţi şi afurissiţi să fie! Trebuie s-aşteptăm aici, nepreţuitule, să aşteptăm şi să vedem.

Aşa că încremeniră amândoi pe loc. Până la urmă, Gollum îl adusese pe Bilbo la drumul de ieşire, numai că Bilbo nu putea intra acolo! Gollum stătea ghebosit chiar în pragul deschizăturii,

ochii îi luceau reci în capul pe care și-l legăna între genunchi, dintr-o parte în alta.

Bilbo se depărtă de peretele galeriei, grăpiș, nefăcând zgomot nici măcar cât un șoarece; dar Gollum înțepeni dintr-odată, adulmecă și ochii lui deveniră verzi. Sâsâi încetișor, dar amenințător. Nu-l vedea pe hobbit, dar acum era cu băgare de seamă, iar unele dintre simțuri i se ascuțiseră în întuneric: auzul și mirosul. Stătea, pare-se, ghemuit, cu palmele lui late lipite de podea și capul întins înainte, cu nasul aproape lipit și el de piatră. Cu toate că se desena doar ca o umbră neagră în lucirea propriilor ochi, Bilbo îl putea vedea sau simți că era încordat precum coarda unui arc, pregătit să sară.

Bilbo aproape că nu mai respira, înțepenind și el locului. Era disperat. Trebuia să iasă, să scape din întunecimea asta îngrozitoare, cât mai avea încă putere în el. Trebuia să se lupte. Trebuia să străpungă ființa asta scârbavnică, să-i scoată ochii, s-o omoare. Adică să-l omoare pe Gollum. Nu, nu ar fi o luptă cinstită. El, unul, era invizibil. Gollum nu avea sabie. Și, de fapt, Gollum nu-l amenințase că-l va omorî, și nici nu încercase până acum. Unde mai pui că era atât de amărât, de singur, de pierdut. O înțelegere neașteptată, un sentiment de milă amestecată cu groază copleși sufletul lui Bilbo: preț de o clipă, întrezări nesfârșitele zile serbede, lipsite de lumină sau speranță de ceva mai bun, piatra dură, peștii reci, furișatul și șoptitul. Gândurile acestea apărură și trecură ca fulgerul. Bilbo se cutremură. Apoi, dintr-odată, la fel de fulgerător, ca și când l-ar fi ridicat o nouă forță și hotărâre, sări.

Pentru un om, săritura n-ar fi fost cine știe ce, doar că a fost făcută în întuneric. Drept peste capul lui Gollum, șapte picioare în lungime și trei în înălțime; puțin a lipsit ca Bilbo să nu-și zdrobească țeasta de bolta scundă a galeriei, dar el habar n-a avut.

Gollum se azvârli înspre spate și întinse brațele să înșface tocmai când Bilbo sărea peste el, însă prea târziu: mâinile sale nimeriră în gol, iar Bilbo, aterizând pe picioarele lui voinice, o rupse la fugă de-a lungul noului tunel. Nu se întoarse să vadă ce

făcea Gollum. La început, auzi aproape în ceafă un sâsâit și blesteme, apoi acestea încetară. Ca imediat să răsune un țipăt ce îngheța sângele în vine, plin de ură și disperare. Gollum fusese învins. Nu îndrăznea să meargă mai departe. Pierduse: își pierduse prada și pierduse și singurul lucru la care ținuse vreodată, nepreţuitul său. La ţipătul acela, Bilbo simţi că-i sare inima din piept, însă nu se opri. Mai auzi în urma lui doar vocea, ca un ecou stins, și totuși amenințătoare:

– Hoţule, hoţule, hoţule! Baggins! Îl urâm, îl urâm, îl urâm în vecii vecilor!

Apoi liniște. Dar și aceasta i se părea amenințătoare lui Bilbo. „Dacă goblinii sunt atât de aproape încât i-a mirosit, își spuse el, înseamnă că i-au auzit ţipetele și blestemele. Atenţie acum, altfel drumul ăsta te va duce la ceva și mai rău."

Galeria era scundă și săpată parcă în grabă. Hobbitului nu-i era greu să o străbată, singurul necaz fiind că, deși era foarte atent, tot își mai lovea din când în când bietele degete de la picioare de afurisite de pietre ascuțite ce ieșeau din podea. „Cam jos tavanul pentru goblini, cel puțin pentru cei mari", gândi Bilbo, neștiind că până și cei mari, orcii munților, înaintează foarte repede aplecați mult de spate, aproape atingând cu mâinile pământul.

În curând, galeria, care până atunci coborâse, începu să urce, și după o vreme panta deveni abruptă. Bilbo se văzu nevoit să încetinească pasul. Dar la un moment dat, urcușul se isprăvi, galeria făcu un cot și iar o luă în jos, iar acolo, la piciorul unui coborâș scurt, Bilbo văzu, furișându-se în jurul unui alt cot, o licărire de lumină. Nu roșie, ca și când ar fi fost un foc sau un lămpaș, ci o lumină palidă, ca aceea venită de afară. Și-atunci Bilbo începu să fugă.

Gonind cât îl ţineau picioarele, dădu ultimul colţ și se pomeni pe neașteptate într-un loc larg, unde lumina, după tot acel timp petrecut în beznă, îi păru orbitoare. În fapt, era doar o rază de soare ce pătrundea printr-o deschizătură a cărei ușă uriașă, o ușă de piatră, fusese lăsată deschisă.

Bilbo clipi şi brusc îi zări pe goblini: goblini îmbrăcaţi în armuri din cap până-n picioare, cu săbiile scoase, stăteau înăuntru, chiar lângă prag, uitându-se cu ochi mari la intrare şi veghind galeria ce ajungea până acolo. Erau în gardă, cu toate simţurile la pândă, pregătiţi pentru orice.

Ei îl văzură mai iute decât i-a zărit el. Da, îl văzură. Să fi fost o întâmplare la mijloc sau o ultimă viclenie a inelului înainte să-şi aleagă un nou stăpân, fapt e că inelul nu se mai găsea pe degetul lui Bilbo. Cu urlete de satisfacţie, goblinii se repeziră asupra lui.

Bilbo simţi ca pe un ghimpe în inimă spaima şi sentimentul de rătăcire – ca un ecou al suferinţei lui Gollum – ce-l copleşiră dintr-odată şi, uitând până şi să-şi scoată sabia, îşi înfundă mâinile în buzunare. Şi-acolo, în buzunarul stâng, încă se mai afla inelul, care i se şi strecură pe deget. Goblinii se opriră ca loviţi cu leuca. Nu mai vedeau nici urmă din hobbit. Dispăruse, pur şi simplu. Goblinii urlară de două ori mai tare ca înainte, dar nu de încântare.

– Unde-i? ţipară ei.

– Luaţi-o înapoi prin galerie! strigă unul.

– Pe-aici! urlară câţiva. Pe dincolo! urlară alţii.

– Păziţi uşa! răcni căpetenia.

Răsunară fluiere, zornăiră armuri, zăngăniră arme, goblinii blestemau şi suduiau, şi alergau încoace şi-ncolo, împingându-se şi căzând unii peste alţii, şi făcându-se foc şi pară. Nici că se putea un tărăboi, o zarvă şi o larmă mai cumplite.

Bilbo era aproape mort de frică, dar avea atâta minte încât să priceapă ce se întâmplase şi să se furişeze în spatele unui butoi mare în care era ţinută băutura pentru goblinii străjeri, şi astfel să se ferească din calea lor, pentru a nu se ciocni de el, a fi călcat în picioare ori a fi prins din nimereală.

„Trebuie să ajung la uşă, trebuie să ajung la uşă!" îşi spunea în gând, dar trecu multă vreme până să îndrăznească să încerce. Şi-atunci a fost ca într-un înfricoşător joc de-a baba oarba, locul

fiind înţesat de goblini care alergau în toate părţile. Bietul hobbiţel fu nevoit să sară în lături, ba într-o parte, ba în alta, căzu răsturnat de-un goblin care nu putea pricepe în ce se izbise, se târî în patru labe, alunecă printre picioarele căpeteniei, tocmai la timp, se ridică în picioare şi fugi spre uşă.

Uşa mai era încă uşor crăpată, după ce un goblin o împinsese şi aproape o închisese. Bilbo se chinui s-o deschidă mai tare, dar nu izbuti. Încercă să se strecoare prin crăpătură. Se împinse şi iar se împinse prin ea, până rămase înţepenit. Nici că se putea mai rău! Nasturii se agăţaseră între muchia uşii şi toc. Putea vedea afară: câteva trepte coborau spre o văioagă între munţi înalţi; soarele ieşi din spatele unui nor şi străluci asupra uşii – dar Bilbo nu putea trece mai departe.

Deodată, unul dintre goblinii dinăuntru strigă:

– Uite – o umbră lângă uşă! E ceva afară!

Bilbo simţi cum îi sare inima din piept. Se smuci dintr-odată. Nasturii săriră în toate părţile. Trecuse, cu un surtuc şi o jiletcă sfâşiate, şi-acum cobora treptele ca o capră, în vreme ce goblinii încă mai strângeau năuciţi frumoşii lui nasturi de alamă de pe prag.

De bună seamă că, în scurtă vreme, porniră în jos după el, zbierând şi hăulind, şi vânându-l printre copaci. Dar goblinilor nu le place soarele: simt cum le şovăie picioarele şi sunt tehui. N-au reuşit să-l găsească pe Bilbo care purta inelul şi ba intra, ba ieşea din umbra copacilor, alergând iute şi neauzit, şi ferindu-se de soare; astfel că în curând se întoarseră bodogănind şi blestemând, ca să păzească uşa. Bilbo le scăpase.

## Capitolul 6

# DIN LAC ÎN PUŢ

Bilbo scăpase de goblini, dar nu ştia unde se află. Îşi pierduse mantia, gluga, merindele, poneiul, nasturii şi prietenii. Şi-aşa umblă el vreme îndelungată, până ce soarele începu să coboare spre apus – *în spatele munţilor*. Umbrele lor căzură peste poteca lui Bilbo care se uită în urmă. Apoi în faţă. Dar tot ce vedea înaintea ochilor erau creste şi povârnişuri ce coborau spre văi şi câmpii întrezărite când şi când printre copaci.

– Cerule mare! exclamă el. Pare-mi-se că am ajuns tocmai de partea cealaltă a Munţilor Ceţoşi, chiar la hotarul Ţinutului de Dincolo! Unde, ahh, unde or fi ajuns Gandalf şi gnomii? Mă-ncred în ceruri că n-au rămas în ghearele goblinilor!

Şi merse el tot aşa şi ieşi din mica văioagă dintre munţi, ajunse la capătul ei şi de acolo pe clină la vale; şi-n tot acest timp, în mintea lui se închegă un gând tare stingheritor. Se întreba dacă nu cumva – acum că avea inelul vrăjit – s-ar fi cuvenit să se întoarcă în tunelurile acelea îngrozitoare, ca să-şi caute prietenii. Tocmai se hotărâse în sinea sa că era de datoria lui să facă asta, adică să se întoarcă din drum – ceea ce-l făcea să se simtă nenorocit de-a binelea – când auzi voci.

Se opri şi ascultă. Nu păreau să fie goblini; aşa că se furişă înainte cu atenţie. Se găsea pe o potecă pietroasă ce şerpuia la vale, de-a lungul unui perete de stâncă aflat în stânga; în dreapta, coborâşuri duceau până în vâlcele ascunse sub tufişuri şi copaci pitici. Dintr-o asemenea vâlcea, de sub tufişuri, răsunau voci.

Bilbo se furişă mai aproape şi deodată, printre bolovani mari, zări un cap cu o glugă roşie, cu faţa întoarsă în direcţia lui: era Balin, care făcea de strajă. Lui Bilbo îi venea să bată din palme şi să strige de bucurie, dar se stăpâni. Încă mai avea inelul pe deget, de teamă să nu întâlnească ceva neaşteptat şi supărător, şi văzu că Balin se uita drept la el, fără să-l vadă.

„O să le fac tuturor o surpriză“, gândi hobbitul, târându-se în tufişurile de la marginea vâlcelei. Gandalf se ciondănea cu gnomii. Vorbeau despre tot ce li se întâmplase în tuneluri, întrebându-se şi cumpănind la ce urmau să facă de acum încolo. Gnomii bombăneau, în vreme ce Gandalf zicea că nu puteau cu nici un chip să-şi continue călătoria lăsându-l pe domnul Baggins în mâinile goblinilor, fără să încerce să afle dacă era viu sau mort şi fără să încerce să-l salveze.

– La urma urmei, este prietenul meu, zicea vrăjitorul, şi-i chiar un flăcăiaş de treabă. Mă simt răspunzător pentru el. Tare aş dori să nu-l fi pierdut!

Gnomii vroiau să ştie de ce, la urma urmei, îl luaseră cu ei, de ce nu ştia hobbitul să se ţină aproape de prietenii lui şi să meargă alături de ei, şi de ce vrăjitorul nu alesese pe cineva mai cu scaun la cap.

– Până acum mai mult ne-a încurcat decât ne-a ajutat, zise unul dintre ei. Dacă acum trebuie să ne întoarcem în tunelurile alea îngrozitoare ca să-l căutăm, eu zic să-l lăsăm naibii.

Gandalf răspunse mânios:

– L-am adus pe el, şi eu nu aduc ceva care nu-i de folos. Ori mă ajutaţi să-l caut, ori plec şi vă las să vă descurcaţi cum veţi şti mai bine. Dacă avem norocul să-l găsim, îmi veţi mulţumi înainte să se termine toată daravera asta. Pentru care pricină l-ai scăpat şi l-ai lăsat acolo, Dori?

– L-ai fi scăpat şi tu, zise Dori, dacă un goblin te-ar fi apucat dintr-odată de picior, pe la spate şi pe întuneric, ţi-ar fi pus piedică şi te-ar fi izbit în spate!

– Şi de ce nu l-ai luat din nou în cârcă?

– Ceruri mari! Ce-ntrebare! Goblini care se bat şi se muşcă în întuneric, cad unii peste alţii, se lovesc între ei! N-a lipsit mult să-mi retezi capul cu Glamdring, iar Thorin o înfigea pe Orcrist în stânga, în dreapta, peste tot. Şi pe neaşteptate ne-ai orbit cu străfulgerarea aia a ta, şi i-am văzut pe goblini rupând-o la goană înapoi, schelălăind. Ai strigat „după mine toţi!“ şi toţi ar fi trebuit s-o ia după tine. Aşa am crezut. N-a fost vreme să stăm să ne numărăm, după cum prea bine ştii, decât după ce ne-am repezit printre străjerii porţii, am trecut de uşa scundă şi am fugit de-a valma pân-aici. Şi iată-ne – fără spărgător, naiba să-l ia!

– Şi iată-l pe spărgător! zise Bilbo, coborând în mijlocul lor şi scoţându-şi inelul de pe deget.

Cerule mare, cum s-au mai speriat! Apoi au scos strigăte de uimire şi încântare. Gandalf era la fel de uimit ca şi ei, dar poate mai încântat decât toţi ceilalţi. Îl strigă pe Balin şi-i spuse ce părere avea el despre o strajă care-i lasă pe nepoftiţi să ajungă între ei, fără să dea vreun semn de avertizare. Fără doar şi poate că, după această ispravă, reputaţia lui Bilbo a avut mult de câştigat printre gnomi. Dacă până atunci încă se mai îndoiseră de faptul că era un spărgător de mâna-ntâi, în ciuda celor spuse de Gandalf, acum îndoiala le pierise. Balin era cel mai uimit dintre ei toţi; dar toţi au fost de părere că isprava fusese treabă de adevărat maestru.

Încântat peste măsură de cuvintele lor de laudă, Bilbo chicoti în sinea lui, dar nu suflă o vorbuliţă despre inel; iar când ei îl întrebară cum şi ce făcuse, el răspunse:

– Oo, m-am furişat, atâta tot, mă-nţelegeţi... cu multă grijă şi fără zgomot.

– Măi să fie, zise Balin, este pentru prima oară când până şi un şoarece s-a strecurat cu grijă şi fără zgomot pe sub nasul meu, fără să-l bag de seamă, drept care îmi scot gluga în faţa dumitale.

Ceea ce şi făcu.

– Balin, la dispoziţia dumitale, zise el.

– Domnul Baggins, sluga dumitale, zise Bilbo. Apoi îi cerură să spună totul despre peripețiile prin care trecuse după ce-l pierduseră, iar el se așeză și le spuse totul – lăsând deoparte doar povestea despre găsirea inelului („încă nu", gândi el). Doreau să afle mai cu seamă concursul de ghicitori, și se cutremurară – cu adevărat impresionați – când îl descrise pe Gollum.

– Și-atunci – cum el ședea lângă mine – nu mi-a mai venit în minte nici o altă ghicitoare, încheie Bilbo, așa că l-am întrebat „ce-am în buzunar?" Și el n-a putut ghici nici din trei încercări. Și-am zis: „Cum rămâne cu promisiunea ta? Arată-mi drumul de ieșire!" Dar el s-a repezit să mă omoare, așa că am fugit, și el a trecut pe lângă mine fără să mă vadă în întuneric. După care m-am luat eu după el, pentru că l-am auzit vorbind de unul singur. Își închipuia că eu chiar știam drumul de ieșire, încât se îndrepta spre el. Apoi s-a așezat în dreptul intrării, iar eu n-am putut să trec de el. Drept care am sărit peste el și am scăpat, și am fugit până la poartă.

– Și cu străjile? îl întrebară ei. Nu mai era nici una?

– Ba da! O mulțime, dar m-am ferit de ele. Am rămas înțepenit în ușă, care era deschisă de-o palmă doar, și mi-am pierdut frumusețe de nasturi, zise el trist, uitându-se la hainele lui sfâșiate. Dar până la urmă am izbutit să mă strecor afară... și iată-mă-s.

Toată povestea asta a lui Bilbo despre cum le păcălise pe străji, cum sărise peste Gollum și cum se strecurase prin ușa întredeschisă – ca și când toate acestea n-ar fi fost câtuși de puțin complicate sau înspăimântătoare –, îi făcu pe gnomi să se uite la el cu un nou respect.

– Ce v-am zis eu? râse Gandalf. Domnul Baggins e croit dintr-o stofă mult mai bună decât vă puteți închipui. De sub sprâncenele sale stufoase îi aruncă lui Bilbo o privire ciudată atunci când spuse acestea, făcându-l pe hobbit să se întrebe dacă nu cumva ghicise acea parte din poveste pe care el o lăsase deoparte.

Apoi începu el să-i bombardeze cu întrebări, şi-asta pentru că Bilbo nu auzise nimic din ceea ce le dezvăluise Gandalf gnomilor. Vroia să ştie cum de apăruse vrăjitorul din nou şi unde se aflau cu toţii acum.

Adevărul e că vrăjitorul nu se ostenea să lămurească prea în amănunt de unde şi cum de avea el cunoştinţă despre anumite lucruri, aşa că acum îi spuse lui Bilbo că atât el, cât şi Elrond ştiuseră fără doar şi poate că în acea parte a munţilor vieţuiau goblini fioroşi. Dar poarta lor principală dădea, pe vremuri, într-o altă trecătoare, mai uşor de străbătut, încât nu arareori prindeau călători care-şi căutau adăpost în pragul lor pe timp de noapte. De bună seamă că nimeni nu s-a mai gândit să aleagă acel drum, aşa că goblinii au deschis o altă poartă, în locul cel mai înalt al trecătorii pe care gnomii hotărâseră s-o străbată, şi-asta nu cu mult timp în urmă, dacă socotim că acea trecătoare fusese ştiută până acum drept ferită de primejdii.

– Trebuie să văd de nu găsesc un uriaş mai cumsecade care să astupe iarăşi trecerea aia, zise Gandalf. Altfel, în curând munţii ăştia n-or să mai fie de străbătut.

De cum auzise ţipătul lui Bilbo, Gandalf îşi dăduse seama ce se petrecuse. În străfulgerarea ce-i ucisese pe goblinii care tocmai îl înşfăcau, s-a strecurat prin crăpătură chiar în clipa în care aceasta se închidea. S-a luat după goblinii înarmaţi cu bice şi după prizonieri, până în pragul sălii celei mari, şi-acolo s-a aşezat şi, în umbre, a pus la cale cea mai grozavă vrăjitorie pe care-o putea el face.

– O treabă tare anevoioasă, drept să spun, zise Gandalf. Am riscat.

Dar, bineînţeles, Gandalf cercetase cu osebire vrăjile cu foc şi lumini (nici măcar hobbitul nu uitase vreodată magicele artificii de la petrecerile din mijlocul verii, după cum vă puteţi aminti). Ce s-a întâmplat apoi ne este cunoscut – în afară de faptul că Gandalf ştia totul despre uşa dosnică – aşa numeau goblinii poarta mai scundă unde Bilbo îşi pierduse nasturii, o poartă de altfel

bine știută de toți cei care nu erau străini de acea parte a munților; însă numai un vrăjitor putea să nu-și piardă capul printre toate tunelurile celea și să-i călăuzească în direcția bună.

– Au făcut poarta aia nici nu se mai știe când, îi lămuri el. Ca să aibă pe unde scăpa, dacă aveau nevoie de așa ceva; dar și ca să aibă o ieșire spre pământurile de dincolo de munți, unde coborau uneori noaptea și făceau numai prăpăd. E păzită tot timpul, nimeni n-a izbutit s-o astupe. După isprava asta, o să fie de două ori mai păzită, mai spuse vrăjitorul, izbucnind în râs.

Râseră și ceilalți. Pierduseră ei mult, dar îl omorâseră pe Marele Goblin și pe mulți alții pe lângă el, iar ei erau vii și nevătămați, încât se poate spune că, una peste alta, scăpaseră ieftin.

Dar vrăjitorul îi aduse cu picioarele pe pământ.

– Trebuie să pornim la drum neîntârziat după ce ne tragem nițel sufletul, spuse el. Or să iasă după noi cu sutele, imediat ce se înnoptează; și uite cum s-au lungit umbrele. Sunt în stare să ne adulmece urmele chiar și la multă vreme după ce-am trecut noi. Înainte de lăsarea serii, trebuie să fim la câteva mile bune de-aici. Dacă vremea nu se strică, avem noroc și de puțină lună. Nu că s-ar feri ăștia de ea, ci pentru că o să ne lumineze drumul, să știm pe unde s-o luăm... Așa e! zise el drept răspuns la alte câteva întrebări din partea hobbitului. Pierzi șirul zilelor în tunelele alea ale goblinilor. Azi e joi, iar noi am fost prinși luni noaptea ori marți dimineața. Am străbătut mile întregi, am ajuns până în măruntaiele munților, iar aici ne găsim de cealaltă parte a lor – cu alte cuvinte, am luat-o pe scurtătură. Dar nu am ajuns în locul în care ne-ar fi scos trecătoarea noastră; suntem prea departe la miazănoapte și avem de străbătut o țară tare ciudată. Unde mai pui că încă ne găsim prea sus. Hai, la drum!

– Mi-e atât de îngrozitor de foame, gemu Bilbo care dintr-odată își dădu seama că nu mai pusese nimic în gură de răs-răsalaltăieri seara. Gândiți-vă și Domniile Voastre ce-nseamnă asta pentru un hobbit! Acum, după ce trecuse toată emoția, își

simţea stomacul atât de gol, încât parcă-i plutea, iar picioarele îi erau ca două cârpe.

– Eu, unul, n-am ce să-ţi fac, zise Gandalf, dar poate vrei să te duci înapoi şi să-i rogi frumos pe goblini să te lase să-ţi iei poneiul şi sarsanalele.

– Nu, mulţumesc! spuse Bilbo.

– Prea bine, atunci trebuie să strângem curelele şi să ne târâm mai departe... altfel ne trezim preschimbaţi în cina ştim noi cui, ceea ce va fi mult mai rău decât să n-avem noi ce mânca diseară.

În timp ce mergea, Bilbo se uita ba-ntr-o parte, ba-n cealaltă, doar-doar o găsi ceva de mâncare; dar coacăzele negre abia erau în floare, nuci – nici pomeneală, nici măcar măcieşe. Ciuguli nişte măcriş, bău dintr-un pârâiaş de munte ce tăia poteca, mâncă trei fragi de pădure pe care le găsi pe marginea potecii, dar nu izbuti nici măcar să-şi ameţească foamea.

Şi tot mergeau şi iar mergeau. Poteca pietroasă dispăru. Dispărură şi tufişurile, şi ierburile înalte dintre bolovani, peticele de iarbă roasă de iepuri, şi cimbrul, salvia şi măghiranul, şi iarba-osului cea galbenă, iar călătorii se pomeniră în vârful unui abrupt lat, un grohotiş din pietre rostogolite, rămase în urma surpării pământului. Când începură să coboare, de sub picioarele lor porniră la vale bulgări şi pietriş; curând, bucăţi mai mari de stâncă spartă prinseră să alunece şi în cădere desprinseră şi alte pietre care se prăvăliră în jos; veni rândul stâncilor, grămezi de stânci, clintite din loc, să se răstoarne şi să se prăbuşească bubuind şi ridicând nori de colb. Nu trecu mult până ce toată râpa, de deasupra şi de dedesubtul lor, păru că se urneşte din loc, iar ei alunecau grămadă, într-un vălmăşag înfiorător de lespezi şi pietre ce se năruiau, huruiau şi crăpau.

I-au salvat copacii de la poala grohotişului. Au alunecat până în marginea unei păduri de pini ce acoperea suişul muntelui, urcând din pădurile mai adânci şi mai umbroase ale văilor aflate mult mai jos. Unii se prinseră de trunchiuri şi se săltară pe crengile mai joase, alţii (precum micul hobbit) se ascunseră în

spatele trunchiurilor, pentru a se feri de năvala stâncilor. Curând primejdia trecu, surparea se opri, nu se mai auzeau decât niște trosnituri surde ce însoțeau prăvălirea și rostogolirea, departe în vale, a celor mai mari dintre bolovanii desprinși, printre ferigi și rădăcini de pini.

– Ei bine! Asta ne-a grăbit nițel înaintarea, zise Gandalf. Și chiar și goblinii porniți pe urmele noastre vor avea de furcă să coboare pe-aici fără să facă zgomot.

– Așa o fi, bombăni Bombur, dar n-o să le fie defel greu să ne rostogolească pietre în cap.

Gnomii (și Bilbo) nu erau câtuși de puțin fericiți și-și frecau vânătăile, și picioarele, și labele zdrelite și lovite.

– Prostii! De-aici o luăm într-o parte și ieșim din calea surpăturii. Să ne grăbim! Uitați-vă la lumină!

Soarele se ascunsese de mult în spatele munților. Umbrele se adânceau de-acum în jurul lor, cu toate că, printre pini și peste vârfurile negre ale copacilor ce creșteau înspre vale, încă zăreau în depărtare lumina dinaintea înserării, adăstând pe șesurile de dincolo de păduri. Cu mersul lor șchiopătat, drumeții noștri coborau acum, cât de repede puteau, clinele blânde ale unei păduri de pini. Poteca în pantă pe care o urmau se îndrepta ușor către miazăzi. Când și când își tăiau cu greu drum printre ferigi înalte, mai înalte chiar decât hobbitul; uneori pășeau aproape neauziți pe un covor de ace de pin; și-n tot acest timp, întunecimea pădurii se făcea tot mai apăsătoare, iar tăcerea ei tot mai adâncă. În acea seară nu bătea vântul care ar fi putut să aducă măcar un suspin ca al mării printre ramurile copacilor.

– Chiar trebuie să mergem mai departe? întrebă Bilbo după ce se întunecase atât de tare, încât nu mai vedea decât barba lui Thorin hâțânându-se alături de el, și așa liniște se făcuse, încât răsuflarea gnomilor i se părea ca o larmă. Degetele mi-s numai răni, și îndoite, se văită el, iar picioarele mă dor, ca să nu mai spun de stomac – batăr ăsta îmi saltă ca o desagă goală.

– Încă puţin, zise Gandalf.

Mai merseră ei o bucată de vreme – Bilbo ar fi jurat că trecuseră secole –, când ajunseră pe neaşteptate într-un luminiş unde nu creştea nici un copac, drept care era poleit de luna ce suise pe cer. Fără să ştie de ce, toţi simţiră că locul acela nu era câtuşi de puţin plăcut, cu toate că ochii lor nu desluşeau nimic rău.

Deodată auziră un urlet de undeva de jos, dinspre vale, un urlet lung, cutremurător. Altul îi răspunse din dreapta şi mai aproape de ei; şi încă unul, nu prea departe în stânga. Erau lupi care urlau la lună, lupi care se strângeau în haită!

În apropiere de vizuina domnului Baggins nu trăiau lupi, dar el cunoştea sunetul acela. Citise despre el destule în poveşti. Unul dintre verişorii lui mai mari (din neamul Took), care călătorise mult la viaţa lui, obişnuia să le imite urletul, băgând spaima în Bilbo. Dar ca să-l audă în pădure, sub clarul lunii, îi depăşea puterea de îndurare. Nici măcar inelele vrăjite nu-s de prea mare folos împotriva lupilor – mai cu seamă împotriva haitelor fioroase ce-şi făcuseră sălaş la umbra munţilor mişunând de goblini, dincolo de Marginea Sălbăticiei, la fruntariile necunoscutului. Lupii de soiul ăstora au mirosul mai ascuţit decât al goblinilor, şi n-au nevoie să te vadă ca să te prindă!

– Ce ne facem, ce ne facem?! se văicări hobbitul. Scăpăm de goblini, ca să fim prinşi de lupi! mai zise el, iar vorba asta a lui avea să rămână ca o zicală, cu toate că noi acum spunem „din lac în puţ“, atunci când ne găsim în împrejurări la fel de neplăcute.

– Sus în copaci, iute! strigă Gandalf.

Şi o rupseră la fugă spre copacii de la marginea luminişului, căutându-i din priviri pe aceia care aveau ramuri mai joase ori erau îndestul de subţiri pentru a se putea căţăra pe trunchiurile lor. Şi îi găsiră destul de iute, vă daţi seama; iar de urcat, urcară până acolo unde se puteau încrede că îi vor ţine ramurile. Fără doar şi poate că aţi fi râs (de la o depărtare în care v-aţi fi simţit în siguranţă) dacă i-aţi fi văzut pe gnomi cocoţaţi în copaci, cu bărbile atârnând, asemenea unor domni în vârstă daţi în mintea

copiilor şi care fac pe băieţii năzdrăvani care se joacă de-a băietanii. Fili şi Kili se găseau în vârful unei zade înalte, care arăta ca un uriaş pom de Crăciun. Dori, Nori, Ori, Oin şi Gloin şedeau ceva mai comod, într-un ditamai pinul, cu ramuri ce ieşeau din trunchi la distanţe egale, asemenea spiţelor unei roţi. Bifur, Bofur, Bombur şi Thorin se urcaseră în altul. Dwalin şi Balin se căţăraseră într-un brad înalt şi mlădiu, cu puţine ramuri, şi încercau să-şi găsească un loc unde să se aşeze în desişul verde al crengilor din vârf. Gandalf, care era cu mult mai înalt decât toţi, găsise un copac în care ei nu s-ar fi putut urca, un pin mare ce creştea chiar la marginea luminişului. Ramurile îl ascundeau pe vrăjitor aproape de tot, ochii însă îi scăpărau în lumina lunii, atunci când îşi iţea capul să privească în jos.

Iar Bilbo? Nu reuşea să se urce în nici un copac şi fugea de la un trunchi la altul, ca un iepure ce nu-şi găseşte vizuina şi e urmărit de-un dulău.

– Iar l-ai lăsat pe spărgător în urmă! îi zise Nori lui Dori, privind în jos.

– Doar n-o să car tot timpul spărgători în cârcă! se burzului Dori. Ba prin tunele, ba sus în copaci! Ce-ţi închipui că sunt? Cărăuş?

– O să-l sfâşie dacă nu facem ceva, zise şi Thorin, căci peste tot în jurul lor se auzeau acum urlete care se apropiau tot mai mult. Dori! strigă el – Dori găsindu-se cel mai aproape de pământ, în pinul în care se urca cel mai uşor –, grăbeşte-te şi întinde-i domnului Baggins o mână, să urce şi el!

Dori era totuşi un băiat de treabă, măcar că bombănea tot timpul. Dar săracul Bilbo nu izbuti să-i prindă mâna nici măcar când gnomul coborî pe ramura cea mai de jos şi-şi întinse braţul cât putea el de mult. Aşa că Dori se văzu nevoit să coboare până pe pământ şi să-l lase pe Bilbo să i se urce în cârcă şi apoi se să ridice în picioare pe umerii lui.

Şi chiar în clipa aceea lupii dădură năvală în poiană, urlând. Dintr-odată, hobbitul şi goblinul se pomeniră priviţi de sute de

ochi. Dori însă nu se descotorosi de Bilbo. Aşteptă până ce hobbitul se aburcă de pe umerii lui printre crengi şi abia apoi sări şi el să se prindă de una. Tocmai la timp! Când săltă pe creangă, un lup îi înhăţă în bot mantia şi aproape că îl trase jos. Cât ai clipi, o întreagă haită se strânse în jurul pinului, schelălăind şi sărind pe trunchi în sus, cu ochii scăpărând şi limbile atârnându-le de-un cot.

Dar nici chiar sălbaticii wargi (astfel erau numiţi lupii sângeroşi de dincolo de Marginea Sălbăticiei) nu se pot căţăra în copaci. Aşa că, o vreme, gnomii, vrăjitorul şi hobbitul puteau răsufla uşuraţi. Din fericire, era cald şi vântul nu bătea. Nu-i vorbă, pe nici o vreme nu-i tocmai plăcut să stai în copac timp îndelungat; dar dacă pui la socoteală frigul şi vântul, şi mai sunt şi lupi peste tot în jur care te aşteaptă, copacii pot deveni nişte locuri îngrozitoare.

Era limpede că poiana aceea înconjurată de copaci era un loc unde se întâlneau lupii. Veneau tot mai mulţi. Îi lăsară pe câţiva dintre ei de strajă în jurul pinului în care se găseau Dori şi Bilbo, apoi începură să amuşine în toate părţile, până ce adulmecară fiecare copac în care se găsea careva. Puseră şi aici străji, apoi toţi ceilalţi (păreau să fie sute!) se aşezară într-un cerc uriesesc în poiană; iar în mijlocul cercului se găsea un lup mare şi suriu. Iar acesta începu să le vorbească fârtaţilor în graiul înfiorător al wargilor. Gandalf îl înţelegea. Bilbo însă nu, dar în urechile lui suna cumplit, ca şi când vorbirea lor era numai despre lucruri crude şi ticăloase – cum şi era, în fapt. Din când în când, toţi wargii din cerc răspundeau într-un singur glas mai-marelui lor, iar hărmălaia lor înspăimântătoare aproape că-l făcea pe hobbit să cadă jos din pinul în care se căţărase.

O să vă spun acum Domniilor Voastre ce-a auzit Gandalf şi ce n-a priceput Bilbo. Wargii şi goblinii se ajutau adesea în ticăloşii. Goblinii nu se prea aventurează foarte departe de munţii lor, fără doar dacă sunt goniţi de-acolo şi-şi caută sălaşuri noi sau dacă pornesc la război (ceea ce, mă bucur să v-o spun, nu s-a mai

întâmplat de mult). Dar în acele vremuri porneau uneori în căutare de hrană sau de sclavi care să trudească pentru ei. Şi-n aceste atacuri erau adesea ajutaţi de wargi, împărţind apoi cu ei prada. Uneori călăreau pe lupi, aşa cum călăresc oamenii pe cai. Acum părea că se pusese la cale un mare atac al goblinilor, chiar pentru noaptea aceea. Wargii se strânseseră la locul de întâlnire, dar goblinii întârziau. Motivul, fără doar şi poate, era acela că Marele Goblin murise, la care se adăuga toată tulburarea pricinuită de gnomi, de Bilbo şi de vrăjitor, pe care pesemne îi mai căutau.

În ciuda atâtor primejdii pe aceste tărâmuri îndepărtate, în ultima vreme oameni temerari îşi îndreptaseră din nou paşii încoace, venind de la Miazăzi – tăiau copaci şi-şi durau sălaşuri în pădurile mai primitoare din văi şi de-a lungul râurilor. Erau mulţi, viteji, bine înarmaţi, şi nici măcar wargii nu îndrăzneau să-i atace dacă se găseau în număr mare laolaltă sau în plină zi. Dar acum aveau de gând ca, ajutaţi de goblini, să năvălească noaptea în câteva sate mai apropiate de munţi. Dacă-şi duceau planul la îndeplinire, a doua zi n-ar mai fi rămas suflet viu acolo; ar fi fost omorâţi cu toţii, fără doar de cei câţiva pe care goblinii i-ar fi ferit de colţii lupilor, pentru a-i duce prizonieri în peşterile lor.

De-a dreptul înspăimântător ce auzea vrăjitorul că-şi spuneau lupii, şi nu numai când se gândea la pădurenii aceia temerari şi la nevestele şi copiii lor, ci şi din pricina primejdiei care-i ameninţa pe el şi pe prietenii săi. Wargii nu pricepeau ce căutau fiinţele astea acolo, la locul lor de adunare, lucru care-i mânia peste măsură. Te pomeneşti că erau prieteni de-ai pădurenilor, veniţi să-i iscodească şi apoi să ducă veşti jos, în vale, despre ce puneau ei la cale, şi-atunci goblinii şi lupii vor fi nevoiţi să se lupte pe viaţă şi pe moarte, în loc să sfârtece oameni treziţi pe neaşteptate din somn sau să-i ducă în bârlog, ca prizonieri. Aşa că wargii nici nu se gândeau să plece şi să-i lase pe cei cocoţaţi în copaci să scape, şi-asta cel puţin până dimineaţa. Şi, oricum, spuneau ei,

până atunci vor fi coborât de mult din munți ostașii goblinilor; iar goblinii se pot cățăra în copaci sau îi pot tăia.

Acum puteți pricepe de ce Gandalf, care le asculta mârâiturile și hămăiturile, începu să fie încolțit de-o spaimă teribilă, oricât ar fi fost el de vrăjitor, și să-și dea seama că se găseau într-un loc dintre cele mai nepotrivite și că nu scăpaseră câtuși de puțin de necaz. Dar n-avea el de gând să stea cu mâinile-n sân și să lase jivinele alea să-și facă mendrele, chiar dacă prea multe nu putea el face, proțăpit cum se găsea într-un copac înalt și cu lupii mișunând peste tot jos, pe pământ. Strânse de pe ramuri conurile – mari cât toate zilele. Apoi îi dădu unuia foc, încingând o flamă albastră și strălucitoare, și-l azvârli vâjâind în jos, printre lupii strânși în cerc. Conul nimeri în spinarea unuia, și blana flocoasă pe loc se aprinse, iar dihania începu să țopăie și să schelălăie înfiorător. Un al doilea con căzu, și-apoi încă unul, și-ncă unul, cuprinși ba de-o flacără albastră, ba de una roșie, ba verde. Se izbiră de pământ, în mijlocul cercului, împroșcând cu scântei colorate și fumegând. Un ditamai conul îl lovi pe șeful lupilor în vârful botului – jivina sări în sus de zece picioare, apoi prinse a goni în jurul cercului, mușcându-i și apucându-i cu colții pe ceilalți lupi, atât era de înspăimântat și de scos din minți.

Gnomii și Bilbo strigau și chiuiau. Lupii erau și mai cumpliți la vedere în furia lor, iar hărmălaia pe care-o făceau umplea toată pădurea. Lupii se tem oricum de foc, dar cel de acum era un foc de-a dreptul înspăimântător și mistuitor. O singură scânteie dacă sărea în blana lor, acolo rămânea și-i ardea, și-i sfredelea, și dacă nu se rostogoleau iute, blana le devenea curând o pălălaie. În scurt timp, peste tot în poiană lupii se rostogoleau înnebuniți, încercând să stingă scânteile de pe spinări, în vreme ce aceia care ardeau ca o torță goneau care-ncotro, urlând și dând foc și altora, până când, în cele din urmă, chiar fârtații lor îi alungară iar ei fugiră înspre vale, belălăind și scheunând, și căutând un loc cu apă.

*

– Ce-i tot tărăboiul ăla din pădure, în noaptea asta? întrebă Seniorul Vulturilor. Desenându-se negru în strălucirea lunii, şedea în vârful unui ţanc de stâncă singuratic, la capătul răsăritean al munţilor. Aud glasuri de lupi! Iar pun goblinii la cale o ticăloşie în pădure?

Se înălţă în văzduh şi de îndată două străji de-ale sale, care stăteau pe două stânci de-o parte şi de alta a ţancului, ţâşniră în zbor ca să-l urmeze. Se rotiră în înalt şi priviră în jos, la cercul wargilor, un biet punctuleţ departe jos. Dar vulturii au ochi scormonitori şi pot vedea lucruri mici de la distanţe mari. Stăpânul vulturilor din Munţii Ceţoşi putea privi chiar şi în soare cu ochii săi, fără să clipească, şi zărea în lumina lunii iepurele ce se mişca pe pământ, la o milă depărtare. Astfel că, deşi nu-i zărea pe cei cocoţaţi în copaci, desluşea neliniştea ce-i cuprinsese pe lupi şi micile scăpărări de foc, şi auzea urletele şi schelălăiturile care urcau stinse până sus la el. Mai vedea şi lucirea lunii în suliţele şi coifurile goblinilor, pe măsură ce şiruri lungi ale neamului aceluia ticălos ieşeau pe poarta sălaşului lor şi coborau povârnişurile, şerpuind apoi prin pădure.

Vulturii nu sunt păsări blânde. Unele sunt laşe şi pline de cruzime. Dar cei din spiţa străveche din munţii de la miazănoapte erau cele mai mărete păsări: vulturi mândri, puternici, cu suflet nobil. Nu-i iubeau pe goblini, nici nu se temeau de ei. Dacă îi băgau totuşi în seamă (ceea ce se întâmpla arar, căci nu se hrăneau cu asemenea vietăţi), se lăsau din înalt asupră-le şi ţipând îi alungau înapoi în peşterile lor, punând astfel capăt oricăror fărădelegi pe care le făptuiau. Goblinii îi urau pe vulturi şi se temeau de ei, dar nu izbuteau să ajungă până la sălaşurile lor din înalturi ori să-i alunge din munţi.

În noaptea cu pricina, Seniorul Vulturilor fu cuprins de curiozitate să afle ce se pregătea; aşa că îi chemă la sine pe mulţi alţi vulturi şi împreună îşi luară zborul din munţi şi, rotindu-se încet, coborâră în jos, tot mai jos, spre cercul lupilor şi locul de întâlnire al goblinilor.

Şi foarte bine au făcut! Acolo jos se întâmplau lucruri îngrozitoare. Lupii cărora li se aprinsese blana şi fugiseră printre copaci aprinseseră şi pădurea în câteva locuri. Era în toiul verii, şi de partea asta răsăriteană a munţilor nu plouase de ceva vreme. Ferigi veştejite, crengi căzute, covoare groase de ace de pin şi ici-colo copaci uscaţi – toate se aprinseseră. De jur-împrejurul luminişului wargilor, palele de foc dansau. Dar străjerii-lupi nu se clinteau de lângă copaci. Înnebuniţi de mânie, săreau şi urlau în jurul trunchiurilor, blestemându-i pe gnomi în graiul lor îngrozitor, iar limbile le atârnau din boturile căscate şi ochii le luceau la fel de roşii şi de dezlănţuiţi ca flăcările.

Apoi, deodată, apărură goblinii fugind şi răcnind. Credeau că se încinsese o luptă cu pădurenii; dar se dumiriră iute ce se întâmplase. Câţiva dintre ei chiar se aşezară şi izbucniră în râs. Alţii îşi fluturau suliţele, lovindu-le cozile de scuturi. Cum goblinii nu se tem de foc, în doi timpi şi trei mişcări ticluiră un plan ce li se părea cum nu se poate mai amuzant.

Unii îi strânseră pe toţi lupii la un loc. Alţii îngrămădiră ferigi şi vreascuri în jurul trunchiurilor. Mai mulţi alergau în toate părţile şi tropăiau, şi izbeau cu palmele, izbeau şi tropăiau, până când stinseră toate flăcările – fără însă a stinge şi flăcările mai apropiate de copacii în care se cocoţaseră gnomii. În aceste flăcări aruncară frunze şi crengi uscate, şi ferigi. Şi-n curând în jurul gnomilor se-nălţau un inel de fum şi pălălaie pe care goblinii se-ngrijeau să nu le lase să se întindă în afară; se strângeau însă înspre interior, până când limbile pârjolului începură să lingă uscăciunile îngrămădite sub copaci. Lui Bilbo îi intra fum în ochi, simţea fierbinţeala focului; şi prin toată fumăraia aia îi vedea pe goblini dansând şi învârtindu-se în cerc, cum dansează alţii în jurul unui foc de tabără în mijlocul verii. În afara cercului de războinici dansatori, înarmaţi cu suliţe şi securi, stăteau lupii, la o distanţă respectuoasă, privind şi aşteptând.

Deodată, goblinii începură să cânte; iar cântecul pe care-l auzi Bilbo era dătător de fiori:

Cincisprezece păsări în cinci brazi se-arată
Parcă fără aripi, uite-aşa deodată.
Să le răcorească, brizele viclene
Le-au lăsat de râsul lumii, fără pene.
Vorba-i, cum să facem felul lor mai bun:
Fripte în frigare? Fierte în ceaun?

Se opriră din cântat şi strigară:

– Zburaţi, păsăruicilor! Zburaţi, dacă puteţi! Coborâţi, păsăruicilor, ori vă veţi prăji în cuiburile voastre! Cântaţi, cântaţi, păsăruicilor! De ce nu cântaţi?

– Ştergeţi-o de-aici! Puştanilor! strigă vrăjitorul drept răspuns. Nu-i încă vremea să vânaţi cuiburi de păsări. Iar puştanii care se joacă cu focul o păţesc.

Spusese vorbele astea ca să-i întărâte şi ca să le arate că nu se temea de ei – cu toate că, oricât ar fi fost el de vrăjitor, se temea fără doar şi poate. Dar goblinii nu-l băgară în seamă, ci se puseră din nou pe cântat:

Ardeţi, ferigi şi crengi de copac,
Zbârcite, pârlite ne sunteţi pe plac,
Torţe prin noapte vuind în scântei
Iahei!

Coceţi-i, prăjiţi-i, cenuşii să-i daţi,
Cu bărbile-n flăcări şi ochii holbaţi,
Pân-ce pielea le crapă şi în păr le miroase
Grăsimile scurse şi tăciunii de oase
Şi-s numai scrum
Sub cer de fum!
Aşa mor gnomii,
Nu altcum!
Cu ei, ne luminăm şi noi!
Iahei!
Ia-hari-hei!
Ia hoi!

Şi cu acest *ia hoi!* flăcările ajunseră sub copacul lui Gandalf. Într-o clipă se întinseră la ceilalţi copaci. Coaja se aprinse, ramurile de jos trosniră.

Atunci Gandalf urcă în vârful copacului său. Neaşteptata strălucire scăpără din toiagul lui ca un fulger, când el se pregăti să sară de acolo, de sus, chiar în mijlocul suliţelor goblinilor. Şi-ar fi găsit sfârşitul astfel, după ce va fi răpus pe mulţi dintre ei când s-ar fi prăbuşit asupra lor ca un trăsnet. Dar n-a mai apucat să sară.

Chiar în clipa aceea, Seniorul Vulturilor se repezi din înalt, îl apucă în ghearele lui şi dispăru.

De jos, de unde erau goblinii, răsună un zbieret de mânie şi surpriză. Un strigăt puternic scoase şi Seniorul Vulturilor după ce Gandalf îi spuse ce se întâmplase. Şi înapoi se repeziră măreţele păsări care îl însoţeau, şi se lăsară în jos ca nişte umbre negre şi uriaşe. Lupii urlară şi-şi scrâşniră colţii, goblinii răcniră şi tropăiră de furie, îşi azvârliră suliţele grele în văzduh, dar degeaba; iureşul întunecat al aripilor zburătoare îi trânti la pământ ori îi alungă până departe; ghearele lor sfâşiau chipurile goblinilor. Alte păsări zburară spre vârfurile copacilor ca să-i pescuiască pe gnomii care se căţărau în sus, până unde le îngăduia curajul.

Săracul hobbiţel era să fie din nou lăsat în urmă! Abia apucă să se prindă de picioarele lui Dori atunci când acesta fu săltat în văzduh ultimul dintre toţi; şi-mpreună plutiră peste colcăială şi pârjol, Bilbo legănându-se în aer şi simţind cum aproape i se smulg braţele din încheieturi.

Jos, în pădure, goblinii şi lupii se risipeau în toate părţile. Câţiva vulturi încă se roteau şi tăiau văzduhul pe deasupra locului înfruntării. Flăcările din jurul copacilor izbucniră pe neaşteptate în sus, întrecând până şi cele mai înalte crengi. Copacii erau adevărate torţe trosnitoare. Dintr-odată se stârni o volbură de scântei şi fum. Bilbo chiar că scăpase în ultima clipă!

Curând, lumina pojarului păli departe jos, o scăpărare roşie pe pământul negru; câtă vreme ei erau sus în văzduh, înălţându-se

tot mai mult, în rotiri puternice. Bilbo n-avea să uite nicicând acel zbor, agăţat de gleznele lui Dori. „Braţele mele, braţele mele!", gemea el. „Bietele mele picioare, bietele mele picioare!", se văita Dori.

Înălţimile îi dădeau ameţeli lui Bilbo – asta în viaţa lui obişnuită. Nu se simţea câtuşi de puţin în apele sale dacă privea peste muchia unei biete stânculiţe: scările nu-i plăcuseră niciodată, cu atât mai puţin copacii (până acum nu fusese nevoit să scape de câini). Aşa că vă puteţi închipui cum i se învârtea capul când privea în jos, printre degetele de la picioare ce i se bălăbăneau, şi vedea pământurile întunecate deschizându-se larg sub el, atinse ici şi colo de lumina lunii oglindită de o stâncă dintr-un povârniş ori de-un râu pe câmpii.

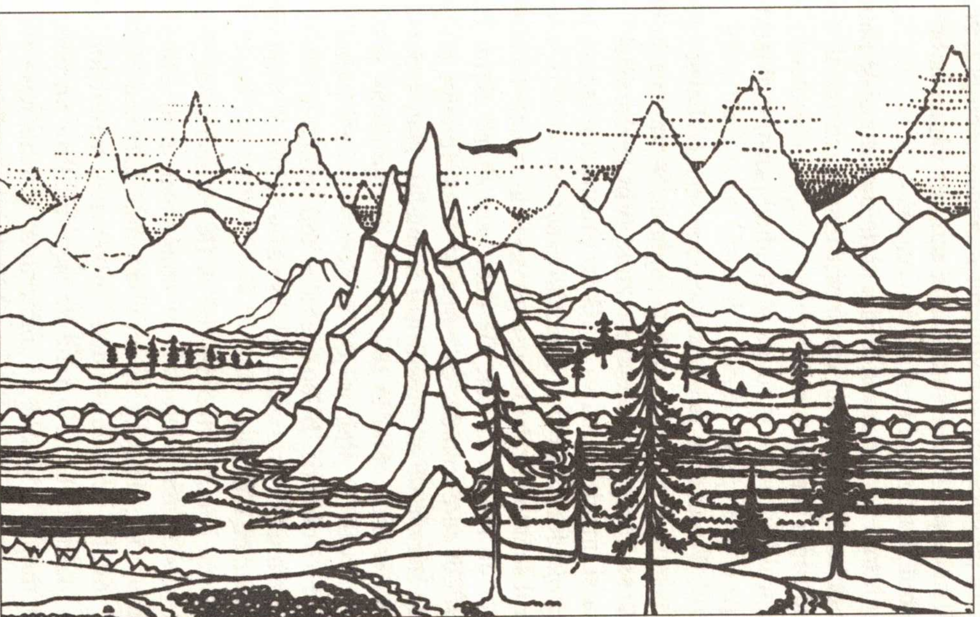
Vârfurile palide ale munţilor se apropiau, lăncii de stâncă albite de lună împungând prin umbrele negre. Vară-nevară, acolo sus părea foarte frig. Bilbo închise ochii şi se întrebă dacă avea să mai reziste. Apoi îşi închipui ce s-ar putea întâmpla dacă nu rezista. Şi i se făcu rău.

Zborul se încheie tocmai la timp pentru el, chiar înainte ca braţele lui să cedeze. Dădu drumul gleznelor lui Dori cu un oftat şi se prăvăli pe fundul tare al unui cuib de vulturi. Acolo rămase, fără să scoată un cuvânt, iar gândurile sale erau un amestec de uimire că fusese salvat din foc, şi teamă că ar putea cădea de pe locul acela îngust, în umbrele adânci ce-l înconjurau. Era foarte ciudat ce simţea el în capul lui, după îngrozitoarele păţanii din ultimele trei zile şi fără să fi mâncat aproape nimic, şi se pomeni spunând cu glas tare:

– Acum ştiu ce simte o bucată de şunculiţă când e scoasă deodată cu o furculiţă din tigaie şi e pusă înapoi pe raftul cămării!

– Ba nu ştii! îl auzi pe Dori zicând. Şunculiţa ştie că o să nimerească iarăşi în tigaie, mai devreme sau mai târziu; câtă vreme noi nădăjduim să nu mai nimerim în aşa ceva. Pe lângă asta, vulturii nu-s furculiţe!

– Aaa, nu! Păsările astea nu-s gâsculiţe… adică furculiţe, zise Bilbo, ridicându-se în şezut şi privind neliniştit la vulturul cocoţat



*Pereții apuseni ai Munților Cețoși, de la Cuib până la Poarta Goblinilor*

pe marginea cuibului, în apropiere. Se întrebă ce alte prostii îi mai ieşiseră pe gură, şi dacă vulturul îl credea necioplit. Nu trebuie să fii necioplit cu un vultur când eşti mic cât un hobbit şi te afli în cuibul zburătoarei în miez de noapte!

Dar vulturul, care-şi ascuţea ciocul de o piatră şi-şi punea în rânduială penele, nu-l lua în seamă pe Bilbo.

Curând se ivi un alt vultur în zbor.

– Seniorul Vulturilor te roagă să-ţi aduci prizonierii la Marele Prag, strigă el şi dispăru.

Vulturul îl apucă pe Dori în gheare şi-şi luă zborul cu el în noapte, lăsându-l pe Bilbo singur-singurel. Abia avu hobbitul puterea să se întrebe ce înţelesese solul prin „prizonieri", şi să înceapă să-şi imagineze că va fi sfâşiat precum un iepure pentru cina zburătoarelor, când veni şi rândul său.

Vulturul se întoarse, îşi înfipse ghearele în spatele hăinuţei lui şi se înălţă cu hobbit cu tot. De data asta zbură puţin. Foarte curând, Bilbo, care tremura ca varga de frică, fu lăsat jos pe un prag lat de stâncă, de pe povârnişul muntelui. Nici o potecă nu cobora până la prag, doar în zbor puteai ajunge acolo; şi nici nu cobora vreuna de la prag în jos, încât nu-l puteai părăsi decât sărind peste o prăpastie. Bilbo îi găsi pe toţi ceilalţi acolo, şezând cu spatele la munte. Împreună cu ei se afla Seniorul Vulturilor şi tocmai vorbea cu Gandalf.

Din câte se părea, Bilbo n-avea să fie mâncat. S-ar fi zis că vrăjitorul şi stăpânul vulturilor se cunoşteau întru câtva, erau chiar oarecum în prieteşug. În fapt, Gandalf, care cutreierase de multe ori munţii, le făcuse odată un serviciu vulturilor, tămăduindu-le mai-marele de o rană de săgeată. Prin urmare, înţelegeţi Domniile Voastre, „prizonieri" însemnase numai „prizonierii scăpaţi din labele goblinilor", şi nicidecum prizonierii vulturilor. Ascultând ce vorbea Gandalf, Bilbo înţelese că în sfârşit aveau să scape de-a binelea şi de tot din munţii ăia înfiorători. Vrăjitorul plănuia cu Marele Vultur să-i ducă pe gnomi, pe sine şi pe Bilbo departe şi să-i lase jos taman în partea cealaltă a câmpiilor, unde şi avea de gând să ajungă.

Seniorul Vulturilor nu vroia să-i ducă nicăieri în apropierea oamenilor.

– Or să tragă în noi cu arcurile lor mari din lemn de tisă, zise el, căci vor crede că am venit să le furăm oile. Altcândva ar avea dreptate să gândească astfel. Nu! Bucuroşi le furăm goblinilor jucăria de sub nas, bucuroşi te răsplătim pentru ce-ai făcut pentru noi, dar pentru nişte gnomi nu ne punem pielea în joc în câmpiile de la miazănoapte.

– Prea bine, zise Gandalf. Duceţi-ne unde vreţi şi cât de departe vreţi! Vă suntem oricum adânc recunoscători. Dar până una-alta, suntem lihniţi de foame.

– Eu unul sunt aproape mort, îngăimă Bilbo cu o voce mică şi firavă, pe care nimeni nu o auzi.

– În privinţa asta mai putem face câte ceva, zise Seniorul Vulturilor.

Poate că, mai târziu, Domniile Voastre veţi fi zărit un foc strălucitor pe pragul de piatră şi siluetele gnomilor în jurul lui, gătind ceva ce răspândea un miros plăcut de rumeneală. Vulturii aduseră vreascuri uscate pentru foc, şi mai aduseră şi iepuri, şi un miel. Gnomii se descurcară de minune cu toate pregătirile. Bilbo era prea slăbit să dea o mână de ajutor, şi oricum nu se prea pricepea la jupuitul iepurilor şi tăiatul cărnii, fiind obişnuit să vină măcelarul cu carnea numai bună de gătit. Cât despre Gandalf, el se întinsese pe jos după ce-şi împlinise partea cu aprinsul focului, şi-asta pentru că Oin şi Gloin îşi pierduseră cutiile cu iască. (Gnomii nu folosesc nici acum chibrituri.)

Astfel au luat sfârşit aventurile în Munţii Ceţoşi. N-a trecut mult până când stomacul lui Bilbo se simţi din nou pus la cale şi ghiftuit, iar Bilbo însuşi simţea că va putea dormi mulţumit, cu toate că, în fapt, ar fi preferat să mănânce o felie de pâine cu unt, decât bucăţele de carne rumenite pe frigări. Făcut covrig pe piatra tare a pragului, dormi mai adânc decât dormise vreodată în patul lui de pene, în mica lui vizuină de acasă. Dar toată noaptea visă la casa lui şi se plimbă, în somn, prin toate încăperile, căutând ceva ce nu putea găsi şi nici nu-şi amintea cum arăta.

## CAPITOLUL 7

# UN ADĂPOST CIUDAT

A doua zi dimineaţa, Bilbo se trezi în primele raze ale soarelui, care-i cădeau în ochi. Sări în picioare, vrând să vadă ce oră era şi să pună ceainicul pe foc – dar descoperi că nu era câtuşi de puţin acasă. Aşa că se aşeză, dorindu-şi în van să se spele şi să se pieptene. N-avea nici apă, nici perie, nici ceai şi nici pâine prăjită ori şunculiţă – la micul dejun, doar bucăţi reci de miel şi iepure. Iar după ce mâncă, trebui să se pregătească pentru a porni din nou la drum.

De data asta i se îngădui să urce pe spinarea unui vultur şi să se prindă bine de penele dintre aripi. Aerul trecea în rafale pe deasupra lui, şi Bilbo închise ochii. Alte cincisprezece păsări mari îşi luară zborul de pe povârnişul muntelui, în vreme ce gnomii îşi luau rămas-bun strigând şi promiţând să-l răsplătească pe mai-marele vulturilor, dacă şi când vor putea. Soarele încă se ţinea aproape de jariştea răsăriteană a lumii. Dimineaţa era răcoroasă, iar peste văi şi vâlcele pluteau negurile ce mai şerpuiau din loc în loc printre ţancuri şi vârfuri. Bilbo întredeschise un ochi să privească şi văzu că păsările erau de-acum sus de tot şi lumea se întindea departe jos, iar munţii rămâneau hăt în spatele lor. Strânse iarăşi ochii şi se prinse şi mai bine de penele vulturului.

– Nu mă ciupi! îi ceru vulturul. N-ai de ce să fii speriat ca un iepure, chiar dacă arăţi ca unul. Dimineaţa e frumoasă, vântul abia adie. Ce-i mai frumos decât zborul?

Ar fi vrut Bilbo să-i spună: „O baie caldă şi-apoi un mic dejun la o oră târzie, pe pajişte“, dar, gândindu-se mai bine, îşi ţinu gura şi slăbi niţeluş strânsoarea.

*

După ce zburară o bună bucată de vreme, vulturii or fi văzut punctul spre care se îndreptau, chiar şi de la acea mare înălţime, pentru că începură să coboare în spirale largi. Se învârtiră aşa timp îndelungat, şi în cele din urmă hobbitul deschise din nou ochii. Pământul se zărea mult mai aproape, iar sub ei erau copaci ce semănau cu stejarii şi ulmii, şi şesuri întinse, acoperite de iarbă, şi un râu străbătându-le pe toate. Dar ieşind din pământ, chiar în calea râului care făcea un cot mare acolo, se găsea o stâncă falnică, aproape un deal de piatră, ca un ultim avanpost al munţilor îndepărtaţi, sau ca o gigantică figură de şah, pusă acolo, în mijlocul câmpiei, de un uriaş între uriaşi.

Spre vârful acestei stânci se îndreptară acum iute vulturii, unul după altul, şi-şi aşezară jos călătorii.

– Drum bun! strigară păsările, oriîncotro vă îndreptaţi, până ce cuiburile voastre vă vor primi la sfârşitul călătoriei!

Aşa-şi urează politicos vulturii la despărţire.

– Fie ca vântul de sub aripile voastre să vă poarte până acolo unde soarele pluteşte pe mare, iar luna umblă pe pământ, răspunse Gandalf care cunoştea răspunsul potrivit.

Astfel s-au despărţit. Şi cu toate că mai-marele vulturilor va fi devenit, mult mai târziu, Regele Tuturor Păsărilor şi va fi purtat o coroană de aur, iar cei cincisprezece căpitani ai săi colane de aur (făurite din aurul dăruit de gnomi), Bilbo nu i-a mai văzut niciodată – doar departe şi sus de tot, în Bătălia celor Cinci Oştiri. Dar cum acest lucru se pomeneşte la sfârşitul acestei poveşti, nu mai vorbim despre el aici.

În vârful dealului de piatră se găsea un tăpşan drept, iar de acolo cobora o cărare bine bătătorită, cu multe trepte, până jos la râul traversat de un vad din pietre uriaşe, netede, ce ducea la şesul verde de pe malul celălalt. La piciorul treptelor şi aproape de vadul de piatră, era o grotă mică (scobită de natură, cu podea din pietricele). Acolo se strânseră drumeţii, să cumpănească la ce era de făcut.

– Planul meu a fost de la bun început să vă duc întregi și sănătoși (dacă era cu putință) de partea cealaltă a munților, zise vrăjitorul, și-acum, cu bună chibzuință *și* cu noroc am izbutit. Și-ntr-adevăr suntem mult mai departe spre răsărit, decât mă gândisem să vă însoțesc, căci, la urma urmei, asta nu e aventura mea. S-ar putea să mai vin să văd cum vă merge, înainte să se sfârșească totul, dar până una-alta, am alte treburi grabnice de care trebuie să mă îngrijesc.

Gnomii gemură și chipurile lor căpătară un aer deznădăjduit, iar Bilbo izbucni în plâns. Începuseră să creadă că Gandalf avea să-i însoțească tot drumul și să fie mereu acolo cu ei, ca să-i scoată din bucluc.

– N-o să dispar chiar în clipa asta, zise el. Vă mai dau o zi sau două. Să zicem că o să vă ajut să scăpați de necazul de acum, și că am și eu nevoie de puțin ajutor. Merinde nu avem, nici bagaje, nici ponei să ne ducă; iar voi nu știți unde vă aflați. Asta vă pot spune: încă vă aflați la câteva mile spre miazănoapte de poteca pe care ar fi trebuit s-o urmăm noi, dacă n-am fi părăsit cărarea de munte cu atâta grabă. Prin părțile astea trăiesc puține suflete, doar dacă n-or fi venit mai multe de când am trecut pe-aici ultima oară, adică acum câțiva ani. Dar totuși cunosc pe cineva care-și are sălașul nu prea departe. Acest Cineva a tăiat treptele în stânca asta mare – o numește Carrock, dacă-mi amintesc bine. Nu vine deseori pe-aici, cu nici un chip în timpul zilei, așa că nu are rost să-l așteptăm. Ar fi chiar foarte primejdios s-o facem. Trebuie să mergem să-l găsim; și dacă totul iese bine la întâlnirea noastră, cred că-mi voi lua tălpășița și vă voi ura, asemenea vulturilor, „drum bun oriîncotro vă îndreptați!“

Îl rugară să nu-i părăsească, îi făgăduiră aur și argint, și nestemate din comoara dragonului, dar el pas să se răzgândească.

– Vom vedea, vom vedea! zise el. Ca să nu mai spun că, din câte cred eu la ora asta, am și câștigat o parte din aurul dragonului – după ce veți fi pus mâna pe el!

Acestea fiind zise, nu se mai rugară de el. Mai târziu se dezbrăcară și se scăldară în râu, a cărui apă era puțin adâncă și

limpede, iar lângă vad fundul era pietros. După ce se zvântară în soarele puternic şi cald, se simţiră înviorați, chiar dacă încă necăjiţi şi încercaţi de foame. Curând traversară vadul (ducându-l pe hobbit în cârcă) şi-şi începură marşul prin iarba înaltă şi verde, de-a lungul şirurilor de stejari cu coroane bogate, şi de ulmi înalţi.

– De ce se numeşte Carrock? întrebă Bilbo în timp ce mergea alături de vrăjitor.

– A numit-o Carrock pentru că acesta este cuvântul pe care-l foloseşte pentru stâncă. Aşa numeşte el astfel de lucruri – carrocki – iar aceasta este Carrock – cu literă mare – pentru că este singura aproape de casa lui şi o cunoaşte foarte bine.

– Cine o numeşte? Cine o cunoaşte?

– Acel Cineva despre care v-am spus – o persoană foarte însemnată. Va trebui să fiţi cu toţii foarte politicoşi când vă voi prezenta. Vă voi prezenta fără grabă, doi câte doi, aşa mă gândesc; şi voi *va trebui* să fiţi atenţi să nu-l supăraţi, altfel naiba ştie ce se va întâmpla. Poate fi înfricoşător când e mânios, altfel, dacă e bine dispus, este cumsecade. Dar vă avertizez că e foarte supărăcios.

Gnomii se strânseră cu toţii în jurul vrăjitorului, când îl auziră vorbind astfel lui Bilbo.

– La această fiinţă ne duci acum? întrebară ei. N-ai putea găsi pe cineva mai răbduriu? N-ai putea să ne lămureşti mai pe îndelete? – şi alte întrebări de felul acesta.

– Da, tocmai la aceea! Nu, n-aş putea! Şi am explicat cât se poate de lămurit, răspunse vrăjitorul ţâfnos. Dacă e musai să ştiţi mai multe, aflaţi că numele îi este Beorn. E foarte vânjos şi e un schimbător de piei.

– Ce?! Adică-i blănar din ăla care zice că iepurele de câmp e iepure de casă atunci când îţi face o haină din blană de veveriţă? se revoltă Bilbo.

– Vai de mine şi de mine, nu, nu, nu, Nu! exclamă Gandalf. Nu face pe prostul cu mine, domnule Baggins, când nu e nevoie; şi-n numele tuturor cerurilor, să nu care cumva să pomeniţi cuvântul blănar, cât vă aflaţi la cel puţin o sută de mile de casa lui, şi nici preş, pelerină de blană, capă, manşon ori alt asemenea

cuvânt nefericit. E un schimbător de piei. Adică își schimbă pielea; uneori este un urs negru uriaș, alteori un ditamai omul vânjos, cu păr negru, brațe cât toate zilele și o barbă lungă cât o zi de post. Mai multe nu vă pot spune, măcar că ar trebui să fie de-ajuns ce v-am zis pân-acum. Unii vorbesc că ar fi urs, coborâtor din măreții și străvechii urși din munți, care acolo și-au avut sălașurile până să vină uriașii. Alții spun că e om coborâtor din primii oameni care au viețuit înainte ca Smaug sau ceilalți dragoni să se fi abătut în partea aceasta de lume, și înainte ca goblinii să se fi cuibărit în munți, venind de la Miazănoapte. Eu unul n-am de unde ști, însă aș zice că a doua poveste e cea adevărată. Și nu-i soiul de om despre care să pui întrebări în dreapta și-n stânga... Oricum, nici o vrajă nu are putere asupra lui, decât ale sale. Trăiește într-o pădure mare de stejari, unde are o casă mare de lemn; gospodar fiind, are vite și cai, aproape la fel de nemaiîntâlniți ca și el. Muncesc pentru el și stau de vorbă cu el. Iar el nu-i mănâncă; cum nici nu vânează și nu mănâncă sălbăticiuni. Ține stupi – stupi cu albine mari și fioroase – și se hrănește mai cu seamă cu smântână și miere. Când își ia înfățișarea de urs, umblă-n lung și-n lat. Odată l-am zărit noaptea, șezând de unul singur sus pe Carrock, privind cum cobora luna spre Munții Cețoși, și l-am auzit mormăind în graiul urșilor: „Veni-va ziua în care ei vor pieri, iar eu mă voi duce înapoi!" De aceea cred că el însuși a coborât cândva din munți.

Bilbo și gnomii aveau acum destule la care să cumpănească, așa că nu mai puseră alte întrebări. Drumul ce li se așternea înainte era lung. Iavaș-iavaș, în sus spre câte-o culme, în jos spre câte-o vale. Văzduhul se încinsese. Își mai trăgeau sufletul la umbra copacilor, și-atunci lui Bilbo îi era atât de foame, încât ar fi fost în stare să mănânce ghinde, dacă ar fi găsit vreuna destul de coaptă să se fi scuturat din copac.

Se făcuse de mijlocul amiezii când băgară de seamă brazdele late de flori; florile care erau de același soi creșteau laolaltă, ca și cum ar fi fost însămânțate anume. Cel mai mult era trifoiul,

brazde vălurite de trifoi roşu, ca nişte creste de cocoş, şi întinderi de trifoi alb, cu coada scurtă şi mirosind a miere. Văzduhul era tot un bâzâit, un zumzăit şi-un zbârnâit. Oriunde priveai, numai albine. Şi ce mai albine! Bilbo nu mai văzuse asemenea albine în viaţa lui.

„Dacă m-ar înţepa una, îşi zise în gând, m-aş umfla de două ori pe cât sunt acum!"

Erau mai mari decât bondarii, trântorii mai mari decât degetul mare de la mână, mult mai mari, iar fâşiile de galben de pe trupurile lor negre ca smoala luceau asemenea aurului încins.

– Ne apropiem, zise Gandalf. Suntem la marginea păşunilor pentru albinele lui.

Nu trecu mult şi ajunseră la un brâu de stejari falnici şi foarte bătrâni, dincolo de care se afla un gard de mărăcini înalţi, prin care nu te puteai strecura şi nu puteai vedea nimic.

– Mai bine aţi aştepta aici, le zise vrăjitorul gnomilor, iar când am să strig ori am să fluier, să veniţi după mine – o să vedeţi pe unde-o iau eu – dar numai câte doi, atenţie, aşa, cam din cinci în cinci minute câte o pereche. Bombur e mai gras, face cât doi, mai bine să vină singur şi ultimul. Hai, domnule Baggins! Trebuie să fie o poartă pe-aici pe undeva.

Şi cu asta o porni pe lângă gard, luându-l cu sine pe hobbitul speriat.

În scurt timp, dădură peste o poartă de lemn, înaltă, lată, dincolo de care văzură grădini şi câteva zidiri joase, de lemn, unele acoperite cu paie şi făcute din trunchiuri nerindeluite, ridicate unele lângă altele: hambare, grajduri, staule şi o casă lungă, joasă, din lemn. Dincolo de marele gard, înspre miazăzi, erau rânduri-rânduri de stupi, ca nişte clopote la formă şi făcuţi din paie. În aer nu se auzea decât zgomotul scos de albinele uriaşe, care zburau în toate părţile şi intrau, şi ieşeau din stupi.

Vrăjitorul şi hobbitul se opintiră să deschidă poarta grea şi scârţâitoare, şi o luară pe un drum lat ce ducea spre casă. Câţiva cai, lucind de bine ce erau îngrijiţi, se apropiară la pas prin iarbă

şi îi priviră cu ochii lor pătrunzători şi inteligenţi; apoi se depărtară în galop spre grupul de case.

– S-au dus să-i spună că au venit nişte străini, zise Gandalf.

Curând ajunseră la o ogradă împrejmuită din trei părţi de casa de lemn şi cele două aripi lungi ale sale. În mijlocul ogrăzii zăcea un trunchi mare de stejar, cu multe ramuri tăiate şi puse alături. Lângă trunchi, o matahală de bărbat cu păr şi barbă negre şi dese, cu braţele dezvelite, vânjoase şi lungi, şi picioare numai muşchi. Era îmbrăcat într-o tunică de lână, lungă până la genunchi, şi se sprijinea pe un topor cât toate zilele. Caii se opriseră lângă el, cu boturile sprijinite pe umerii lui.

– Îh! Uite-i! zise omul către cai. Nu arată primejdioşi. Puteţi pleca! Izbucni într-un hohot de râs răsunător, lăsă jos toporul şi înaintă. Cine sunteţi şi ce vreţi? întrebă el cu asprime, oprindu-se în faţa lor.

Îl întrecea cu mult pe Gandalf în înălţime. Cât despre Bilbo, el ar fi putut trece cu uşurinţă printre picioarele lui, fără să-şi aplece capul ca să nu-i atingă tivul tunicii maronii.

– Eu sunt Gandalf, spuse vrăjitorul.

– N-am auzit de unul ca ăsta, mârâi omul. Şi năpârstocul ăsta ce-i? întrebă, aplecându-se ca să se încrunte la hobbit cu sprâncenele-i stufoase.

– Acesta-i domnul Baggins, un hobbit de familie bună şi de renume nepătat, îl recomandă Gandalf. Bilbo făcu o plecăciune. N-avea pălărie ca să şi-o scoată şi era teribil de ruşinat ştiind că-i lipseau atât de mulţi nasturi. Eu sunt vrăjitor, continuă Gandalf. Eu am auzit de Domnia Ta, chiar dacă Domnia Ta n-ai auzit de mine; dar poate ai auzit de vărul meu bun, Radagast, care trăieşte lângă hotarul de la miazăzi al Codrului Întunecat.

– Aşa e, spuse Beorn; nu-i băiat rău pentru un vrăjitor, zic eu. Într-o vreme îl întâlneam când şi când. Mda, acum ştiu cine eşti sau cine zici că eşti. Ce vrei?

– Ca să-ţi spun sincer, ne-am pierdut bagajele şi aproape că ne-am rătăcit de tot, şi tare am avea nevoie de nişte ajutor sau

măcar de un sfat. Aş putea spune că în munţi nu ne-a fost prea moale, din pricina goblinilor.

– Goblini? pufni matahala cu glas mai înmuiat. Oho, prin urmare *ăia* v-au cam dat de furcă? Dar de ce v-aţi abătut pe la ei?

– Nu ăsta ne-a fost gândul. Ne-au atacat noaptea într-o trecătoare pe care trebuia s-o traversăm, veneam din Ţinuturile de la Apus în ţările de-aici... mă rog, povestea e lungă.

– Atunci aţi face bine să intraţi şi să-mi povestiţi o parte din ea, numai să nu ne ia toată ziua, spuse omul, arătându-le drumul printr-o poartă întunecată ce se deschidea din ogradă înspre interiorul casei.

Urmându-l, se pomeniră într-o sală largă, în mijlocul căreia se afla o vatră de foc. Cu toate că era vară, în vatră ardea un foc de lemne, iar fumul se înălţa spre grinzile înnegrite, căutând drum să iasă printr-o deschizătură din tavan. Străbătură sala întunecoasă, luminată doar de foc şi de gaura de deasupra lui, trecură printr-o uşă mai mică şi ieşiră într-un soi de pridvor sprijinit pe stâlpi de lemn, făcuţi fiecare dintr-un singur trunchi de copac. Era îndreptat spre miazăzi. Încă mai păstra căldura zilei şi era scăldat în lumina soarelui ce scăpăta şi intra pieziş printre stâlpi, şi se revărsa aurie peste grădina plină cu florile care creşteau până în preajma treptelor.

Se aşezară pe bănci de lemn şi Gandalf se puse pe povestit, vreme în care Bilbo îşi legăna picioarele şi se uita la florile din grădină, întrebându-se oare cum se numeau, căci pe jumătate din ele nu le văzuse în viaţa lui.

– Treceam munţii cu un prieten sau doi... începu vrăjitorul.

– Sau doi? Nu văd decât unul, şi-ăsta mic, îl întrerupse Beorn.

– Păi, ca să fiu sincer, n-am vrut să-ţi tulbur liniştea cu toată ceata, înainte să văd cât eşti de prins cu treburi. O să-i strig, dacă-mi dai voie.

– Dă-i bătaie, strigă-i!

Aşa că Gandalf scoase un fluierat lung şi ascuţit, şi în scurt timp Thorin şi Dori îşi făcură apariţia de după colţul casei,

venind pe cărarea din grădină, şi se opriră în faţa lor, făcând o plecăciune adâncă.

– Adică unul sau trei, înţeleg că aşa vroiai să zici, spuse Beorn. Dar ăştia nu-s hobbiţi, ci gnomi!

– Thorin Scut de Stejar, la dispoziţia dumitale! Dori la dispoziţia dumitale! salutară cei doi, făcând o nouă plecăciune.

– N-am nevoie de serviciile voastre, mulţumesc, zise Beorn, însă îmi vine să cred că voi aveţi nevoie de ajutorul meu. Nu-i prea am la inimă pe gnomi; dar dacă e adevărat că tu eşti Thorin (fiul lui Thrain, al lui Thror fiu, dacă-mi amintesc bine) şi că tovarăşul tău de drum este un gnom venerabil, şi că sunteţi duşmani de-ai goblinilor şi n-aţi venit pe meleagurile mele cu cine ştie ce gânduri ticăloase… că veni vorba, ce v-aduce încoace?

– Se duc să revadă locurile de baştină ale străbunilor lor, la răsărit, dincolo de Codrul Întunecat, răspunse Gandalf în locul lor, şi-am ajuns pe meleagurile dumitale dintr-o întâmplare, fără altă pricină. Traversam prin Trecătoarea Înaltă care ar fi trebuit să ne scoată la drumul ce se întinde la miazăzi de ţara dumitale, când am fost atacaţi de goblinii ăia ticăloşi – tocmai vroiam să-ţi spun asta.

– Atunci spune mai departe! îi ceru Beorn care nu prea era politicos de felul său.

– Ne-a prins o furtună cumplită; uriaşii-pietrelor îşi făceau de cap aruncând cu stânci, încât când am ajuns în capul trecătorii ne-am adăpostit într-o peşteră, hobbitul, eu şi câţiva dintre tovarăşii noştri…

– Adică la tine doi sunt „câţiva“?

– Păi, nu. De fapt, erau mai mult de doi.

– Şi unde-s? Au murit, au fost mâncaţi, s-au dus acasă?

– Păi, nu. Se pare că n-au venit toţi când am fluierat. S-or ruşina. Vezi dumneata, ne este cam teamă că suntem prea mulţi şi n-o să ne poţi găzdui pe toţi.

– Hai, fluieră din nou! Îmi vine să cred că o să am parte de-o petrecere, aşa că unul sau doi în plus nu prea are importanţă, mormăi Beorn.

Gandalf fluieră încă o dată; însă nici n-apucă să termine, că Nori şi Ori se şi înfiinţaseră în faţa lor, şi-asta pentru că, dacă vă amintiţi, Gandalf le spusese să vină doi câte doi la fiecare cinci minute.

– Salutare! Aţi venit cam iute – vă piteaţi pe undeva? îi luă Beorn în primire. Poftiţi, pricolicilor!

– Nori, la dispoziţia dumitale, Ori la... începură ei, dar Beorn îi întrerupse:

– Mulţumesc! Când o să am nevoie de ajutorul vostru, vi-l voi cere. Şedeţi şi haideţi să auzim mai departe povestea asta, altfel vine ora cinei şi noi tot n-am terminat.

– De cum am adormit, continuă Gandalf, s-a căscat o crăpătură din fundul peşterii; pe-acolo au ieşit goblini şi i-au înşfăcat pe hobbit, pe gnomi şi trupa de ponei...

– Trupa de ponei? Da' ce eraţi... un circ ambulant? Sau aveaţi multe catrafuse cu voi? Sau aşa numeşti tu şase ponei – trupă?

– Oo, nu! În fapt, erau mai mulţi, nu numai şase, căci şi noi eram mai mulţi de şase... şi, mă rog, uite-i pe încă doi!

Tocmai în acel moment apărură Balin şi Dwalin, făcând o plecăciune atât de adâncă, încât bărbile lor măturară podeaua de piatră. Matahala de om se încruntă mai întâi, dar cei doi îşi dădură osteneala să fie cât mai politicoşi cu putinţă, drept care tot dădeau din cap şi se înclinau, şi se aplecau de mijloc şi-şi fluturau glugile prin faţa genunchilor lor (aşa cum fac îndeobşte gnomii), până când gazda îşi descreţi fruntea şi izbucni înr-un râs chicotit, într-atât erau de caraghioşi.

– Trupă, într-adevăr, zise el. Şi-că una de tot hazul. Poftiţi, domnilor caraghioşi; şi care ar fi numele Domniilor Voastre? Nu-mi trebuie serviciile voastre în această clipă, doar numele; apoi aşezaţi-vă şi terminaţi cu tămâierea!

– Balin şi Dwalin, spuseră ei, neîndrăznind să se bosumfle, şi se aşezară cu bufnet pe podea, cu un aer uşor uluit pe chipuri.

– Acum, înainte cu povestea! îi dădu Beorn ghes vrăjitorului.

– Unde rămăsesem? A, da... Eu *n-am fost* prins. Am omorât unul sau doi goblini cu o străfulgerare...

– Bine aşa! mârâi Beorn. Înseamnă că vrăjitorii sunt şi ei buni la ceva.

– ... Şi m-am strecurat prin crăpătură înainte să se închidă. M-am luat după ei până în grota cea mare, plină stup de goblini. Marele Goblin era acolo cu treizeci sau patruzeci de străji înarmate. În sinea mea m-am întrebat: „Chiar de n-ar fi toţi legaţi cu lanţuri unii de alţii, ce pot face doisprezece împotriva atâtora?"

– Doisprezece! E prima oară când aud că opt sunt totuna cu doisprezece. Sau poate că mai ai nişte iepuri care n-au sărit din pălărie?

– Păi, da, din cât se vede, au mai sosit doi tocmai acum – cred că-s Fili şi Kili, zise Gandalf când cei doi îşi făcură apariţia şi se opriră în faţa lor, zâmbind şi înclinându-se.

– Ajunge! zise Beorn. Aşezaţi-vă şi să n-aud nici un sunet! Continuă, Gandalf!

Şi Gandalf povesti mai departe, până ce ajunse la lupta în beznă, descoperirea porţii scunde şi groaza ce i-a cuprins când au văzut că domnul Baggins se rătăcise.

– Ne-am numărat şi am descoperit că hobbitul nu era cu noi. Rămăseserăm numai paisprezece!

– Paisprezece! Întâiaşi dată aud că scăzând unu din zece rămân paisprezece. Vrei să zici nouă, dacă nu cumva încă nu mi-ai spus toate numele celor din ceata ta.

– Păi, desigur că nu i-ai văzut încă pe Oin şi Gloin. Şi, bată-i să-i bată! Uite-i! Trag nădejde că-i vei ierta că vin şi ei pe capul tău.

– Uff, bine, să vină şi ei! Grăbiţi-vă! Haideţi, voi doi, şi aşezaţi-vă! Dar ascultă-mă, Gandalf, chiar şi acum sunteţi aici tu şi zece gnomi şi hobbitul care se pierduse. Ceea ce înseamnă unsprezece (plus cel rătăcit), şi nu paisprezece, fără doar dacă nu cumva vrăjitorii numără altfel decât restul lumii. Însă acum să auzim povestea mai departe.

Adevărul e că-l rodea curiozitatea, cu toate că încerca să nu lase să i se citească pe chip. Înţelegeţi Domniile Voastre, în vremurile de demult, cunoscuse tocmai acea parte din munţi despre care vorbea Gandalf. Când auzi despre reapariţia hobbitului şi

despre cum coborâseră de-a buşilea grohotişul, şi despre cercul lupilor din pădure, dădu din cap şi mârâi.

Iar când Gandalf descrise cum s-au căţărat în copaci, în timp ce lupii erau sub ei, Beorn se ridică, măsură pridvorul în sus şi-n jos şi murmură:

– Ce-aş vrea să fi fost şi eu acolo! Le-aş fi dat mai mult decât artificii!

– Asta e, zise Gandalf, foarte bucuros să vadă că povestea lui făcea o impresie bună, m-am descurcat şi eu cum am putut. Mă rog, eram acolo cu lupii ăia sub noi, parcă toţi muşcaţi de streche, şi pădurea aprinzându-se ba ici, ba colo, şi taman atunci coboară şi goblinii din munţi şi ne descoperă. Ce chiote au mai scos! Şi s-au pus pe cântat, râzându-şi de noi. *Cincisprezece păsări în cinci brazi...*

– Cerule! trăsni Beorn. Să nu-mi spui că goblinii nu ştiu să numere! Ba ştiu! Doisprezece nu sunt cincisprezece, şi ei ştiu asta foarte bine.

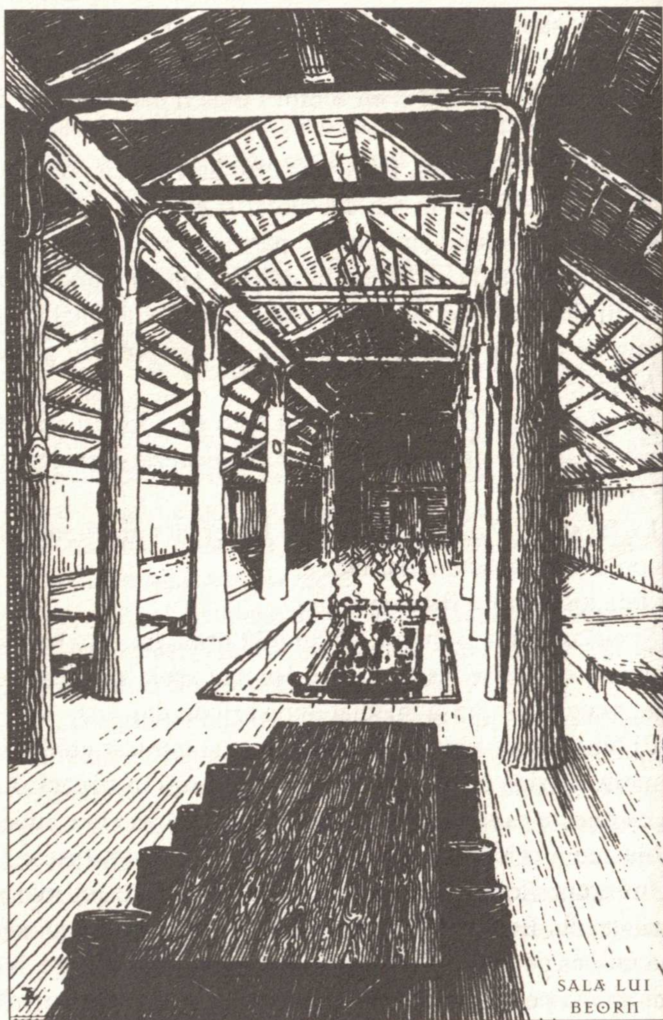
– La fel şi eu. Mai erau şi Bifur şi Bofur cu noi. N-am cutezat să ţi-i prezint până acum, dar iată-i!

În faţa lor apărură Bifur şi Bofur.

– Şi eu! îngăimă Bombur, gâfâind în urma lor. Era bondoc şi tare supărat că fusese lăsat ultimul. Nu mai vroia să aştepte cinci minute, aşa că se înfăţişă imediat după ceilalţi doi.

– Ei bine, acum *sunteţi* cincisprezece; şi întrucât goblinii ştiu să numere, aş zice că nici nu au fost mai mulţi în copaci. Acum poate că reuşim să terminăm povestea asta fără alte întreruperi.

Abia acum pricepu domnul Baggins cât de isteţ fusese Gandalf. Întreruperile nu făcuseră decât să sporească tot mai mult curiozitatea lui Beorn faţă de poveste, iar povestea îl împiedicase să-i bănuiască pe gnomi că veniseră la cerşit şi să-i alunge. Niciodată nu invita pe nimeni în casă, decât dacă n-avea încotro. Avea foarte puţini prieteni şi oricum aceştia locuiau departe; iar dacă-i invita la el acasă, niciodată mai mult de doi odată. Iar acum avea cincisprezece străini şezând în pridvorul lui!


SALA LUI
BEORN

Când vrăjitorul sfârşi povestea, spunând cum îi salvaseră vulturii şi cum fuseseră aduşi cu toţii pe Carrock, soarele se scufundase în spatele piscurilor Munţilor Ceţoşi, iar umbrele se lungiseră în ograda lui Beorn.

– Grozavă poveste! îl lăudă el pe Gandalf. De multă vreme n-am mai auzit una atât de bună. Dacă toţi cerşetorii ar putea să-mi spună poveşti la fel de bune, aş fi ceva mai blajin cu ei. Se prea poate să o fi născocit pe toată, nu-i aşa? dar oricum meritaţi o cină pentru povestea asta. Haideţi să mâncăm ceva!

– Da, vă rugăm! ziseră cu toţii într-un glas. Mulţumim foarte mult!

În sală era acum aproape întuneric. Beorn bătu din palme şi înăuntru veniră, cu pas mărunt, patru ponei albi şi minunat de frumoşi, şi mai mulţi câini mari, surii, cu trupuri prelungi. Beorn le spuse ceva într-un grai ciudat, ca şi când sunetele făcute de animale s-ar fi preschimbat în vorbe. Apoi câinii şi poneii ieşiră şi în curând se întoarseră, aducând în boturi torţe pe care le aprinseră de la focul din vatră şi apoi le înfipseră în armăturile de pe coloanele sălii din jurul vetrei. Câinii se puteau ridica pe picioarele dindărăt, iar cu labele din faţă duceau tot felul de lucruri. Cât ai clipi din ochi, scoaseră din pereţi tăblii şi capre, şi le aşezară lângă foc.

Apoi se auzi un bee-bee-bee şi în încăpere intrară nişte oi albe ca zăpada, în frunte cu un ditamai berbecul cu blana neagră tăciune. O oaie aducea o faţă de masă albă, brodată la margini cu figuri de animale; altele aduceau pe spinările lor late tăvi cu pocaluri şi blide, şi cuţite, şi linguri de lemn, pe care câinii le luară şi le aranjară iute pe tăbliile puse pe capre. Mesele acestea erau foarte joase, atât de joase încât şi Bilbo şedea comod la ele. Lângă mesele astea, un ponei împinse două bănci scunde, cu funduri de trestie late şi picioare scurte şi groase – astea două pentru Gandalf şi Thorin –, iar la celălalt capăt aşezară marele scaun negru al lui Beorn, făcut şi el din trestie şi cu picioare scurte (încât gazda era nevoită să şadă cu picioarele lui lungi întinse mult sub masă). Alte scaune nu avea în sala lui şi se poate presupune că erau joase

anume pentru a uşura munca minunatelor animale care-l serveau. Şi-atunci, pe ce aveau să şadă ceilalţi? De uitat n-au fost uitaţi. Câţiva ponei intrară rostogolind nişte buşteni rotunzi, ce aveau formă de tobe, neteziţi, lustruiţi şi destul de joşi chiar şi pentru hobbit; astfel că în curând şedeau cu toţii la masa lui Beorn, iar sala nu mai văzuse o asemenea adunare de un car de ani.

Şi-acolo serviră ei masa de seară, o cină cum nu mai avuseseră de când părăsiseră Ultima Casă Primitoare în Apus şi-şi luaseră rămas-bun de la Elrond. Lumina torţelor şi a focului licărea în jurul lor, iar pe masă se găseau două lumânări roşii, înalte, făcute din ceară de albine. Şi-n tot timpul cât au mâncat, Beorn le spuse, cu vocea lui adâncă şi guturală, poveşti despre pământurile sălbatice din partea aceasta a munţilor, mai cu seamă despre pădurea întunecoasă, primejdioasă ce se întindea până departe, preţ de o zi de mers călare spre Miazănoapte şi Miazăzi, şi se afla chiar în drumul lor spre Răsărit – înfricoşătorul Codru Întunecat.

Gnomii ascultau şi-şi clătinau bărbile, ştiind că în curând vor trebui să-şi ia inima-n dinţi şi să intre în acel codru, şi că, după munţi, era cea mai rea primejdie pe care erau nevoiţi s-o înfrunte înainte să ajungă la fortăreaţa dragonului. După ce isprăviră cina, se apucară de spus poveşti de-ale lor, dar Beorn dădea semne că l-ar fi cuprins somnul şi nu prea lua în seamă la ce povesteau ei – mai mult despre aur şi argint, şi nestemate, şi despre cum se făureau lucrurile în fierării, dar lui Beorn nu părea să-i pese de nici unele: n-avea nimic de aur sau argint în sala lui şi, în afară de cuţite, puţine alte obiecte erau făcute din vreun metal.

Au stat mult la masă, cu pocalele lor de lemn umplute cu mied. Afară se lăsa noaptea întunecoasă. Focurile din mijlocul sălii au fost înteţite cu buşteni noi, iar torţele au fost stinse, dar ei rămaseră mai departe în lumina flăcărilor jucăuşe; în spatele lor se înălţau coloanele înalte ale casei, care spre vârf erau la fel de întunecate ca arborii unei păduri. Poate că la mijloc o fi fost vreo vrajă, dar lui Bilbo i se părea că aude stârnindu-se, sus în căpriori, un foşnet ca de vânt ce trece printre ramuri, şi ţipăt de cucuvele. Curând capul începu să-i cadă în piept, potopit de

oboseală cum era, şi vocile se depărtau tot mai mult, până când Bilbo se deşteptă tresărind.

Uşa cea mare scârţâise şi se trântise. Beorn ieşise din sală. Aşezaţi pe podea în jurul focului, cu picioarele încrucişate, gnomii începură să cânte. Unele stihuri glăsuiau ca acestea de mai jos, dar au mai fost multe altele, iar cântarea a ţinut până târziu în noapte:

Pe şesuri nu mai bate vânt
Şi prin păduri, nici o foşnire,
Doar umbre vin să se prefire
Pe sub frunzişuri, când şi când.

Apoi, din munţi de gheaţă, vântul
Ca un talaz porni, urlând.
Păduri se tânguiau pe rând
Şi frunze-acopereau pământul.

De la Apus la Răsărit,
Deodată, toate-ncremeniră,
Doar vaierele lui porniră
Spre băltărişul aiurit.

Prin ierburi, foşnet şi fiori
Şi peste trestii, vântul rece
Pe iazuri volburate trece
Pe sub rostogoliri de nori.

Şi peste Muntele stingher,
Unde Dragonul stă ascuns
Şi-s bolovani de nepătruns
Şi-i fum în care toate pier,

Lăsă această lume,-n zbor
Pe mări de-ntunecimi pierind –
Când luna se ivi, de-argint,
Şi stele-n roi scăpărător.

Bilbo începea din nou să moţăie. Deodată, Gandalf se ridică în picioare şi zise:

– E timpul să mergem la culcare – noi, cei de-aici, nu şi Beorn, din câte bănuiesc. În sala asta ne putem odihni în linişte şi pace, dar vă previn să nu care cumva să uitaţi ce v-a spus Beorn înainte să ne părăsească; nu aveţi voie să ieşiţi înainte de răsăritul soarelui, altfel vă puneţi viaţa în primejdie.

Bilbo descoperi că, într-o parte a sălii, pe un fel de platformă ridicată între coloane şi peretele ce dădea afară, le fuseseră pregătite paturile. Pentru el fuseseră aşternute o saltea mică de paie, şi pături de lână. Se cuibări sub ele bucuros, cu toate că se găseau în toiul verii. Focul din vatră se făcu tot mai mic, iar Bilbo adormi. Se trezi însă în miez de noapte: din foc nu mai rămăseseră decât câţiva tăciuni aprinşi; gnomii şi Gandalf dormeau tun, socotind după cum respirau, iar luna pătrundea prin gaura pentru fum din tavan şi păta podeaua în alb.

De afară răzbăteau un mormăit şi un zgomot ca şi când un animal mare se foia în jurul uşii. Bilbo se întrebă ce-ar fi putut fi şi dacă nu cumva era Beorn care-şi luase înfăţişarea de urs şi-acum o să vină peste ei şi-o să-i omoare. Se băgă adânc sub pături şi-şi ascunse capul, dar în ciuda spaimei ce-l cuprinsese, adormi în cele din urmă.

Când se trezi, trecuse de mult primul ceas al dimineţii. Unul dintre gnomi se împiedicase de el în întunericul din colţul unde dormea el şi se rostogolise de pe platformă, căzând cu o bufnitură pe podea. Bofur era acesta, şi tocmai suduia când Bilbo deschise ochii.

– Scoală-te, puturosule, îl bombăni gnomul, altfel rămâi fără micul dejun.

Bilbo sări ca fulgerul în picioare.

– Micul dejun! ţipă el. Unde-i micul dejun?

– Mai cu seamă în burdihanele noastre, răspunseră ceilalţi gnomi care fojgăiau prin sală. Ce-a mai rămas e-afară, în pridvor. De când a răsărit soarele, îl tot căutăm pe Beorn; n-am găsit nici

urmă de el, pe nicăieri, cu toate că masa era gata pregătită când am ieşit noi.

– Gandalf pe unde e? întrebă Bilbo, grăbindu-se să înfulece înainte să nu mai găsească nimic.

– Ăă, undeva pe-afară, cu de-ale sale, i se răspunse.

Dar n-a văzut nici urmă de vrăjitor cât a fost ziua de lungă. Abia spre seară, chiar înainte să apună soarele, Gandalf intră în sala unde hobbitul şi gnomii luau cina, serviţi de minunatele animale ale lui Beorn, aşa cum fuseseră toată ziua. Pe Beorn nu-l văzuseră şi nici nu mai ştiau nimic de el din seara dinainte, lucru ce începea să-i nedumerească.

– Unde-i gazda noastră, iar *tu* pe unde-ai umblat toată ziua? săriră toţi cu gura pe vrăjitor.

– Pe rând cu întrebările – şi nu vă răspund decât după cină. N-am îmbucat nimic de la micul dejun.

Într-un târziu, Gandalf dădu deoparte blidul şi ulcica din faţa lui – mâncase două pâini întregi (pe care le unsese din plin cu unt, miere şi smântână) şi băuse cel puţin un sfert de galon de mied – şi-şi scoase pipa.

– Întâi o să răspund la a doua întrebare, zise el, dar... pe cinstea mea! Ăsta-i un loc nemaipomenit pentru inele de fum!

Aşa că, vreme îndelungată, nu reuşiră să scoată nimic altceva de la el, atât era de prins să trimită inele în jurul coloanelor sălii, schimbându-le în toate felurile formele şi culorile, şi făcându-le să se urmărească unele pe altele prin gaura din tavan. Ciudate trebuie să fi arătat de afară, cum ieşeau puff! în văzduh, unul după altul, verzi, albastre, roşii, gri-argintii, galbene, albe; mari, mici, inele mici strecurându-se prin inele mari, unindu-se în opturi şi pierzându-se în depărtare precum stoluri de păsări.

– Am fost să descopăr urme de urs, zise el într-un sfârşit. Se pare că, azi-noapte, aici afară şi-au dat urşii întâlnire. M-am dumirit curând că Beorn n-ar fi putut lăsa toate urmele alea de unul singur: prea multe şi de tot felul de mărimi. Din câte-am văzut, au fost urşi mici, urşi mari, urşi din cei mai obişnuiţi şi urşi de-a dreptul uriaşi, şi cu toţii au dănţuit afară, de la lăsarea întu-

nericului şi până aproape de ivirea zorilor. Au venit din aproape toate părţile, fără doar din apus, de peste râu, dinspre Munţi cu alte cuvinte. În acea parte ducea o singură urmă de paşi – nu venea nici una încoace, ci numai pleca de-aici. M-am luat după această urmă până hăt, la Carrock. Acolo dispărea în râu, dar apa era prea adâncă şi vijelioasă în spatele stâncii, ca s-o pot trece. După cum vă amintiţi, pe la vad se ajunge destul de uşor de pe acest mal până la Carrock, dar de partea cealaltă din braţul învolburat iese un stei. A trebuit să mai merg nu ştiu câte mile până am găsit un loc unde albia era destul de lată şi de puţin adâncă încât s-o pot trece înot, şi-apoi alte mile înapoi, ca să găsesc din nou urma. Dar când am găsit-o, era de-acum mult prea târziu să mă las călăuzit de ea până departe. Ducea drept spre pădurea de pini de pe partea răsăriteană a Munţilor Ceţoşi, adică acolo unde, acum două nopţi, am avut mica şi plăcuta noastră petrecere cu wargii. Şi cu asta cred că v-am răspuns şi la prima întrebare, îşi încheie Gandalf povestea şi rămase tăcut vreme îndelungată.

Bilbo era aproape convins că ştia ce vrusese să spună vrăjitorul cu ultimele sale cuvinte.

– Ce-o să ne facem, ţipă el, dacă-i aduce aici pe toţi wargii şi goblinii? O să fim prinşi şi omorâţi până la ultimul! Parcă ai spus că nu era în prieteşug cu ei.

– Aşa am şi spus. Şi nu face pe nătângul când nu trebuie! Mai bine du-te de te culcă, pentru că văz că mintea ţi-e încă adormită.

Hobbitul se simţea dărâmat şi, cum nu prea părea că s-ar fi găsit ceva treabă pentru el pe-acolo, se duse la culcare; şi-n vreme ce gnomii încă mai cântau, el adormi, tot bătându-şi căpşorul cu Beorn, până când visă că sute de urşi dansau molcom şi greoi, învârtindu-se una-ntruna prin ogradă, sub lumina lunii. Se trezi când toţi ceilalţi erau adormiţi şi auzi aceleaşi râcâituri, tăvăleli, şi fornăieli, şi mormăituri, ca în noaptea dinainte.

A doua zi dimineaţa, Beorn însuşi veni să-i trezească.

– Vasăzică, tot aici sunteţi! spuse el. Îl culese pe hobbit de pe jos şi izbucni în râs: Încă nu te-au păpat wargii sau goblinii, sau urşii fioroşi, din câte văd – şi zicând acestea, îl trase pe domnul

Baggins de vestuţă cu un gest câtuşi de puţin respectuos. Micul urechilă se face din nou rotunjor şi frumuşel cu atâta pâine şi miere, chicoti el. Hai să mai mănânci niţel!

Aşa că se duseră cu toţii să servească micul dejun. De data asta, Beorn era vesel nevoie mare: cum nu se poate mai bine dispus, îi făcu pe toţi să râdă cu poveştile sale pline de haz; iar oaspeţii n-au trebuit să-şi bată prea mult capul ca să priceapă unde fusese atâta vreme sau de ce se purta aşa frumos cu ei, pentru că le spuse el însuşi. Trecuse râul şi urcase în munţi – din asta, Domniile Voastre vă puteţi da seama cât de iute îi era mersul, cel puţin atunci când îşi lua înfăţişarea de urs. Văzând luminişul dogorât al lupilor, Beorn a înţeles de îndată că măcar o parte din povestea lor era adevărată; pe lângă asta, a mai aflat şi alte lucruri, de la un warg şi un goblin pe care-i prinsese mişunând prin pădure. Şi iată ce veşti i-au dat aceştia: cete de străjeri de-ai goblinilor şi de wargi încă umblau să-i găsească pe gnomi, şi erau teribil de mânioşi din pricina morţii Marelui Goblin şi din pricină că nasul căpeteniei lupilor fusese pârlit, iar mulţi dintre supuşii săi de frunte pieriseră în focul stârnit de vrăjitor. Mai mult n-a reuşit Beorn să scoată cu de-a sila de la cei doi, dar el bănuia că erau şi alte ticăloşii puse la cale şi nu se îndoia că în curând întreaga oaste a goblinilor împreună cu aliaţii lor lupi va da iama pe meleagurile din umbra munţilor, pentru a-i găsi pe gnomi sau pentru a se răzbuna pe oameni şi vietăţile ce trăiau acolo, bănuindu-i că-i adăposteau pe fugari.

– A fost bună povestea voastră, zise Beorn, dar acum, că ştiu fără urmă de îndoială că este adevărată, îmi place şi mai mult. Iertat să-mi fie că nu v-am crezut pe cuvânt. Când trăieşti la poala Codrului Întunecat, nu crezi pe cuvânt pe nimeni pe care nu-l cunoşti la fel de bine ca pe propriul frate, dacă nu şi mai bine. Aşa stând lucrurile, vă mai spun doar că am venit acasă într-un suflet ca să văd dacă sunteţi bine sănătoşi şi să vă ajut cât pot de mult. După această păţanie, o să am gânduri mult mai binevoitoare faţă de gnomi. L-aţi omorât pe Marele Goblin! L-aţi omorât pe Marele Goblin! chicoti el.

– Ce-aţi făcut cu goblinul şi cu wargul? îl întrebă Bilbo deodată.

– Veniţi să vedeţi! spuse Beorn, iar ei îl urmară afară.

Un cap de goblin era înfipt în faţa porţii, iar o blană de warg era bătută în cuie de un copac aflat mai încolo: Beorn se dovedea un duşman de temut. Dar acum era prietenul lor, şi Gandalf se gândi că ar fi mai înţelept să-i spună întreaga lor poveste şi motivul pentru care porniseră în călătorie, ca astfel să primească tot ajutorul pe care Beorn li-l putea da.

Şi iată ce le promise Beorn că va face pentru ei. Le va da ponei, fiecăruia câte unul, iar lui Gandalf un cal, ca să-i ducă până la pădure, şi le va da merinde care, cu chibzuială, le vor ajunge câteva săptămâni, şi le va împacheta astfel încât să nu-i îngreuneze la mers – alune, făină, ulcele cu fructe uscate, bine legate la gură, şi oale roşii de lut pline cu miere, şi turte coapte de două ori, care îşi păstrau prospeţimea timp îndelungat – o îmbucătură dintr-o turtă din aceea era de ajuns pentru o zi întreagă de mers. Cum anume făcea el turtele era taina lui; dar punea şi miere în ele, ca în mai toate bucatele sale, şi erau bune la gust, doar că stârneau setea. Apă nu trebuiau să ducă, le spuse el, atâta vreme cât se aflau de partea asta a pădurii, căci se găseau destule izvoare şi pâraie pe drum.

– Dar drumul vostru prin Codrul Întunecat este cu adevărat întunecat, presărat cu primejdii şi greu, le mai spuse el. N-o să prea găsiţi apă şi nici de-ale gurii. Încă nu-i vremea alunelor (cu toate că, până veţi ajunge voi de partea cealaltă, ele se vor fi copt şi se vor fi trecut), şi alunele sunt cam singurele fructe care cresc acolo şi-s bune de mâncat; în codru, sălbăticiunile sunt urâcioase, pocite şi nemiloase. Vă voi da burdufuri de piele, să duceţi apă în ele, şi arcuri cu săgeţi. Însă tare nu-mi vine a crede că, de veţi găsi ceva în Codrul Întunecat, va fi şi bun de mâncat sau de băut. Ştiu că e un pârâiaş acolo, cu apă neagră şi repede, care taie poteca. Din acela să nu care cumva să beţi ori să vă îmbăiaţi în el; căci am auzit că e vrăjit şi vă ia minţile. Iar în umbrele întunecate dinăuntrul codrului nu prea cred că veţi vâna ceva, bun sau ne-bun

de mâncat, fără să fiţi nevoiţi să vă abateţi de la potecă; ceea ce CU NICI UN CHIP SĂ NU faceţi, pentru nici un fel de pricină.

Asta vă sfătuiesc. Dincolo de marginea pădurii, nu prea am cum să vă ajut; nădejdea vă stă în noroc şi curaj, şi în merindele pe care vi le dau eu. Însă calul şi poneii trebuie să vă rog să mi-i trimiteţi înapoi înainte de a intra în codru. Vă doresc cale bătută, iar casa mea vă este deschisă, dacă vă veţi întoarce tot pe drumul ăsta.

Îi mulţumiră, de bună seamă, cu multe plecăciuni şi fluturări de glugi, şi cu tot atâtea „sluga Domniei Tale, ooo, stăpâne al încăpătoarelor săli de lemn!“ Dar curajul le cam pierise la auzul vorbelor lui câtuşi de puţin dătătoare de speranţă, şi cu toţii simţeau că aventura lor era cu mult mai primejdioasă decât o crezuseră, ca să nu mai punem la socoteală că, şi dacă treceau de toate pericolele presărate pe drum, dragonul îi aştepta la capătul acestuia.

Şi-au petrecut toată dimineaţa făcând pregătiri. Puţin după ceasul amiezii, mâncară la masă cu Beorn pentru ultima oară, iar când isprăviră, încălecară căluţii primiţi cu împrumut de la gazdă şi, luându-şi de multe ori rămas-bun de la Beorn, ieşiră pe poarta lui în galop.

De cum ajunseră la capătul gardurilor sale înalte, aflate în partea de răsărit a pământurilor sale îngrădite, o apucară spre miazănoapte şi apoi oareşcum spre apus. Urmând sfatul lui Beorn, nu se mai îndreptau spre drumul pădurii, cel mai cunoscut, care se găsea la miazăzi de meleagul său. Dacă ar fi străbătut trecătoarea până la capăt, poteca i-ar fi coborât de-a lungul pârâului de munte ce se unea cu râul cel mare, la multe mile spre miazăzi de Carrock. Acolo se afla un vad adânc pe care l-ar fi trecut dacă ar mai fi avut poneii, iar pe malul celălalt un drumeag ducea până la poala pădurii şi până la locul unde începea vechiul drum al pădurii. Dar Beorn îi prevenise că acea cale era folosită în ultima vreme îndeobşte de goblini, în timp ce drumul pădurii însuşi – din câte auzise el –, de neumblat ce era, fusese năpădit de ierburi şi tufişuri la capătul său răsăritean, unde mai pui că ducea spre smârcuri de netrecut, care de mult înghiţiseră potecile. Capătul

acela răsăritean se afla dintotdeauna la mare depărtare spre miazăzi de Muntele Singuratic, ceea ce ar fi însemnat, pentru ei, ca, odată ajunşi de partea cealaltă, să aibă în faţă un marş lung şi anevoios spre miazănoapte. La miazănoapte de Carrock, poala Codrului Întunecat se apropia de Râul cel Mare, şi cu toate că acolo şi Munţii se găseau mai aproape, Beorn îi sfătuise să o apuce pe acel drum; căci la o depărtare de câteva zile călare spre miazănoapte de Carrock începea o potecă puţin cunoscută, ce străbătea Codrul Întunecat şi ieşea drept spre Muntele Singuratic.

– Goblinii, le spusese Beorn, nu vor îndrăzni să treacă Râul cel Mare cale de o sută de mile spre miazănoapte de Carrock, şi nici să se apropie de sălaşul meu – noaptea e bine apărat! – dar, de-aş fi în locul vostru, ar trebui să mă grăbesc; pentru că, dacă plănuiesc să dea năvală cât de curând, vor trece râul pe la miazăzi şi vor împânzi poala pădurii, ca să vă iasă-n faţă, iar wargii gonesc mai iute decât poneii. Cu toate acestea, mai apăraţi de primejdii sunteţi de-o apucaţi spre miazănoapte, chiar de vă pare că vă întoarceţi spre fortăreţele lor; căci numai la aşa ceva nu se vor aştepta, iar calea ce-o vor avea de străbătut ca să vă prindă va fi mai lungă. Aşterneţi-vă acum la drum cât mai iute cu putinţă!

De aceea călăreau în tăcere, galopând acolo unde pământul era ierbos şi neted, având în stânga lor munţii întunecaţi, iar în zare firul râului, în timp ce copacii de pe mal se apropiau văzând cu ochii. Soarele îşi începuse coborârea spre apus când porniseră, şi până la lăsatul serii a adăstat auriu peste plaiurile dimprejur. Greu să le fugă mintea la goblinii ce li s-ar fi aflat pe urme, încât, după ce lăsaseră sălaşul lui Beorn la multe mile în spate, se apucară iarăşi de pălăvrăgit şi de cântat, dând uitării întunecata potecă din pădurea ce se găsea în faţă. Dar când se lăsă înserarea şi vârfurile munţilor luciră în razele apusului, îşi aşezară tabăra şi făcură pe rând de strajă, restul dormind somn neliniştit, chinuit de vise în care se auzeau urletul lupilor porniţi la vânătoare, şi strigătele goblinilor.

A doua zi începu cu o dimineaţă la fel de senină şi frumoasă. Peste pământuri atârna o ceaţă lăptoasă, ca de toamnă, aerul era răcoros, dar curând soarele răsări roşu deasupra orizontului răsăritean

şi ceţurile se risipiră, iar drumeţii porniră la drum înainte să se scurteze umbrele. Astfel au mai călătorit ei încă două zile şi-n tot acest timp n-au văzut nimic altceva decât iarbă, şi flori, şi păsări, şi copaci răzleţi, când şi când cete de cerbi păscând sau ferindu-se în umbră de soarele amiezii. Uneori Bilbo le zărea coarnele ieşind din iarba lungă, la început crezându-le a fi crengile uscate ale vreunui copac. În a treia seară, erau atât de dornici să-şi continue călătoria – şi asta pentru că Beorn le spusese că ar trebui să ajungă la poala pădurii devreme în a patra zi –, încât călăriră mult după lăsarea serii şi până în noapte, la lumina lunii. Pe măsură ce ziua se stingea, lui Bilbo i se păru că vede, la dreapta sau la stânga, o umbră ca de urs mare târcolind în aceeaşi direcţie cu ei. Dar când îndrăzni să-i spună lui Gandalf ce văzuse, vrăjitorul îi răspunse doar atât:

– Sssst! Nu lua seamă!

A doua zi porniră la drum înainte de ivirea zorilor, cu toate că noaptea le fusese scurtă. De cum se lumină de ziuă, văzură pădurea venind parcă în întâmpinarea lor ori mai curând aşteptându-i asemenea unui zid negru şi încruntat, înălţat în cale. Pământul ba urca, ba cobora, iar hobbitului i se părea că asupra lor se pogoară o mare tăcere. Păsările îşi răreau cântatul. Cerbii şi căprioarele dispăruseră; nici măcar iepuri nu se mai zăreau. Trecuse de amiază când ajunseră la poala Codrului Întunecat, unde se opriră să se odihnească sub marile ramuri atârnânde ale arborilor de la margine. Trunchiurile erau uriaşe, cioturoase, ramurile încârligate şi răsucite, frunzele întunecate şi lungi. Iedera ce creştea pe ei se târa până pe pământ.

– Ei bine, ăsta e Codrul Întunecat! zise Gandalf. Cea mai mare dintre toate pădurile lumii de la Miazănoapte. Nădăjduiesc să vă încânte ochii. Iar acum trebuie să trimiteţi îndărăt aceşti minunaţi ponei pe care i-aţi primit cu împrumut.

Gnomii începură să mormăie nemulţumiţi, dar vrăjitorul se stropşi la ei:

– Beorn nu-i chiar atât de departe pe cât credeţi, şi oricum ar fi bine să vă ţineţi promisiunile, pentru a nu vi-l face duşman.

Ochii domnului Baggins sunt mai ageri ca ai voştri, aş zice eu, dacă voi n-aţi văzut în fiecare seară, după lăsarea întunericului, un ditamai ursul mergând în pas cu noi ori şezând undeva departe, în bătaia lunii, şi veghindu-ne taberele. Nu numai pentru a vă păzi şi a vă călăuzi, ci şi pentru a nu-i pierde din ochi pe ponei. O fi Beorn prietenul vostru, dar îşi iubeşte animalele ca pe propriile odrasle. Habar nu aveţi câtă bunăvoinţă v-a arătat lăsând nişte gnomi să-i călărească atât de departe şi atât de iute, şi nici ce vi s-ar întâmpla dacă aţi îndrăzni să-i duceţi în pădure.

– Şi cu armăsarul tău cum rămâne? vru să ştie Thorin. Nu te-am auzit zicând că-l trimiţi înapoi.

– N-am zis, pentru că nu-l trimit.

– Şi-atunci, cum rămâne cu promisiunea *ta?*

– O să am grijă de asta. Nu-l trimit înapoi, ci îl călăresc!

Auzindu-l, înţeleseră că Gandalf avea să-i părăsească acolo, la marginea Codrului Întunecat. Îi cuprinse disperarea. Dar orice i-ar fi spus, nu l-ar fi făcut să se răzgândească.

– Am mai vorbit despre asta şi după ce am fost puşi sus, pe Carrock, le aminti el. N-are rost să ne ciondănim. După cum v-am zis, am nişte treburi grabnice la răsărit; şi-aşa am întârziat mult, bătându-mi capul cu voi. S-ar putea să ne mai întâlnim înainte să se isprăvească povestea asta, dar la fel de bine s-ar putea să nu ne mai vedem până atunci. După cum vă sunt norocul şi curajul, şi judecata; îl trimit şi pe domnul Baggins cu voi. V-am mai spus că în el zac mult mai multe decât vă închipuiţi, şi-o să descoperiţi asta în curând. Prin urmare, capul sus, Bilbo! La urma urmei, asta-i expediţia voastră. Gândiţi-vă la comoara de la urmă, uitaţi de pădure şi de dragon, măcar până mâine-dimineaţă!

Şi când veni dimineaţa de a doua zi, le spuse acelaşi lucru. Aşa că nu mai aveau ce face, decât să umple burdufurile cu apă de la un izvor limpede pe care-l găsiră în apropiere de intrarea în pădure şi să descarce poneii. Împărţiră raniţele, astfel încât nici unul să n-aibă prea mult sau prea puţin, cu toate că, dacă-l întrebai pe Bilbo, ce-i dăduseră lui era covârşitor de greu şi nu-i plăcea

câtuşi de puţin gândul că va trebui să se târască mile întregi cu toate alea în spate.

– Nu-ţi face griji! încercă Thorin să-l liniştească. O să se uşureze prea repede, ai să vezi! Mă tem că n-o să treacă mult până ne vom dori ca raniţele să ne fie mai grele, şi-asta când ni se vor împuţina merindele.

În sfârşit veni şi clipa în care îşi luară rămas-bun de la poneii lor şi-i înturnară cu capetele spre casa lor. Iar poneii porniră la trap, veseli, părând foarte mulţumiţi că-şi puteau întoarce cozile către umbrele Codrului Întunecat. Bilbo ar fi putut jura că în clipa în care căluţii porniseră la drum, ceva ca un urs părăsise umbra copacilor şi se luase târşit după ei.

Veni rândul lui Gandalf să-şi ia rămas-bun. Bilbo se aşeză pe jos, nefericit de-a binelea şi dorindu-şi să stea în aceeaşi şa cu vrăjitorul, pe calul lui mare. După micul dejun (foarte sărăcăcios), făcuse câţiva paşi dincolo de buza pădurii şi i se păruse întunecoasă ca noaptea, cu toate că era miezul dimineţii, şi foarte misterioasă: „Un simţământ că te urmăreşte cineva şi aşteaptă“, îşi spusese în sinea lui.

– Rămâi cu bine! îi zise Gandalf lui Thorin. Rămâneţi cu bine cu toţii, cu bine! Drumul vostru este de-acum drept prin pădure. Nu vă abateţi de la potecă! – dacă o faceţi, sorţii vă sunt de o mie la unu să n-o mai găsiţi niciodată şi să nu mai ieşiţi din Codrul Întunecat; şi-atunci nu cred că eu sau oricine altcineva vă va mai vedea vreodată.

– Chiar trebuie să trecem prin el? gemu hobbitul.

– Da, trebuie! zise Gandalf, dacă vreţi să ajungeţi de partea cealaltă; fie îl străbateţi, fie abandonaţi căutarea. Şi n-am să-ţi îngădui să dai acum înapoi, domnule Baggins. Mi-e şi ruşine că îţi trece prin minte aşa ceva. Trebuie să ai grijă de toţi gnomii ăştia în locul meu, izbucni în râs vrăjitorul.

– Nu, nu! se apără Bilbo. Nu asta am vrut să spun. Vroiam să ştiu doar dacă nu e şi alt drum ocolitor?

– Cum să nu, dacă ţineţi să vă abateţi cale de două sute de mile spre miazănoapte, şi-apoi de două ori pe-atât spre miazăzi.

Dar nici aşa n-aţi fi feriţi de primejdii. Prin partea asta de lume, nici un drum nu-i lipsit de pericole. Nu uita că aţi trecut de Marginea Sălbăticiei, ceea ce înseamnă că, oriîncotro aţi merge, aveţi parte de distracţie cu duiumul. Înainte să apucaţi să daţi ocol Codrului Întunecat pe la miazănoapte, v-aţi pomeni între povârnişurile Munţilor Cenuşii, pline stup de goblini, hobgoblini, orci şi alţii de-aceeaşi poamă, cum nu se poate mai îngrozitori. Iar dacă vreţi să-i daţi ocol pe la miazăzi, ajungeţi pe tărâmul Necromantului; şi nici măcar tu, Bilbo, n-ai nevoie să auzi de la mine poveşti despre solomonarul ăla negru. Nu vă sfătuiesc să vă apropiaţi de vreunul din locurile asupra cărora veghează turnul lui întunecat! Ţineţi-vă de drumul din pădure, ţineţi-vă firea, nutriţi nădejdea că totul va fi bine şi, dacă aveţi chiar şi noroc, *poate* că o să ieşiţi într-o bună zi şi-o să vedeţi Smârcurile Lungi mai jos de voi, iar dincolo de acestea, înălţându-se spre Răsărit, Muntele Singuratic, unde trăieşte bătrânul Smaug, dragul de el, deşi nu-mi vine să cred că vă aşteaptă.

– Ne-ai liniştit pe deplin, mulţam! mârâi Thorin. Rămâi cu bine. Dacă tot nu vii cu noi, ai face mai bine s-o iei din loc fără atâta vorbă!

– Atunci, rămâneţi cu bine şi cu bine să rămâneţi! zise Gandalf, apoi trase de dârlogi, întoarse calul şi porni în galop spre Apus. Dar nu rezistă ispitei de a avea el ultimul cuvânt. Aşa că, înainte de a se fi depărtat într-atât încât să nu mai fie auzit, se răsuci, îşi puse mâinile pâlnie la gură şi strigă. Vocea lui abia ajunse la urechile lor: Rămâneţi cu bine! Fiţi buni, aveţi grijă unii de alţii şi NU VĂ ABATEŢI DE LA POTECĂ!

Apoi dădu pinteni calului şi curând pieri din vedere.

– Off, rămâi cu bine şi te du, bombăniră gnomii, a căror supărare era cu atât mai mare, cu cât îi cuprinsese deznădejdea de a rămâne fără el.

Acum începea cea mai primejdioasă parte a călătoriei lor. După ce fiecare îşi aburcă în spinare raniţa grea şi burduful cu apă, întoarseră cu toţii spatele luminii ce acoperea pământurile de afară şi se cufundară în codru.

## CAPITOLUL 8

# MUȘTE ȘI PĂIANJENI

Mergeau în şir indian. Intrarea pe potecă era ca un fel de arc ce dădea într-un tunel întunecos făcut de doi arbori mari, înclinaţi unul spre celălalt, prea bătrâni şi prea gâtuiţi de iederă, şi încărcaţi de licheni, ca să aibă pe ramuri mai mult de câteva frunze înnegrite. Poteca însăşi era îngustă şi şerpuia printre trunchiuri. Curând, lumina de la intrare rămase departe în urmă, ca o gaură mică şi luminoasă, iar liniştea era atât de adâncă, încât picioarele drumeţilor păreau să bocăne, iar copacii să se aplece deasupra lor şi să asculte.

Pe măsură ce ochii lor se obişnuiau cu întunericul, reuşeau să deslușească oarecâtva, şi-ntr-o parte şi-n cealaltă, printr-un soi de lucire de-un verde-închis. Când şi când, o rază firavă de soare, ce avusese norocul să se strecoare prin cine ştie ce deschidere în frunzişul din înălţimi, şi chiar şi mai mult noroc în a nu fi căzut în capcana crăcilor încâlcite şi-n rămurelele şi mai încurcate de dedesubt, săgeta în jos, subţire şi luminoasă, în faţa lor. Dar asta se întâmpla rar, şi nu trecu mult până nu se mai întâmplă defel.

În codru vieţuiau veveriţe negre. Cum ochii ageri şi iscoditori ai lui Bilbo se deprinseseră să vadă tot felul de lucruri, le zărea şi pe acestea când o ştergeau de pe potecă şi se pituleau în spatele trunchiurilor. Erau şi tot felul de zgomote ciudate, grohăieli, învălmăşeli şi ţâşniri prin tufişuri şi prin frunzele căzute pe pământ şi care, în unele locuri, formau covoare neînchipuit de groase; dar ce anume scotea acele zgomote, Bilbo nu vedea. Însă

cele mai afurisite din tot ce vedeau ei erau pânzele de păianjeni: întunecate, dese, cu fire uimitor de groase, adeseori întinzându-se de la un copac la altul ori atârnând încâlcite între ramurile mai joase, de ambele părţi ale potecii. Peste potecă nu se întindeau, dar dacă acest lucru se datora vreunei vrăji ori pricina era alta, drumeţii n-ar fi putut spune.

În scurt timp, ajunseră să urască pădurea la fel de aprig pe cât urâseră tunelele goblinilor, mai cu seamă că părea să le ofere chiar şi mai puţină speranţă de a se termina undeva. Dar n-aveau de ales, trebuiau să meargă şi să tot meargă mai departe, cu toate că îi îmbolnăvea dorul după o rază de soare şi un petic de cer, şi-şi doreau să simtă din nou vântul pe obraji. Sub acoperământul pădurii, văzduhul era neclintit, unde mai pui că tăcerea, întunericul şi sentimentul de sufocare erau fără de sfârşit. Chiar şi gnomii simţeau asta, ei care erau obişnuiţi cu tunelele şi uneori sălăşluiau vreme îndelungată fără lumina soarelui; dar hobbitul, căruia îi plăceau vizuinele ca să locuiască în ele, nu şi să petreacă zilele de vară înăuntru, simţea că se sufocă încet-încet.

Nopţile erau şi mai cumplite. Se făcea întuneric-smoală – nu întunericul ăla smoală pe care-l ştiţi Domniile Voastre, ci smoală-smoală, atât de smoală, încât chiar nu puteai să vezi nimic. La un moment dat, Bilbo şi-a fluturat mâna prin faţa nasului, dar pur şi simplu n-a văzut-o. Mă rog, poate că nu e tocmai potrivit să spun că nu vedeau nimic: vedeau ochi. Dormeau strânşi înghesuiţi unii în alţii şi făceau de strajă cu schimbul; iar când îi venea lui Bilbo rândul să stea de strajă, zărea luciri în întuneric, de jur împrejur, şi uneori perechi de ochi galbeni sau roşii, sau verzi se holbau la el de undeva de foarte aproape, şi numai ce păleau până dispăreau, ca iar să înceapă încet să lucească, dar în altă parte. Şi uneori scăpărau în jos spre el de pe crengile de deasupra capului; atunci erau cu adevărat înspăimântători. Dar cel mai puţin îi plăceau lui Bilbo nişte ochi bulbucaţi, şterşi, nişte ochi îngrozitori cu

alte cuvinte. „Ochi de insecte, nu de animale, își spunea el în gând, doar că-s mult prea mari."

Cu toate că încă nu era foarte frig, au încercat să-și aprindă focuri de veghe în timpul nopții, însă curând s-au dat bătuți. Focul părea să atragă sute și sute de ochi peste tot în jur, deși acele creaturi sau ce-or fi fost aveau grijă să nu-și arate trupurile în micul licăr al flăcărilor. Și ca și când n-ar fi fost de-ajuns de rău și așa, focul atrăgea miriade de fluturi, gri-închis și negri, unii cât mâna de mari, care-și băteau aripile și zbârnâiau drept în urechile lor. Ei, și treaba asta chiar n-o puteau îndura, cum nu-i îndurau nici pe liliecii uriași, negri cum sunt jobenurile; așa că n-au mai aprins focuri, petrecându-și din moțăială în moțăială nopțile acelea de-un întuneric necuprins și lugubru.

Toate acestea durau de mai bine de-o veșnicie – așa simțea Bilbo, care pe deasupra mai era și mereu flămând, deoarece erau foarte cumpătați cu proviziile. Chiar și așa, pe măsură ce zilele se scurgeau unele după altele, iar codrul părea să nu mai aibă capăt, au început să-și facă griji. Merindele nu puteau ține la nesfârșit: de fapt, începeau să se împuțineze. Au încercat să vâneze veverițe și au irosit multe săgeți până au izbutit să doboare una chiar în cărare. Dar după ce-au rumenit-o, s-a dovedit că avea o carne îngrozitoare la gust, așa că n-au mai tras după ele.

Le era și sete, căci nici unul nu avea prea multă apă cu sine, și în tot acest timp nu văzuseră nici un izvor ori pârâu. În starea asta se aflau când, într-o bună zi, se pomeniră că poteca le e tăiată de o apă curgătoare. Curgea repede, vijelioasă; chiar acolo, în potecă, nu era foarte lată, în schimb era neagră sau cel puțin așa arăta în întunericul pădurii. Bine că Beorn îi prevenise despre această apă, altfel ar fi băut din ea, fără să țină seama de culoarea ei, și și-ar fi umplut burdufurile goale. Dar așa, nu se gândeau decât cum s-o treacă fără să-i atingă undele. Pe vremuri fusese un pod de lemn acolo, dar putrezise și se prăbușise. Doar stâlpii frânți rămăseseră lângă mal.

Bilbo îngenunche la marginea apei şi scrută albia. Apoi strigă:

– E-o barcă lângă malul celălalt! Nu putea să fie pe malul ăsta?

– Cât de departe crezi că e? îl întrebă Thorin – se convinseseră că Bilbo, dintre ei toţi, avea cei mai ageri ochi.

– Nu-i deloc departe. Să fie vreo doisprezece yarzi, nu mai mult.

– Doisprezece yarzi! Eu aş fi zis că-s cel puţin treizeci, dar ochii mei nu văd la fel de bine ca acum o sută de ani. Totuşi, doisprezece yarzi sau o milă, tot aia e. Nu putem sări peste ei şi nici să trecem apa înot nu îndrăznim.

– Nu puteţi arunca o frânghie?

– Ce rost are? Pun rămăşag că barca e legată, chiar dacă, să zicem, am izbuti s-o agăţăm cu un cârlig, ceea ce nu-mi vine a crede.

– Nu-mi pare legată, zise Bilbo, cu toate că, de bună seamă, în lumina asta n-am cum să fiu sigur; dar eu aşa văd, că a fost doar trasă la mal, care este jos acolo, pentru că acolo intră poteca în apă.

– Dori e cel mai voinic, dar Fili e cel mai tânăr şi încă are ochi buni, zise Thorin. Vino-ncoa, Fili, şi vezi de poţi zări barca de care vorbeşte domnul Baggins.

Parcă-parcă o zărea, îi răspunse Fili; după ce privi o vreme, ca să-şi dea seama cât de cât de direcţie, le ceru o frânghie. Aveau mai multe cu ei, iar de capătul celei mai lungi legară unul dintre cârligele de fier, mari şi astea, pe care le folosiseră pentru a prinde raniţele de curelele petrecute în jurul umerilor. Fili luă cârligul în mână, îl cântări preţ de o clipă, apoi îl azvârli peste pârâu.

Cârligul căzu în apă cu un pleoscăit.

– Nu l-ai aruncat destul de departe! zise Bilbo care scruta întunericul. Câteva palme mai încolo şi nimereai în barcă. Mai încearcă o dată. Nu-mi închipui că vraja e chiar atât de puternică încât să te prindă în mreje dacă atingi o bucăţică de frânghie udă.

Fili trase cârligul la mal şi-l luă din nou în mână, destul de temător. A doua oară îl azvârli cu mai mare forţă.

– Uşurel! zise Bilbo, acuma l-ai aruncat în pădurea de pe celălalt mal. Trage-l încet înapoi. Fili trase de frânghie încet şi la un moment dat Bilbo spuse: Atenţie! S-a oprit pe barcă; poate că se prinde de data asta.

Şi cârligul se prinse. Fili trase, dar frânghia se întinse şi se încordă. Kili veni să-l ajute, apoi Oin şi Gloin. Traseră şi smuciră, şi deodată toţi căzură pe spate. Bilbo însă era cu ochii pe ei, aşa că prinse iute de frânghie şi cu un băţ încercă să cârmească bărcuţa neagră ce cobora pe râu cu repeziciune.

– Ajutor! strigă Bilbo şi din doi paşi Balin fu lângă el, tocmai la timp să prindă barca înainte de-a o lua la vale.

– Uite că a fost legată, zise el, văzând parâma ruptă ce încă atârna de bărcuţă. Bine tras, flăcăi! Şi bună treabă că frânghia noastră a fost mai puternică.

– Cine trece primul? întrebă Bilbo.

– Eu, zise Thorin, iar mătăluţă vei veni cu mine, la fel şi Fili şi Balin. Mai mulţi nu poate duce bărcuţa asta odată. După aceea vin Kili şi Oin, şi Gloin, şi Dori; după care Ori şi Nori, Bifur şi Bofur; ultimii Dwalin şi Bombur.

– Întotdeauna-s ultimul şi nu-mi place defel, bombăni Bombur. Ia să fie azi altul ultimul!

– N-ai decât să slăbeşti. Aşa gras cum eşti acum, trebuie să traversezi ultimul, când barca e mai uşoară. Nu-ncepe să bombăneşti împotriva ordinelor, că n-o să-ţi fie moale defel.

– Vâsle nu-s. Cum o să împingeţi barca până dincolo? întrebă hobbitul.

– Mai daţi-mi o lungime de frânghie şi încă un cârlig, ceru Fili, iar când le avu pregătite, azvârli cârligul în întunericul din faţa lui, cât mai spre înalt cu putinţă. Şi cum cârligul nu căzu pe pământ, însemna că se prinsese de crengi. Hai, în barcă, îi îmboldi Fili, şi unul dintre voi trage de frânghia prinsă în copacul de pe partea cealaltă. Altul ţine primul cârlig şi, după ce-am ajuns cu bine dincolo, îl prinde de barcă, iar voi, cei de-aici, o trageţi înapoi.

În felul acesta ajunseră cu toţii în scurt timp şi întregi pe malul celălalt al pârâului vrăjit. Dwalin tocmai coborâse din barcă, având înfăşurată frânghia în jurul braţului, iar Bombur (încă bodogănind) se pregătea să coboare pe uscat, când se petrecu ceva rău. Pe poteca din faţa lor se auzi tropot de copite alergând. Din întuneric apăru dintr-odată silueta unui cerb care fugea mâncând pământul. Se repezi în gnomi, îi răsturnă cu picioarele-n sus, apoi îşi luă avânt pentru a sări. Făcu un salt înalt şi zbură prin văzduh peste apă. Dar nu ajunse nevătămat pe malul celălalt. Thorin fusese singurul care nu căzuse pe jos şi nu-şi pierduse cumpătul. De cum pusese piciorul pe uscat, îşi pregătise arcul şi potrivise o săgeată, aşteptându-se să apară vreun paznic al bărcii. Aşa că acum trimise săgeata drept în sălbăticiunea care zbura peste apă. Atingând malul celălalt, cerbul se poticni. Umbrele îl înghiţiră, dar tropăitul copitelor şovăi şi în scurt timp se opri de tot. Însă înainte ca drumeţii să apuce să strige întru lauda loviturii, un vaiet înspăimântător din partea lui Bilbo le alungă din minte orice gând de a se-nfrupta din vânat.

– Bombur a căzut în apă! Bombur a căzut în apă! ţipă el.

Vai, cât de adevărat! Bombur apucase să-şi pună un singur picior pe pământ, când cerbul se năpustise asupra lui şi apoi sărise peste el. Bombur se împleticise, împinsese barca de la mal, apoi căzuse în apa întunecată, mâinile sale alunecând de pe rădăcinile mâloase, în vreme ce barca se îndepărtase rotindu-se uşor şi dispăruse.

Fugiră la mal – încă mai vedeau gluga rămasă deasupra apei. Fără să mai piardă o clipă, aruncară spre Bombur o frânghie cu un cârlig la capăt. Mâinile sale prinseră cârligul, iar ei îl traseră afară din apă. Bineînţeles că era ud până la piele şi din cap până-n picioare, dar nu asta era cel mai rău lucru. Când îl întinseră pe mal, era gata adormit, cu o mână încleştată atât de vârtos pe frânghie, încât era cu neputinţă să i-o desfacă; şi adormit buştean a şi rămas, în ciuda tuturor încercărilor lor de a-l trezi.

Stăteau aplecați asupra lui, blestemându-și ghinionul și nevolnicia lui Bombur, și plângându-se de pierderea bărcii, din care pricină nu mai puteau să se întoarcă pe malul celălalt, ca să caute cerbul, când deodată își dădură seama de un sunet îndepărtat, o chemare de corn în pădure și parcă niște lătrături de câini. Amuțiră cu toții: și cum stăteau absolut nemișcați, li se păru că aud zvonul unei mari vânători, undeva la miazănoapte de potecă, cu toate că de zărit nu zăreau nimic.

Rămaseră acolo o vreme îndelungată, neîndrăznind să facă vreo mișcare. Bombur dormea cu un zâmbet pe chip, ca și când nu-i mai păsa de nimic din ceea ce-i neliniștea pe ei. Ca din senin, pe cărarea ce le stătea în față apărură câțiva cerbi albi – o cerboaică și niște cerbi tineri albi ca zăpada, atât de albi pe cât fusese de negru cerbul dinainte. Scăpărau în întuneric. Înainte ca Thorin să apuce să spună ceva, trei dintre gnomi săriră în picioare și începură să tragă cu arcul. Nici o săgeată nu nimerea în țintă. Cerbii făcură stânga-mprejur și dispărură între copaci, la fel de neauziți precum veniseră; zadarnic trăgeau gnomii cu săgeți după ei.

– Opriți-vă! Opriți-vă! strigă Thorin; prea târziu însă, gnomii înfierbântați își irosiseră și ultimele săgeți, încât acum arcurile primite de la Beorn nu mai erau de nici un folos.

Tare au fost posomorâți în noaptea aceea, iar posomoreala avea să se adâncească în zilele următoare. Trecuseră de pârâul vrăjit; dar de partea cealaltă a lui, poteca părea să înainteze la fel, iar pădurea nu se schimbase cu nimic. De-ar fi știut mai multe despre ea și ar fi cumpănit care era înțelesul vânătorii și al cerbilor ce apăruseră pe potecă, ar fi știut că în sfârșit se apropiau de marginea răsăriteană, și curând ar fi ajuns – de-ar fi putut să-și țină firea și să nu-și piardă speranța – acolo unde copacii se răreau și soarele străbătea din nou printre ei.

Dar n-aveau de unde să știe asta, în plus erau îngreunați și de povara trupului lui Bombur, pe care trebuiau să-l ducă așa cum puteau ei mai bine, înhămându-se pe rând, câte patru, la această

treabă anevoioasă, iar ceilalţi împărţind între ei raniţele acestora. Dacă raniţele nu s-ar fi uşurat mult prea mult în ultimele zile, n-ar fi izbutit nicicând să facă ce făceau; dar ar fi preferat nişte raniţe pline cu merinde, oricât de grele ar fi fost, decât un Bombur adormit şi zâmbăreţ. În scurtă vreme sosi şi clipa când nu le mai rămăsese aproape nici o fărâmă de mâncare şi nici un strop de apă. Iar în jurul lor nu zăreau crescând nimic bun de pus în gură, doar nişte ciuperci şi ierburi cu frunza spălăcită şi miros neîmbietor.

Trecuseră patru zile de la traversarea pârâului vrăjit, când, la un moment dat, ajunseră într-un loc unde creşteau mai cu seamă fagi. Le veni să se bucure de această schimbare, pentru că acolo nu mai era nici urmă de tufăriş, iar umbrele se mai subţiaseră. Plutea în jur o lumină vezuie, iar din când în când privirile puteau pătrunde mai adânc între trunchiuri, de ambele părţi ale potecii. Numai că lumina aceea nu le dezvăluia altceva decât şiruri fără sfârşit de trunchiuri drepte şi cenuşii, asemenea coloanelor unei săli crepusculare uriaşe. Văzduhul parcă respira, vântul prinsese oarece glas, dar zvonul său era trist. Câteva frunze căzură cu foşnet, ca pentru a le aminti că în lumea de afară toamna se pregătea să vină. Picioarele lor se târşâiau în frunzele moarte ale altor toamne fără număr, ce se involburau peste marginile potecii, din adâncile covoare roşietice ale pădurii.

Bombur o ţinea tot într-un somn, iar ei erau sfârşiţi. Uneori, auzeau hohote de râs tulburătoare. Alteori, parcă răsuna un cântec undeva departe. Hohotele veneau de la nişte voci frumoase, nu ca acelea ale goblinilor, iar cântarea era frumoasă şi ea, doar că suna din ceea lume, ciudat, lucru care nu avea cum să-i liniştească, încât grăbiră paşii cât îi ţinea fărâma de vlagă ce-o mai aveau, numai să se depărteze de acea parte a pădurii.

Două zile mai târziu, se pomeniră că poteca lor cobora, şi în curând ajunseră într-o vale plină aproape toată de stejari impunători.

– Oare pădurea asta blestemată nu se termină niciodată? întrebă Thorin cu năduf. Unul dintre noi trebuie să se caţăre într-un

copac, să încerce să-şi scoată capul printre crengi şi să privească în jur. Şi pentru asta trebuie să căutăm cel mai înalt copac ce umbreşte poteca.

De bună seamă că acel „unul" însemna Bilbo. L-au ales pe el deoarece, pentru a avea rost căţărarea, căţărătorul trebuia să-şi scoată capul peste frunzele din vârf, astfel că trebuia să fie îndeajuns de uşor ca să-l ţină cele mai înalte şi mai subţiri crengi. Sărmanul domn Baggins prea puţin se pricepea să se caţăre în copaci, numai că gnomii îl aburcară pe crăcile cele mai de jos ale unui stejar urieşesc ce-şi întindea coroana peste potecă, iar de acolo hobbitului nu-i rămase decât să se chinuie de unul singur. Urcă printre crengile încâlcite, nu fără a primi multe plesnituri peste ochi; de la scoarţa bătrână a ramurilor mai groase se alegea cu pete verzi şi negre pe mâini şi haine; nu numai o dată a alunecat şi-a reuşit să se prindă în ultima clipă: în cele din urmă, după o cazna teribilă într-un loc afurisit, unde parcă nici o creangă nu-i mai venea la îndemână, ajunse aproape de vârf. Cât urcase, se-ntrebase dacă nu cumva erau păianjeni în copac şi cum oare avea să coboare la loc pe pământ (altfel decât prin cădere).

În sfârşit, capul său se iţi deasupra coperişului de frunze – iar acolo dădu peste păianjeni! Însă erau din cei mici, vânători de fluturi. Lumina aproape că-l orbi pe Bilbo. Îi auzea pe gnomi strigându-i ceva de jos, de departe, dar nu le putea răspunde, ci doar să se ţină bine şi să clipească. Soarele strălucea atât de tare, încât trecu multă vreme înainte ca Bilbo să-l poată îndura. Iar când izbuti totuşi să-l îndure, văzu de jur-împrejurul său o mare de un verde-închis, unduită ici şi colo de vânt; şi peste tot sute de fluturi. Mă gândesc că erau un soi de „împăraţi roşii", fluturii aceia cărora le plac vârfurile codrilor de stejari, numai că aceştia nu erau roşii câtuşi de puţin, ci de-un negru catifelat, mai negru decât orice negru şi fără nici un alt semn pe ei.

Se uită îndelung la „împăraţii negri" şi se lăsă copleşit de bucuria de a simţi adierea vântului în păr şi pe faţă; dar în cele

din urmă strigătele gnomilor, care începuseră să tropăie de nerăbdare pe pământ, îi amintiră de treaba pe care o avea de făcut. Şi ce vedea nu arăta bine defel. Oricât ar fi privit şi oriîncotro, nu vedea unde se sfârşeau copacii şi frunzişul. Inima lui, de pe care se luase o povară la vederea soarelui şi la adierea vântului, i se făcuse iarăşi cât un purice: acolo jos, unde trebuia să se întoarcă, nu se găsea fărâmă de mâncare.

De fapt, după cum v-am spus, nu erau departe de poala răsăriteană a pădurii: şi dacă Bilbo ar fi avut atâta minte încât să caşte bine ochii, ar fi băgat de seamă că stejarul în care se urcase, măcar că era atât de înalt, crescuse aproape de fundul unei văi largi, încât din vârful lui ceilalţi copaci păreau să urce de jur împrejur, asemenea pereţilor unui ciubăr, ceea ce-l împiedica să vadă cât de întinsă era pădurea. Cum însă nu băgase de seamă acest lucru, coborî din copac deznădăjduit de-a binelea. Ajunse pe pământ zgâriat tot, asudat şi distrus, unde mai pui că nici nu putea să vadă ceva în întunecimea aia de jos. Iar ceea ce le povesti celorlalţi trezi în ei aceeaşi deznădejde.

– Pădurea ţine una-ntruna, una-ntruna, una-ntruna, oriunde te-ai uita! Ce ne facem? Şi ce rost are să trimiţi un hobbit! se văitau ei, ca şi când vina ar fi fost a lui Bilbo. Puţin le păsa lor de fluturi, dar ce-i înfuriase şi mai tare fusese briza aceea minunată despre care le vorbise Bilbo şi pe care n-o puteau simţi, pentru că erau prea grei ca să urce până acolo, în vârf.

În seara aceea puseră în gură cele de pe urmă firimituri de mâncare; iar a doua zi dimineaţă, când se treziră, primul lucru pe care-l băgară în seamă fu acela că încă le ghiorăiau maţele de foame, iar al doilea – că ploua şi ici-colo picurii cădeau grei pe pământ. Ceea ce le reaminti că setea îi pârjolea şi că nu aveau cum să şi-o stâmpere: n-aveai cum potoli o asemenea sete stând sub ditamai stejarii şi aşteptând să-ţi cadă cine ştie când câte un

strop pe limbă. Singura fărâmă de mângâiere veni, pe neaşteptate, de la Bombur.

Se trezi dintr-odată şi se ridică în capul oaselor, scărpinându-se în creştet. Nu pricepea unde se află şi nici de ce îi era atât de foame; şi-asta pentru că uitase tot ce se întâmplase de când plecaseră în călătorie în acea dimineaţă de mai, rămasă departe în urmă. Ultimul lucru pe care şi-l amintea era petrecerea din casa hobbitului; cu greu l-au făcut fârtaţii să le creadă povestea despre multele peripeţii prin care trecuseră de atunci.

Aflând că nu era nimic de mâncare, Bombur se aşeză şi începu să plângă, simţindu-se slăbit peste poate şi nesigur pe picioare.

– De ce m-am trezit! se văicări el. Visam atât de frumos! Se făcea că umblam printr-o pădure ca asta, doar că era luminată de torţe prinse de copaci şi de lămpaşe ce se legănau de crengi, şi de focuri ce ardeau pe jos; şi era o petrecere mare, care nu se mai termina. Un rege al pădurii era şi el acolo, cu o coroană de frunze, şi răsunau cântece vesele, şi n-aş putea să vă descriu sau să vă înşir tot ce era acolo de mâncare şi de băut.

– Nici nu trebuie să încerci, zise Thorin. În fapt, dacă nu poţi vorbi despre altceva, mai bine taci. Şi-aşa suntem supăraţi foc pe tine. Dacă nu te-ai fi trezit, te-am fi lăsat în pădure, cu visele tale neroade; nici după câteva săptămâni de mâncat pe sponci n-ai fi o povară mai uşoară.

Nu le rămânea altceva de făcut decât să-şi strângă curelele în jurul pântecelor goale, să-şi aburce în spinare desagii şi raniţele, şi să-şi târâie paşii de-a lungul potecii, fără prea mari speranţe de a ajunge la capătul ei înainte să cadă răpuşi de foame. În acea zi, prin urmare, merseră mai departe, cu paşi înceţi şi obosiţi, în vreme ce Bombur se tot văicărea că picioarele nu vor să-l mai ducă şi că nu-şi dorea decât să se întindă pe pământ şi să doarmă.

– Asta n-ai să faci! se stropşeau ei la el. Picioarele tale să-şi facă acum treaba, noi te-am cărat destul.

Bombur însă nu şi nu, şi deodată se opri locului şi se aruncă pe jos.

– Mergeţi, dacă aşa trebuie, zise el. Eu o să rămân aici şi o să dorm, şi o să visez la mâncare, dacă altfel n-am cum să primesc ceva de pus în gură. Şi nădăjduiesc să nu mă mai trezesc niciodată.

Chiar în clipa aceea, Balin, care era ceva mai în faţă, strigă:

– Ce-a fost asta? Mi s-a părut că văd o licărire în pădure.

Priviră cu toţii şi, la o oarecare depărtare – din câte îşi dădeau ei seama – zăriră în întuneric o licărire roşie; apoi încă una şi încă una ţâşniră lângă ea. Chiar şi Bombur se ridică în picioare şi cu toţii porniră grăbiţi înainte, nepăsându-le dacă erau troli sau goblini. Lumina se găsea în faţa lor şi în partea stângă a potecii, şi când în cele din urmă ajunseră în dreptul ei, părea limpede că torţe şi focuri ardeau sub coroanele copacilor. Însă nu pe potecă, ci la oarecare depărtare de ea.

– Se pare că mi se împlinesc visele, gâfâi Bombur venind din urmă.

Dădu să se repeadă în pădure, spre luminile acelea. Dar ceilalţi nu uitaseră de sfaturile prevenitoare primite de la vrăjitor şi Beorn.

– Ce rost ar avea un ospăţ din care nu ne-am întoarce vii! exclamă Thorin.

– Dar dacă nu ne ospătăm, oricum n-o s-o mai ducem mult, spuse Bombur, şi Bilbo nu putea decât să-i dea dreptate.

Se ciondăniră ei îndelung, răsucind povestea asta pe toate părţile, până când, în cele din urmă, hotărâră să trimită două iscoade care să se târască până aproape de luminile acelea şi să afle care-i treaba acolo. Nu era însă chip să se hotărască pe cine să trimită: nici unul nu părea nerăbdător să rişte să se rătăcească şi să nu-şi mai regăsească niciodată prietenii. Într-un târziu, în ciuda avertismentelor, foamea avu ultimul cuvânt, mai cu seamă că Bombur nu înceta să le descrie toate bunătăţile care – după cum visase el –

se mâncau la banchetul din pădure; aşa că părăsiră cu toţii poteca şi se avântară printre copaci.

După ce se târâră şi se furişară o bună bucată de vreme, se ascunseră în spatele trunchiurilor şi de acolo iscodiră – în faţa ochilor lor se găsea o poiană în care câţiva copaci fuseseră tăiaţi şi pământul fusese îndreptat. Era o adunare acolo, de fiinţe ce păreau a fi elfi – cu toţii purtau veşminte verzi şi cafenii, şi şedeau pe bucăţi rotunde de buşteni, tăiate cu fierăstrăul din trunchiurile doborâte, formând un cerc mare. În mijloc ardea un foc, iar pe câţiva copaci din jur fuseseră prinse torţe; dar mai minunat decât orice altceva era că toţi cei adunaţi acolo beau şi se veseleau.

Într-atât de îmbătătoare era aroma cărnurilor rumenite, încât, fără să mai aştepte să se sfătuiască între ei, drumeţii noştri ieşiră din dosul copacilor şi se târâră spre cercul petrecăreţilor, stăpâniţi de un singur gând – să cerşească ceva de mâncare. Dar abia apucă primul dintre ei să pună piciorul în poiană, că toate luminile se stinseră ca prin farmec. Cineva lovi cu piciorul în focul din mijloc, şi flăcările se înălţară într-un nor de scântei scăpărătoare şi se făcură nevăzute. Erau pierduţi acum într-un întuneric fără nici un strop de lumină, încât o vreme destul de lungă nu izbutiră să se găsească nici ei între ei. După ce dibuiră înnebuniţi unii după alţii în bezna, căzând peste buşteni, izbindu-se de copaci, strigându-se şi chemându-se până când fără doar şi poate au trezit toată suflarea pădurii, într-un târziu reuşiră să se adune într-un singur loc şi, căutându-se cu mâinile, să se numere. De bună seamă că între timp uitaseră în ce parte se găsea poteca şi nu mai aveau nici o speranţă să o găsească, cel puţin până a doua zi dimineaţa.

Asta era – acolo trebuiau să-şi aştearnă de noapte, unde se găseau acum; nu îndrăzneau nici măcar să caute pe jos după firimituri de mâncare, atât erau de speriaţi că s-ar fi putut pierde iarăşi unii de alţii. Nu trecuse cine ştie cât de când se întinseseră să doarmă, şi Bilbo tocmai se lăsa furat de somn, când Dori, care fusese pus primul de strajă, spuse cu o voce pe jumătate şoptită:

– Iar apar luminile, uite colo, şi-s mai multe decât înainte.

În clipa următoare, toţi erau în picioare. Nu departe de ei se zăreau într-adevăr o puzderie de luminiţe clipitoare şi se auzeau limpede glasurile şi hohotele de râs. Se târâră încet spre ele, într-un singur şir, fiecare atingând spatele celui din faţă. Când se apropiară, Thorin spuse:

– De data asta nu ne mai repezim! Nimeni nu se clinteşte de aici până nu spun eu. Îl trimit doar pe domnul Baggins să se ducă şi să le vorbească. N-or să se sperie de el – („Dar oare eu n-am să mă sperii?“ se întrebă Bilbo) – şi trag nădejde că n-or să-i facă nimic rău.

Ajungând la marginea cercului de lumini, îl împinseră deodată pe Bilbo din spate. Înainte să apuce să-şi strecoare inelul pe deget, se împiedică şi căzu chiar în cercul de lumină a focului şi torţelor. Degeaba! Focul şi torţele se stinseră din nou cât ai clipi şi întunericul deplin deveni iar stăpân.

Dacă înainte avuseseră bătăi de cap să se găsească unii pe alţii, acum se dovedi cu mult mai greu. Iar pe hobbit nu-l găseau cu nici un chip. De câte ori se numărau, tot treisprezece ieşeau la socoteală. Strigau şi-l chemau: „Bilbo Baggins! Hobbitule! Măi, hobbit afurisit!! Hei! Hobbitule, naiba să te ia, unde eşti?“ şi altele de felul ăsta, dar nu primeau nici un răspuns.

Şi şi-ar fi pierdut orice speranţă, dacă Dori nu s-ar fi împiedicat de Bilbo cu totul întâmplător. Se împiedică în întuneric de ceea ce credea a fi un buştean, căzu şi descoperi că era hobbitul, făcut covrig şi adormit tun. Le luă gnomilor ceva vreme să-l scuture şi să-l trezească, iar când se trezi, hobbitul se bosumflă.

– Visam atât de frumos, bombăni el, se făcea că mă aflam la cel mai grozav ospăţ.

– Ceruri! L-a apucat şi pe ăsta ca pe Bombur, se burzuluiră ceilalţi. Să nu te apuci să ne povesteşti visul! Zaiafeturile astea visate nu ne sunt de nici un folos şi nu putem lua parte la ele.

– Sunt cele mai bune de care pot să am parte în locul ăsta blestemat, dondăni Bilbo, întinzându-se lângă gnomi şi încercând să adoarmă la loc, doar-doar şi-o regăsi visul.

Dar luminile acelea nu fuseseră ultimele în pădure. Mult mai târziu, când noaptea era pe sfârşite, Kili, care stătea de pază, veni să-i trezească şi le spuse:

– Nu departe de aici, de ceva timp se vede o lumină mare – ca şi când s-au aprins deodată, ca prin farmec, sute de torţe şi multe focuri. Şi-auziţi cum mai cântă!

O vreme rămaseră nemişcaţi, ascultând, dar la un moment dat nu mai rezistară ispitei de a se apropia şi a încerca încă o dată să ceară ajutor. Iar se ridicară în picioare; de data asta însă îi aştepta dezastrul, ospăţul pe care-l văzură acum era cu mult mai mare şi mai bogat decât cele dinainte; iar în fruntea unui lung şir de petrecăreţi şedea un rege pădurean, cu o coroană de frunze peste părul său auriu, semănând cu acela pe care-l descrisese Bombur că l-ar fi văzut în visul său. Fiinţele acestea elfice îşi treceau cupe din mână în mână şi peste focuri, şi câteva dintre ele ciupeau corzile harfelor, iar altele cântau din gură. În părul lor strălucitor erau împletite flori; nestemate verzi şi albe scăpărau în colanele şi brâiele lor; iar chipurile lor şi cântecele răspândeau în jur numai veselie. Frumoase le erau cântările, răsunătoare, limpezi – şi deodată Thorin păşi în mijlocul mesenilor.

O tăcere de moarte căzu în mijlocul unui cuvânt. Lumina se stinse. Focurile se înălţară în fum negru. Gnomii se treziră cu cenuşă şi tăciuni aprinşi în ochi, iar pădurea se umplu încă o dată de ţipetele şi strigătele lor.

Bilbo se pomeni alergând jur-împrejur (aşa îşi închipuia el), strigând fără-ncetare: „Dori, Nori, Ori, Oin, Gloin, Fili, Kili, Bombur, Bifur, Bofur, Dwalin, Balin, Thorin Scut de Stejar“, în vreme ce fiinţe pe care nu le putea vedea sau simţi făceau acelaşi lucru în jurul său (mai strigând şi câte-un „Bilbo!“ din când în când). Dar strigătele celorlalţi se îndepărtau tot mai mult şi se

stingeau, şi cu toate că, după o vreme, lui Bilbo i se păru că undeva, foarte departe, le luaseră locul ţipete şi strigăte de ajutor, orice zgomot pieri dintr-odată şi el rămase singur într-o tăcere şi-un întuneric de mormânt.

Aceea a fost una dintre cele mai îngrozitoare clipe din viaţa lui. Dar curând Bilbo îşi veni în fire şi-şi spuse că nu avea nici un rost să încerce să facă ceva înainte să se crape de ziuă şi să fie puţină lumină, şi la fel de fără rost să bâjbâie şi să se ostenească până peste poate, ştiind că nu-l aşteaptă nici un mic dejun care să-i dea din nou puteri. Aşa că se aşeză cu spatele la un copac şi îşi lăsă gândurile să zboare – cum avea să se mai întâmple, de altfel – spre mult îndepărtata-i vizuină, cu minunatele ei cămări. Mintea lui se adâncise printre şunci şi ouă, şi pâine prăjită şi unt, când, deodată, Bilbo simţi că-l atinge ceva. Ceva ca o sfoară trainică şi lipicioasă se lăsase pe mâna lui stângă, şi încercând să se mişte descoperi că picioarele îi erau înfăşurate în acelaşi soi de sfoară, încât atunci când se ridică, pică în nas.

În acea clipă, din spatele lui se ivi păianjenul cel mare care îl legase în timp ce moţăia, şi se repezi asupra lui. Bilbo nu vedea decât ochii arătaniei, dar îi simţea picioarele păroase care se căzneau să-şi înfăşoare înfiorătoarele fire de jur-împrejurul lui. Noroc că Bilbo şi-a venit în simţiri taman la timp. Altfel, în scurtă vreme n-ar mai fi fost în stare să se mişte defel. Iar ca să se elibereze de tot, trebui să se lupte cu disperare. Dădea în scârboşenia aceea cu mâinile, ca s-o îndepărteze de la sine – păianjenul încerca să-l otrăvească pentru a-l potoli, aşa cum fac păianjenii mici cu muştele –, dar deodată Bilbo îşi aminti de sabie şi o scoase din teacă. Atunci păianjenul sări înapoi, iar Bilbo avu răgazul să taie firele ce-i legau picioarele. După care veni rândul său să atace. În mod limpede, păianjenul nu era obişnuit cu vietăţi care aveau asupra lor asemenea ace, altfel s-ar fi retras mult mai repede. Bilbo se repezi asupra lui înainte ca păianjenul

să apuce să se facă nevăzut, şi-l lovi cu sabia peste ochi. Ca muşcat de streche, păianjenul începu să ţopăie şi să se zbânţuie, şi să-şi zvâcnească picioarele cu mişcări îngrozitoare, până când Bilbo îl mai lovi o dată şi-l răpuse; apoi se prăbuşi la pământ şi nu mai ştiu de sine vreme îndelungată.

Când îşi veni în simţiri, pădurea din jur se umpluse de lumina stinsă şi cenuşie a zilei în codru. Păianjenul zăcea mort lângă el, iar tăişul sabiei era mânjit în negru. Într-un anume fel, faptul că răpusese jivina aia uriaşă, de unul singur, în întuneric, fără ajutorul vrăjitorului sau al gnomilor, sau al oricui altcuiva, îl făcea pe domnul Baggins să se simtă cu totul altfel. Adică parcă era o cu totul altă fiinţă, şi când îşi şterse de iarbă sabia şi o băgă la loc în teacă, se simţi mai aprig şi mai neînfricat, măcar că îi ghiorăiau maţele de foame.

– O să-ţi dau un nume, se adresă el sabiei, şi-o să-ţi spun de-acum *Sting*[1].

După care se gândi să pornească în cercetare. Pădurea era sumbră şi tăcută, dar de bună seamă că în primul şi în primul rând trebuia să-şi caute prietenii care nu aveau cum să fie prea departe, fără doar dacă nu cumva căzuseră prizonieri în mâinile elfilor (sau ale altor vietăţi şi mai rele). Simţea că nu-i bine să strige şi o vreme stătu pe loc, întrebându-se în ce parte ar fi putut să fie poteca şi-n ce parte s-o pornească el pentru a-i căuta pe gnomi.

– Ah! De ce n-am ascultat noi de sfatul lui Beorn şi Gandalf! se văicări el. În ce dandana ne-am băgat! Noi?! Ah, ce n-aş da să fim *noi:* e groaznic să fii singur-singurel.

Mai stătu el aşa ce mai stătu, apoi încercă să ghicească de unde anume veniseră în timpul nopţii strigătele de ajutor – şi printr-un noroc (din care primise la naştere o porţie zdravănă), nu se înşelă prea tare, după cum veţi vedea. Hotărârea fiind luată, porni la drum, furişându-se aproape neauzit. Hobbiţii se pricep de minune să se furişeze neauziţi, mai cu seamă în păduri, după cum

---

[1] Ac, bold; dinte veninos (n.tr.)

v-am mai spus; în plus, își pusese și inelul pe deget, înainte de-a porni. De aceea păianjenii nici nu-l văzură, nici nu-l auziră venind.

Zărind la un moment dat în fața lui un loc cu umbră deasă și neagră – neagră chiar și pentru acel codru, asemenea unei pete de miez de noapte nicicând alungată de soare –, Bilbo își alese cu multă grijă drumul. Pe măsură ce se apropia, văzu că umbra aceea era alcătuită din pânze de păianjen țesute una după alta, una peste alta, una în alta. Și mai văzu deodată că pe crengile de deasupra lui stăteau păianjeni uriași, scârbavnici, și măcar că avea inelul pe deget, tot tremura de frică să nu fie descoperit de ei. Oprindu-se în spatele unui copac, Bilbo stătu o vreme să se uite la câțiva dintre păianjeni, apoi în tăcerea și nemișcarea pădurii își dădu seama că jivinele alea vorbeau unele cu altele. Vocile lor erau un soi de scârțâituri șoptite și de sâsâituri, dar el reușea să înțeleagă multe din cele ce-și spuneau. Vorbeau despre gnomi!

– Afurisită luptă, da' a meritat, zicea unul. Ce piele groasă și scârboasă au, zău așa, da' fac rămășag că zeama de sub ea e bună.

– Așa-i, ce mâncărică bună o să facem din ei după ce-au stat atârnați o vreme, zicea altul.

– Da' nu prea multă vreme, zise un al treilea. Nu-s atât de trupeși pe cât par. Aș crede că nu au prea băgat nimic în gură, nici unu', de ceva vreme.

Un al patrulea sâsâi:

– Omorâți-i, vă zic eu, omorâți-i și-atârnați-i după aia.

– Io zic că-s morți de p'acum, se auzi iarăși primul.

– Ba nu-s. Tocma' l-am văzut p'unul zvârcolindu-se. Se trezesc, îmi pare, dup'un somn fruu-mos. Ia-n uitați-vă!

Zicând acestea, unul dintre păianjenii ăia uriași alergă pe un fir gros cât o funie, până când ajunse la douăsprezece boccele ce atârnau în șir de o ramură înaltă.

Abia acum le observă Bilbo cum se legănau în umbră, și se îngrozi văzând câte-un picior de gnom ieșind prin fundul unei

boccele ori ici şi colo vârful unui nas, ori o bucăţică de barbă sau de glugă.

Păianjenul se îndreptă spre cea mai umflată boccea – „Mai mult ca sigur că-i bietul Bombur bătrânu'", îşi zise Bilbo în gând – şi ciupi cu toată puterea nasul care ieşea afară. Dinăuntru se auzi un ţipăt înfundat, şi-un deget de la picior ţâşni afară şi-l lovi pe păianjen drept în faţă şi destul de tare. Bombur încă mai avea vlagă în el. De data asta se auzi un zgomot ca atunci când loveşti o minge dezumflată, şi păianjenul furios căzu de pe cracă, abia apucând să se mai agaţe de propriul fir.

Ceilalţi izbucniră în râs.

– Aveai dreptate – carnea-i vie şi zvârle din picioare!

– Îi termin io repede, şuieră păianjenul furios, urcând înapoi în copac.

Bilbo îşi dădu seama că sosise momentul să facă oareceva. Nu se putea arunca asupra jivinelor şi nu avea nici cu ce să tragă în ele de la depărtare; dar uitându-se în jur, văzu că în locul acela se găseau multe pietre îngrămădite în ce părea a fi o mică albie secată. Bilbo trăgea bine la ţintă cu piatra; nu-i trebui mult să găsească una ca un ou şi netedă, care i se potrivea de minune în mână. În copilărie, îi plăcuse să arunce cu pietre în tot felul de ţinte, până când iepurii şi veveriţele, şi chiar păsările ajunseseră să se ferească din calea lui cât ai clipi, de cum îl vedeau că se apleacă; şi chiar şi după ce se făcuse mare, Bilbo îşi petrecea o bună bucată din timp cu aruncatul discului sau al săgeţilor, ţintind în vergele, bile sau popice, şi cu alte jocuri din astea potolite de aruncare şi tras la ţintă – fapt e că se pricepea să facă multe lucruri pe lângă suflatul inelelor de fum, spusul ghicitorilor şi gătitul, despre care n-am avut răgazul să vă povestesc. Iar acum nu e timp de aşa ceva. În vreme ce el culegea pietre, păianjenul ajunsese la Bombur care n-ar mai fi avut mult de trăit. În acea clipă, Bilbo azvârli. Piatra îl lovi pe păianjen drept în cap, iar

acesta pică fără simţire din copac, pleaşc! pe pământ, cu toate picioarele făcute ghem.

Următoarea piatră zbură şuierând printr-o pânză mare, făcând să-i plesnească firele şi luându-l cu ea pe păianjenul care şedea în mijloc – ochit, lovit, mort. După asta se iscă oarece agitaţie în colonia de păianjeni, şi jivinele uitară deocamdată de gnomi – puteţi să mă credeţi pe cuvânt. Nu-l vedeau pe Bilbo, dar bănuiau cam din ce direcţie veneau pietrele. Iuţi ca fulgerul se repeziră spre hobbit, legănându-se pe picioare, împroşcând firele lor lungi în toate părţile, până când văzduhul păru să se umple de laţuri unduitoare.

Dar Bilbo se şi furişase în altă parte. Planul pe care-l chitise pe loc era acela de a-i duce pe păianjenii mânioşi cât mai departe de gnomi; de a le trezi curiozitatea, a-i stârni şi a-i înfuria totodată. Vreo cincizeci dintre ei ajunseră în locul unde se aflase el înainte – şi-atunci Bilbo îi bombardă cu alte pietre, şi pe aceştia, şi pe câţiva care se opriseră ceva mai în spate; apoi începu să ţopăie printre copaci şi să cânte un cântecel menit să le sporească mânia şi să-i atragă pe urmele sale, şi totodată să-i audă şi gnomii vocea.

Iată ce cântă:

Bătrân şi gras, paingul, într-un copac, grămadă,
Oricât se răsuceşte, nu poate să mă vadă!
    Nătângos! Nătângos!
    Nu vrei să te uiţi în jos
Şi oprit din răsucire să mă cauţi, furios?

Bătrânu' Motoflete, grăsunu' ochi de iască,
Bătrânu' Motoflete nu poa' să mă zărească!
    Nătângos! Nătângos!
    Lasă-ţi burdihanu' jos!
Nu mi-i prinde niciodată în copacul tău umbros!

N-o fi cântecul prea grozav, dar să nu uitaţi că a trebuit să-l născocească de unul singur atunci, pe loc, iar împrejurarea nu era

dintre cele mai fericite. Rostul însă şi l-a împlinit. În timp ce cânta, Bilbo arunca pietre şi bătea din picioare. Iar păianjenii buluc după el, cu toţii: unii se lăsau să cadă pe pământ, alţii alergau pe crengi, treceau dintr-un copac în altul legănându-se pe firele lor, sau aruncau altele noi prin văzduhul întunecat. Iuţeala cu care se luau după zgomotele făcute de el îi întreceau hobbitului aşteptările. Şi erau cumplit de mânioşi. Nepunând la socoteală pietrele aruncate, nici unui păianjen nu-i plăcea să i se spună Nătângos, iar Motoflete e de-a dreptul jignitor pentru oricine.

Bilbo apucă să o zbughească în alt loc, însă câţiva păianjeni fugiseră în mai multe părţi ale poienii, unde-şi aveau sălaşul, şi cu râvnă ţeseau pânze de la un trunchi la altul. Curând, hobbitul avea să fie prins într-un gard de pânze de netrecut, ce l-ar fi înconjurat din toate părţile – cel puţin astfel îşi ziceau păianjenii. Aflându-se acum în mijlocul vietăţilor acelora puse pe vânătoare şi pe ţesut, Bilbo îşi strânse tot curajul şi începu un cântec nou:

Putoarea Mocoşeală, nebunul Cocoşeală,
Ţes pânze să mă prindă, măcar ca din greşeală!
Am carnea mult mai dulce decât a orişicui
Şi parcă-ar fi aproape şi iarăşi parcă nu-i!

Aici sunt, ca o muscă obraznică, loviţi!
Dar sunteţi în grăsime bătrâni şi leneviţi,
Şi nu mă puteţi prinde de-aţi încerca oricât,
În plasele nebune să mă vedeţi târât!

Cântând acestea, se răsuci şi descoperi că până şi ultimul loc între doi copaci înalţi fusese închis cu o pânză – din fericire, nu era chiar o pânză adevărată, doar nişte funii cât braţul de groase, întinse la repezeală de la un trunchi la celălalt. În clipa următoare, săbiuţa lui ieşi din teacă şi cu ea făcu harcea-parcea firele, şi el se depărtă cântând de locul acela.

Păianjenii văzură sabia, însă îmi vine să cred că nu ştiau ce este, şi deodată întreaga ceată dădu fuga pe urmele hobbitului, alergând pe pământ, de-a lungul crengilor, fluturându-şi picioarele păroase, clonţănindu-şi colţii şi torcătoarele, holbându-şi ochii, clocotind de furie şi spumegând. Cu păianjenii pe urmele lui, Bilbo se adânci în pădure, până unde îndrăzni să se încumete fără frică. Apoi se furişă înapoi, mai neauzit decât un şoarece.

Timpul pe care-l avea era scurt şi preţios, ştia asta, căci oricând păianjenilor li se putea face lehamite de vânătoare, şi-atunci s-ar fi întors la copacii lor în care îi atârnaseră pe gnomi. Dar până atunci el trebuia să-i salveze. Cea mai afurisită treabă în povestea asta era să ajungă sus, la ramura de care se bălăngăneau boccelele. Eu unul nu cred că ar fi reuşit, dacă un păianjen n-ar fi lăsat o funie din acelea de-a lor să atârne în jos; cu ajutorul ei, cu toate că i se lipea de mâini şi-l rănea, se căţără până sus – unde dădu nas în nas cu un păianjen burduhănos, hain, greoi şi bătrân pe deasupra, care rămăsese pe loc pentru a-i păzi pe prizonieri şi se îndeletnicise cu ciupitul lor, ca să vadă care-i mai zemos şi, prin urmare, mai gustos. Chiar chitise să înceapă ospăţul cât erau ceilalţi plecaţi, dar domnul Baggins se grăbea, şi înainte ca păianjenul să se dumirească ce i se întâmpla, simţi înţepătura sabiei hobbitului şi se rostogoli fără suflare de pe cracă.

Următoarea treabă a lui Bilbo era aceea de a elibera un gnom. Ce să facă? Dacă tăia firul ce-l ţinea aninat, prăpăditul de gnom ar fi căzut ca un bolovan pe pământul ce nu se afla prea aproape. Târându-se cu braţele şi picioarele încolăcite în jurul ramurii (ceea ce-i făcu pe bieţii gnomi să ţopăie şi să se hâţâne ca nişte poame coapte), ajunse la prima boccea.

„Fili sau Kili, îşi spuse el, luându-se după ţuguiul unei glugi albastre care ieşea prin vârful boccelei. Mai degrabă Fili" – de data asta luându-se după vârful unui nas lung ce mijea printre firele înfăşurate. Aplecându-se în jos, reuşi să taie cele mai multe dintre firele alea zdravene şi lipicioase din jurul gnomului, după

care, cu o lovitură de picior şi puţină zvârcolire, numai ce apăru Fili aproape din cap până-n picioare. Îmi pare rău s-o spun, dar pe Bilbo îl pufni râsul văzându-l cum îşi smucea mădularele înţepenite, în timp ce se zbătea aninat de-un fir de păianjen ce-i era petrecut pe la subsuori – parcă era una din jucăriile alea caraghioase care se învârt pe sârmă.

Cum-necum, Fili ajunse pe ramură şi apoi făcu tot ce-i stătea în puteri ca să-l ajute pe hobbit, măcar că îi era foarte rău şi se simţea ameţit de la otrava păianjenilor şi din pricină că stătuse atârnat aproape toată noaptea dinainte şi toată ziua aceea, înfăşurat din creştet până-n tălpi, doar nasul îi fusese lăsat afară, ca să poată respira. Îi luă nu ştiu cât timp ca să scape de scârnăviile ce i se lipiseră pe ochi şi sprâncene, cât despre barbă, fu nevoit s-o scurteze aproape de tot. Ei bine, şi după asta se apucară împreună să tragă în sus întâi un gnom, apoi pe-al doilea, să taie firele şi să-i elibereze. Nici unul nu se simţea mai grozav decât Fili, ba unii se simţeau chiar mai rău – abia mai respirau (carevasăzică, nasurile lungi sunt uneori folositoare), iar alţii primiseră o porţie mai zdravănă de otravă.

Astfel i-au salvat pe Kili, Bofur, Bifur, Dori şi Nori. Bietul Bombur era atât de sfârşit – era cel mai gras, şi pe lângă asta avusese parte tot timpul de ciupituri şi ghionturi – încât se rostogoli pur şi simplu de pe cracă şi căzu ca un sac pe pământ, din fericire pe-o saltea de frunze, unde şi rămase lat. Dar mai erau cinci gnomi atârnaţi spre vârful crengii, atunci când păianjenii începură să se întoarcă, mai furioşi decât oricând.

De îndată, Bilbo se târî la capătul dinspre trunchi al ramurii, pentru a ţine piept celor care se căţărau în sus. Îşi scosese inelul înainte de a-l salva pe Fili şi uitase să şi-l pună înapoi pe deget, aşa că acum păianjenii stropşeau şi sâsâiau:

– Acum te vedem, spurcăciune mică! O să te mâncăm şi-o să-ţi lăsăm oasele şi pielea s-atârne de-un copac. Uhh! Da' ce ac

are! Nu-i nimic, punem noi gheara pe el şi dup-aia îl lăsăm s-atârne cu capu'n jos o zi-două!

În vremea asta, gnomii eliberaţi se chinuiau cu ceilalţi captivi, tăind firele cu pumnalele pe care le aveau la ei. Curând vor fi liberi cu toţii – deşi nu prea era limpede ce se va întâmpla mai apoi. Păianjenii îi prinseseră cu destulă uşurinţă cu o noapte înainte, dar asta se întâmplase pe neaşteptate şi pe întuneric. Acum se întrezărea o luptă îngrozitoare.

Deodată, Bilbo observă că unii dintre păianjeni se strânseseră în jurul bătrânului Bombur, jos pe pământ, îl legaseră din nou şi-l târau de-acolo. Hobbitul scoase un strigăt şi se năpusti cu sabia asupra păianjenilor din faţa lui. Aceştia se retraseră pe dată, iar Bilbo îşi dădu drumul pe trunchi în jos, chiar în mijlocul celor de pe pământ. Săbiuţa lui era un ac de-un soi cu totul nou pentru ei. Cum se mai înfigea înainte şi se retrăgea! Tăişul scăpăra de plăcere când Bilbo îi înghimpa cu vârful ascuţit. Vreo şase pieiră înainte ca restul să se retragă şi să-l lase pe Bombur în seama lui Bilbo.

– Haideţi jos! Haideţi jos! strigă el către gnomii de pe cracă. Nu mai staţi acolo ca să vă prindă iar în plase! Căci vedea cum păianjenii tăbărau puzderie pe toţi copacii din jur şi se târau de-a lungul crengilor aflate deasupra capetelor gnomilor.

Îşi dădură gnomii drumul pe trunchi în jos ori săriră, ori căzură de-a dreptul, unsprezece cu toţii, claie peste grămadă, cei mai mulţi tremurând ca piftia şi abia ţinându-se pe picioare. În sfârşit erau iarăşi toţi doisprezece, punându-l la socoteală şi pe bătrânul Bombur sărmanul, sprijinit de-o parte de vărul său Bifur, iar de cealaltă parte de fratele său Bofur; iar Bilbo ţopăia în jurul lor, agitându-şi săbiuţa; în ăst timp, sute de păianjeni furioşi îşi boldeau ochii la ei, de jur împrejur şi lângă ei, şi deasupra lor. Nu se întrezărea nici o speranţă.

Şi-atunci începu bătălia. Câţiva gnomi aveau pumnale, alţii bâte şi toţi puteau, la o adică, să pună mâna pe pietre; iar Bilbo îşi

avea tăişul lui elfic. Păianjenii se văzură nevoiţi să se retragă nu numai o dată şi mulţi pieriră răpuşi. Dar lupta nu putea ţine mult. De oboseală, Bilbo era mai mult mort decât viu; numai patru dintre gnomi reuşeau să se ţină pe picioare, şi curând aveau să fie copleşiţi de vrăjmaşi, asemenea muştelor amorţite. Păianjenii îşi ţeseau din nou pânzele în jurul lor, de la un copac la altul.

Într-un târziu, Bilbo socoti că tot ce-i mai rămânea de făcut era să le dezvăluie gnomilor taina inelului său. Nu-i prea cădea la socoteală, dar altă cale nu vedea.

– O să mă fac nevăzut, le spuse el. Şi-o să-ncerc să ademenesc jivinele astea departe de-aici; voi să vă ţineţi aproape unii de alţii şi să vă-ndreptaţi în cealaltă parte. Încolo, spre stânga, după socoteala mea, se află locul unde am văzut pentru ultima oară focurile elfilor.

Tehui cum erau şi cu toate strigătele acelea din jur, şi cu bâtele care izbeau în dreapta şi-n stânga, şi pietrele care zburau în toate părţile, gnomii nu prea pricepeau ce vroia Bilbo să spună; veni însă şi clipa în care Bilbo simţi că nu mai putea aştepta – păianjenii îşi strângeau cercul tot mai mult. Deodată, îşi petrecu inelul pe deget şi, spre marea uluială a gnomilor, dispăru.

Curând, dintre copacii aflaţi în dreapta, o voce strigă: „Putoarea Mocoşeală“, şi „Nătângosul“: ce furie i-a cuprins pe păianjeni! Se opriră locului dintr-odată, iar câţiva se-ndreptară glonţ în direcţia de unde se auzea vocea. „Nătângosul“ ăla într-atât îi scotea din minţi, încât se pierdură cu firea. Şi-atunci Balin, care ghicise mai bine decât toţi ceilalţi ce avea de gând Bilbo, puse la cale atacul. Strânşi unii în alţii, gnomii sloboziră asupra păianjenilor o ploaie de pietre şi-n acelaşi timp se retraseră spre aceia aflaţi în stânga lor, reuşind să le spargă inelul şi să iasă din încercuire. În urma lor, strigătele şi cântecele încetară dintr-odată.

Nădăjduind cu disperare că Bilbo n-a căzut pradă jivinelor, gnomii merseră mai departe… Însă nu destul de repede. Erau suferinzi, obosiţi, iar mersul le era împiedicat şi împleticit, cu

toate că mulţi păianjeni se luaseră după ei şi se apropiau văzând cu ochii. Făceau câţiva paşi gnomii, şi numai ce trebuiau să se răsucească şi să se lupte cu urmăritorii care ajunseseră la o aruncătură de băţ de ei; câţiva păianjeni se şi căţăraseră pe copacii care-şi întindeau ramurile deasupra capetelor gnomilor, şi de acolo îşi aruncau în jos firele lor lungi şi lipicioase.

Lucrurile arătau din nou cum nu se poate mai prost, când, pe neaşteptate, apăru Bilbo şi numai ce se repezi asupra păianjenilor cruciţi, atacându-i din flanc.

– Fugiţi! Fugiţi! strigă el. Am eu grijă să-i împung!

Şi aşa şi făcu. Îşi avânta săbiuţa înainte, o trăgea înapoi, reteza fire de păianjeni, secera picioare de păianjeni, o împlânta în burdihane dacă se apropiau prea mult. Păianjenii crăpau de furie, bolboroseau şi spumegau, şi împroşcau sudalme sâsâite şi înfiorătoare; dar Sting îi umplea de o teamă de moarte, încât nu îndrăzneau să vină prea aproape, acum că tăişul acela se întorsese. Aşa că puteau să suduie ei cât pofteau, dar prăzile lor se îndepărtau tot mai mult, chiar dacă teribil de anevoios. Toată înfruntarea asta părea să nu se mai isprăvească. Dar într-un târziu, chiar când Bilbo simţi că nu-şi mai poate ridica braţul nici măcar pentru o lovitură, păianjenii se dădură bătuţi dintr-odată – sătui să-i mai urmărească, se întoarseră descumpăniţi în colonia lor întunecată.

Între timp, gnomii ajunseseră la marginea unui inel în care arseseră focuri elfice. N-ar fi putut spune dacă era unul dintre cele pe care le văzuseră cu o noapte înainte. Dar li se părea că în preajma inelelor acelora stăruia ceva ca o vrajă prielnică, ce nu era pe placul păianjenilor. Cum-necum, aici lumina era mai verde, ramurile mai subţiri şi mai puţin ameninţătoare, şi drumeţii puteau, în sfârşit, să se odihnească şi să-şi tragă sufletul.

Şi acolo şi rămaseră o vreme, gâfâind şi pufăind. Dar curând începură să pună întrebări. Vroiau să li se lămurească amănunţit toată treaba aia cu dispărutul, iar felul în care fusese găsit inelul

le stârni într-o asemenea măsură curiozitatea, încât o vreme uitară de propriile necazuri. Mai cu seamă Balin ceru să audă încă o dată povestea cu Gollum, cu ghicitori şi cu inel cu tot. Dar după un timp lumina începu să pălească şi atunci se iviră alte întrebări. Unde se aflau, unde le era poteca, unde găseau ceva de mâncare şi ce aveau să facă de acum încolo? Repetară de nu ştiu câte ori aceste întrebări, părând a aştepta răspunsuri de la micul Bilbo. De unde vă puteţi şi Domniile Voastre da seama că-şi schimbaseră părerea despre domnul Baggins şi începeau să-i arate mult respect (lucru pe care Gandalf de altfel li-l spusese). Ba chiar aşteptau din partea lui să născocească un plan minunat pentru a-i ajuta, adică întrebările alea ale lor nu erau doar bodogăneală ursuză. Ştiau prea bine că, dacă n-ar fi fost hobbitul, ei n-ar mai fi fost acum în viaţă; drept care nu mai prididеau să-i mulţumească. Câţiva se ridicară în picioare şi se înclinară până-n pământ în faţa lui – numai că, nemaiputându-se îndrepta de spate, căzură în nas şi acolo şi rămaseră o vreme, nevolnici. Aflarea adevărului despre dispariţia lui Bilbo nu ştirbi cu nimic părerea ce şi-o făcuseră despre el; căci îşi dădeau seama că hobbiţelul avea ceva minte în cap, şi pe lângă asta şi un dram de noroc, şi un inel vrăjit – trei bunuri de preţ şi de folos, după cum se dovedeşte. Ba îl lăudară într-atât de mult, că Bilbo începu să simtă că, la urma urmei, chiar avea ceva stofă de aventurier temerar, măcar că s-ar fi simţit şi mai temerar de-ar fi avut ceva de mâncare.

Dar nu era nimic de pus în gură, nimic-nimicuţa; şi nici unul dintre ei nu era în puteri să se ducă să caute – fie de-ale gurii, fie poteca pierdută. Poteca pierdută! Oricât şi-ar fi stors Bilbo mintea obosită, nu-i venea nici o idee. Şedea şi se holba la copacii nesfârşiţi din faţa lui; după o vreme, ceilalţi tăcură şi ei. Toţi, în afară de Balin. Fârtaţii lui tăcuseră de mult şi închiseseră ochii, dar el tot mai mormăia şi chicotea ca pentru sine:

– Gollum! Trăsni-m-ar! Vasăzică aşa s-a strecurat el pe lângă mine, da? Acum ştiu! Adicătelea, te-ai strecurat neauzit, nu-i aşa,

domnule Baggins? Ţi-au rămas nasturii în prag! Dragu' de Bilbo bătrânu', Bilbo... Bilbo... Bilbo... bo... bo... bo...

Şi adormi, iar liniştea se înstăpâni vreme lungă.

Deodată, Dwalin deschise un ochi şi se uită în jur, la ceilalţi.

– Thorin unde-i? întrebă el.

Parcă le-ar fi dat cu leuca-n cap! Într-adevăr, erau numai treisprezece, doisprezece gnomi şi hobbitul. Unde naiba era Thorin? Oare ce soartă netrebnică se abătuse asupra lui? se întrebară – vreo vrajă ori cine ştie ce monştri fioroşi? şi îi cuprinse un fior de spaimă aşa cum zăceau pierduţi în codru. Pe rând, îi fură un somn neliniştit, bântuit de vise îngrozitoare, în vreme ce noaptea se adâncea şi se făcea tot mai neagră; şi-acolo trebuie să-i părăsim deocamdată, prea suferinzi şi obosiţi ca să se mai gândească să facă de strajă cu rândul.

Thorin fusese prins cu mult înaintea celorlalţi. Vă aduceţi aminte că Bilbo căzuse într-un somn adânc în clipa în care păşise într-un cerc de lumină? Apoi zăriseră un alt cerc, şi de data aceea Thorin fusese cel care se avântase primul în el, iar când se stinseseră luminile, căzuse ca o piatră sub puterea vrajei. Toate zgomotele făcute de gnomii pierduţi în noapte, strigătele lor când îi prinseseră păianjenii şi hărmălaia bătăliei de a doua zi au trecut neauzite peste el. Apoi au venit Elfii Pădureni, l-au legat fedeleş şi l-au luat cu ei.

Petrecăreţii erau, de bună seamă, Elfi Pădureni. Nu-s răi la suflet elfii ăştia. Dacă au vreun cusur, acela e că n-au încredere în străini. Cu toate că se pricepeau să facă vrăji puternice, pe vremea aceea erau prevăzători. Se deosebeau de Elfii Nobili din Apus şi erau mai duşmănoşi şi mai puţin înţelepţi. Şi-asta pentru că cei mai mulţi dintre ei (ca şi rubedeniile lor risipite prin ţinuturile deluroase şi muntoase) se trăgeau din străvechile neamuri care nu plecaseră niciodată în Tărâmul Fermecat din Apus. Cei care s-au dus acolo au fost Elfii Luminii, şi Elfii Ştiutori, şi Elfii

Mării, şi au trăit evuri lungi, sporindu-şi frumuseţea şi înţelepciunea, şi învăţăturile; acolo şi-au născocit ei vrăjile şi au devenit pricepuţi în a făuri lucruri frumoase şi minunate, înainte ca unii dintre ei să se întoarcă în Lumea Mare. În Lumea Mare, apusul Soarelui nostru şi al Lunii îi desfăta pe Elfii Pădureni, dar cel mai mult îndrăgeau ei stelele; şi hălăduiau prin întinsele păduri care creşteau înalte pe pământuri ce astăzi nu mai sunt. Sălăşluiau îndeobşte la poala codrilor, de unde plecau uneori ca să vâneze ori ca să călărească şi să gonească peste câmpii, în lumina lunii sau a stelelor; iar după venirea oamenilor, amurgul şi înserarea le-au fost tot mai apropiate inimii. Cu toate acestea, au fost şi au rămas elfi, ceea ce înseamnă Seminţia Bună.

Într-o peşteră mare, în adâncul Codrului Întunecat, la câteva mile de marginea sa răsăriteană, trăia la acea vreme cel mai măreţ rege al lor. În faţa marilor lui porţi de piatră curgea un râu ce cobora din înălţimile pădurii, o străbătea şi ieşea din ea, vărsându-se în smârcurile de la poalele podişurilor împădurite. Peştera asta mare, din care se deschideau nenumărate altele mai mici în toate părţile, cobora mult sub pământ şi avea numeroase coridoare şi săli largi; dar era mult mai luminoasă şi mai primitoare decât orice sălaş de-al goblinilor, şi câtuşi de puţin la fel de adâncă şi de primejdioasă. Supuşii regelui trăiau îndeobşte în pădure, unde şi vânau, şi aveau case ori colibe pe pământ ori în copaci, printre crengi. Cel mai mult le plăceau fagii. Peştera regelui era totodată palatul lui, vistieria în care-şi ţinea comoara şi fortăreaţa poporului său, împotriva duşmanilor pe care-i aveau.

Şi mai era şi temniţa prizonierilor săi. Aşa că pe Thorin spre această peşteră l-au târât – şi nu cu multă blândeţe, neavându-i ei la suflet pe gnomi, unde mai pui că-l credeau duşman. În vremuri străvechi, purtaseră războaie cu unele neamuri de gnomi, pe care le învinovăţiseră că le furaseră comoara. Cinstit e să spun că gnomii vedeau altfel lucrurile – spuneau că ei luaseră numai ceea ce li se cuvenise, după ce Regele Elfilor căzuse la învoială cu ei

să le dea aurul şi argintul său pentru a fi bătut de ei, după care nici gând să-i răsplătească pentru truda lor. Dacă Regele Elfilor avea vreo slăbiciune, ei bine, iubea comorile, mai cu seamă argintul şi nestematele albe; şi cu toate că avea bogăţii nemăsurate, poftea la şi mai multe, socotind el că vistieria nu-i era tot atât de plină ca a altor seniori elfi din străvechime. Poporul său nu minerea şi nu lucra metalele, nu tăia nestemate, nu făcea negoţ şi nici pământul nu-l lucra. Toate astea erau bine cunoscute oricărui gnom, cu toate că neamul lui Thorin nu fusese câtuşi de puţin amestecat în vrajba de care v-am pomenit. Prin urmare, atunci când au risipit vraja cu care-l adormiseră, iar el şi-a venit în simţiri, Thorin a fost cum nu se poate mai supărat de felul în care se purtau cu el; şi a hotărât în sinea lui să nu scoată nici o vorbuliţă despre aur sau nestemate, oricât ar fi încercat ei să-l tragă de limbă.

Fu adus în faţa regelui care-l privi cu asprime şi-l luă la întrebări. Dar Thorin se încăpăţâna să-i spună doar că este lihnit de foame.

– De ce tu şi ai tăi aţi încercat de trei ori să-mi atacaţi supuşii în timp ce se veseleau? vru să ştie regele.

– Nu i-am atacat, răspunse Thorin; am venit să cerem de mâncare, pentru că eram lihniţi.

– Unde-s prietenii tăi şi ce fac?

– Nu ştiu, poate că flămânzesc în pădure.

– Ce făceaţi în pădure?

– Căutam ceva de mâncare şi de băut, pentru că eram lihniţi.

– Dar ce v-a adus în pădure, la urma urmei? se stropşi regele.

La această întrebare, Thorin tăcu mâlc şi nici că mai scoase vreun cuvânt.

– Prea bine! zise regele. Luaţi-l şi ţineţi-l sub pază, până se hotărăşte să spună adevărul, chiar de-ar fi să aşteptăm o sută de ani.

Apoi elfii îl încătuşară şi-l închiseră în cele mai adânci grote, care aveau uşi de lemn zdravene, şi acolo îl lăsară şi plecară. Îi

dădeau să mănânce şi să bea, pe săturate, chiar dacă nu din cele mai bune bucate; vezi bine, Elfii Pădureni nu erau ca goblinii, ci aveau grijă chiar şi de cei mai aprigi duşmani ai lor, atunci când îi prindeau. Singurii faţă de care nu arătau nici un strop de milă erau păianjenii uriaşi.

Acolo zăcea bietul Thorin, în temniţa regelui; şi după ce îi trecu recunoştinţa pentru pâinea şi carnea şi apa primite, începu să se întrebe ce se petrecuse cu nefericiţii lui prieteni. Nu se scurse multă vreme până descoperi; dar asta se întâmplă în capitolul următor şi la începutul unei noi aventuri în care hobbitul se va dovedi încă o dată folositor.

## CAPITOLUL 9

# BUTOAIE SUB CERUL LIBER

A doua zi după bătălia cu păianjenii, Bilbo şi gnomii făcură încă un efort disperat, ultimul, de a găsi o cale de ieşire, înainte de a muri de foame şi sete. Se ridicară în picioare şi, cu mers împleticit, porniră în direcţia în care opt dintre ei – ei fiind treisprezece – bănuiau a fi poteca; dar n-apucară să vadă dacă aveau dreptate. Bruma de zi ce pătrundea prin desişul pădurii prinsese a păli şi a lăsa loc întunericului de smoală al nopţii, când deodată se aprinse lumina a sumedenie de torţe, peste tot în jurul lor, parcă ar fi fost sute de stele. Gnomii se pomeniră înconjuraţi de Elfi Pădureni înarmaţi cu arcuri şi suliţe, care le strigară să se oprească.

Nici nu le trecu prin minte gnomilor să sară la bătaie. Chiar dacă n-ar fi fost în starea aceea care-i făcea să se lase bucuroşi prinşi, micile lor pumnale, singurele arme pe care le aveau, n-ar fi fost de nici un folos împotriva săgeţilor elfilor care puteau să nimerească ochiul păsării în beznă. Aşa că se opriră stană, se aşezară şi aşteptară – toţi în afară de Bilbo: el îşi strecură iute inelul pe deget şi se furişă la fel de iute într-o parte. Astfel se explică de ce atunci când elfii îi legară pe gnomi într-un şir lung, unul în spatele celuilalt, şi-i numărară, nu dădură peste hobbit, şi prin urmare nu-l puseră la socoteală.

Nici nu-l auziră, nici nu-l simţiră urmându-i de la distanţă cu paşii lui mărunţi, călăuzit de lumina lor roşie, pe drumul pe care-i duceau pe prizonieri prin pădure. Gnomii erau legaţi la ochi, dar

şi dacă n-ar fi fost legaţi, totuna era, pentru că nici măcar Bilbo, care nu era legat la ochi, nu putea vedea încotro se îndreptau, cât despre locul de unde plecaseră, oricum nu aveau habar nici el, nici gnomii, cam pe unde se aflase. Tot ce putea face Bilbo era să se ţină după torţe, şi asta pentru că elfii aproape că-i goneau pe gnomi, fără să ia seamă la suferinţele şi sfârşeala lor. Regele le poruncise să se grăbească. Dintr-odată, torţele se opriră, iar hobbitul apucă să-i prindă din urmă tocmai când aceştia intrau pe pod – podul ce trecea râul în dreptul porţilor regelui. Sub pod, apa curgea întunecată, iute, cu forţă; iar la capătul îndepărtat al podului se găseau porţile, la intrarea unei peşteri uriaşe ce pătrundea în coasta unui povârniş abrupt, acoperit de copaci. În acel loc, fagii cei mari coborau chiar până pe mal, înmuindu-şi rădăcinile în râu.

Peste acest pod îi îmbrânciră elfii pe prizonieri, dar Bilbo, care venea în urma lor, şovăi. Nu-i plăcea câtuşi de puţin cum arăta gura peşterii, încât se hotărî să nu-şi părăsească prietenii taman în ultima clipă, când se şi repezi pe urmele ultimilor elfi, pentru ca în clipa următoare marile porţi ale regelui să se închidă în spatele lor cu un dangăt.

Înăuntru, galeriile erau luminate de luminile roşii ale torţelor, iar elfii străjeri cântau în timp ce înaintau pe cărările acelea întortocheate, încrucişate şi răsunând de ecouri. Nu semănau câtuşi de puţin cu acelea ale oraşelor goblinilor: erau mai mici, nu coborau atât de adânc sub pământ, iar aerul era mult mai curat. Într-o sală mare, ale cărei coloane erau dăltuite direct în stâncă, şedea Regele Elfilor, pe un jilţ din lemn sculptat. Pe cap purta o coroană din fructe de pădure şi frunze roşii, semn că se apropia toamna. Primăvara, coroana îi era făcută din flori de pădure. În mână, Regele ţinea un toiag tăiat din lemn de stejar.

Prizonierii fură aduşi în faţa lui; şi cu toate că îi ţintui cu o privire sumbră, porunci să fie dezlegaţi, văzându-i atât de jerpeliţi şi de frânţi de oboseală.

– Aici înăuntru nici nu e nevoie de funii, zise el. De ușile mele vrăjite n-are cum scăpa nimeni care a fost adus înăuntru.

Îi iscodi îndelung și pe îndelete pe gnomi, vrând să afle ce-i adusese în pădure, încotro se îndreptau, de unde veneau; dar află cam tot atât cât aflase și de la Thorin. Posaci și mânioși cum erau, prizonierii nu vroiau nici măcar să se prefacă a fi politicoși.

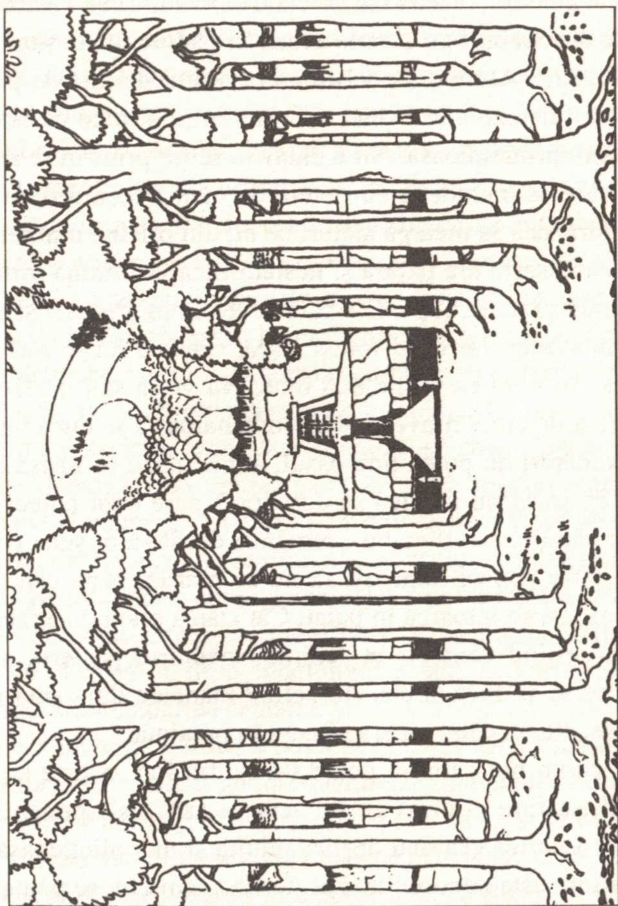
– Ce-am făcut, ooo, Rege? întrebă Balin, cel mai mare în vârstă acum dintre gnomi. Oare este o fărădelege să te pierzi în pădure, să fii înfometat și însetat, să cazi în pânzele păianjenilor? Te pomenești că ați îmblânzit jivinele astea ori poate-s animalele voastre de suflet, de v-a supărat într-atât că le-am răpus?

De bună seamă că o asemenea întrebare spori și mai mult mânia regelui care le răspunse:

– Fărădelege este să umblați prin pădurea mea fără să cereți învoire. Uitați că vă aflați în regatul meu și că mergeți pe drumul făcut de poporul meu? Oare nu i-ați urmărit pe supușii mei și i-ați tulburat în pădure de trei ori, stârnindu-i pe păianjeni cu hărmălaia și zbieretele voastre? După toată zarva pe care ați pricinuit-o, am dreptul să știu ce vă aduce aici, și dacă nu-mi veți spune acum, vă voi ține pe toți în închisoare până vă va veni mintea la cap și veți fi deprins buna-cuviință!

Apoi porunci ca gnomii să fie puși fiecare într-o temniță separată, să li se dea hrană și apă, dar să nu li se îngăduie să treacă de pragul micilor lor închisori, până ce nu se va găsi măcar unul dintre ei care să-i spună tot ce vroia el să afle. Despre Thorin însă nu le zise că era și el prizonierul lui. Lui Bilbo îi fu dat să descopere acest lucru.

Săracul domnul Baggins – obositoare și îndelungi zile a trăit el în locul acela, singur-singurel, ascunzându-se mereu, neîndrăznind nici o clipă să-și scoată inelul de pe deget, abia cutezând să doarmă, pitindu-se mai tot timpul în cele mai îndepărtate și întunecate cotloane pe care le putea găsi. Ca să aibă și el ceva de



*Poarta Regelui Elfilor*

făcut, a început să hălăduiască prin palatul Regelui Elfilor. O vrajă închidea porţile, dar Bilbo reuşea uneori să iasă, dacă era destul de sprinten. Companii de Elfi Pădureni, uneori avându-l în frunte pe regele lor, ieşeau călare când şi când, ca să vâneze sau mânaţi de alte treburi pe care le aveau în pădure ori în ţinuturile dinspre Răsărit. Atunci, dacă Bilbo era destul de iute de picior, putea să se furişeze afară chiar în urma lor, cu toate că isprava asta a lui era primejdioasă. Nu o dată era să fie prins între aripile porţilor, care se închideau cu putere de cum trecea ultimul elf; însă nu îndrăznea să meargă alături de ei, din pricina umbrei sale (chiar dacă aceasta era palidă şi nestatornică în lumina torţelor) sau de teamă să nu se împiedice careva de el din greşeală şi astfel să-l dea în vileag. Iar când totuşi ieşea, ceea ce nu se întâmpla foarte des, nu-i era cu nimic mai bine. Nu vroia să-i părăsească pe gnomi, şi de altfel n-avea habar unde naiba să se ducă fără ei. Cu elfii vânători nu putea ţine pasul, atunci când se furişa afară odată cu ei, încât nu izbutea să descopere care erau potecile de ieşire din pădure, astfel că nu-i rămânea decât să mişune trist şi amărât printre copaci, îngrozit să nu se piardă, până când i se oferea şansa să se întoarcă în palat. Cât stătea afară, i se făcea şi foame, el nefiind vânător; în schimb, înăuntrul peşterii, găsea totuşi cu ce să-şi ducă zilele, şterpelind mâncare din cămări sau de pe mese, atunci când nu era nimeni în preajmă.

„Sunt ca un hoţ care nu poate s-o ia din loc, ci este nevoit, prăpăditul, să fure zi după zi din aceeaşi casă, îşi spunea el în gând. Asta-i partea cea mai deznădăjduită şi mai plicticoasă din toată aventura asta nenorocită, nesuferită şi cum nu se poate mai supărătoare! Ce mi-aş dori să fiu din nou în vizuina mea de hobbit, lângă focul meu cald, cu lampa arzând luminoasă!“ Adeseori îşi dorea şi altceva – anume, să-i poată trimite un mesaj vrăjitorului, prin care să-i ceară ajutorul, lucru care, de bună seamă, era imposibil; şi curând îşi dădu seama că, dacă era ceva

de făcut, acel lucru trebuia făcut de domnul Baggins, singur şi fără nici un ajutor.

Până la urmă, după ce a petrecut o săptămână sau două în felul acesta furişat, timp în care a pândit străjile, s-a luat după ele şi şi-a pus la încercare norocul, a reuşit să afle unde erau închişi gnomii, fiecare în parte. Cele douăsprezece temniţe erau răspândite care-ncotro, în palat, dar după o vreme Bilbo deprinsese drumul de la una la alta. Nu mică i-a fost surpriza într-o bună zi când, auzind nişte străjeri vorbind, a înţeles că mai era un gnom întemniţat, într-un loc deosebit de adânc şi de întunecos. Neîndoios că a ghicit pe dată că era vorba de Thorin; şi-n scurt timp bănuiala i s-a adeverit. Într-un târziu, după multă cazná şi mult chin, a izbutit să găsească locul cu pricina, şi – nefiind nimeni în preajmă în acele clipe – să stea de vorbă cu mai-marele gnomilor.

Thorin era mult prea nenorocit ca să mai fie mânios de toate păţaniile nefericite prin care trecuse, şi chiar începuse să se întrebe dacă să nu-i spună până la urmă regelui totul despre comoara şi căutarea lui (lucru ce dovedeşte cât de abătut era), când deodată a auzit vocea mică a lui Bilbo strecurându-se prin gaura cheii. Să nu-şi creadă urechilor! Dar i-a trebuit ceva vreme să se convingă singur că auzul nu-l putea înşela, astfel că s-a apropiat de uşă şi timp îndelungat a stat la vorbe şoptite cu hobbitul aflat de partea cealaltă.

Aşa s-a făcut că Bilbo a putut să ducă în taină solia lui Thorin fiecăruia dintre ceilalţi gnomi întemniţaţi, spunându-le că Thorin, mai-marele lor, era şi el închis, nu departe de ei, şi că nici unul nu avea voie să dezvăluie regelui misia pe care o aveau de îndeplinit, încă nu, şi în orice caz nu fără învoire de la Thorin. Căci Thorin prinsese din nou curaj aflând cum îi salvase hobbitul pe gnomii lui din ghearele păianjenilor, şi era ferm hotărât să nu-şi răscumpere libertatea promiţându-i regelui o parte din comoară, decât dacă pierea orice nădejde de a scăpa în alt fel; de fapt, decât dacă remarcabilul domn Baggins (despre care începea să aibă o

părere cum nu se poate mai bună) nu izbutea cu nici un chip să găsească o altă cale mai iscusită.

Auzind vorbele mai-marelui lor, ceilalţi gnomi consimţiră. Fiecare se gândise că partea sa din comoară (pe care o considerau a fi a lor, în ciuda ananghiei în care se aflau şi a faptului că pe dragon încă nu-l dovediseră) va avea serios de suferit dacă Elfii Pădureni vor cere o parte din ea, şi fiecare îşi punea nădejdea în Bilbo. Adică, înţelegeţi Domniile Voastre, întocmai aşa cum spusese Gandalf că se va întâmpla. Poate că acesta şi fusese unul dintre motivele pentru care îi părăsise vrăjitorul şi-şi văzuse de drumul său.

Bilbo însă nu se simţea la fel de încrezător ca ei. Nu-i plăcea că fiecare îşi punea nădejdea în el şi şi-ar fi dorit ca vrăjitorul să fie undeva prin preajmă. Deşartă dorinţă, când mai mult ca sigur că întregul Codru Întunecat, cât era el de întins, se afla între ei. Stătea Bilbo şi se gândea şi iar se gândea, până ce simţea că-i bubuie capul, însă nu-i venea nici o idee grozavă. Într-adevăr, e minunat să ai un inel ce te face nevăzut, dar nu prea era de folos când era vorba de paisprezece. Însă desigur că vă puteţi închipui şi Domniile Voastre că până la urmă şi-a salvat prietenii, şi iată cum s-au petrecut lucrurile.

Într-una din zile, tot scotocind şi hălăduind ba-ntr-o parte, ba-n alta, Bilbo a descoperit ceva cum nu se poate mai interesant: porţile cele mari *nu* erau singura intrare în peşteri. Pe sub câteva din hrubele cele mai adânci ale palatului curgea un pârâu care îşi unea apele cu Râul Pădurii ceva mai departe spre răsărit, dincolo de povârnişul abrupt în care se deschidea intrarea principală. Acolo unde această albie subpământeană ieşea din coasta dealului, se găsea un zăgaz. Pragul stâncos de sus cobora până aproape de suprafaţa pârâului, iar din el putea fi slobozit un grilaj cu ţepi, până pe fundul albiei, împiedicând astfel pe oricine să intre sau să iasă pe acea cale. Dar grilajul stătea adesea ridicat, pârâul fiind mult folosit atât pentru ieşirea din peşteră, cât şi pentru intrare. Iar cine pătrundea pe acolo se pomenea într-un tunel întunecos,

săpat de apă, care ducea până în inima dealului; însă acolo unde trecea pe sub sălile peşterii, tavanul de piatră fusese înlăturat şi înlocuit cu chepenguri de stejar. Acestea se deschideau în sus şi dădeau în cămările regelui, unde se găseau butoaie, şiruri întregi de butoaie; deoarece Elfilor Pădureni şi mai cu seamă regelui lor tare le mai plăcea vinul, cu toate că vii nu creşteau prin părţile acelea. Vinul şi alte mărfuri erau aduse de la mari depărtări, de la rubedeniile lor aflate la Miazăzi sau de la viile oamenilor care sălăşluiau pe alte meleaguri.

Ascunzându-se după unul dintre butoaiele cele mai mari, Bilbo a aflat despre chepenguri şi rostul lor, şi stând acolo şi trăgând cu urechea la ce-şi spuneau servitorii regelui, a mai aflat şi cum ajungeau vinul şi alte bunătăţi, pe râuri sau pe uscat, taman până la Lacul cel Lung. Din câte se părea, oamenii aveau acolo un oraş, construit pe poduri plutitoare chiar pe apă, pentru a fi apărat de orice fel de duşman, mai cu seamă de dragonul de pe Munte. De la Oraşul Lacului, butoaiele erau aduse în sus pe Râul Pădurii. Adeseori erau doar legate între ele, asemenea unor plute mari, şi împinse în susul râului cu prăjini sau cu vâsle; uneori erau încărcate pe bărci cu fundul plat.

După ce goleau butoaiele, elfii le rostogoleau prin deschizăturile chepengurilor, ridicau zăgazul, şi butoaiele o porneau la vale, pe apă, săltând şi dansând, şi duse de curent ajungeau departe, într-un loc unde malul înainta mult în râu, chiar lângă poala răsăriteană a Codrului Întunecat. Acolo erau strânse cu toatele, legate unele de altele şi mânate până la Oraşul Lacului, aflat aproape de vărsarea Râului Pădurii în Lacul cel Lung.

O vreme, Bilbo a stat şi a cugetat la zăgazul acela, întrebându-se dacă nu cumva ar fi putut fi de folos în fuga prietenilor săi; parcă-parcă începea să întrezărească un plan.

Cina fusese dusă prizonierilor. Străjile se întorceau tropăind prin coridoare, luând şi torţele şi lăsând totul cufundat în beznă.

Apoi Bilbo îl auzi pe pivnicerul regelui salutându-l pe mai-marele străjerilor.

– Acum vino cu mine, să guşti din vinul cel nou care tocmai a fost adus. În noaptea asta o să am de rânit ca să curăţ pivniţele de butoaiele goale, aşa că hai să bem, ca să-mi fie munca mai uşoară.

– Prea bine, râse mai-marele străjilor. O să gust cu tine, să văd dacă vinul e bun pentru masa regelui. În seara asta se dă o petrecere, şi nu s-ar cuveni să trimitem un vin prost.

Auzind acestea, Bilbo fu cuprins de freamăt, căci vedea că norocul e de partea lui şi că deodată avea şansa să-şi încerce planul său disperat. Se luă după cei doi elfi până când aceştia intrară într-o pivniţă mică şi se aşezară la o masă pe care se găseau două garafe mari. Cei doi se apucară de băut şi curând râdeau plini de veselie. Bilbo chiar avea un noroc chior. Vinul trebuie să fie cu adevărat tare ca să-l ameţească pe-un elf pădurean; dar vinul acesta, din câte se părea, era dintr-un soi deosebit de îmbătător, din grădinile din Dorwinion, care nu era menit soldaţilor ori servitorilor, ci numai meselor regeşti, şi trebuia băut din cupe mici, nu din garafele mari ale pivnicerului.

În scurtă vreme, mai-marele străjilor nu-şi mai putea ţine capul ridicat, aşa că şi-l puse pe masă şi adormi tun. Pivnicerul nu părea să-l fi văzut, căci îi dădea înainte cu vorba şi râsetele, de unul singur, până când îi căzu şi lui capul pe masă, şi în clipa următoare, dormea buştean şi sforăia lângă prietenul său. Abia atunci se furişă hobbitul înăuntru. Una-două mai-marele străjilor rămase fără chei; cât despre Bilbo, el o luase la fugă prin coridor, cât de repede putea, îndreptându-se spre temniţe. Uriaşa legătură de chei pe care o ţinea în braţe i se părea foarte grea, unde mai pui că simţea că-i sare inima din piept de spaimă, în ciuda inelului de pe deget, şi asta pentru că, fără voia lui, când şi când cheile zăngăneau şi clingăneau, băgându-l pe Bilbo în toţi sperieţii.

Întâi descuie uşa lui Balin, şi imediat după ce gnomul ieşi, o încuie la loc cu grijă. Vă puteţi închipui surpriza de pe chipul lui

Balin; şi cum era tare bucuros că scăpase din micuţa şi plicticoasa lui cămară de piatră, voi să se oprească şi să pună întrebări, ca să afle cu de-amănuntul ce pune Bilbo la cale.

– Nu-i vreme acu'! îl zori Bilbo. Vino după mine! Trebuie să ne ţinem unii de alţii, ca nu cumva s-o luăm care-ncotro. Ori scăpăm toţi, ori nici unul, e ultima noastră şansă. Dacă se descoperă, numai cerul ştie unde o să vă închidă regele, cu lanţuri la mâini şi la picioare, aşa-mi vine să cred. Aşa că, fii băiat bun şi-ascultă-mă!

Apoi fugi la următoarea uşă, şi de acolo la următoarea, şi tot aşa până când ceata ce-l urma ajunse la doisprezece – nici unul dintre ei prea vioi, din pricina beznei, de bună seamă, dar şi a îndelungii întemniţări. Lui Bilbo îi sărea inima de fiecare dată când unul dintre ei se ciocnea de altul sau mormăia, sau şoptea în întuneric. „Da' multă zarvă mai fac gnomii ăştia, naiba s-o ia de treabă!", îşi spuse în sinea lui. Norocul însă era de partea lor, aşa că nu le-a ieşit nici o strajă în cale. De fapt, în seara aceea, în pădure şi în sălile de sus era mare zaiafet: sărbătoarea toamnei. Aproape toţi supuşii regelui benchetuiau.

În sfârşit, după multă orbecăială şi multe poticneli, ajunseră la temniţa lui Thorin, aflată departe în adânc şi, din fericire, nu departe de pivniţe.

– Pe cinstea mea! exclamă Thorin când Bilbo îi şopti să iasă şi să se alăture prietenilor săi. Gandalf a avut dreptate, ca de obicei. Din cât se vădeşte, te arăţi a fi un spărgător sadea la nevoie. Fără doar şi poate că-ţi vom fi veşnic îndatoraţi, orice-ar fi să se întâmple după asta. Dar, până una-alta, ce urmează?

Bilbo înţelese că sosise clipa să le explice, atât cât putea, planul său; însă nu era sigur ce-aveau să zică gnomii. Temerile sale nu erau defel fără temei, căci gnomilor cu adevărat nu le plăcu ceea ce auzeau şi, în ciuda primejdiei în care se aflau, începură să bombăne.

– O să ne umplem de vânătăi, o să ne facem bucăţi, o să ne mai şi înecăm pe deasupra! dondăneau ei. Când te-am văzut cu

cheile, credeam că ai pus la cale ceva mai cu cap. Dar ce vrei tu e-o nebunie!

– Foarte bine, atunci! se posomorî Bilbo de-a binelea și nu fără oarece urmă de cătrăneală în glas. Ia întoarceți-vă voi frumușel în chilioarele voastre drăgălașe, vă-nchid din nou înăuntru și puteți ședea acolo mult și bine. Și să vă născociți voi un plan mai deștept – dar nu cred că voi mai pune mâna pe chei vreodată, chiar dacă să zicem că aș mai face încercarea asta.

Era prea mult pentru gnomi, așa că se potoliră. Desigur că până la urmă tot cum le spusese Bilbo trebuiau să facă, pentru că le era vădit cu neputință să încerce să-și găsească drumul până în sălile de sus ori să treacă de porțile zăvorâte de vrăji; și nici să bombăne prin galeriile acelea până ar fi fost prinși din nou n-avea rost. Așa că, urmându-l pe hobbit, se târâră până în cele mai adânci pivnițe. Trecură prin dreptul unei uși unde-i zăriră pe mai-marele străjilor și pe pivnicer sforăind mai departe fericiți, cu fețe zâmbărețe. Vinul din Dorwinion aduce vise adânci și plăcute. A doua zi, chipul mai-marelui străjilor avea să arate cu totul altfel, chiar dacă Bilbo, înainte să treacă de ușă, s-a furișat înăuntru și, bun la suflet cum era, i-a prins cheile înapoi la brâu.

„Asta o să-l ferească de-o parte din beleaua care va da peste el, își spuse domnul Bilbo. N-a fost băiat rău și s-a purtat cumsecade cu prizonierii. Toți or să rămână trăsniți. Or să creadă că am știut cine știe ce vrajă foarte puternică, de-am reușit să trecem de toate ușile alea încuiate și-am dispărut. Dispărut! Trebuie să ne punem foarte iute pe treabă, dacă e să ne reușească!“

Lui Balin i se ceru să stea cu ochii pe mai-marele străjilor și pe pivnicer, și să-i avertizeze dacă cei doi fac vreo mișcare. Restul se duseră în pivnița alăturată, unde se aflau chepengurile. N-aveau timp de pierdut. În scurtă vreme – știa Bilbo asta – câțiva elfi vor primi poruncă să coboare pentru a-l ajuta pe pivnicer să împingă butoaiele goale în pârâu. Acestea se aflau rânduite în mijlocul podelei, așteptând să fie împinse. Unele erau butoaie de vin – nu le prea erau de folos, pentru că nu puteau fi

deschise cu ușurință la un capăt, fără a face mult zgomot, și nici nu puteau fi apoi închise bine la loc. Dar printre acestea erau câteva în care se aduseseră în palatul regelui unt, mere și tot felul de alte mărfuri.

Curând găsiră treisprezece destul de încăpătoare pentru a găzdui fiecare câte un gnom. Iar câteva erau chiar prea încăpătoare, încât, vârându-se în ele, gnomii se gândiră cu neliniște la felul în care vor fi scuturați și loviți acolo înăuntru, cu toate că Bilbo se strădui să găsească paie și altele asemenea, pentru a le face, la repezeală, locul cât mai moale și mai tihnit cu putință. În sfârșit, hobbitul reuși să așeze în butoaie doisprezece gnomi. Thorin îi dăduse multe bătăi de cap, iar acum se sucea și se răsucea în butoiul lui, și mârâia ca un dulău vârât într-o cușcă prea mică; în vreme ce Balin, venit ultimul, pufni și stropși din pricină că nu avea găuri pentru aer, plângându-se că se sufocă încă înainte de-a i se fi pus capacul. Bilbo făcuse tot ce-i stătuse în puteri ca să astupe găurile din pereții butoaielor și să fixeze capacele cât mai bine cu putință, iar acum rămăsese iarăși singur, agitându-se și îndreptând ce mai era de îndreptat, și sperând dincolo de orice speranță că planul lui va izbuti.

Isprăvise tocmai la timp. Un minut sau două după ce așeză capacul pe butoiul lui Balin, se auzi zvon de glasuri și se zări scăpărare de lumini. Mai mulți elfi intrară în pivnițe, lălăind frânturi de cântece. Veneau din sălile palatului, de la o petrecere veselă, și tot acolo urmau să se întoarcă după ce isprăveau treaba aici.

– Unde-i bătrânul Galion, pivnicerul? întrebă unul dintre ei. Nu l-am văzut servind la mese în seara asta. Ar trebui să fie pe-aici, să ne arate ce-i de făcut.

– Dacă burtă-verde ăla întârzie, mă supăr rău de tot, zise un altul. N-am poftă să-mi pierd vremea aici jos, când sus e zaiafet!

– Ha, ha! se auzi un hohot. Uitați-vă la pușlamanua asta bătrână cum trage la aghioase cu capu' pe-o ulcică! S-a pus pe chefuit numai cu prietenul său, căpitanul.

– Scutură-l! Trezește-l! strigară ceilalți nerăbdători.

Nu-i plăcu lui Galion să fie scuturat şi trezit din somn, şi cu atât mai puţin să se râdă pe socoteala lui.

– Aţi venit cam târziu, bodogăni el. Mie mi se lungesc urechile aşteptând aici jos, în vreme ce voi beţi şi vă veseliţi, şi uitaţi de treburi. Nu-i de mirare că adorm de istovit ce sunt!

– Nu-i de mirare, nu se lăsară ceilalţi, când pricina se află uite-aici, într-o ulcică! Hai, dă-ne şi nouă să gustăm din licoarea ta adormitoare, înainte să ne apucăm de treabă! Pe temnicerul de colo nu trebuie să-l trezim. El şi-a luat porţia, după cum se vede.

Sorbi fiecare câte-o gură şi dintr-odată se veseliră nevoie mare. Dar nu-şi pierdură cu totul minţile.

– Ceruri, Galion! strigă unul dintre ei, ţi-ai început cheful devreme şi ţi s-au întunecat de tot minţile! După cât sunt de grele poloboacele astea, se vede treaba că ai adunat aici din cele pline, în loc să le-aduci pe cele goale.

– La treabă! mârâi pivnicerul. Orice i se pare prea greu beţivanului trândav. Alea şi numai alea sunt cele care trebuie să plece. Faceţi cum vă spun!

– Prea bine, prea bine, răspunseră ei rostogolind butoaiele prin gaura din podea. Pe capul tău să cadă beleaua dacă doniţele cu unt şi cel mai bun vin al regelui sunt împinse în râu, ca să se înfrupte Oamenii Lacului din ele pe daiboj!

Rostogol – rostogol – rostogol
Jos, prin gaură, în gol!
Bâldâbâc în apă! Pleosc!
Hai, că nu le mai cunosc!

Astfel cântau când primul butoi şi apoi şi celelalte huruiră spre deschiderea întunecată şi fură împinse în apa rece care curgea la câteva picioare mai jos. Unele erau cu adevărat goale, altele erau poloboace bine căptuşite pe dinăuntru şi ascunzând câte un gnom fiecare; dar toate se rostogoleau jos, unul după altul, cu pleoscăituri şi bufnituri, lovindu-se de cele căzute mai

înainte, căzând în apă, izbindu-se de pereții tunelului, ciocnindu-se unele de altele și săltând la vale, duse de râu.

În acele clipe își dădu Bilbo brusc seama unde anume scârțâia planul său. Mai mult ca sigur că Domniile Voastre v-ați dat seama de asta ceva mai devreme și poate că ați și râs de hobbit; dar eu unul mă îndoiesc că v-ați fi descurcat măcar pe jumătate la fel de bine dacă ați fi fost în locul lui. De bună seamă că el nu era în nici unul dintre butoaie și nici nu se găsea cineva care să-l facă și pe el pachet, chiar dacă ar fi apucat să se vâre în unul! După cum stătea treaba, de data asta chiar că avea să-și piardă prietenii (aproape toți dispăruseră prin chepengul întunecat) și avea să rămână singur-singurel, furișându-se pentru totdeauna ca un hoț prin peșterile elfilor. Căci și dacă ar fi reușit să scape chiar atunci prin porțile de sus, sorții de a-i regăsi pe gnomi vreodată erau cum nu se poate mai mici. Nu cunoștea drumul pe uscat până la locul unde se strângeau butoaiele. Iar cu gnomii ce naiba avea să se întâmple? se întrebă el; pentru că nu apucase să le spună tot ceea ce aflase sau ce avea el de gând după ce vor fi ieșit din pădure.

În vreme ce pe el îl frământau aceste gânduri, elfii, care erau foarte veseli, începură să cânte strânși în jurul chepengului. Câțiva se duseseră să tragă de frânghiile care ridicau grilajul cu țepi de la zăgaz, pentru a lăsa butoaiele să iasă după ce vor fi ajuns cu toatele în apă.

Porniți pe apa iute din stânci, și-ntunecată,
Către-un pământ pe care l-ați cunoscut odată;
Lăsați și săli, și grote adânci, răcniri și șoapte,
Și munții cu prăpăstii, știuți la miazănoapte,
Unde pădurea-ntinsă de-o vrajă parcă geme,
Cuprinsă de-ntuneric, încinsă de blesteme.
Plutiți dincol' de lumea copacilor, la vale,
Intrați în adierea cu șopotele sale,
Dincol' de trestiișuri și papuri, și fuioare
De buruieni din smârcuri plutind unduitoare,
Prin cețurile albe ce nu mai pot să steie

Şi se ridică, noaptea, din bălţi şi heleşteie.
Urmaţi cărarea dreaptă a stelelor ce suie
În strălucirea rece pe bolta albăstruie
Şi numa-n zori plutirea vă fie-n alte chipuri,
Îngemănând pământuri şi ape, şi nisipuri.
Spre Miazăzi şi numai spre Miazăzi vă fie
Lumina căutată fâşie cu fâşie,
Înspre păşuni, din urmă, spre pajişti şi verdeaţă
Unde cirezi şi turme pornesc de dimineaţă,
Şi înapoi, pe dealuri, unde-n grădini prea pline
Stau ramurile grele de poame să se-ncline,
Spre Miazăzi şi numai spre Miazăzi vă fie
Lumina căutată fâşie cu fâşie,
Pornind pe apa iute din stânci, întunecată,
Către-un pământ pe care l-aţi cunoscut odată!

Ultimul butoi tocmai era împins spre chepeng! Disperat şi neştiind ce altceva să facă, bietul şi micuţul Bilbo se prinse de el şi fu împins în gaura din podea. Căzu pleosc! în apa rece şi întunecată, cu butoiul deasupra lui.

Ieşi la suprafaţă scuipând şi agăţându-se de butoi, ca un şobolan, dar nu izbuti, oricât se străduia, să se caţăre pe el. De câte ori încerca, butoiul se rostogolea şi-l băga din nou sub apă. Era gol pe dinăuntru, încât plutea uşor ca un dop de plută. Deşi urechile i se umpluseră de apă, Bilbo îi auzea pe elfi cântând în pivniţa de deasupra. Apoi, dintr-odată, chepengurile se închiseră bubuind şi vocile se stinseră. Bilbo se găsea în tunelul întunecos, plutind în apa îngheţată, singur-singurel – căci nu poţi pune la socoteală nişte prieteni care sunt împachetaţi în butoaie.

Foarte curând, în întunericul din faţă apăru o pată cenuşie. Bilbo auzi scârţâitul zăgazului care se deschidea, şi brusc se pomeni în mijlocul unei grămezi de poloboace şi putine care săltau şi se loveau unele de altele, înghiontindu-se să treacă pe sub arcul de stâncă şi să iasă la larg. Se ferea, cum putea mai bine, de a fi prins la înghesuială şi făcut zob; dar în cele din urmă, îmbulzeala aceea îmbrâncitoare începu să se spargă, pe măsură ce butoaiele

țâșneau, unul după altul, pe sub arcul de piatră și de acolo mai departe. Abia atunci văzu Bilbo că n-ar fi fost câtuși de puțin bine dacă ar fi izbutit să se urce călare pe butoiul său, căci n-ar fi fost loc, nici chiar pentru un hobbit, între pântecul butoiului și tavanul ce cobora deodată în dreptul zăgazului.

Și astfel ieșiră sub crengile aplecate ale copacilor de pe cele două maluri. Bilbo se întrebă ce simțeau gnomii și dacă nu cumva intra prea multă apă în butoaiele lor. Câteva din cele care dansau prin dreptul lui în întuneric păreau cam prea mult scufundate în apă; văzându-le, bănui că în acestea se aflau gnomii.

„Nu pot decât să nădăjduiesc că am potrivit bine capacele!“ își spuse el în gând, dar în curând avea să-și facă mai multe griji pentru sine și să uite de gnomi. Izbutea să-și țină capul deasupra apei, însă tremura de frig și se întreba dacă va muri din pricina asta, înainte să se schimbe norocul, și cât va mai avea putere să se țină de butoi, și dacă n-ar fi mai bine să-i dea drumul și să încerce să înoate până la mal.

Norocul însă se schimbă în scurtă vreme: la un moment dat, o bulboană împinse câteva butoaie aproape de mal, și acolo rămaseră o vreme, împiedicate în vreo rădăcină ascunsă. Atunci Bilbo găsi răgazul să se cațere pe butoiul său, căci, lipit fiind de celelalte, nu se mai putea răsuci. Se sui pe el ca un șobolan murat și se răstigni pe pântecul lui, pentru a-și ține echilibrul cât putea mai bine. Vântul era rece, însă tot era mai bun decât apa, iar hobbitul nădăjduia că nu se va rostogoli iarăși pe neașteptate, când butoaiele vor porni din nou la vale.

Nu trecu mult și butoaiele se desțepeniră, se întoarseră, se răsuciră, o luară la vale și-n clipa următoare erau iarăși în mijlocul curentului. Iar Bilbo descoperi că de ceea ce se temuse nu scăpase: într-adevăr, îi era greu să se țină pe butoi; reuși însă cum-necum, deși numai plăcut nu era. Din fericire, el era foarte ușor, iar butoiul, unul din cele mari și având niște găuri, luase puțină apă. Cu toate acestea, parcă ar fi încercat să călărească, fără șa și frâu, pe un ponei cu pântecul rotund, care tot timpul dădea să se rostogolească pe iarbă.

Astfel a ajuns domnul Baggins, în cele din urmă, într-un loc unde copacii de pe ambele maluri se răreau. Zărea printre ei cerul palid. Râul întunecat se lărgea dintr-odată, căci acolo se unea cu albia Râului Pădurii, care curgea năvalnic dinspre porțile cele mari ale regelui. Întinderea întunecată a apei nu mai era umbrită de ramuri și pe suprafața ei alunecoasă jucau oglindirile frânte ale norilor și stelelor. Apoi apa tumultoasă a Râului Pădurii împinse toate poloboacele și putinele spre malul dinspre miazănoapte, în care scobise un golf larg. Sub buza râpoasă a malului scobit se formase un țărm pietros, apărat la capătul răsăritean de un mic promontoriu de stâncă. Pe fâșia aceea de țărm eșuară aproape toate butoaiele, în afară de câteva care rămaseră în apă, lovindu-se de digul de piatră.

Sus pe mal așteptau câțiva elfi. Aceștia se grăbiră să tragă și să adune toate butoaiele laolaltă, în apele puțin adânci, și, după ce le numărară, le legară unele de altele cu funii și le lăsară acolo până dimineața. Bieții gnomi! Bilbo n-o ducea chiar atât de rău. Se lăsă să alunece de pe butoiul lui, lopătă până pe țărm, apoi se furișă spre niște colibe pe care le deslușea la marginea apei. Nu se mai codea să se înfrupte neinvitat din niscaiva bucate de cină, dacă avea să găsească ceva – doar o făcea de atâta vreme, unde mai pui că știa prea bine ce înseamnă să fii cu adevărat flămând, și nu doar interesat din politețe de mâncărurile alese dintr-o cămară bine garnisită. În plus, zărise licărul unui foc printre copaci – din pricina veșmintelor lui zdrențuite și ciuruind de apă, care se lipeau de el reci și umede, tare-și dorea să se apropie de focul acela.

Nu are rost să vă povestesc prea multe din peripețiile lui din acea seară, căci acum ne apropiem de capătul călătoriei spre răsărit, ajungând la ultima și cea mai mare dintre aventuri, încât trebuie să ne grăbim. Desigur că, ajutat de inelul lui vrăjit, se descurcă destul de bine la început, dar în cele din urmă îl dădură în vileag urmele umede ale pașilor săi și dâra de picături pe care o lăsa oriîncotro se ducea sau oriunde se așeza; pe lângă asta,

începuse să-i curgă nasul şi, de câte ori se ascundea, era descoperit din pricina teribilelor explozii ale strănuturilor sale stăpânite prea îndelung. Curând, satul de pe malul râului fu cuprins de o tulburare de toată frumuseţea; dar Bilbo fugi în pădure, luând cu sine o pâine şi o butelcă de piele plină cu vin, şi o plăcintă – toate şterpelite. Restul nopţii şi-l petrecu îmbrăcat în aceleaşi veşminte ude, departe de orice foc, dar butelca îl ajută să se încălzească şi chiar să aţipească pe un braţ de frunze uscate, cu toate că se apropia toamna şi aerul se răcise.

Se trezi strănutând de răsună pădurea. Se luminase de ziuă, o dimineaţă cenuşie, iar dinspre râu se auzea zarvă veselă. Elfii pregăteau pluta de butoaie, iar curând plutaşii aveau s-o cârmească în josul râului, până la Oraşul Lacului. Bilbo strănută din nou. Hainele nu-i mai picurau, dar lui îi era frig peste tot. Se târî în jos cât de repede îl puteau duce picioarele lui înţepenite şi izbuti să ajungă tocmai la timp la grămada de butoaie, fără să fie băgat în seamă în toată vânzoleala aia. Din fericire, nu era soare la acel ceas, care i-ar fi făcut o umbră nefirească, şi spre norocul lui nu mai strănuta, cel puţin deocamdată.

Prăjinile de împins fură puse în mişcare. Stând în apa mică de la ţărm, elfii ridicau şi împingeau. Legate la un loc, butoaiele scârţâiau şi se frecau unele de altele.

– Grea încărcătura asta! mârâiră câţiva. Plutesc prea cufundate – unele nu-s niciodată goale de tot. Dacă ar fi venit la ţărm în timpul zilei, poate ne-am fi uitat înăuntru, ziseră ei.

– Nu mai e vreme acum! strigă luntraşul. Împingeţi.

În cele din urmă, o luară din loc, la început încet, până ce trecură de promontoriu, unde alţi elfi stăteau să le împingă spre mijlocul râului cu prăjinile, şi apoi tot mai repede, pe măsură ce le prindea curentul, coborând pe râu la vale, tot mai la vale, spre Lac.

Scăpaseră din temniţele regelui, treceau şi de pădure, dar dacă mai erau în viaţă sau nu, rămâne de văzut.

## CAPITOLUL 10

# O PRIMIRE CĂLDUROASĂ

În vreme ce ei pluteau mai departe, ziua devenea tot mai luminoasă şi mai caldă. După o vreme, râul dădu ocol unui pinten râpos, înfipt în albie, în stânga lor. Sub poala pietroasă a acestei stânci răzleţe, râul se adâncea mult, iar apele sale curgeau în vâltori zbuciumate. Deodată, stânca dispăru. Malurile erau joase. Copaci nu se mai zăreau. Iar ceea ce văzu Bilbo era un peisaj cu totul nou.

Pământurile se deschideau largi de jur împrejur, pline de apele râului care se spărgea şi se revărsa în zeci de braţe şerpuitoare ori se oprea în smârcuri şi heleşteie smălţuite de insuliţe, întinzându-se şi-ntr-o parte, şi-n cealaltă. Şi mai era şi albia principală, prin care râul continua să curgă cu putere. Iar în depărtare, cu capul întunecat ascuns într-un nor zdrenţuit, se înălţa Muntele! Tărâmurile învecinate dinspre Miazănoapte şi Răsărit, precum şi pământul răscolit ce le unea de munte nu se zăreau. Se înălţa singuratic, străjuind smârcurile întinse până la poala pădurii. Muntele Singuratic! Bilbo străbătuse cale lungă şi trecuse prin multe peripeţii ca să-l vadă, iar acum că-l vedea, nu-i plăcea câtuşi de puţin cum se înfăţişa.

Ascultând la ce-şi spuneau plutaşii şi punând cap la cap ceea ce străbătea din vorbele lor, îşi dădu curând seama că avea un noroc chior că apucase să vadă Muntele, chiar şi de la acea depărtare. Or fi fost deznădăjduite toate zilele petrecute întemniţat şi nici starea de acum nu-i era fericită (ca să nu mai vorbim de bieţii gnomi ce se aflau sub el), dar avusese noroc mai mult decât îşi putea închipui. Luntraşii vorbeau despre negoţul ce se făcea pe

apele râului şi despre numărul tot mai mare de bărci care-l străbăteau, pe măsură ce drumurile dinspre Răsărit spre Codrul Întunecat dispăreau sau se stricau din pricină că nu mai erau umblate; şi despre toată sfada între Oamenii Lacului şi Elfii Pădureni, care nu cădeau la învoială cine să îngrijească Râul Pădurii şi malurile sale. Tărâmurile acestea se schimbaseră mult de pe vremea când gnomii sălăşluiseră în Munte, iar de acea vreme cei mai mulţi dintre locuitorii de acum îşi mai aminteau doar ca de o datină aproape pierită. Se schimbaseră chiar şi în ultimii ani, şi chiar şi de la ultimele veşti pe care le avusese Gandalf despre ele. Potopuri şi ploi mari umflaseră apele care curgeau spre răsărit; mai fusese şi un cutremur, poate chiar două (pe care unii le cam puneau pe seama dragonului – pomenindu-l pe acesta doar printr-un blestem şi o înclinare ameninţătoare a capului în direcţia Muntelui). Smârcurile şi bălţile se întinseseră din ce în ce mai mult, şi de-o parte, şi de alta. Potecile dispăruseră, la fel şi călăreţii, şi drumeţii răzleţi care se încumetaseră să găsească pierdutele căi. Drumul elfilor prin pădure, pe care-l urmaseră gnomii la sfatul lui Beorn, se isprăvea la marginea răsăriteană a Codrului Întunecat, dar capătul său nu se mai distingea bine, fiind prea puţin umblat; numai râul mai oferea o cale sigură de la poala nordică a codrului până la şesurile din partea cealaltă a lui, umbrite de munte, iar râul era păzit de Regele Elfilor Pădureni.

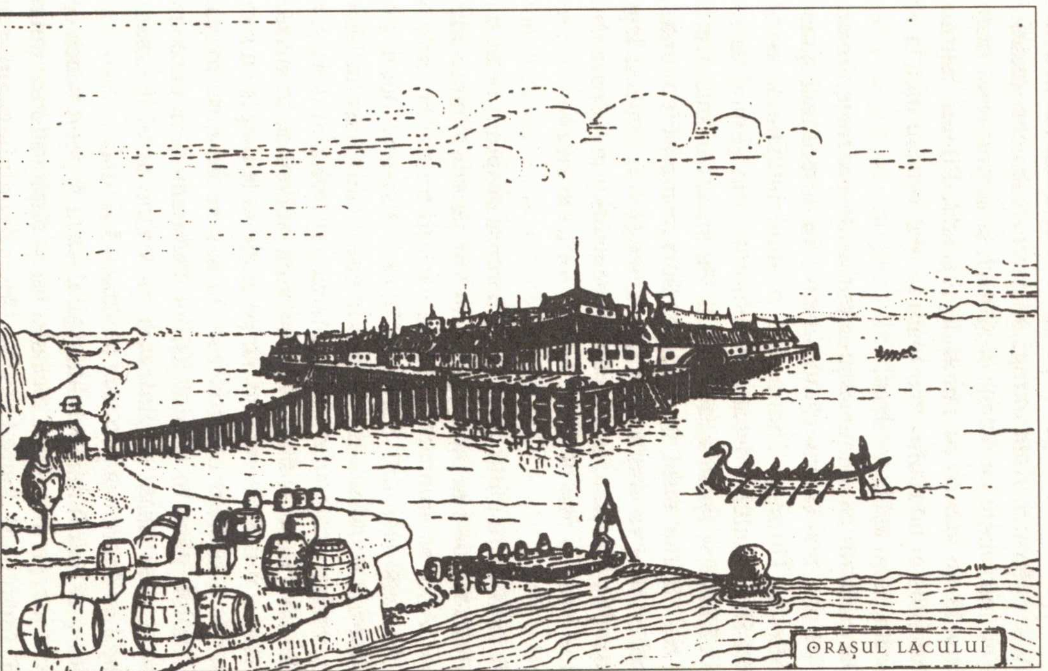
Aşa că, pricepeţi Domniile Voastre, Bilbo a venit, în cele din urmă, pe singura cale ce putea fi folosită. Poate că l-ar fi mângâiat niţeluş pe domnul Baggins, care tremura pe butoi, să ştie că veştile despre cele ce se petreceau ajunseseră la Gandalf, aflat departe, şi-l îngrijoraseră peste măsură, şi că vrăjitorul tocmai îşi isprăvea celelalte treburi ale sale (despre care nu se spune nimic în povestea asta) şi se pregătea să pornească în căutarea lui Thorin şi a tovarăşilor săi. Dar Bilbo nu avea habar de asta.

Tot ce ştia era că râul părea să nu mai aibă sfârşit, că îi ghiorăiau maţele de foame, că simţea troacnă în nas şi că nu-i plăcea defel cum părea Muntele să se încrunte la el şi să-l ameninţe pe

măsură ce se apropia. Totuşi, după o vreme, râul se-nturnă întru câtva spre miazăzi, iar Muntele se depărtă din nou. În sfârşit, spre seară, Bilbo văzu că malurile devin stâncoase, râul îşi strânge la loc toate apele împrăştiate, într-un şuvoi adânc şi iute, iar pluta de butoaie prinde viteză.

Soarele apusese atunci când, făcând încă un cot spre răsărit, râul pădurii se revărsă în Lacul cel Lung. Gura de vărsare era largă, mărginită de ambele părţi de porţi de piatră, asemănătoare cu nişte stânci, la picioarele cărora se aflau îngrămădiţi bolovani. Lacul cel Lung! Bilbo nu-şi imaginase niciodată că o apă putea să fie atât de mare, chiar dacă nu era marea cea mare. Lacul acela era atât de întins, încât de-a dreapta şi de-a stânga ţărmurile abia se zăreau în depărtare, şi atât de lung încât capătul dinspre miazănoapre, unde se afla şi Muntele, nu se vedea deloc. Numai de pe hartă ştia Bilbo că acolo, departe, unde se şi aprinseseră stelele Carului Mare, Râul Curgător se vărsa în lac după ce străbătea Ţinutul de Jos, umplând împreună cu Râul Pădurii ceea ce odată fusese fără doar şi poate o vale stâncoasă, largă şi adâncă. La capătul sudic, apele împreunate se revărsau din nou, peste prăpăstii înalte, curgând vijelioase spre pământuri necunoscute. În văzduhul liniştit al înserării, vuietul cascadei se auzea ca un muget îndepărtat.

Nu departe de gura de vărsare a Râului Pădurii se găsea ciudatul oraş despre care îi auzise pe elfi vorbind în pivniţele regelui. Nu era construit pe ţărm, cu toate că şi acolo erau câteva colibe şi acareturi, ci drept pe suprafaţa lacului. Un promontoriu stâncos ce forma un golf liniştit îl apăra de vârtejurile făcute de vărsarea râului. Un pod măreţ, construit din lemn, ducea până la fremătătorul oraş din lemn, înălţat pe piloni uriaşi din trunchiuri de copaci. Nu era un oraş al elfilor, ci al oamenilor care încă mai aveau curajul să sălăşluiască acolo, la umbra îndepărtatului munte al dragonului. Le mergea încă bine de pe urma negoţului pe care-l făceau cu mărfuri aduse în susul râului dinspre miazăzi, încărcate apoi în care ce ocoleau cascada şi poposeau în oraşul lor; dar în măreţele vremuri de demult, când Ţinutul de Jos de la


ORAȘUL LACULUI

miazănoapte fusese bogat şi prosper, şi oamenii de aici fuseseră bogaţi şi puternici, flote întregi de bărci străbăteau apele, unele pline cu aur, altele cu oşteni în armuri, şi se purtaseră războaie, iar faptele de atunci au rămas în legende. Pilonii cuprinşi de putreziciune ai unui oraş mai mare se mai vedeau încă la vreme de secetă, când apele scădeau.

Dar oamenii îşi aminteau prea puţine despre toate acestea, cu toate că unii mai cântau cântece străvechi despre regii gnomilor din Munte, Thror şi Thrain, din neamul lui Durin, şi despre venirea Dragonului şi decăderea seniorului din Ţinutul de Jos. În unele cântece se spunea că Thror şi Thrain se vor întoarce într-o bună zi şi atunci aurul va curge în râuri prin porţile muntelui şi tot acel ţinut se va umple iarăşi de cântec şi voie bună. O legendă dătătoare de speranţă, s-ar zice, dar oamenilor nu le prea păsa de ea, ci îşi vedeau mai departe de viaţa lor de zi cu zi.

De cum apăru pluta de butoaie, bărci se desprinseră de pilonii oraşului, ieşindu-i în întâmpinare, şi voci le urară bun venit luntraşilor. Apoi se aruncară frânghii, vâslaşii traseră la vâsle, şi în curând pluta ieşi din curentul Râului Pădurii, ocoli înaltul promontoriu de stâncă şi pătrunse în golfuleţul Oraşului Lacului. Acolo vâslaşii o legară în apropierea capătului dinspre ţărm a marelui pod. În scurt timp aveau să vină oameni de la miazăzi ca să ia câteva din acele butoaie, iar pe altele să le umple cu mărfuri pe care le aduseseră cu ei şi care urmau să fie duse înapoi, în susul râului, până în ţinutul Elfilor Pădureni. Dar până atunci butoaiele erau lăsate să plutească, în vreme ce elfii luntraşi şi barcagiii se duceau să petreacă în Oraşul Lacului.

Tare s-ar mai fi minunat luntraşii dacă ar fi putut vedea ce s-a petrecut jos, pe mal, după plecarea lor şi după căderea umbrelor nopţii. Întâi, unul dintre butoaie a fost tăiat din legături, împins pe ţărm şi deschis. Toate acestea le-a făcut Bilbo. Apoi dinăuntrul butoiului s-au auzit gemete şi numai ce s-a târât afară un gnom câtuşi de puţin fericit. În barbă îi atârnau paie ude; era atât de înţepenit şi de suferind, atât de plin de vânătăi şi de hurducat,

încât abia dacă a izbutit să se țină pe picioare și să înainteze împiedicat prin apa puțin adâncă, pentru a se întinde pe mal, gemând. Avea o privire lihnită și sălbatică, așa cum e aceea a unui câine care a fost uitat legat în lanț în coteț timp de-o săptămână; Thorin era acesta, dar nu-l recunoșteai decât după colanul de aur și după culoarea glugii lui albastre precum cerul – mă rog, cam murdară și zdrențuită acum –, care avea un ciucure de argint nelustruit. Avea să treacă o vreme până să izbutească să se poarte politicos față de Bilbo.

– Ei, ești viu sau mort? îl luă Bilbo în răspăr, olecuță cam ciudos. Poate că uitase că el avusese parte măcar de o masă ca lumea în acest răstimp, ceea ce nu se poate spune despre gnomi, și că era în stare să-și folosească brațele și picioarele, ca să nu mai vorbim de faptul că până acum respirase pe săturate. Mai ești în închisoare ori ești liber? întrebă el mai departe. Dacă vrei mâncare și dacă vrei să-ți continui aventura asta prostească – la urma urmei, este a ta, nu a mea – ai face bine să-ți bați brațele și să-ți freci picioarele, și să încerci să mă ajuți să-i scoatem și pe ceilalți, până mai apucăm!

De bună seamă că, în sinea lui, Thorin îi dădea dreptate hobbitului, așa că după alte câteva gemete se ridică și-l ajută atât cât îl țineau puterile. Împiedicându-se în beznă la fiecare pas în apa aceea rece, nu le-a prea fost ușor și câtuși de puțin plăcut să găsească butoaiele cu pricina. Băteau în doage, îi chemau pe gnomi pe nume, dar numai șase dintre ei răspunseră. Îi scoaseră din poloboace și-i ajutară să ajungă pe țărm, unde aceștia se așezară sau se întinseră bolborosind și văitându-se; erau uzi până-n măduva oaselor, și atât de învinețiți și înțepeniți, încât nici nu-și dădeau seama că fuseseră eliberați și că s-ar fi cuvenit să mulțumească pentru asta.

Dwalin și Balin se numărau printre cei mai nenorociți, nu avea nici un rost să fie rugați să dea o mână de ajutor. Bifur și Bofur, care suferiseră mai puține lovituri și nici nu erau atât de uzi, se întinseră pe jos refuzând să facă orice altceva. Fili și Kili, în schimb, gnomi tineri (pentru seminția lor) care avuseseră

noroc de mai multe paie proteguitoare în poloboacele lor mai mici, ieşiră aproape zâmbăreţi, lăudându-se doar cu o vânătaie sau două şi o amorţeală care le trecu repede.

– Nădăjduiesc să nu mai simt niciodată mirosul de măr! zise Fili. Polobocul meu numai a d-asta mirosea! Te-nnebuneşte să miroşi mere la nesfârşit, când aproape că nu te poţi mişca şi ţi-e frig, şi ţi-e rău de foame. De-acum încolo, sunt în stare să mănânc orice pe lumea asta mare, şi oricât – numai mere nu, nici măcar unul!

Ajutaţi cu dragă inimă de Fili şi Kili, Thorin şi Bilbo îi descoperiră într-un târziu pe ceilalţi gnomi şi-i scoaseră din butoaie. Săracul Bombur cel grăsuliu fie dormea, fie îşi pierduse simţirea; Dori, Nori, Ori, Oin şi Gloin musteau de apă şi, doar pe jumătate vii, erau atât de neputincioşi, încât toţi trebuiră, pe rând, să fie duşi pe braţe şi aşezaţi pe ţărm.

– Ei bine! Iată-ne! zise Thorin. Şi îmi vine să cred că trebuie să mulţumim stelelor noastre şi domnului Baggins. Sunt sigur că are tot dreptul să aştepte mulţumiri, măcar că eu unul mi-aş fi dorit să fi putut rândui o călătorie mai plăcută. Şi totuşi – încă o dată, cu toţii la dispoziţia dumitale, domnule Baggins. Fără îndoială că ne vom simţi pe deplin recunoscători după ce vom fi mâncat şi ne vom fi recăpătat puterile. Până atunci însă, ce mai urmează?

– Păi, Oraşul Lacului, zise Bilbo. Ce altceva?

Nimic altceva, de bună seamă; aşa că, lăsându-i pe ceilalţi acolo, Thorin, Kili, Fili şi hobbitul porniră spre podul cel mare, urmând ţărmul. La capul de pod se găseau străjeri, însă nu-l păzeau cine ştie ce, pentru că nici nu se mai ştia de când nu mai fusese nici o primejdie adevărată în acel loc. Când şi când se mai iscau ciorovăieli din pricina vămuirii la intrarea pe râu, altfel însă oamenii locului se aflau în prieteşug cu Elfii Pădureni. Alte neamuri trăiau la mare depărtare; iar printre tinerii oraşului, erau destui cei care se îndoiau că în munte ar fi sălăşluit vreun dragon şi râdeau de bătrâneii şi băbuţele care spuneau că, în tinereţea lor, îl văzuseră zburând pe cer. Aşa stând lucrurile, nu este de mirare că

străjerii se strânseseră în coliba lor, în jurul focului, ca să bea și să se veselească, și nu auziseră zgomotele pricinuite de scoaterea gnomilor din butoaie și nici pașii celor patru cercetași ai acestora. Uriașă le-a fost mirarea când se pomeniră cu Thorin Scut de Stejar pășind în coliba lor.

– Cine ești și ce poftești? strigară ei sărind în picioare și dând să pună mâna pe arme.

– Thorin, fiul lui Thrain, fiul lui Thror Regele de sub Munte! răspunse gnomul cu voce răsunătoare, și chiar arăta ca atare, măcar că hainele-i erau sfâșiate, iar gluga – mânjită de noroi. Aurul îi sclipea în jurul gâtului și la brâu; ochii îi erau înnegurați și misterioși. Am venit înapoi, spuse el. Doresc să-l văd pe Mai-marele orașului vostru!

Ce tulburare îi cuprinse dintr-odată pe toți! Câțiva mai nătângi se repeziră afară din colibă, gândind pesemne că Muntele o să se preschimbe-n aur chiar în acea noapte, iar apele lacului vor deveni galbene într-o clipită. Căpitanul străjilor ieși înaintea străinilor și întrebă:

– Ăștia cine-s? arătând spre Fili, Kili și Bilbo.

– Fiii fiicei tatălui meu, răspunse Thorin. Fili și Kili, din neamul lui Durin, iar acesta-i domnul Baggins, care ne-a însoțit tot drumul din Apus și până aici.

– Dacă ați venit cu gânduri de pace, puneți-vă armele aici jos! le ceru căpitanul.

– Nu avem arme, răspunse Thorin, ceea ce era cu totul adevărat: pumnalele le fuseseră luate de elfii din pădure, iar marea sabie Orcrist așijderea. Bilbo își ținea săbiuța lui ascunsă ca de obicei, dar nu scoase nici un cuvânt despre ea. Thorin continuă: Nu avem trebuință de arme, căci nu facem decât să ne întoarcem într-un sfârșit la cei de-un neam cu noi, așa cum se pomenește în zicerile vechi. Nici nu ne-am putea lupta cu atât de mulți. Du-ne la stăpânul vostru!

– Benchetuiește, răspunse căpitanul.

– Iată un motiv în plus să ne duci la el, se băgă în vorbă Fili, pe care toate cuvintele astea pompoase îl făcuseră să-și piardă

răbdarea. Suntem sleiţi de puteri şi rupţi de foame după atâta amar de drum, şi avem prieteni bolnavi. Aşa că, hai, grăbiţi-vă, fără atâta vorbă, dacă nu vreţi să vă ia stăpânul vostru la trei păzeşte.

– Urmaţi-mă, atunci, zise căpitanul şi, împreună cu şase străjeri care-i înconjurară, traversară podul, trecură de porţi şi ajunseră în piaţa oraşului.

Ceea ce se numea piaţă era un cerc mare de apă liniştită înconjurată de pilonii înalţi pe care erau construite casele mai mari, şi de cheiuri lungi de lemn de la care trepte şi multe scări coborau până jos, pe suprafaţa lacului. Dintr-o sală mare, în care strălucea mulţime de lumini, se auzeau răsunând nenumărate voci.

În acea sală intrară ei şi se opriră în prag, clipind în lumină, uitându-se la mesele lungi şi la meseni.

– Eu sunt Thorin fiul lui Thrain, la rândul său fiul lui Thror Regele de sub Munte! M-am întors! strigă Thorin din prag, cu voce răsunătoare, înainte să apuce căpitanul să spună ceva.

Toţi săriră în picioare. Mai-marele oraşului sări din marele său jilţ. Dar cei mai uluiţi săriră în picioare plutaşii elfi, care şedeau mai în fundul sălii. Făcându-şi loc până la masa Mai-marelui, strigară:

– Ăştia-s prizonierii regelui nostru, au evadat; nişte gnomi vagabonzi, care hălăduiau prin pădure şi n-au fost în stare să zică ce treabă îi adusese acolo, dar se furişau şi-i atacau pe-ai noştri!

– Adevărat grăieşte? întrebă Mai-marele. În mintea lui, mai degrabă dădea crezare spuselor elfului, decât faptului că se întorsese Regele de sub Munte, dacă o fi existat vreodată o asemenea fiinţă.

– Adevărat este că am fost prinşi pe nedrept de Regele Elfilor şi întemniţaţi fără pricină, în timp ce călătoream spre ţara noastră, răspunse Thorin. Dar nici încuietoare, nici zăvor nu pot împiedica întoarcerea de care se pomeneşte din bătrâni. Iar acest oraş nu se găseşte în regatul Elfilor Pădureni. Grăiesc acum către Mai-marele oraşului Oamenilor care vieţuiesc pe acest lac, şi nu către luntraşii regelui.

La aceste vorbe, Mai-marele şovăi, se uită de la unul la altul. Regele Elfilor era foarte puternic în acele părţi ale lumii, iar Mai-marele nu dorea să intre în vreo duşmănie cu el, cât despre cântecele din bătrâni, nu prea făceau multe parale pentru el – negoţul însă da, şi vama, şi încărcăturile de mărfuri şi aurul, toate acestea îi cântăreau greu în minte, pricină din care şi avea poziţia pe care o avea. Alţii însă gândeau altfel, aşa că toată povestea se limpezi iute şi fără el. Vestea se răspândi ca fulgerul din pragul sălii celei mari până în ultimul cotlon al oraşului. Oamenii strigau şi în sală, şi în afara ei. Cheiurile răsunau de paşi grăbiţi. Unii începuseră să cânte stihuri din cântecele străvechi ce pomeneau de întoarcerea Regelui de sub Munte; nu le păsa lor că acela care se întorsese era nepotul lui Thror, şi nu Thror însuşi. Alţii, auzind stihurile, se alăturară primilor, încât cântecul răsună cu putere peste tot lacul:

Al muntelui comornic
    Cum altul rege nu-i,
Se-ntoarce drept şi dornic,
    Stăpân la casa lui!

Coroana-n strălucire
    Şi harpele-n ecou,
Cântând s-or auzire,
    Şi s-or vedea din nou

Păduri prin munţi, coline
    Cu-al soarelui alint,
Fântâni de aur pline
    Şi râuri de argint…

Să piară-n veselie
    Tristeţile silhui,
Când regele-o să fie
    Sub munţi, la casa lui!

Aşa cântau ei sau cam aşa, doar că stanţele erau mai multe, şi se mai şi striga, şi se cânta la harpă şi la scripcă. O asemenea

tulburare zău că nu se cunoscuse în oraş nici măcar de către cel mai bătrân bunic. Înşişi Elfii Pădureni fură cuprinşi de mare mirare şi chiar se simţeau înspăimântaţi. De bună seamă că nu ştiau cum scăpase Thorin şi începeau să se întrebe dacă nu cumva regele lor făcuse o mare greşeală. Cât despre Mai-marele oraşului, acesta văzu că n-avea de ales, trebuia să se supună tumultului general, cel puţin deocamdată, şi să se prefacă a crede că Thorin era cine spunea că este. Aşa că îl pofti să şadă în jilţul său cel mare, iar pe Fili şi Kili îi aşeză alături de el, la locuri de onoare. Chiar şi lui Bilbo i se oferi un loc la masa stăpânului, iar în tot freamătul iscat nimeni nu-i ceru vreo lămurire despre rolul său – nici un cântec nu pomenea de el în vreun fel, oricât de nedesluşit.

Curând după aceea, ceilalţi gnomi au fost şi ei aduşi în oraş, fiind primiţi cu un entuziasm uimitor. Toţi au fost doftoriciţi şi li s-a dat să mănânce, şi au fost găzduiţi şi răsfăţaţi cum nu se poate mai plăcut şi mai mulţumitor. Lui Thorin şi tovarăşilor săi li s-a dat o casă întreagă; bărci şi vâslaşi stăteau la dispoziţia lor; iar mulţimile se strânseseră în faţa casei şi cântau cât era ziua de lungă, strigând veseli când zăreau chiar şi numai nasul unui gnom.

Unele dintre cântece erau vechi; altele însă erau destul de noi şi povesteau cu încredere despre cum, dintr-odată, dragonul îşi dădea duhul şi bărci coborau pe râu în jos, încărcate cu daruri bogate, spre Oraşul Lacului. Asemenea cântece fuseseră inspirate mai cu seamă de Mai-marele oraşului şi nu prea erau pe placul gnomilor, dar de altceva nu aveau de ce să se plângă, erau foarte mulţumiţi şi, în scurtă vreme, trupurile li s-au împlinit din nou şi puterile le-au revenit. Şi într-adevăr s-au întremat în mai puţin de-o săptămână – îmbrăcaţi în veşminte primenite şi având întocmai culorile dinainte, cu bărbile pieptănate şi aranjate, cu pasul mândru. Văzând cum arăta şi mergea Thorin, ai fi zis că-şi recâştigase regatul şi că Smaug fusese făcut bucăţi-bucăţele.

În tot acest timp, bunele sentimente ale gnomilor faţă de micul hobbit sporeau pe zi ce trecea – întocmai aşa cum spusese Thorin că se va întâmpla. Gata cu gemetele şi bombănelile. Ciocneau în sănătatea lui, îl băteau prieteneşte pe spate şi-l lăudau

peste poate; ceea ce-i prindea bine hobbitului, pentru că nu se prea simţea în apele sale. Nu uitase cum arăta Muntele şi nici gândul la dragon nu-i da pace, şi pe lângă toate astea mai avea şi-un guturai tare păcătos. Timp de trei zile a tot strănutat şi a tuşit, n-a putut ieşi din casă, şi chiar şi după cele trei zile, tot ce spunea la ospeţe se reducea la „Mutumet foate mut".

În ăst timp, Elfii Pădureni se întorseseră acasă, pe râu în sus, cu bărcile pline de mărfuri. Mare zarvă s-a iscat la palatul regelui! N-am aflat vreodată ce s-a întâmplat cu şeful străjilor şi pivnicerul. Desigur că despre chei sau butoaie nu s-a scos un cuvinţel cât au stat gnomii în Oraşul Lacului, iar Bilbo a avut grijă să nu se mai facă nevăzut. Aş îndrăzni totuşi să spun că multe lucruri erau mai mult bănuite decât ştiute, cu toate că domnul Baggins a rămas un personaj destul de misterios. În orice caz, Regele ştia acum care era misia gnomilor sau îşi închipuia că ştie, şi-n sinea lui îşi zicea:

„Foarte bine! Vom vedea! Nici o comoară n-o să treacă prin Codrul Întunecat, fără ca eu să am un cuvânt în această privinţă. Dar mai curând aş spune că n-o s-o sfârşească bine, şi aşa le trebuie!"

El unul oricum nu credea în gnomi care se luptă cu dragoni precum Smaug şi-i omoară, şi bănuia – de fapt, era aproape sigur – că ăia puneau la cale o spargere sau ceva asemănător – ceea ce ne arată că era un elf înţelept, mai înţelept decât oamenii din oraş, cu toate că nu avea deplină dreptate, după cum vom vedea la sfârşit. Aşa că îşi trimise iscoadele în preajma malurilor lacului şi spre miazănoapte, în direcţia Muntelui, până unde îndrăzneau acestea să meargă, şi se puse pe aşteptat.

La sfârşitul celei de-a doua săptămâni, Thorin începu să se gândească la plecare. Dacă vroia să primească ajutor, trebuia s-o facă atâta vreme cât mai dura entuziasmul. Nu avea nici un rost să amâne şi să lase totul să se potolească. Aşa că stătu de vorbă cu Mai-marele oraşului şi sfetnicii acestuia, spunându-le că, în scurtă vreme, el şi tovarăşii săi de drum trebuie să pornească spre Munte.

Abia atunci, pentru prima oară, Mai-marele fu cuprins de mirare şi oarece teamă; se întrebă dacă nu cumva Thorin era cu adevărat un vlăstar al vechilor regi. Nu se gândise nici o clipă că gnomii vor îndrăzni cu adevărat să-l înfrunte pe Smaug, ci crezuse că erau nişte şarlatani care, mai devreme sau mai târziu, vor fi daţi în vileag. Ei bine, greşise. Thorin, de bună seamă, era cu adevărat nepotul Regelui de sub Munte, şi nimeni n-are cum şti ce e în stare să facă un gnom ca să se răzbune şi să-şi ia înapoi ce-i al său.

Dar Mai-marelui nu-i părea câtuşi de puţin rău să-i lase să plece. Îl frigea la buzunar să-i găzduiască acolo, iar sosirea lor transformase totul într-o vacanţă prelungită, în timpul căreia toate treburile stătuseră pe loc. „N-au decât să se ducă şi să-l sâcâie pe Smaug, să vedem cum îi va primi el!“ îşi spuse în sinea lui.

– De bună seamă, ooo, Thorin, fiu al lui Thrain, al lui Thror fiu! răspunse el. Trebuie să ceri înapoi ceea ce-i al tău! Sosit-a ceasul, cum zic bătrânii. Vă vom ajuta cum vom putea mai bine, încredinţaţi fiind că ne vei arăta recunoştinţă atunci când îţi vei fi recăpătat regatul.

Astfel, într-o bună zi, cu toate că toamna era înaintată şi vânturile suflau reci, iar copacii îşi pierdeau iute frunzişul, trei bărci mari părăsiră Oraşul Lacului, încărcate cu vâslaşi, gnomi, domnul Baggins şi multe provizii. Caii şi poneii fuseseră trimişi pe căi ce ocoleau lacul, şi urmau să-i aştepte la locul de debarcare dinainte hotărât. Mai-marele oraşului şi sfetnicii săi le urară drum bun de pe treptele măreţe ale primăriei, care coborau până la lac. Locuitorii cântau pe cheiuri şi de la ferestrele caselor. Vâslele albe se cufundară şi stropiră, iar bărcile porniră spre miazănoapte, în susul lacului, în ultima etapă a călătoriei lor lungi. O singură fiinţă era cum nu se putea mai nefericită: Bilbo.

Capitolul 11

# ÎN PRAG

Timp de două zile au străbătut apele Lacului cel Lung, apoi au pătruns în apele Râului Curgător; acum puteau cu toţii să vadă Muntele Singuratic înălţându-se sumbru în faţa lor. Apele râului erau repezi, înaintarea lor – înceată. La capătul celei de-a treia zile, după ce străbătuseră câteva mile în susul râului, cârmiră spre stânga, adică spre malul apusean, şi coborâră din bărci. Aici găsiră caii cu proviziile şi celelalte lucruri trebuincioase, precum şi poneii pe care urmau să-i călărească ei – toate şi toţi trimişi din timp. Încărcară pe ponei cât puteau aceştia duce, restul fiind pus la păstrare sub un cort, dar nici unul dintre oamenii care veniseră până acolo nu dorea să rămână cu ei încă o noapte, şi-asta din pricină că Muntele era atât de aproape.

– Să aşteptăm cântecele să se împlinească, şi-apoi om mai vedea! ziseră ei.

Pe meleagurile acelea sălbatice, le venea mai uşor să creadă în Dragon, decât în Thorin. Şi într-adevăr, proviziile nu trebuiau păzite, căci ţinutul era părăsit şi pustiit cât vedeai cu ochii. Astfel că însoţitorii îi părăsiră, pornind grăbiţi pe râu la vale şi pe potecile de-a lungul malurilor, măcar că începuse să se înnopteze.

Noaptea rece pe care o petrecură acolo îi făcu pe gnomi şi pe hobbit să se simtă părăsiţi şi tare abătuţi. A doua zi se aşternură din nou la drum. Balin şi Bilbo călăreau la urmă, fiecare ducând de dârlogi încă un ponei încărcat cu poveri; ceilalţi se aflau ceva mai în faţă, căutând un drum ce se dovedea anevoios, şi asta pentru că nu existau poteci. Se îndreptau spre nord-vest, îndepărtându-se piezis de Râul Curgător şi apropiindu-se tot mai

mult de un pinten mare al muntelui, ce se întindea spre ei, adică spre răsărit.

Drumul era obositor, iar ei tăcuţi şi cu ochii-n patru. Nu se auzeau râsete ori cântări, ori sunete de harpă, iar mândria şi speranţele ce se născuseră în inimile lor când, în oraşul de pe lac, răsunaseră străvechile cântece, se preschimbaseră într-o amărăciune apăsătoare. Ştiau că se apropie de capătul călătoriei lor şi că acel capăt putea să fie cumplit. În jurul lor, pământurile odată verzi şi îngrijite – după cum le spunea Thorin – se înfăţişau tot mai mohorâte şi mai sterpe. Iarba abia creştea, iar copacii şi tufişurile dispărură în scurt timp, doar buturugi şi cioturi frânte şi înnegrite mărturiseau despre ceea ce pierise de mult. Călătorii noştri ajunseseră în Pustiiciunea Dragonului, iar anul se apropia şi el de sfârşit.

Până la poalele Muntelui îşi urmară totuşi drumul fără să întâlnească vreo primejdie sau să vadă vreun semn despre existenţa Dragonului, altul decât părăginirea pe care-o pricinuise în jurul bârlogului său. Muntele se afla în faţa lor, întunecat şi tăcut, şi tot mai înalt. Prima tabără şi-o aşezară pe partea apuseană a pintenului dinspre miazăzi, care se termina într-o înălţime numită Dealul Corbilor. Pe vremuri, în vârful înălţimii fusese construit un post de strajă; însă nu îndrăzneau să suie până acolo, căci nu s-ar fi putut apăra.

Înainte să pornească să cerceteze pintenii apuseni ai Muntelui, pentru a găsi uşa tainică de care se legau toate nădejdile lor, Thorin hotărî să trimită câteva iscoade care să spioneze poala sudică, unde se afla Poarta din Faţă. Pentru această treabă îi alese pe Balin, Fili şi Kili, cărora li se alătură şi Bilbo. Cei patru merseră pe lângă stâncile tăcute şi cenuşii, până la poalele Dealului Corbilor. Acolo, râul, după ce făcea un cot larg în valea Ţinutul de Jos, se depărta de Munte, îndreptându-se spre Lac, de-acum curgând iute şi zgomotos. Malul era sterp, stâncos, înalt şi abrupt, străjuind albia; privind de pe mal dincolo de apa îngustă care curgea în spume şi ploaie de stropi printre nenumăraţi bolovani,

iscoadele zăriră în valea largă umbrită de culmile prelungi ale Muntelui, ruinele cenuşii ale străvechilor case, turnuri şi ziduri.

– Alea-s tot ce-a mai rămas din Ţinutul de Jos, zise Balin. Păduri verzi acopereau coastele muntelui; iar toată valea asta adăpostită era mănoasă şi primitoare în zilele în care clopotele glăsuiau în oraş.

În timp ce spunea acestea, gnomul avea un aer trist şi înverşunat: fusese unul dintre cei care se aflaseră alături de Thorin în ziua în care venise Dragonul.

Nu îndrăzniră să urmeze mai departe albia râului, spre Poartă; dădură însă ocol pintenului sudic şi se pitiră în spatele unei stânci, de unde puteau veghea deschiderea întunecoasă, cavernoasă din peretele abrupt mărginit de coamele Muntelui. De acolo ieşeau apele Râului Curgător; şi tot de acolo se prelingeau afară un abur şi un fum negru: nimic nu se clintea în pustietate, în afară de pâcla aceea şi de apă, şi din când în când o cioară neagră ce nu prevestea nimic bun. Singurul zgomot era cel al apei curgând printre pietre; şi se mai auzea la răstimpuri cârâitul aspru al câte unei păsări. Balin se cutremură.

– Hai să ne întoarcem! zise el. N-avem ce face aici! Şi nu-mi plac păsările astea negre, parcă-s iscoade ale răului.

– Dragonul încă trăieşte, e acolo jos, în sălile de sub Munte – cel puţin aşa gândesc eu, luându-mă după fumul ăla, zise hobbitul.

– Fumul ăla nu dovedeşte nimic, spuse Balin, cu toate că îmi vine să cred că ai dreptate. Dar chiar şi când dragonul e dus pe undeva ori zace pe vreun povârniş al Muntelui, la pândă, prin poarta aia tot ies aburi şi fum: toate sălile dinăuntru trebuie să fie pline de duhorile lui scârbavnice.

Cu asemenea gânduri apăsătoare, făcură înapoi drumul istovitor până în tabără, urmaţi de ciorile croncănitoare care zburau pe deasupra lor. Nu mai devreme de iunie fuseseră oaspeţi în frumoasa casă a lui Elrond, şi cu toate că toamna se târa încet spre iarnă, de acel timp minunat păreau să-i despartă ani mulţi. Se găseau singuri, în primejdioasa pustietate, fără nădejdea vreunui

ajutor. Se găseau la capătul călătoriei lor, dar parcă nu se apropiaseră cu nici un pas de capătul căutării lor. Avântul le cam pierise tuturor.

Poate să vă pară ciudat, dar domnului Baggins îi rămăsese mai mult decât celorlalţi. Adesea îi cerea lui Thorin harta şi o privea cu atenţie, cumpănind la runele scrise pe ea şi la mesajul literelor-lunii, citit de Elrond. Domnul Baggins a fost acela care i-a convins pe gnomi să înceapă căutarea periculoasă a uşii tainice pe pantele apusene. Prin urmare, şi-au mutat tabăra într-o vale lungă – mai îngustă decât marea vale dinspre miazăzi, unde se găseau Porţile râului –, mărginită de nişte pinteni mai puţin înalţi ai Muntelui. Doi dintre aceştia se desprindeau din masiv şi se întindeau spre apus în coame lungi, cu laturi abrupte, ce pierdeau încet din înălţime pe măsură ce le înghiţea şesul. Pe partea asta apuseană erau mai puţine urme ale labelor distrugătoare ale dragonului, încât poneii puteau găsi ceva iarbă de păscut. Din această tabără apuseană, umbrită cât era ziua de lungă de peretele masivului şi de pinteni, până când soarele începea să coboare spre pădure, porneau în fiecare zi, în grupuri, căutând poteci ce urcau pe costişe. Dacă harta era adevărată, undeva sus, deasupra stâncii din capul văii, trebuia să se afle uşa tainică. Şi în fiecare zi se întorceau plouaţi.

Dar în cele din urmă, pe neaşteptate, găsiră ce căutau. Fili, Kili şi hobbitul o porniră într-o zi de-a lungul văii, şi se căţărară prin labirintul de stânci din colţul ei răsăritean. Cam pe la mijlocul zilei, strecurându-se în spatele unui bolovan uriaş ce stătea de unul singur, ca un stâlp, Bilbo dădu peste nişte trepte grosolan cioplite în piatră, care duceau în sus. Cuprinşi de emoţie, le urcară şi găsiră urmele unei cărărui înguste, care ba se pierdea, ba apărea din nou, şi care şerpuia până sus, pe creasta sudică, aducându-i în cele din urmă pe cei trei pe o brână şi mai îngustă, care o apuca spre miazănoapte, tăind faţa Muntelui. Privind în jos, văzură că se aflau chiar în vârful stâncii din capul văii şi că de acolo zăreau tocmai tabăra lor. În tăcere, ţinându-se de peretele stâncos din dreapta lor, merseră pe brână în şir, până într-un loc unde peretele făcea o scobitură, şi se pomeniră într-o firidă cu

pereți drepți, căptușită cu iarbă, unde liniștea și nemișcarea erau depline. Intrarea în ea, pe care o descoperiseră acum, nu putea fi văzută de jos, din pricină că o acoperea țancul acela de stâncă, și nici de mai departe, din pricină că era atât de mică încât arăta ca o crăpătură întunecată, nimic mai mult. Nefiind peșteră, singurul ei tavan era cerul; dar în fund se ridica un perete drept care, în partea sa de jos, aproape de pământ, era atât de neted și de vertical încât părea dăltuit de mână de zidar; balamale ori vreo crăpătură însă nu se zăreau. Nici urmă de toc, prag de sus ori de jos, nici urmă de zăvor, lacăt sau gaură de cheie; și totuși, nu aveau nici o îndoială. Găsiseră ușa, în sfârșit.

Bătură, se izbiră în ea, o împinseră, se rugară de ea să se miște, rostiră frânturi de descântece care deschideau uși, dar nimic nu se clintea. Într-un târziu, istoviți, se așezară pe iarbă la piciorul peretelui, iar spre seară începură lungul drum la vale.

În noaptea aceea, în tabără a fost multă agitație. Iar a doua zi dimineață se pregătiră să pornească din nou la drum. Numai Bifur și Bombur rămâneau pe loc, să păzească poneii și proviziile pe care le aduseseră de la râu. Ceilalți străbătură valea și o apucară pe nou-descoperita potecă, apoi pe brâna îngustă. De-a lungul acesteia nu puteau duce ranițe sau boccele – era atât de îngustă, încât le tăia răsuflarea, mai ales când se uitau la surpătura de o sută cincizeci de picioare și la stâncile ascuțite de la poala prăpastiei; dar fiecare își înfășură o funie în jurul brâului și se legă de ceilalți, și astfel ajunseră în sfârșit, și fără întâmplări nefericite, pe micul platou verde.

Acolo își făcură a treia tabără, ridicând cu ajutorul frânghiilor tot ce le trebuia de jos. În același fel îl coborau pe câte un gnom mai plin de energie, precum Kili, ca să ducă și să aducă vești – atunci când se iveau – sau să facă de strajă în locul lui Bofur care era tras în sus, în tabăra suspendată. Bombur refuza să urce – nici tras în sus cu frânghia, nici pe potecă.

– Sunt prea gras pentru asemenea plimbări prin văzduh, zicea el. M-ar apuca amețeala, mi-aș călca pe barbă, și-atunci ați

rămâne iarăşi treisprezece. Cât despre frânghiile cu noduri, sunt prea subţirele pentru greutatea mea.

Din fericire pentru el, se înşela în privinţa frânghiilor, aşa după cum veţi vedea.

Între timp, câţiva dintre ei explorară brâna dincolo de micul platou şi găsiră o potecuţă ce ducea şi mai sus, tot mai sus pe munte; dar nu se încumetară să înainteze prea departe şi nici nu ar fi avut rost. Liniştea care domnea acolo nu era spartă de nici o pasăre ori vreun alt zgomot, decât de şuierul vântului prin crăpăturile stâncilor. Iar gnomii vorbeau încet. Nu strigau şi nu cântau, simţind cum pândeşte pericolul în fiecare piatră. Cei care se chinuiau să dezlege taina uşii nu erau nici ei mai norocoşi. Prea nerăbdători ca să-şi bată capul cu runele sau cu literele-lunii, din zori până-n noapte nu făceau altceva decât să încerce să descopere unde era ascunsă uşa pe suprafaţa netedă a stâncii. Aduseseră cu ei din Oraşul Lacului târnăcoape şi tot felul de unelte, şi la început s-au gândit să se folosească de ele. Dar când au izbit piatra, cozile s-au făcut fărâme-fărâmiţe, rănindu-le fără milă braţele, iar capetele de oţel se frângeau ori se îndoiau, ca şi când ar fi fost făcute din plumb. Îşi dădeau seama că munca de miner era zadarnică în faţa vrăjii care zăvorâse uşa aceea; iar zgomotul pe care-l făceau şi pe care ecoul îl sporea şi mai mult îi îngrozea de-a dreptul.

Lui Bilbo îi era urât să şadă aşa, în prag, i se părea tare plicticos – acuma să nu credeţi că era chiar un prag de-adevăratelea, dar aşa numeau ei în glumă tăpşanul ăla ierbos dintre perete şi deschizătură, „pragul", amintindu-şi de vorbele spuse de Bilbo cu atâta timp în urmă, la neaşteptata petrecere din vizuina lui de hobbit, când le zisese că, dacă stăteau acolo în prag o vreme, o să le treacă ceva prin cap. Şi întocmai asta făceau – şedeau şi se gândeau sau se fâţâiau fără rost de colo-colo, şi-n tot acest timp deveneau tot mai posaci.

Le veniseră puţin boii acasă când descoperiseră poteca, apoi se scufundaseră iarăşi în sacul cu amărăciune; cu toate acestea, nu vroiau să se dea bătuţi şi să îşi strângă catrafusele de acolo.

Hobbitul nu era nici el mai iluminat decât gnomii. Nu făcea nimic altceva decât să şadă cu spatele la peretele de stâncă şi să privească spre apus, prin deschizătură, peste ţanc, peste pământurile întinse, spre întunecatul zid al Codrului Întunecat, spre ţările de dincolo de acesta, unde când şi când i se năzărea că desluşeşte desenul mic şi îndepărtat al Munţilor Ceţoşi. Dacă gnomii îl întrebau ce făcea, le răspundea:

– Ziceaţi că statul în prag şi cugetatul vor fi treaba mea, ca să nu mai vorbesc de intratul pe uşă, aşa că şed şi cuget.

Mă tem însă că nu cugeta prea mult la ce avea de făcut, ci la ceea ce se găsea dincolo de zarea albastră, la liniştitul Ţinut Apusean şi la Măgură, şi la vizuina lui de hobbit de dedesubt.

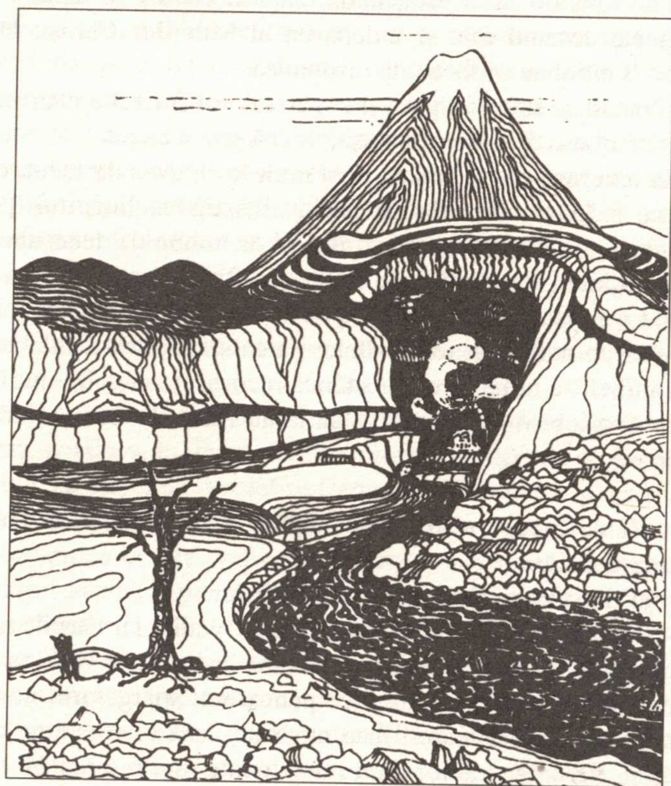
În mijlocul tăpşanului de iarbă se afla o piatră mare şi cenuşie. La ea îşi întorcea uneori privirile mâhnite sau urmărea ce făceau nişte melci cât toate zilele: părea să le placă firida aceea mică şi închisă între pereţi de stâncă răcoroasă; melcii – mulţi la număr şi neobişnuit de mari – se târau încet, lăsându-şi dârele lipicioase pe pereţi.

– Mâine începe ultima săptămână a Toamnei, zise Thorin într-una din zile.

– Iar după toamnă vine iarna, zise Bifur.

– Şi după iarnă – anul viitor, adăugă Dwalin, iar bărbile noastre vor creşte până vor atârna peste ţanc în jos, spre vale, înainte să se petreacă aici ceva. Ce face pentru noi spărgătorul nostru? Dacă tot are un inel care-l face nevăzut, ceea ce-nseamnă că ar trebui să fie un spărgător cum nu se poate mai meşter, încep să mă gândesc că ar putea intra prin Poarta din Faţă, ca să tragă puţin cu ochiul la cum stau treburile!

Bilbo îl auzi – gnomii se găseau pe bolovanii de deasupra tăpşanului unde şedea el. „Cerule mare! îşi spuse în gând, carevasăzică asta încep ei să gândească, hm? Mereu bietul de mine care trebuie să-i scoată din belea, şi-asta cam de când a plecat vrăjitorul. Ce-am să mă fac? Ar fi trebuit să ştiu că, până la urmă, tot mi se va întâmpla ceva rău. Nu cred că aş mai îndura să văd încă



*Poarta din Față*

o dată nefericitul Ţinut de Jos, cât despre poarta aia fumegăcioasă!!!“

În acea noapte a fost prea trist ca să poată dormi. A doua zi, gnomii plecară care-ncotro; unii plimbau poneii jos în vale, ca să-i dezmorţească, alţii hălăduiau pe potecile muntelui. Bilbo şezu toată ziua posomorât, în firida ierboasă, cu privirile pierdute la piatra din mijlocul ei sau întorcându-şi-le spre apus, prin deschizătura îngustă. Avea sentimentul ciudat că aştepta ceva. „Te pomeneşti că azi o să ne trezim cu vrăjitorul aici“, îşi zise el.

Dacă ridica privirile, zărea o geană din pădurea îndepărtată. De cum începuse soarele să coboare spre apus, acoperişul ei se poleise în galben, ca şi când razele cădeau pe ultimele frunze veştejite. Curând văzu mingea portocalie a soarelui alunecând în jos, în dreptul ochilor săi. Se apropie de deschizătură şi atunci zări secera subţire, palidă, abia desenată a lunii noi, ieşită deasupra buzei Pământului.

În clipa aceea, auzi un trosnet ascuţit în spatele său. Acolo, pe piatra cenuşie din iarbă poposise un sturz uriaş, aproape ca tăciunele de negru, cu pieptul galben-deschis pătat de picăţele negre. Trosc! Prinsese un melc şi-l lovea de piatră. Trosc! Trosc!

Deodată, Bilbo pricepu. Uitând de orice primejdie, înaintă pe brână şi-i strigă pe gnomi să vină, făcându-le şi semne cu mâna. Cei aflaţi mai aproape se prăvăliră peste bolovani şi înaintară cât puteau ei de repede pe brână, întrebându-se ce naiba se-ntâmplase; ceilalţi strigară să fie ridicaţi cu frânghiile (nu şi Bombur, desigur, care dormea dus).

Bilbo le explică dintr-o suflare. Toţi amuţiră: hobbitul care stătea lângă piatra cenuşie, şi gnomii care priveau nerăbdători, clătinându-şi bărbile. Soarele coborî şi mai mult, şi odată cu el şi nădejdile lor. Se scufundă într-un brâu de nori înroşiţi şi dispăru. Gnomii gemură, dar Bilbo continua să stea aproape neclintit. Luna mică atârna deasupra orizontului. Se însera. Apoi dintr-odată, când speranţele tuturor aproape că se năruiseră, o rază roşie de soare scăpă asemenea unui deget printr-o crăpătură din nori. O scăpărare luminoasă pătrunse drept prin deschizătură în firidă,

căzând pe faţa netedă a stâncii. Bătrânul sturz, care privise cocoţat pe o muchie înaltă, cu ochi mărgelaţi şi capul înclinat într-o parte, scoase un tril ascuţit. Se auzi un trosnet puternic. O aşchie de stâncă sări din perete şi căzu. Deodată apăru o gaură, cam la trei picioare deasupra tăpşanului.

Iute, tremurând de teamă ca nu cumva să piardă şansa, gnomii se repeziră la stâncă şi împinseră – în zadar.

– Cheia! Cheia! ţipă Bilbo. Unde-i Thorin?

Thorin se apropie în grabă.

– Cheia! strigă Bilbo. Cheia primită cu harta! Încearc-o acum, cât mai avem timp!

Thorin se îndreptă spre perete, scoţând cheia atârnată de colanul din jurul gâtului. O vârî în gaură. Se potrivea şi se şi răsuci! Clanc! Scăpărarea de lumină se stinse, soarele fu înghiţit de orizont, luna dispăru, cerul se lăsă pradă înserării.

Acum împinseră cu toţii şi, încet, o parte a peretelui de stâncă cedă. Crăpături lungi, drepte apărură şi se lărgiră, desenând o uşă înaltă de cinci picioare şi lată de trei. Încet, fără nici un zgomot, aceasta se deschise spre interior. Părea că întunericul se revărsa în afară, asemenea unui abur, din gaura aceea scobită în costişa muntelui, iar un întuneric adânc, în care nu se desluşea nimic, se afla în faţa ochilor lor, o gură căscată ce ducea înăuntru şi în jos.

## Capitolul 12
# NOUTĂȚI DIN INTERIOR

Vreme îndelungată, gnomii șezură în întuneric, în fața ușii, cumpănind ce și cum, până când, în cele din urmă, Thorin spuse:

– Acum a sosit vremea ca stimatul nostru domn Baggins, care s-a dovedit un tovarăș de nădejde la drum lung și un hobbit plin de curaj și mult mai descurcăreț decât ți-ai închipui luându-te după cât de mic e, și, dacă mi-e îngăduit să spun, cu un noroc ce întrece cu asupra de măsură porția obișnuită – acum a sosit vremea să facă treaba pentru care a fost primit în Compania noastră, a sosit vremea să-și câștige Răsplata.

Domniile Voastre cunoașteți stilul lui Thorin în ocazii importante, așa că nu vă mai bat capul cu el, cu toate că a ținut-o așa destul de mult. De bună seamă că ocazia era importantă, dar Bilbo simțea că-și pierde răbdarea. Între timp, se obișnuise și el cu felul de a vorbi al lui Thorin, și știa unde bate. Așa că spuse țâfnos:

– Dacă vrei să spui că, după părerea Domniei Tale, este treaba mea să intru primul în galeria tainică, ooo, Thorin Scut de Stejar, fiu al lui Thrain, fie ca barba să-ți crească tot mai lungă, spune-o din prima și gata! S-ar putea să refuz. Până acum v-am scos din două belele, despre care nu fusese câtuși de puțin vorba în înțelegerea de la început, așa că sunt, gândesc eu, îndreptățit să primesc o răsplată. Tatăl meu avea o vorbă: „A treia oară face toți banii“, așa că pe undeva simt că n-am să refuz. Poate că am început să mă încred în norocul meu mai mult decât pe vremuri – adică în primăvară, vroia Bilbo să spună, înainte să-și fi părăsit

propria casă, numai că de-atunci părea să fi trecut un car de ani –, dar oricum cred că mă voi duce şi voi arunca o privire scurtă, şi cu asta isprăvim povestea. Ei, cine vine cu mine?

Nu că s-ar fi aşteptat la un cor de voluntari, aşa că nu resimţi nici o dezamăgire. Fili şi Kili aveau un aer stânjenit pe chipuri şi dădeau din colţ în colţ, dar ceilalţi nici măcar de politeţe nu se oferiră să-l însoţească – fără doar de bătrânul Balin, cel-mereu-de-veghe, care chiar îl îndrăgea pe hobbit. El îi spuse că sigur va trece pragul înăuntru şi poate va face şi câţiva paşi, asta ca să poată să ceară ajutor, dacă va fi nevoie.

Or avea gnomii păcatele lor, nu zic nu, însă în apărarea lor trebuie să spun următoarele: aveau de gând să-l răsplătească din plin pe Bilbo pentru ce făcea pentru ei; îl aduseseră cu ei ca să îndeplinească o treabă urâtă şi nu-i deranja defel ca amărâtul de hobbiţel s-o ducă la bun sfârşit; însă şi ei ar fi făcut tot ce le-ar fi stat în puteri să-l scoată din belea, dacă ar fi nimerit în vreuna, aşa cum făcuseră în povestea cu trolii, la începutul aventurii lor, când nu aveau nici o pricină anume să-i fie recunoscători. Asta e: gnomii nu-s eroi, ci un neam socotit, care ştie foarte bine cât valorează banul; unii sunt vicleni şi făţarnici, cu d-alde ăştia e bine să nu ai de-a face; alţii dimpotrivă, sunt chiar cumsecade, aşa ca Thorin şi Compania, dacă n-aştepţi prea mult de la ei.

Întorcând spatele stelelor ce se aprindeau pe un cer palid, vărgat cu negru, hobbitul se strecură prin uşa vrăjită şi intră pe furiş în Munte. Era mult mai uşor de mers decât se aşteptase el. Nu era o intrare făcută de goblini ori o peşteră ca toate peşterile, din cele în care sălăşluiau elfii pădureni. Ci era o galerie săpată de gnomi, pe vremea când erau vestiţi pentru bogăţiile şi priceperea lor: dreaptă ca o riglă, cu podeaua netedă, pereţii aşijderea, coborând în pantă uşoară, continuă – spre un capăt depărtat, din bezna de dedesubt.

După o vreme, Balin îi ură lui Bilbo „Noroc!“ şi se opri într-un loc de unde încă mai vedea conturul vag al uşii şi unde încă mai auzea, printr-un şiretlic al ecourilor din tunel, foşnetul vocilor şoptite ale celor aflaţi dincolo de prag. Apoi hobbitul îşi puse inelul pe deget şi, prevenit de ecouri să aibă mai mare grijă decât au hobbiţii îndeobşte să nu facă nici un zgomot, se furişă neauzit în jos, tot mai în jos, în întunecime. Tremura de frică, dar feţişoara lui era hotărâtă şi neînduplecată. Era un cu totul alt hobbit acum, decât acela care ieşise în fugă, fără batistă, din Fundătura, cu atât de mult timp în urmă. Secole trecuseră de când nu mai avea batistă în buzunar. Slăbi puţin legătura ce ţinea pumnalul în teacă, strânse cureaua şi merse mai departe.

„Acum chiar nu mai ai scăpare, Bilbo Baggins, îşi spuse el. Ai călcat în strachina asta în noaptea petrecerii, şi acum trebuie să ieşi din ea şi să plăteşti! Măiculiţă, ce neghiob am fost şi mai sunt şi acum! – astfel gândea acea parte din el care ţinea cel mai puţin de neamul Took. N-am nici o nevoie de comorile păzite de dragon, din partea mea n-au decât să rămână aici o veşnicie, numai de m-aş trezi şi de-aş descoperi că tunelul ăsta înfiorător e holul meu de-acasă!“

De bună seamă că n-avea din ce să se trezească, aşa că îşi văzu de drum mai departe, până când orice urmă de uşă dispăru în urma lui. Era absolut singur. Curând, i se păru că aerul începe să se încălzească. „Oare e un fel de lumină ce mi se năzare că văd acolo jos, în faţă?“ se întrebă în gând.

Aşa era. Pe măsură ce înainta, lumina aceea creştea şi tot creştea, până când Bilbo nu mai avu nici o îndoială: o lumină roşie ce se făcea tot mai roşie. Nici căldura din tunel nu mai era doar părelnică. Fuioare de aburi se ridicau şi pluteau pe lângă el; Bilbo începu să transpire. Un sunet îi zvâcnea în urechi, un fel de bolboroseală, asemenea bolboroselii dintr-un ceaun mare pus pe foc, amestecat cu un mormăit ca un fel de tors al unui motan

urieşesc. Sunetul acesta crescu până când Bilbo nu mai avu nici o îndoială: era gâlgâitul unui animal uriaş care sforăia în somn în străluminarea aceea roşie din faţa lui.

În acea clipă Bilbo se opri. A merge mai departe de acolo ar fi fost cel mai curajos lucru pe care-l făcuse vreodată în viaţă. Cu mult mai grozav chiar şi decât toate grozăveniile care aveau să se întâmple după aceea. Adevărata bătălie o purtă de unul singur în tunel, înainte să apuce să vadă cumplitul pericol ce stătea în aşteptare. Cum-necum, după ce rămase puţin pe loc, o porni mai departe; închipuiţi-vi-l ajungând la capătul tunelului – o deschizătură cam la fel de mare ca uşa de la capătul de sus, şi cam de aceeaşi formă. Prin ea îşi iţeşte hobbitul căpşorul. În faţa lui se află marele beci din afundul cel mai afund, ori temniţa străvechilor gnomi, săpată chiar la rădăcina Muntelui. Bezna este aproape deplină, încât întinderea sălii aceleia poate fi doar ghicită, însă din apropierea deschizăturii, de pe podeaua de piatră, se înalţă o strălucire teribilă. Este strălucirea lui Smaug!

Acolo zăcea un dragon urieşesc, roş-galben, dormind tun; un zăngănit răsuna din nările şi fălcile lui, şi fuioare de fum ieşeau din ele, dar focurile sale erau acum mocnite. Sub el, sub toate mădularele sale şi sub uriaşa lui coadă încolăcită, şi-n jurul lui pe toate părţile, întinzându-se pe podelele nevăzute, se aflau grămezi făr' de număr de lucruri preţioase, aur bătut şi nebătut, nestemate şi giuvaieruri, şi argint lucind şi el roşu în lumina rubinie.

Smaug zăcea cu aripile strânse ca un liliac imens, întors puţin pe o parte, încât hobbitul îi vedea părţile de dedesubt şi burta lui lungă şi spălăcită, încrustată cu nestemate şi bucăţi de aur, din pricină că zăcuse atât de multă vreme pe patul lui nepreţuit. În spatele dragonului, unde pereţii erau mai apropiaţi, se desluşeau cu greu cămăşi de zale, coifuri, securi, săbii şi suliţe atârnate; iar pe lângă pereţi, şiruri de oale şi vase mari, pline cu bogăţii ce nu puteau fi nici măcar ghicite.

A spune că lui Bilbo i s-a tăiat respirația este prea puțin. Nu există cuvinte care să-i descrie uluiala, și-asta pentru că seminția oamenilor a schimbat limba pe care a învățat-o de la elfi, în zilele în care lumea întreagă era minunată. Bilbo auzise povești și cântări despre comorile dragonilor, dar nu-și închipuise niciodată splendoarea, strălucirea unei asemenea comori, jinduirea ce-o putea stârni. Inima îi era plină și străpunsă de încântare și de dorința gnomilor; se holba țintuit locului, aproape uitând de înfricoșătorul paznic, la aurul făr' de sfârșit și făr' de preț.

Parcă trecuse un ev de când stătea și se holba, când deodată se simți atras, aproape împotriva voinței sale, și se desprinse din umbra deschizăturii tunelului, îndreptându-se spre cea mai apropiată margine a mormanului de comori de pe podea. Deasupra lui, în vârful mormanului, dormea dragonul, o amenințare cumplită chiar și în somn. Bilbo înșfăcă o cupă mare, cu două mânere, atât de grea încât abia o putea duce, și aruncă o privire temătoare în sus. Lui Smaug îi tresări o aripă, deschise o gheară, zornăitul sforăitului său își schimbă tonul.

Atunci Bilbo o rupse la fugă. Dar dragonul nu se trezi – încă nu –, ci trecu în alte vise de lăcomie și cruzime, zăcând acolo, în sala jefuită, în vreme ce micul hobbit se chinuia să străbată înapoi tunelul cel lung. Inima îi bătea să-i spargă pieptul, iar în picioare simțea un tremurat mult mai înfrigurat decât atunci când coborâse prin tunel, cu toate acestea strângea cupa la piept, și gândul care-i stăruia în minte era: „Am făcut-o! Asta o să le dovedească. «Mai degrabă brutar decât spărgător», auzi vorbă! Ei bine, de-acum să nu mai aud nici o vorbă despre așa ceva“.

Și nici n-a mai auzit. Balin era cum nu se poate mai fericit să-l vadă pe Bilbo din nou, încântat și totodată surprins. Îl luă în brațe pe Bilbo și așa-l duse până afară, sub cerul liber. Era miezul nopții și norii acoperiseră stelele, dar Bilbo zăcea cu ochii închiși, răsuflând adânc, bucuros să simtă iarăși aerul curat, și aproape că

nu băgă de seamă emoţia gnomilor ori cum îl lăudau şi-l băteau pe spate, şi se puneau în slujba lui pe ei înşişi şi toate familiile lor din toate generaţiile ce aveau să urmeze.

Gnomii încă îşi treceau cupa de la unul la altul şi vorbeau încântaţi despre cum o să pună din nou mâna pe comoara lor, când dintr-odată în munte, sub picioarele lor, se porni un huruit cumplit, ca şi când un vulcan străvechi se hotărâse să înceapă din nou să erupă. Uşa din stâncă fusese trasă cât aproape să se închidă, doar că se oprea într-un bolovan pus anume, însă prin galeria din spatele ei se auzeau cumplitele ecouri, venite de departe din adânc, ale unui urlet şi unui tropăit ce făceau ca stânca de sub picioarele lor să se cutremure.

Atunci gnomii uitară de bucuria lor şi de lăudăroşenia fudulă de mai-nainte şi se ghemuiră de frică. Până una-alta, trebuiau să-l înfrunte pe Smaug. Nu se face să nu-l pui la socoteală pe-un dragon viu, atunci când trăieşti lângă el. Nu s-or fi folosind dragonii de toată avuţia lor, dar ştiu ce au în ea până la ultima fărâmă, mai cu seamă dacă o stăpânesc de multă vreme; iar Smaug nu făcea excepţie. Dintr-un vis neliniştit (în care apărea, spre marea lui neplăcere, un războinic pe a cărui înălţime nu dădeai doi bani, dar care avea o sabie cumplită şi un curaj nemaiîntâlnit) trecuse într-o picoteală, iar din picoteală se trezise de-a binelea. O undă ciudată adăsta în aerul din peştera lui. Era oare o adiere dinspre gaura aia mică? Gândul la ea nu-i prea dăduse niciodată pace, măcar că era atât de mică, iar acum se uita la ea cu neîncredere, întrebându-se de ce nu o astupase. În ultima vreme, i se năzărise că aude ecourile stinse ale unor ciocănituri, undeva sus, departe, şi venite până în bârlogul lui prin gaura aia. Se mişcă şi-şi întinse în faţă grumazul, ca să strănute. Atunci văzu că-i lipseşte cupa!

Hoţii! La naiba! Săriţi! Aşa ceva nu se mai întâmplase de când venise el întâiaşi dată la acest Munte! N-am cuvinte să-i

descriu furia – furia aceea pe care n-o vezi decât atunci când bogătașii care au mai mult decât le trebuie pierd deodată ceva ce au de multă vreme, dar niciodată nu l-au folosit sau n-au avut trebuință de el. Focul țâșni din el, sala se umplu de fum, iar dragonul zgudui temeliile Muntelui. Zadarnic își întinse capul spre gura mică a tunelului: așa că își strânse colac trupul lung, mugi ca un tunet subpământean și prin ușa cea mare a bârlogului său din adânc se repezi în uriașele coridoare ale palatului de sub munte, ce urcau spre Poarta din Față.

Singurul gând ce-l stăpânea era să cerceteze tot muntele până când îl prindea pe hoț și-l sfâșia, și-l făcea una cu pământul. Ieși pe Poartă – apele se preschimbară în aburi turbați, șuierători – țâșni în sus, vâlvătaie, și se așeză pe vârful muntelui, împroșcând flăcări verzi și vinetii. Gnomii auziră cumplitul vuiet al zborului său și se lipiră de pereții tăpșanului verde, făcându-se ghem sub bolovani și sperând să scape cumva de ochii înspăimântători ai dragonului pornit la vânătoare.

Acolo ar fi pierit cu toții, de n-ar fi fost Bilbo care și de data asta și-a păstrat firea.

– Iute! Iute! gâfâi el. Ușa! Tunelul! Aici nu-i bine.

Îmboldiți de șoaptele lui, dădură să se furișeze în tunel, când Bifur scoase un strigăt:

– Verii mei! Bombur și Bofur – i-am uitat, sunt jos în vale!

– Or să fie răpuși, și poneii la fel, și-o să pierdem toate proviziile, gemură ceilalți. Nu putem face nimic.

– Prostii! zise Thorin care izbutise să-și recapete stăpânirea de sine. Nu-i putem lăsa aici. Intrați în tunel, domnule Baggins și Balin, și voi doi, Fili și Kili – dragonul n-o să pună laba pe toți. Și-acum voi ceilalți, unde-s frânghiile? Iute!

Nu cred ca ei să fi trecut prin clipe mai rele ca acelea. Zgomotele îngrozitoare pe care le scotea Smaug în mânia lui răsunau prin toate scobiturile stâncoase de deasupra lor; în orice clipă putea să prăvale vâlvătaie ori să zboare rotocol și să-i găsească

acolo, lângă muchia aceea primejdioasă a stâncii, trăgând cu disperare de frânghii. Bofur ajunse sus, şi încă nu se întâmplase nimic. Ajunse şi Bombur, gâfâind şi suflând ca din foale, şi încă nu se întâmplase nimic. Ajunseră şi câteva unelte şi legături cu provizii, şi-n clipa aceea primejdia se abătu asupra lor.

Se auzi un huruit. O lumină roşie atinse vârfurile steiurilor din jur. Dragonul era acolo.

Abia avură răgazul să fugă spre tunel, trăgând şi târând după ei legăturile, când Smaug se repezi dinspre miazănoapte, lingând coastele muntelui cu flăcări, zbătându-şi aripile lui mari cu un zgomot ca de vânt urlător. Răsuflarea lui dogorâtoare pârjoli iarba din faţa uşii, pătrunse prin crăpătura uşii şi-i găsi în ascunzătoare, pârlindu-i. Flăcări licăritoare izbucniră, umbrele negre ale stâncilor prinseră să danseze. Întunericul se lăsă din nou atunci când dragonul trecu mai departe. Poneii răgiră de groază, îşi rupseră funiile şi o luară din loc în galop dezlănţuit. Dragonul se abătu din drum, se întoarse ca să pornească în urma lor şi dispăru.

– Le-a sunat ceasul bietelor dobitoace! zise Thorin. Pe ce pune Smaug ochii nu mai scapă cu viaţă. Iată-ne aici, şi-aici va trebui să rămânem, doar dacă nu-i trece vreunuia dintre voi prin minte să străbată înapoi toate milele alea lungi, prin câmp deschis, până la râu, ştiind că Smaug stă la pândă!

Nu era un gând care să le facă plăcere! Se târâră mai în adânc în tunel, şi acolo rămaseră, tremurând ca varga, cu toate că aerul era înăbuşitor şi cald, până când zorile se iviră palide prin deschizătura uşii. Cât fusese noapte, mai auziseră de câteva ori mugetele dragonului zburător, acum apropiindu-se, acum depărtându-se şi stingându-se, după cum dădea fiara târcoale coastelor muntelui.

Văzând poneii şi descoperind urmele taberelor, dragonul îşi închipuia că avea de-a face cu oameni care veniseră pe râu, dinspre lac, şi urcaseră povârnişul muntelui dinspre valea unde stătuseră legaţi căluţii; dar ochiul lui iscoditor nu a reuşit să

descopere ușa, iar mica firidă înconjurată de pereți înalți a ținut la distanță cumplitele sale flăcări. Îndelung a vânat în zadar, până când zorile i-au răcorit mânia, iar el s-a întors în culcușul său de aur, ca să doarmă – și să-și întremeze puterile. N-avea să ierte și nici să dea uitării jaful, nici într-o mie de ani, când el se va fi prefăcut într-o piatră arzând mocnit, însă își putea îngădui să aștepte. Încet, pe tăcute, s-a retras în bârlog și și-a închis ochii pe jumătate.

La venirea dimineții, spaima gnomilor se mai domoli. Își dădeau seama că asemenea pericole sunt de neînlăturat atunci când ai de-a face cu un asemenea paznic, și că încă nu aveau de ce să renunțe la căutarea lor. Și nici nu puteau pleca de-acolo taman acum, le atrăsese Thorin atenția. Poneii lor fie se rătăciseră, fie fuseseră răpuși, iar ei trebuiau să aștepte o vreme până când Smaug își va fi slăbit veghea într-atât încât ei să îndrăznească să străbată lungul drum pe jos. Din fericire, salvaseră destule provizii ca să le ajungă o vreme.

Vorbiră îndelung despre ce era de făcut, dar nu vedeau nici o cale de-a scăpa de Smaug – de altfel, aici scârțâise de la bun început planul lor – tare îi mai stătea lui Bilbo pe limbă să le-o spună. Și după cum e firea celor care nu știu pe unde să scoată cămașa, începură să-l dondănească pe hobbit, învinovățindu-l pentru ceea ce le făcuse atâta plăcere mai devreme: anume că adusese o cupă și prin asta stârnise prea devreme mânia lui Smaug.

– Și cam ce credeți voi că trebuie să facă un spărgător? se burzului Bilbo la ei. N-am fost tocmit să omor dragoni, asta-i treabă de războinic, ci să fur o comoară. Am început cum m-am priceput mai bine. V-ați așteptat să mă întorc înapoi cu toată comoara lui Thror în cârcă? Dacă e să dondăne careva, apoi eu aș fi cel mai îndreptățit. Ar fi trebuit să aduceți cinci sute de spărgători, nu unul singur. Îi face onoare bunicului vostru, așa e, nu mă îndoiesc de asta, însă nu puteți spune că mi-ați dezvăluit vreodată cât de uriașă este această comoară. Mi-ar trebui sute de

ani s-o aduc pe toată la suprafață, chiar de-aş fi de cincizeci de ori mai mare decât sunt, iar Smaug blând ca un miel.

După aceste vorbe, de bună seamă că gnomii şi-au cerut iertare.

– Şi-atunci, cam ce gândeşti că ar trebui să facem, domnule Baggins? întrebă Thorin politicos.

– Acum nu-mi trece nimic prin cap – dacă vorbim despre mutatul comorii. E limpede că asta ţine în întregime de felul în care ne va surâde iarăşi norocul; şi să scăpăm de Smaug. Treaba asta cu scăpatul de dragon nu mă priveşte câtuşi de puţin, dar mă voi strădui să vin şi eu cu o idee. Eu unul nu am nici o nădejde şi mi-aş dori să fiu din nou la mine acasă, în siguranţă.

– Lasă asta, deocamdată! Ce facem acum, azi?

– Păi, dacă într-adevăr vreţi sfatul meu, aş zice că nu putem face nimic altceva decât să rămânem unde suntem. În timpul zilei ne putem strecura frumuşel afară fără griji, să luăm aer curat. Poate că n-o să treacă mult până când unul sau doi dintre noi ar putea să se ducă până la cortul lăsat lângă râu ca să ne refacem proviziile. Dar în tot acest timp, toată lumea trebuie să stea în tunel în timpul nopţii.

Uite ce idee am eu, continuă Bilbo. Am inelul ăsta şi mă voi furişa chiar azi, pe la prânz, până în adânc – dacă Smaug trage vreodată un pui de somn, atunci acela ar trebui să fie ceasul când o face – să văd cam ce-ar pune la cale. Cine ştie, poate se iveşte ceva. Orice vierme îşi are punctul său slab, cum zicea tatăl meu, cu toate că nu cred că el a avut vreodată de-a face cu un vierme.

Desigur că gnomii au acceptat propunerea fără să stea pe gânduri. Ajunseseră să-l respecte foarte mult pe domnul Bilbo. Pe el îl considerau adevăratul conducător al aventurii lor. Începuse să aibă planuri şi idei. La ceasul amiezii, hobbitul se pregăti pentru o nouă călătorie în măruntaiele Muntelui. Nu-i plăcea, cum să-i placă! dar nu mai era chiar atât de rău acum când ştia, mai mult sau mai puţin, spre ce se îndrepta. Dacă ar fi ştiut mai multe

despre dragoni şi vicleniile lor, spaima i-ar fi fost mai mare şi nădejdea mai mică de a-l găsi dormind.

Soarele strălucea când porni la drum, dar în tunel era întuneric de-ai fi zis că-i noapte. Lumina venită prin uşa care era aproape închisă pieri pe măsură ce el cobora. Înainta mai neauzit decât fumul purtat de o adiere blândă, şi, în timp ce se apropia de deschizătura din adânc, mai că-i venea să fie mândru de sine însuşi. De acolo de jos abia dacă răzbătea o lucire palidă.

„Bătrânul Smaug e istovit şi doarme, îşi spuse el. Nu mă poate vedea şi n-o să mă audă. Curaj, Bilbo!“ Uitase ori poate că nu auzise niciodată de cât de fin este mirosul dragonilor. Ciudat este şi că, atunci când sunt bănuitori, îşi ţin un ochi pe jumătate deschis, pentru a veghea în timp ce dorm.

Atunci când Bilbo îşi iţi încă o dată capul prin deschizătură, Smaug arăta, fără doar şi poate, ca şi când ar fi dormit tun, aproape stins şi întunecat, până şi sforăitul lui, cât era, părea mai curând pufăitul unui abur nevăzut. Hobbitul tocmai vroia să păşească pe podea, dar chiar în clipa aceea zări o rază roşie ţâşnind pe neaşteptate, subţire şi pătrunzătoare, de sub pleoapa coborâtă a ochiului stâng al lui Smaug. Doar se prefăcea că doarme! Pândea gura tunelului. Bilbo păşi iute înapoi şi binecuvântă norocul de a avea inelul. În clipa următoare, Smaug prinse glas.

– Ei bine, tâlharule! Te adulmec, simt că eşti aici. Îţi aud respiraţia. Vino! Ia-ţi ce-ţi place, e destul cât să şi rămână!

Bilbo însă mai ştia şi el câte una-alta despre dragoni, şi dacă Smaug chitea să-l facă să se apropie cu una, cu două, hobbitul avea să-l dezamăgească.

– Nu, mulţumesc, ooo, Smaug Înfricoşătorule! răspunse el. N-am venit după daruri. Vroiam doar să mă uit la tine, să văd dacă eşti cu adevărat atât de măreţ pe cât se spune în poveşti. Lor nu le-am dat crezare.

– Acum le dai? întrebă dragonul oarecum flatat, cu toate că nu credea o iotă din ce auzea.

– Cântecele şi basmele sunt, zău aşa, hăt-departe de ce-mi văd ochii, ooo Smaug Năpasta cea mai Mare şi mai Cumplită dintre toate! răspunse Bilbo.

– Ai purtări alese pentru un tâlhar şi-un mincinos, zise dragonul. Pari să-mi ştii bine numele, ci eu nu-mi amintesc să te fi adulmecat vreodată înainte. Cine eşti şi de unde vii, dacă-mi dai voie să te-ntreb?

– Îţi dau voie! Vin de sub măgură, şi pe sub munţi şi peste munţi m-au purtat potecile. Şi prin văzduh. Sunt cel care umblă nevăzut.

– Asta pot să văd, spuse Smaug, dar nu şi că acesta ţi-ar fi numele.

– Sunt cel care găseşte cheia, care taie plasa, sunt musca înţepătoare. Am fost ales ca număr cu noroc.

– Minunate titluri! rânji dragonul. Dar numerele norocoase nu ies întotdeauna la socoteală.

– Sunt cel care-şi îngroapă prietenii de vii şi-i îneacă, şi apoi îi scoate din apă vii. Am venit dintr-un fund de sac, dar capul nu mi-a fost înfundat în nici un sac.

– Astea nu-ţi prea fac cinste, îl luă în derâdere Smaug.

– Sunt prietenul urşilor şi oaspetele vulturilor. Sunt Câştigătorul Inelului şi Purtătorul de Noroc; şi sunt Călătorul pe Butoi, continuă Bilbo, începând să-i placă să născocească ghicitori.

– Aşa mai vii de-acasă, zise Smaug. Dar nu te lăsa furat de propria imaginaţie!

Cam aşa se vorbeşte cu dragonii, să ştiţi, atunci când nu vrei să-ţi dezvălui numele (ceea ce e înţelept), şi nu vrei să-i înfurii printr-un refuz făţiş (ceea ce iarăşi este foarte înţelept). Dragonii nu se pot împotrivi fascinaţiei vorbirii în cimilituri, şi-şi pierd vremea încercând să o dezlege. Multe din cele spuse de Bilbo nu erau pe înţelesul lui câtuşi de puţin (deşi cred că Domniile

Voastre pricepeţi, deoarece ştiţi totul despre peripeţiile de care vorbeşte Bilbo), dar îşi închipuia că înţelegea destule, prin urmare, chicoti în sufletul lui ticălos.

„Aşa m-am gândit şi eu noaptea trecută, zâmbi el în sine-i. Oamenii Lacului, o urzeală afurisită pusă la cale de nenorociţii ăia de Oameni ai Lacului, care fac negoţ cu putini – dacă nu-i aşa, apoi eu sunt şopârlă. N-am mai coborât prin părţile alea de câteva care de ani; dar curând o să mă îngrijesc şi de trebuşoara asta!"

– Prea bine, ooo, Călăreţ pe Butoi! zise el cu voce tare. Aşa s-o fi numit poneiul tău, Butoi; dar poate că nu, batăr că era destul de durduliu. Poţi să umbli nevăzut, dar n-ai venit pe jos atâta cale. Noaptea trecută am mâncat şase ponei, aşa să ştii, şi nu va trece mult până o să-i prind şi-o să-i înfulec şi pe ceilalţi. În schimbul acestui nemaipomenit ospăţ, îţi voi da un sfat, spre binele tău: pe cât poţi, să n-ai de-a face cu gnomii!

– Gnomi! se prefăcu Bilbo mirat.

– Cu mine să nu te prefaci! zise Smaug. Mi-e cunoscut mirosul (şi gustul) de gnom – mai bun nici că se poate. Să nu-mi spui mie că sunt în stare să mănânc un ponei călărit de-un gnom şi să n-am habar despre ce-i vorba! Dai până la urmă de belea dacă te-nhăitezi cu asemenea prieteni, Hoţule ce călăreşti pe Butoi. N-am nimic împotrivă să te-ntorci la ei şi să le spui din partea mea ce ţi-am zis.

Dragonul însă nu-i spuse lui Bilbo că era un miros pe care nu-l desluşea defel, anume mirosul de hobbit; până acum nu întâlnise un miros asemănător, şi asta îl nedumerea peste măsură.

– Ai luat un preţ bun pe cupa aia de azi-noapte, nu-i aşa? continuă el. Haide, zi-mi, nu-i aşa? Aha, nimic! Ei, să ştii că aşa-s ei. Şi pun rămăşag că acum stau pitiţi pe-afară, iar treaba ta e să faci – în locul lor – tot ce-i mai primejdios şi să pui mâna pe ce poţi atunci când nu mă uit? Şi vei primi o răsplată pe măsură? Vezi să nu! Dacă scapi cu viaţă, socoteşte-te norocos.

*

De-acum Bilbo chiar începea să nu se mai simtă în apele sale. De câte ori ochiul iscoditor al lui Smaug, care-l căuta pe Bilbo prin unghere de umbră, trecea scăpărând peste el, hobbitul tremura şi o pornire de neînţeles punea stăpânire pe el – îi venea să se repeadă din deschizătura tunelului, să se dea în vileag şi să-i spună lui Smaug întregul adevăr. În fapt, se găsea într-un cumplit pericol de a cădea sub vraja dragonului. Dar hobbitul prinse din nou curaj şi-i spuse:

– Nu ştii chiar tot, ooo, Smaug Teribilule! Nu numai aurul ne-a adus pe noi aici.

– Ha, ha! Vasăzică recunoşti că sunteţi mai mulţi, izbucni Smaug în râs. De ce n-ai zice „pe noi paisprezece“ şi isprăvim povestea? Domnul Număr Norocos? Sunt încântat să aud că aţi avut şi alte treburi prin părţile astea, în afară de aurul meu. În acest caz, poate că nu-ţi pierzi timpul chiar în zadar. Nu ştiu dacă v-a trecut prin cap, că şi dacă aţi fura aurul bucată cu bucată – o treabă de-o sută de ani şi mai bine –, n-aţi ajunge cu el prea departe. Ce-aţi face cu el pe povârnişul muntelui? Ce-aţi face cu el în pădure? Bată-te să te bată! Nu te-ai gândit niciodată că-i o capcană? A paisprezecea parte, bănuiesc eu, sau cam pe-acolo, aşa v-aţi învoit, hai? Dar cum o să-ţi fie dată? Cum o s-o duci de-aici? Cum rămâne cu străjile înarmate şi cu vămuirea?

Şi Smaug izbucni în hohote răsunătoare. Avea un suflet plin de răutate şi perfidie, ştia că nu greşea prea mult în bănuielile sale, cu toate că-i bănuia pe Oamenii Lacului a fi ticluit planurile, şi că tot ce se jefuia de aici urma să rămână acolo, în oraşul de lângă mal, care în zilele tinereţii sale se numise Esgaroth. Vă va veni greu să credeţi, dar bietul Bilbo era buimăcit de-a binelea. Până acum, îşi concentrase toate gândurile şi forţele pentru ca să ajungă la Munte şi să găsească intrarea. Nu stătuse nici o clipă să cumpănească la felul în care va fi scoasă de acolo comoara, şi cu siguranţă nici la felul cum va ajunge el până la Fundătura, Sub-Măgură, cu partea ce i s-ar cuveni din morman.

Şi uite aşa, în mintea lui începu să se furişeze o îndoială urâtă – oare şi gnomii uitaseră de această treabă atât de importantă, sau tot timpul îşi râdeau în barbă de el? Acesta e efectul pe care-l are asupra neştiutorilor vorbăria dragonilor. Bilbo ar fi trebuit desigur să fie cu ochii-n patru; dar Smaug era copleşitor, prin toată natura lui.

– Îţi spun, zise hobbitul, încercând din răsputeri să rămână credincios prietenilor săi şi să-şi ţină firea, gândul la aur ne-a venit mai târziu. Am ajuns aici mergând peste munţi şi pe sub munţi, aduşi de valuri şi de vânt, pentru *Răzbunare*. De bună seamă, ooo, Smaug cel fără de măsură de bogat, îţi dai negreşit seama că ţi-ai făcut câţiva duşmani înverşunaţi cu isprava asta?

La aceste vorbe, Smaug izbucni în hohote nestăvilite – un zgomot distrugător, care-l doborî pe Bilbo la pământ, în vreme ce departe sus, în tunel, gnomii se ghemuiră unii în alţii, închipuindu-şi că pe neaşteptate hobbitul îşi găsise sfârşitul, un sfârşit cum nu se poate mai urât.

– Răzbunare! mârâi dragonul şi scăpărările din ochii săi luminară sala din podea până-n tavan, asemenea unui fulger purpuriu. Răzbunare! Regele de sub Munte e mort, şi unde-s rubedeniile sale care să-ndrăznească să se răzbune? Girion, Seniorul din Ţinutul de Jos, este mort, iar eu i-am hăpăit supuşii asemenea unui lup scăpat printre oi, şi unde-s fiii fiilor săi, care să îndrăznească să se apropie de mine? Ucid oriunde poftesc şi nimeni nu-ndrăzneşte să mă înfrunte. I-am nimicit pe războinicii din străvechime, iar alţii ca ei nici că s-au mai ivit pe lume. Pe vremea aia eram tânăr şi plăpând. Acuma-s bătrân şi puternic, puternic, puternic. Tâlharule din Umbre! – şi vocea lui era plină de bucurie răutăcioasă. Carapacea mea e cât zece scuturi puse unul peste altul, dinţii mi-s săbii, ghearele – suliţe, lovitura cozii mele – trăsnet şi tunet, aripile – un uragan, iar răsuflarea-mi – moartea însăşi!

Bilbo chiţcăi speriat:

– Din câte știu eu, dragonii ar fi mai moi pe dedesubt, mai cu seamă la... ăăă... piept; dar fără îndoială că cineva care e atât de bine înarmat s-a gândit la asta.

Cuvintele acestea îi tăiară dragonului avântul lăudăroșeniei.

– Ceea ce știi tu e răsuflat de mult, se răsti el. Am armură și deasupra, și dedesubt, făcută din solzi de fier și nestemate. Nici un tăiș nu mă poate străpunge.

– Așa gândeam și eu, zise Bilbo. Cu adevărat nu mai este altul pe lume asemenea Seniorului Smaug cel de Nestrăpuns. Ce splendoare să ai o vestă din cele mai fine diamante!

– Așa e, cu adevărat e rară și minunată, se făli Smaug cum nu se poate mai încântat. Nu știa că, la vizita anterioară, hobbitul apucase să zărească ciudatul pântec, iar acum ardea de dorința să se mai uite o dată, din pricini numai de el știute. Dragonul se rostogoli pe spate. Uite! spuse el. Ce zici de-asta?

– Amețitor de frumos! Desăvârșit! Fără cusur! Uimitor! exclamă Bilbo cu voce tare, dar în sinea lui își spuse: „Nebun bătrân! Ia uite-acolo un petic mare, în scobitura din stânga pieptului, gol ca un melc ieșit din cochilie!“

După ce-și satisfăcu dorința, singurul gând al domnului Baggins era acela de a o șterge de-acolo. Așa că zise:

– Ei bine, nu trebuie să-ți mai răpesc timpul, Splendoarea Ta, ori să te împiedic să-ți faci somnul atât de trebuincios. Mă gândesc că poneii nu-s prea ușor de prins după ce-au apucat să fugă. Și nici spărgătorii, adăugă el, așa, de bun-rămas, și cu asta făcu stânga-mprejur și-o rupse la fugă prin tunel.

O adăugire nefericită, căci dragonul scuipă în urma lui flăcări înfricoșătoare și, oricât ar fi alergat de iute hobbitul în sus prin tunel, nu se depărtase îndeajuns de mult ca să nu mai aibă de ce se teme, când deodată Smaug își vârî capul înspăimântător prin deschizătura din urma lui. Din fericire, capul și fălcile nu încăpură cu totul înăuntru, dar nările sale trimiseră pe urma fugarului

vâlvătăi şi aburi care aproape că-l răpuseră, încât bietul Bilbo înainta împiedicat, orbecăind, înnebunit de durere şi spaimă.

„Niciodată să nu-ţi baţi joc de dragonii vii, nătărăule de Bilbo!" se mustră hobbitul în sinea lui, vorbe ce aveau să devină mai târziu zicala lui preferată care, cu timpul, s-a preschimbat în proverb. „Încă n-ai scăpat de aventura asta!" – ceea ce era întru totul adevărat.

După-amiaza lăsă loc înserării atunci când ieşi din nou la aer, se împiedică şi leşină pe „prag". Gnomii îl readuseră în simţiri şi-i oblojiră arsurile cum se pricepură mai bine; dar avea să treacă multă vreme până când părul de la ceafă şi de pe călcâie îi va fi crescut la loc: îi fusese pârlit şi pârjolit până la piele. Prietenii făceau tot ce le stătea în putere să-l veselească; şi erau nerăbdători să-i audă povestea, vrând mai cu seamă să ştie de ce scosese dragonul zgomotul ăla înfiorător şi cum de izbutise Bilbo să scape.

Dar hobbitul era îngrijorat şi nu se simţea câtuşi de puţin în apele sale, încât gnomii nu izbutiră să afle mai nimic de la el. Cumpănind la tot ce se întâmplase, lui Bilbo îi părea rău că-i spusese dragonului anumite lucruri, şi nu vroia să le repete. Bătrânul sturz stătea cocoţat pe o stânculiţă, în apropiere de capul lui, ascultând la ceea ce se vorbea. Bilbo era atât de oţărât, încât iată ce făcu: apucă o piatră şi o azvârli în sturz care se feri puţin în lături fâlfâind din aripi şi apoi se întoarse la locul său.

– Naiba-n ea de pasăre! se înfurie Bilbo. Aş zice că ascultă, şi nu-mi place mutra ei.

– Lasă sturzul în pace! îl mustră Thorin. Sturzii sunt buni şi prietenoşi – ăsta-i foarte-foarte bătrân, e poate ultimul rămas din străvechiul neam al sturzilor care sălăşluiau pe aici prin preajmă, îmblânziţi de tatăl şi bunicul meu. O seminţie vrăjită, cu viaţă lungă, şi-acesta ar putea să fie unul dintre sturzii care au trăit acum câteva sute de ani. Oamenii din Ţinutul de Jos se pricepeau

să le deslușească graiul și-i foloseau drept soli, trimițându-i în zbor la Oamenii Lacului și-n alte părți.

– Atunci o să aibă ce vești să ducă Oamenilor Lacului, dacă asta așteaptă, zise Bilbo. Cu toate că mă îndoiesc să mai fie printre cei de-acolo vreunii care să-și bată capul cu graiul sturzilor.

– De ce, ce s-a întâmplat? strigară gnomii. Spune-ne odată povestea!

Așa că Bilbo le spuse tot ce-și amintea și le mărturisi că avea așa, o presimțire urâtă, cum că dragonul ghicise prea mult din ghicitorile lui, la care trebuiau adăugați poneii și taberele.

– Cu siguranță știe că am venit din Orașul Lacului și că am primit ajutor de-acolo; și mai am o presimțire îngrozitoare, anume că următoarea lui mișcare într-acolo s-ar putea să se îndrepte. Ah, ce mi-aș dori să nu fi spus treaba aia cu Călărețul pe Butoi: până și-un iepure orb din părțile astea și-ar da seama că-i vorba de Oamenii Lacului.

– Mda, mda! Nu mai e nimic de făcut, iar pe de altă parte e greu să nu ți-o ia gura pe dinainte atunci când vorbești cu un dragon, sau cel puțin așa am auzit, zise Balin, dorind să-l liniștească pe hobbit. După mine, te-ai descurcat bine – oricum, ai aflat un lucru foarte folositor și ai ajuns înapoi viu și nevătămat – ceea ce e cu mult mai mult decât a izbutit vreunul din cei care au vorbit cu d-alde Smaug. Și poate că e un noroc și o binecuvântare să știm de pata aia goală în vesta de diamante a bătrânului Vierme.

Ultimele lui cuvinte îi făcură pe toți să vorbească despre felurite căi de răpunere a dragonilor – istorice, îndoielnice și mitice – și despre varii feluri de lovituri de pumnal, înjungheri și tăieturi, și meșteșugurile, mijloacele și stratagemele prin care acestea au fost făptuite. Părerea generală era că a prinde un dragon dormind nu era o treabă chiar atât de lesnicioasă pe cât părea, iar încercarea de a-l spinteca ori a-l înjunghia pe unul care dormea se putea sfârși într-un dezastru mult mai mare decât dacă era atacat

de-a dreptul. Ei vorbeau şi sturzul îi asculta, până când, într-un târziu, stelele începură să apară pe cer şi atunci pasărea îşi întinse aripile şi îşi luă zborul. Iar în timp ce ei vorbeau şi umbrele se lungeau, Bilbo era din ce în ce mai nefericit şi presimţirile sale sporeau.

La un moment dat, îi întrerupse:

– Bag mâna-n foc că aici nu suntem în siguranţă şi nu văd de ce am rămâne pe loc. Dragonul a veştejit tot ce era minunat de verde, şi oricum s-a înnoptat şi e frig. Dar simt până în măduva oaselor că în acest loc o să fim iarăşi atacaţi. Acum Smaug ştie pe unde am coborât în sala lui şi puteţi fi siguri că nu-i va fi greu să bănuiască unde se găseşte celălalt capăt al tunelului. O să sfărâme toată coasta Muntelui dacă trebuie, ca să ne închidă intrarea, şi dacă vom fi zdrobiţi sub stânci, cu atât mai mare îi va fi plăcerea.

– Eşti foarte sumbru, domnule Baggins! zise Thorin. Atunci de ce n-a închis Smaug capătul de jos al tunelului, dacă e atât de dornic să ne ţină afară? N-a făcut-o, l-am fi auzit dacă o făcea.

– Nu ştiu, nu ştiu… poate pentru că la început a vrut să încerce să mă atragă din nou înăuntru, iar acum pentru că aşteaptă până la miezul nopţii, când porneşte la vânătoare, ori pentru că nu vrea să-şi strice iatacul, dacă nu e neapărată nevoie – dar tare aş vrea să nu vă împotriviţi. Smaug poate să iasă de-acum în orice clipă, şi singura noastră nădejde este să înaintăm mult în tunel şi să închidem uşa.

Părea atât de serios în ce spunea, încât gnomii se supuseră în cele din urmă, cu toate că nu se grăbiră să închidă uşa – era un plan disperat, pentru că nimeni nu ştia dacă sau cum ar putea-o deschide iarăşi dinăuntru, iar gândul de a fi închişi într-un loc din care singura cale de ieşire trecea prin bârlogul dragonului nu le era câtuşi de puţin pe plac. Şi-apoi, totul era atât de tăcut, şi afară, şi în josul tunelului! Aşa că, pentru o vreme destul de lungă rămaseră acolo unde se opriseră, nu departe de uşa pe jumătate deschisă, şi stătură mai departe de vorbă.

Le veniră în minte cuvintele răutăcioase pe care le spusese dragonul despre gnomi. Bilbo îşi dorea să nu le fi auzit sau măcar să se poată simţi sigur că gnomii erau acum pe deplin sinceri când spuneau că nu se gândiseră niciodată la ce se va întâmpla după ce-şi vor fi luat înapoi comoara.

– Ştiam că va fi o încercare disperată, spunea Thorin, şi încă o mai ştim şi acum; şi mai cred că, după ce o vom fi luat-o înapoi, va fi destulă vreme să ne gândim ce să facem cu ea. Cât despre partea dumitale, domnule Baggins, te încredinţez că suntem mai mult decât recunoscători, şi-ţi vei alege singur a paisprezecea parte, de cum vom avea ce împărţi. Îmi pare rău dacă îţi faci griji pentru felul în care o vei duce, şi recunosc şi eu că va fi foarte greu – timpul s-a scurs, dar ţinuturile nu-s mai puţin sălbatice ca înainte, ba aş zice că dimpotrivă – însă vom face tot ce vom putea pentru dumneata, iar noi ne vom lua partea la vremea potrivită. Dacă nu mă crezi, e treaba dumitale!

Apoi vorbiră despre uriaşa comoară şi despre ce-şi aminteau Thorin şi Balin. Se întrebau dacă în sala din adânc or fi rămas neatinse: suliţele făcute pentru armiile măreţului Rege Bladórthin (de mult dus de pe lume) – vârful fiecăreia fusese bătut de trei ori, iar cozile erau încrustate cu aur din cel mai fin, dar n-au ajuns niciodată la cel care le ceruse şi nici nu fuseseră plătite; scuturi făcute pentru războinici pieriţi de mult; marea cupă de aur a lui Thror, cu două mânere, bătută cu ciocanul şi gravată cu păsări şi flori, care aveau nestemate drept ochi şi petale; cămăşi de zale aurite şi argintate, şi de nepătruns; colanul lui Girion, Seniorul Ţinutului de Jos, făurit din cinci sute de smaragde verzi ca iarba, pe care l-a dat drept răsplată pentru cămaşa de zale făcută fiului său mai mare, din inele legate unele de altele prin măiestria gnomilor, o cămaşă cum alta nu se mai afla pe lume, fiind ea din cel mai curat argint ce avea puterea şi tăria oţelului întreit. Dar cea mai minunată dintre toate era marea nestemată albă pe care

gnomii o găsiseră sub rădăcinile Muntelui, Inima Muntelui, Piatra Străveche a lui Thrain.

– Piatra Străveche! Piatra Străveche! murmură Thorin în întuneric, pierdut în visare, cu bărbia proptită pe genunchi. Era ca un glob cu o mie de fețe; strălucea asemenea argintului în lumina focului, asemenea apei în soare, asemenea zăpezii sub stele, asemenea ploii pe Lună!

Dar Bilbo nu mai simțea nimic din acea chemare vrăjită a comorii. Cât vorbiseră ei, îi ascultase numai pe jumătate. Şedea cel mai aproape de uşă, cu o ureche ciulită să prindă orice început de zgomot afară, iar cu cealaltă atentă la ecourile de dincolo de murmurele gnomilor, la orice zvon de mişcare venind din îndepărtatul adânc.

Cu cât se întuneca afară, cu atât sporea neliniştea lui.

– Închideți uşa! îi rugă el. Îmi tremură şi măduva-n oase de frica dragonului ăluia. Liniştea asta îmi place şi mai puțin decât hărmălaia de ieri-noapte. Închideți uşa până nu-i prea târziu!

Ceva din vocea lui îi făcu pe gnomi să se foiască tulburați. Încet, Thorin se scutură din visările sale şi, ridicându-se, dădu la o parte cu piciorul piatra ce proptea uşa. Apoi se împinseră în ea, iar uşa se închise cu un clămpănit şi-un țăcănit. Pe partea dinăuntru nu se vedea nici urmă de gaură de cheie. Erau închişi în Munte.

Taman la țanc! Abia apucaseră să înainteze câțiva paşi prin tunel, când o lovitură se abătu asupra coastei Muntelui, asemenea izbiturii unor berbeci făcuți din stejari de pădure şi împinşi de nişte uriaşi. Stânca bubui, pereții crăpară, pietre se desprinseră din tavan, căzându-le în cap. Nici nu vreau să mă gândesc la ce s-ar fi putut întâmpla dacă uşa ar fi rămas deschisă. Fugiră prin tunel şi mai în adânc, bucuroşi că încă erau în viață, în vreme ce, în spatele lor, afară, răsunau vuietul şi bubuitul pricinuite de furia lui Smaug. Stânca se făcea fărâme-fărâmițe sub şfichiuiturile distrugătoare ale uriaşei lui cozi pe care şi-o repezea în perete şi

steiuri, până când micul lor tăpşan pe care-şi făcuseră tabăra, iarba pârlită, piatra sturzului, pereţii acoperiţi de melci, brâna îngustă şi tot restul dispărură într-un vălmăşag de ţăndări şi o avalanşă de aşchii de piatră se nărui peste muchia stâncoasă, până jos în vale.

Smaug îşi părăsise bârlogul furişându-se neauzit, la fel de neauzit se înălţase în văzduh, apoi plutise greoi şi încet, în întuneric, asemenea unei ciori monstruoase, purtat de vânt spre partea apuseană a Muntelui, în speranţa că acolo va prinde fără veste pe cineva sau ceva, şi dorind să iscodească deschizătura aceea prin care se strecurase hoţul. Dar când n-a găsit pe nimeni şi n-a văzut nimic exact acolo unde ar fi trebuit să fie deschizătura, mânia lui a izbucnit după cum v-am povestit.

Şi după ce şi-o revărsă, se simţi mai bine; în sinea lui, se gândi că, din acea parte, nu avea să mai fie tulburat. Până una-alta, mai avea să se răzbune pe cineva. „Călăreţ pe Butoi! fornăi el. Picioarele tale au venit de la malul apei şi pun rămăşag că pe apă ai venit încoace. Nu-ţi cunosc mirosul, dar dacă nu eşti unul din oamenii ăia de pe Lac, măcar ai fost ajutat de ei. Or să mă vadă şi-or să-şi amintească cine este adevăratul Rege sub Munte.“

Se înălţă în vâlvătăi şi plecă spre miazăzi, către Râul Curgător.

## CAPITOLUL 13

# PLECAT DE ACASĂ

Între timp, gnomii şedeau în beznă, iar în jurul lor să lăsase o linişte deplină. Abia dacă se atinseseră de mâncare, dar nici de vorbit nu le ardea. N-aveau cum să măsoare trecerea timpului; şi aproape că nici nu îndrăzneau să se mişte, pentru că şoaptele vocilor lor trezeau ecouri şi stârneau fâşâituri în tunel. Aţipeau şi se trezeau în aceeaşi beznă şi aceeaşi linişte neîntreruptă. Într-un târziu, după zile de aşteptare fără număr – aşa li se părea lor – când începeau să se sufoce şi să nu mai ştie de ei din pricina lipsei de aer, simţiră că nu mai pot îndura. Aproape că ar fi fost bucuroşi să audă zgomote din adânc, semn că se-ntorsese dragonul. În liniştea aceea, se temeau de cine ştie ce ticăloşie vicleană din partea lui, cu toate acestea nu puteau rămâne acolo pentru totdeauna.

– Hai să încercăm uşa! propuse Thorin. Dacă nu o să simt vântul pe obraz cât de curând, o să mă prăpădesc. Mai bine să mă zdrobească Smaug afară, decât să mă sufoc aici!

Aşa că se ridicară câţiva gnomi şi orbecăiră înapoi până unde se găsise uşa. Dar descoperiră că acel capăt al tunelului se năruise, acum aflându-se acolo bucăţi de stâncă prăvălită. Nici cheia şi nici vraja căreia i se supusese odată uşa nu aveau s-o mai deschidă.

– Suntem prinşi în capcană! gemură ei. Ăsta-i sfârşitul! Aici o să murim.

Dar nu ştiu cum se face că, tocmai când gnomii erau mai disperaţi, Bilbo simţi un fel de uşurătate în inimă, ca şi când o mare greutate îi dispăruse de sub jiletcă.

– Hai, hai! îi încurajă el. Câtă vreme e viață, e și nădejde! așa zicea tatăl meu, și „a treia oară face toți banii". Eu mai cobor o dată *jos* în tunel. Am fost acolo de două ori, când știam că e un dragon la celălalt capăt, așa că acum, când nu sunt sigur ce găsesc, îmi iau inima-n dinți și fac și a treia vizită. Oricum, singura cale de ieșire este în jos. Și cred că de data asta ați face mai bine să veniți cu mine.

În deznădejdea lor, se învoiră. Thorin urma să meargă în față, alături de Bilbo.

– Fiți atenți, să faceți cât mai puțin zgomot! șopti hobbitul. S-ar putea să nu fie nici un Smaug la capătul tunelului, dar la fel de bine s-ar putea să fie. Mai bine să fim cu băgare de seamă!

Și au început să coboare, tot mai în afund. Orice-ar fi făcut, gnomii nu se puteau lua la întrecere cu hobbitul în ce privea furișatul – pufăiturile și târșâiturile lor răsunau înspăimântătoare din pricina ecoului; Bilbo se oprea din când în când și asculta temător, dar de jos nu se auzea nici un sunet. Aproape de capătul tunelului, din câte își putea el da seama, își strecură inelul pe deget și astfel merse mai departe. Dar nici nu avea nevoie de inel: întunericul era deplin, încât toți erau invizibili, cu sau fără inel. Era atât de întuneric, încât Bilbo ajunse la deschizătură pe neașteptate – mâna lui nimeri în gol, piciorul la fel, iar hobbitul se prăvăli cu capul înainte în sală!

Acolo rămase, cu fața în jos pe podea, neîndrăznind să se ridice și aproape nici să respire. Dar nimic nu se mișca în jur. Nu se zărea nici o rază de lumină – decât dacă nu cumva, așa cum i se păru atunci când în sfârșit își înălță încet capul, era o lucire albă și palidă undeva deasupra lui și departe, în beznă. Dar cu siguranță nu era vorba de o scânteie din focul dragonului, cu toate că duhoarea de vierme stăruia grea în sală, iar Bilbo simțea pe limbă gustul aburilor.

La un moment dat, nemaiputând îndura, domnul Baggins strigă cu voce pițigăiată:

– Naiba să te ia, Smaug, vierme ce eşti! Nu te mai juca de-a v-aţi ascunselea! Fă puţină lumină aici, şi-apoi n-ai decât să mă mănânci, dacă mă poţi prinde!

Ecouri stinse făcură înconjurul sălii nevăzute, dar de răspuns nu răspunse nimeni.

Bilbo se ridică de jos şi îşi dădu seama că nu ştia în ce parte s-o apuce.

– Acum chiar că aş vrea să ştiu de-a ce s-o fi jucând Smaug, zise el ca pentru sine. Azi (sau în seara asta, sau ce-o fi) pare să nu fie acasă. Dacă Oin şi Gloin nu şi-au pierdut cutiile cu iască, poate izbutim să facem un foc mic şi să apucăm să ne uităm niţeluş în jur, înainte să ni se schimbe norocul. Lumină! strigă el deodată. Poate careva să facă lumină?

De bună seamă că gnomii s-au speriat cumplit când Bilbo a călcat în gol prin deschizătură şi a căzut cu o bufnitură în sală, şi au rămas strânşi ciopor în pragul tunelului.

– Sssst, sssst! sâsâiră ei când îi auziră vocea; şi cu toate că sâsâitul lor îl ajută pe hobbit să-şi dea seama unde se găseau, trecu ceva vreme până când reuşi să mai scoată şi altceva de la ei. Dar abia când Bilbo începu să bată cu picioarele în podea şi să ţipe „lumină!“ cât îl ţinea vocea lui piţigăiată, Thorin se înduplecă şi-i trimise pe Oin şi Gloin înapoi în partea de sus a tunelului, unde-şi aveau traistele.

Nu trecu mult şi se ivi o luminiţă tremurătoare; cei doi se întorceau, Oin ducând în mână o mică torţă din lemn de pin, aprinsă, iar Gloin cu o legătură de torţe sub braţ. Bilbo se repezi la deschizătură şi luă torţa; dar nu izbuti să-i convingă pe gnomi să le aprindă şi pe celelalte sau să coboare şi să i se alăture. După cum avu grijă Thorin să explice, domnul Baggins era încă, oficial, marele lor meşter spărgător şi iscoditor. Dacă el dorea să rişte să stea cu torţa aprinsă, n-avea decât. Ei vor aştepta în tunel să audă ce veşti le va aduce. Aşa că se puseră lângă deschizătură şi-l urmăriră pe hobbit cu privirile.

Văzură mica formă întunecată a hobbitului pornind să traverseze sala, ţinând torţa ridicată deasupra capului. Încă nu se depărtase de ei, aşa că, din când în când, zăreau o licărire şi auzeau un clinchet, de câte ori se împiedica de câte un obiect de aur. Lumina se făcea tot mai mică pe măsură ce el se ducea tot mai departe în sala aceea uriaşă; apoi flăcăruia începu să urce dansând în aer. Bilbo se căţăra pe marele morman de comori. Curând ajunse în vârf, dar tot nu se oprea. Apoi îl văzură oprindu-se şi aplecându-se preţ de o clipă; dar nu ştiau de ce.

Pricina era Piatra Străveche, Inima Muntelui. După cum o descrisese Thorin, asta trebuia să fie, îşi zise Bilbo; şi cu adevărat, nu puteau fi două asemenea nestemate aidoma, nici măcar într-o comoară atât de minunată, nici măcar în întreaga lume. De când începuse să urce, lucirea albă se aflase acolo, în faţa lui, ademenindu-i picioarele spre ea. Încet-încet, crescu şi se preschimbă într-un mare glob de lumină palidă. Când Bilbo ajunse în apropiere, globul arăta ca poleit cu o scăpărare licărind într-o mulţime de culori, pe care lumina tremurătoare a torţei le aducea la viaţă şi le preschimba în scântei. În sfârşit, Bilbo se aplecă asupra ei şi simţi cum i se opreşte respiraţia în piept. Marea nestemată strălucea la picioarele lui, luminată dinlăuntrul său, şi, cu toate acestea, tăiată şi modelată de gnomii care o scoseseră din inima muntelui cu mult timp în urmă, sorbea toată lumina ce cădea asupra ei şi o preschimba în miriade de scântei lucind albe şi tivite cu panglici de curcubeu.

Deodată, braţul lui Bilbo se îndreptă spre nestemată, atras de vraja ei. Mâna lui mică n-o putea cuprinde, pentru că era o piatră mare şi grea; dar Bilbo o ridică totuşi, închise ochii şi o vârî în cel mai adânc buzunar al său.

„Acum chiar că sunt hoţ! zise în sinea sa. Dar poate că gnomilor va trebui să le spun despre ea – cândva. Ei aşa au zis, că pot să-mi aleg ce vreau; mă gândesc s-o aleg pe aceasta, iar ei n-au decât să ia tot restul!“ Simţea însă pe undeva că nestemata

aceasta minunată nu era menită pentru a fi aleasă de el şi că ceea ce făcea acum nu avea să aducă decât belele.

Apoi merse mai departe. Coborî pe partea cealaltă a uriaşei grămezi, şi gnomii, care se uitau după el, nu mai zăriră licărirea torţei. Însă în scurtă vreme o văzură din nou, undeva foarte departe. Bilbo traversa sala.

Hobbitul îşi continuă drumul, până ajunse la marile porţi din partea cealaltă; acolo se simţea o adiere de aer, care-l răcori, dar aproape că-i stinse torţa. Privi cu teamă de după una din aripile porţii şi zări ceva ce păreau a fi galerii largi, şi parcă şi piciorul nedesluşit al unor trepte mari ce urcau spre beznă. Dar nici acolo nu se vedea şi nu se auzea nimic care să aducă a Smaug. Bilbo vroia să facă stânga-mprejur şi să se întoarcă, dar tocmai atunci o alcătuire neagră se năpusti asupra lui şi-i atinse faţa. Hobbitul ţipă ascuţit, se feri în spate, se împiedică şi căzu. Torţa căzu şi ea cu flacăra în jos şi se stinse.

– Un liliac, aşa cred, aşa nădăjduiesc, şopti el pierit. Şi-acum ce mă fac? Încotro e Miazănoapte, Miazăzi, Răsăritul sau Apusul? Thorin! strigă el din toţi rărunchii. Balin! Oin! Gloin! Fili! Kili! – vocea lui abia se auzea, un sunet subţire, pierdut în întunecimea aceea necuprinsă. S-a stins torţa! Să vină careva să mă găsească şi să mă ajute!

Îl părăsise de tot curajul.

Gnomii îi auziră ca prin vis strigătele slabe, cu toate că singurul cuvânt care ajunsese la urechile lor era „ajutor!“

– Ceruri sau grote! exclamă Thorin. Ce s-a mai întâmplat acum? Dragonul n-are cum să fie, altfel n-ar mai fi chiţăit el aşa.

Aşteptară o clipă sau două, dar nu desluşiră nici un zgomot de dragon, de fapt, nici un fel de sunet în afară de glasul depărtat al lui Bilbo:

– Unul dintre voi să vină cu o torţă sau două – aprinse! striga el.

– Îmi pare că n-avem încotro, hotărî Thorin, trebuie să mergem să-l ajutăm pe spărgătorul nostru.

– Ne-a cam venit rândul să-l ajutăm, zise Balin. Eu sunt gata să merg. Oricum nu prea avem de ce să ne temem deocamdată.

Gloin aprinse mai multe torțe, apoi ieșiră cu toții din tunel, furișați unul după altul, prelingându-se fuguța pe lângă perete. Nu trecu mult până se întâlniră cu Bilbo, care venea înapoi spre ei. Îi venise inima la loc în clipa în care zărise licărirea luminilor lor.

– Un liliac și o torță scăpată, nimic mai rău! răspunse el întrebărilor lor.

Deși răsuflaseră ușurați, tot le venea să-l dondănească din pricină că-i speriase pentru o nimica toată; iar ce-ar fi zis dacă hobbitul le-ar fi spus despre Piatra Străveche, zău că nu știu. Până în acea clipă, comoara li se dezvăluise doar în străfulgerări fugare, dar chiar și numai acestea le reaprinseseră întregul foc în inimile lor de gnomi; și când unui gnom – chiar și celui mai respectabil – îi este inima stârnită de aur și giuvaieruri, acesta devine dintr-odată curajos, ba de-a dreptul fioros.

Și cu adevărat, gnomii nu mai aveau nevoie să fie îmboldiți. Toți ardeau acum de nerăbdare să exploreze sala cât încă mai puteau, mai ales că se încredințaseră că, măcar deocamdată, Smaug nu era acasă. Fiecare apucă o torță aprinsă; și tot uitându-se ei așa, ba într-o parte, ba în alta, uitară de teamă și chiar de prevedere. Vorbeau tare, strigau unii la alții de câte ori ridicau vechile comori din morman ori de pe pereți și le țineau la lumină, atingându-le și pipăindu-le.

Fili și Kili erau aproape veseli și, găsind neclintite de la locul lor multe harfe de aur – ce aveau corzi de argint – le luară și le încercară; fiind harfe vrăjite (pe care dragonul nu le atinsese, din pricină că prea puțin îi păsa lui de muzică), încă erau acordate. Sala întunecoasă se umplu de o melodie ce de mult nu mai fusese auzită. Cât despre restul gnomilor, aceștia se dovediră mai practici: strânseră nestemate și le îndesară în buzunare, iar pe cele care nu mai încăpeau le lăsau cu un oftat să le cadă printre degete, înapoi în grămadă. De bună seamă că Thorin se număra printre aceștia;

numai că el căuta ceva anume, dintr-o parte în alta a grămezii, ceva ce nu putea găsi. Era Piatra Străveche; dar încă nu vroia să spună nimănui ce căuta.

Luând de pe pereţi zalele şi armele, gnomii traseră pe ei cămăşile şi se înarmară. Şi cu adevărat Thorin arăta ca un rege, înveşmântat într-o cămaşă de zale placată cu aur, şi încins cu un brâu încrustat cu pietre purpurii, în care vârâse o secure cu o coadă din argint.

– Domnule Baggins! strigă el. Iată prima plată din ceea ce ţi se cuvine! Zvârle-ţi deoparte jiletca şi pune asta pe dumneata!

Îl îmbrăcă pe Bilbo cu o cămăşuţă de zale, făurită pentru cine ştie ce prinţişor de elf din vremuri apuse. Era făcută din argint-oţel, numit de elfi *mithril,* iar la ea se mai adăuga un brâu din perle şi cristale. Un coif uşor, din piele împodobită cu desene, întărit pe dedesubt cu cercuri de oţel şi bătut de jur-împrejurul marginii cu nestemate albe, îi fu aşezat hobbitului pe creştet.

„Mă simt nemaipomenit, îşi zise în sinea lui, dar îmi vine să cred că arăt caraghios. Ce-ar mai râde de mine cei de-acasă, de pe Măgură! Însă tot mi-aş dori să fie o oglindă pe-aici, prin preajmă!“

Vezi bine, se lăsase şi domnul Baggins vrăjit de minunile de acolo, dar nu-şi pierduse capul chiar într-atât ca gnomii. Cu mult înainte ca aceştia să fi obosit să cerceteze comoara, Bilbo se sătură de ea şi se aşeză pe podea; şi începu să se întrebe, cu oarece îngrijorare, cum avea să se isprăvească totul. „Aş da o grămadă din flecuşteţele astea preţioase pe o duşcă din ce-i ascuns în butoaiele de lemn ale lui Beorn, care să mă veselească!“ gândi în sinea lui, apoi zise cu voce tare:

– Thorin! Ce mai urmează? De înarmat ne-am înarmat, dar când a fost vreodată înainte o armură de folos împotriva lui Smaug Înspăimântătorul? Încă nu v-aţi recucerit comoara. Nu aur căutăm noi acum, ci o cale de scăpare; şi ne-am pus prea îndelung la încercare norocul!

– Adevăr grăieşti! răspunse Thorin, scuturându-se de vrajă. Să mergem! Vă călăuzesc eu. Nici peste o mie de ani n-am să uit căile acestui palat.

Îi strigă şi pe ceilalţi şi după ce se adunară cu toţii ridicară torţele deasupra capului, trecură prin porţile deschise, nu fără a arunca peste umăr priviri pline de alean.

Zalele scăpărătoare şi le acoperiseră cu vechile mantii, iar coifurile strălucitoare dispăruseră sub glugile ferfeniţite; astfel înveşmântaţi, îl urmau, unul după altul, pe Thorin, un şir de luminiţe în întuneric, oprindu-se aproape la fiecare pas, ca să tragă temători cu urechea la vreun sunet ce le-ar fi dat de veste despre venirea dragonului.

Cu toate că vechile ornamente se preschimbaseră de mult în praf şi pulbere ori fuseseră distruse, şi chiar dacă totul era pângărit şi sfărâmat de venirile şi plecările monstrului, Thorin cunoştea fiecare tunel şi fiecare cot. Urcară scări lungi, cotiră, o apucară în jos de-a lungul unor galerii largi şi răsunătoare, cotiră încă o dată, urcară alte trepte, şi încă şi mai multe trepte. Erau netede, late, tăiate frumos direct în stâncă; pe ele urcară gnomii şi iar urcară, fără să dea peste nici un semn de fiinţă vie, doar umbrele fugeau furişate la apropierea torţelor lor care tremurau în curenţii de aer.

Numai că treptele nu erau făcute pentru picioare de hobbit; Bilbo simţea că nu mai poate merge, când deodată tavanul se înălţă mult, atât de mult încât lumina torţelor nu-l mai ajungea. Se zărea o licărire albă venind printr-o deschizătură undeva sus; departe, aerul avea un miros mai dulce. În faţa lor, lumina pătrundea palidă prin două porţi mari ce zăceau într-o rână, căzute din balamale şi pe jumătate arse.

– Asta este marea încăpere a lui Thror, zise Thorin; aici se ţineau ospeţele şi sfaturile. Nu mai e mult până la Poarta din Faţă.

Traversară încăperea ruinată. Mese care putrezeau; scaune şi bănci răsturnate, înnegrite de foc, prefăcându-se încet în pulbere.

Pe podea, tigve şi oase, printre căni, străchini, cornuri de băut sparte şi colb. La capătul celălalt, trecând de alte porţi, auziră murmur de apă, şi lumina cenuşie deveni mai albă dintr-odată.

– Aici se naşte Râul Curgător, zise Thorin. De aici grăbeşte către Poartă. Să-l urmăm, dară!

Dintr-o gaură neagră într-unul din pereţii de stâncă ieşea o apă bolborositoare, care apoi curgea în vârtejuri printr-un canal îngust, drept şi adânc, scobit de străvechi mâini dibace. De-a lungul lui, un drum pavat cu pietre, destul de lat să poată merge câţiva umăr la umăr. Pe acesta îl urmară şi ei, alergând cât puteau de iute, iar când drumul făcu un cot larg, numai ce se pomeniră dinainte cu lumina strălucitoare a zilei. Un arc înalt se afla în faţa lor, încă mai păstrase bucăţi din vechea lemnărie sculptată, cu toate că era ciobită, mâncată şi înnegrită. Un soare ceţos îşi trimitea lumina palidă printre pliurile Muntelui, şi raze de aur cădeau pe pragul pietruit.

Speriat din picoteală de torţele fumegânde, un stol de lilieci trecu asemenea unei volburi pe deasupra lor. Repezindu-se înainte, drumeţii noştri alunecară pe pietrele netede acoperite cu mâzgă de trupul dragonului ce se târâse peste ele. Apa ieşea cu zgomot mare, prăvălindu-se înspumată spre vale. Aruncând torţele palide, drumeţii se opriră locului, privind cu ochi uluiţi. Se aflau la Poarta din Faţă şi la picioarele lor se întindea Ţinutul de Jos.

– Aşa deci! făcu Bilbo. Nu m-am aşteptat să privesc prin poarta asta. Şi nu m-am aşteptat să-mi facă atâta bucurie să văd din nou soarele şi să simt vântul pe faţă. Dar, oh! Ce rece e vântul ăsta!

Cu adevărat era rece. O suflare aspră venea de la răsărit, prevestind apropierea ameninţătoare a iernii. Se învolbură peste pliurile Muntelui şi în jurul lor, coborî în vale, şuieră trist printre stânci. După atâta vreme petrecută în adâncimile înăbuşitoare ale grotelor bântuite de dragon, pe gnomi şi pe hobbit îi cuprinse tremuratul, chiar dacă strălucea şi soarele.

Dintr-odată, Bilbo își dădu seama că nu era doar obosit, ci și foarte flămând. Chiar așa!

– Dimineața pare târzie, spuse el, prin urmare aș zice că-i ora micului dejun, mai mult sau mai puțin – mă rog, dacă e ceva pentru micul dejun. Pe de altă parte, gândesc că pragul lui Smaug nu-i cel mai sigur loc în care să ne-așezăm la masă. Hai să mergem în altă parte, unde putem ședea nițel liniștiți!

– Ai dreptate! zise Balin. Și cred că știu în care parte s-o luăm: să mergem la postul de strajă din colțul sud-vestic al Muntelui.

– Cât e până acolo? întrebă hobbitul.

– Cinci ore de mers întins, cam atâta. Drumu-i greu. De la Poartă, de-a lungul culmii din stânga pârâului, pare numai hârtoape și bolovani. Dar ia uitați-vă acolo! Râul face dintr-odată un cot spre răsărit și traversează Ținutul de Jos chiar prin dreptul ruinelor orașului. Acolo a fost odată un pod ce ducea la niște trepte abrupte care urcau malul celălalt, iar de-acolo pornea un drum până la Dealul Corbilor. E o potecă (sau era) ce se desprindea din drum și urca până la locul de strajă. Urcuș opintit și ăla, chiar dacă treptele vechi mai sunt acolo.

– Vai mie! mormăi hobbitul. Altă porție de mers și alt urcuș fără strop de mic dejun! Oare câte mic dejunuri și alte mese am pierdut în hruba aia afurisită, în care nu mai știi de timp?

În fapt, trecuseră două nopți și ziua dintre ele (și nu chiar fără de mâncare), de când dragonul distrusese ușa vrăjită, dar Bilbo le pierduse șirul, încât, din câte știa el, putea foarte bine să fi trecut o noapte sau o săptămână.

– Măi, măi! pufni Thorin în râs – începea să-i revină buna dispoziție – și-și zornăi pietrele prețioase din buzunare. Sălașul meu nu-i hrubă afurisită, să nu mai spui asta! Așteaptă numai până ce-o curățim și-o redecorăm.

– Pentru asta trebuie mai întâi să-și dea Smaug duhul, zise Bilbo ursuz. Până una-alta, unde-i Smaug? Aș renunța la un mic

dejun bun, numai să știu. Trag nădejde că nu se uită la noi de undeva de sus, de pe Munte!

Vorbele lui îi tulburară cumplit pe gnomi. Bilbo și Balin aveau dreptate, hotărâră ei fără să mai stea pe gânduri.

– Trebuie s-o ștergem de-aici, zise Dori. Parcă-i simt ochii-n ceafă.

– E un loc rece și pustiu, spuse Bombur. De băut avem ce bea, nu zic nu, dar nu-i nici urmă de mâncare. Pe asemenea meleaguri, un dragon n-are cum să nu fie flămând tot timpul.

– Haideți! Să mergem! strigară ceilalți. S-o luăm pe poteca lui Balin!

Pe sub peretele stâncos din dreapta nu era nici o potecă, așa că se opintiră printre bolovanii de pe malul stâng al pârâului, iar pustietatea și părăginirea îi stinseră în curând până și lui Thorin voioșia. Podul despre care le vorbise Balin se dărâmase de multă vreme, căci aproape toate pietrele sale nu mai erau decât bolovăniș în pârâul puțin adânc și zgomotos; însă reușiră să treacă albia fără multă greutate, găsiră treptele străvechi și urcară malul înalt. În scurt timp, dădură peste drumul vechi, și după încă o vreme ajunseră la o văioagă adâncă adăpostită de stânci; acolo făcură popas și încropiră un mic dejun din resturile pe care le mai aveau, mai cu seamă *cram* și apă. (Dacă vreți să știți ce este acela *cram*, vă pot spune doar că nu cunosc rețeta; dar e un fel de biscuite, nu se strică niciodată, zice-se că-i hrănitor, fără a fi desfătător, fiind în fapt teribil de neinteresant altfel decât ca exercițiu de mestecat. Oamenii Lacului îl coceau pentru călătoriile lungi.)

Apoi se porniră din nou la drum; drumul o apuca spre apus, părăsind albia râului, și marea culme a pintenului muntos îndreptat spre miazăzi se apropia tot mai mult. În sfârșit, dădură și de poteca dealului, care urca abrupt. Unul după altul se târâră în susul ei până când, în cele din urmă, târziu după-amiaza, ajunseră sus și zăriră soarele iernatic, coborând spre Apus.

Găsiră acolo un platou deschis pe trei laturi, ferit însă spre miazănoapte de un perete de stâncă, în care se afla o deschizătură asemenea unei uşi. Din prag puteai cuprinde cu privirea ceea ce se afla la răsărit, la miazăzi şi la apus.

– Pe vremuri, zise Balin, aici ţineam mereu străjeri, iar uşa asta duce într-o cameră săpată în stâncă anume pentru ei. Au fost mai multe asemenea locuri în jurul Muntelui. Dar în vremurile îmbelşugate de altădată, nu prea era nevoie să stai de pază, iar străjerii o duceau cum nu se poate mai bine – aşa-mi vine să cred, căci altfel poate am fi primit mai din timp veste despre apropierea dragonului, iar lucrurile ar fi stat cu totul altfel. Dar uite că acum putem să ne ascundem noi aici, la adăpost, şi putem vedea multe, fără a fi văzuţi.

– Ce folos, dacă am fost văzuţi venind încoace, zise Dori care tot timpul se uita la vârful Muntelui, ca şi când se aştepta să-l vadă pe Smaug cocoţat acolo ca o pasăre pe o turlă.

– N-avem de ales, spuse Thorin. Azi nu putem merge mai departe.

– Că bine zici! strigă Bilbo şi se aruncă pe jos.

În camera de piatră ar fi putut să încapă o sută, şi mai era o încăpere, încă şi mai în adânc, şi mai ferită de frigul de afară. Arăta părăsită; nici măcar sălbăticiunile nu păreau să fi pătruns acolo de când Smaug era stăpânul locurilor. Acolo îşi lăsară ei poverile; câţiva se trântiră de îndată pe podea şi adormiră pe loc, alţii însă se aşezară lângă prima uşă şi vorbiră despre planurile lor. Dar ori de câte ori vorbeau, se întorceau la aceeaşi întrebare: unde era Smaug? Spre apus se uitară, acolo nu era nimic, iar la miazăzi – nici urmă de dragon, doar păsări care se strângeau în număr mare. Priviră ei îndelung într-acolo şi se minunară: şi aşa minunându-se îi prinseră primele stele reci care luminară cerul.

## CAPITOLUL 14

# FOC ȘI APĂ

Dacă Domniile Voastre vreți, asemenea gnomilor, să auziți ce s-a mai întâmplat cu Smaug, trebuie să vă întoarceți la seara în care a zdrobit ușa și și-a luat zborul, înnebunit de furie – cu două zile în urmă, adică.

Oamenii din Esgaroth, orașul de pe lac, stăteau mai mult în casă, din pricină că vântul bătea rece dinspre Răsăritul negru, dar mai erau și din cei care se plimbau pe chei și priveau – așa cum le plăcea s-o facă – stelele care se oglindeau în peticele liniștite ale lacului, pe măsură ce se aprindeau pe cer. Din orașul lor, Muntele Singuratic aproape că nu se vedea din cauza șirului de dealuri joase de la capătul îndepărtat al lacului; în acest șir se afla o spărtură prin care cobora dinspre Miazănoapte Râul Curgător. Doar vârful cel înalt putea fi zărit pe vreme clară, dar oamenii rareori se uitau într-acolo, căci era rău-prevestitor și înspăimântător chiar și în lumina dimineții. Acum dispăruse, învăluit în întuneric.

Deodată se lăsă întrezărit ca o scăpărare: o lucire scurtă îl atinse și se stinse.

– Ia priviți! spuse unul dintre oameni. Se văd iarăși luminile alea! Noaptea trecută, străjerii le-au văzut tot aprinzându-se și stingându-se de la miezul nopții și până-n zori. Se-ntâmplă ceva acolo sus.

– Poate că Regele de sub Munte bate aur, își dădu altul cu părerea. A trecut ceva vreme de când a apucat-o spre

miazănoapte. E timpul ca toate cântecele străvechi să se împlinească.

– Care rege? întrebă un al treilea printre dinţi. Pun rămăşag că ăla-i focul prădalnic al Dragonului, singurul rege de sub Munte pe care l-am cunoscut vreodată.

– Întotdeauna proroceşti nenorocire! ziseră ceilalţi. Dacă nu-i potop, sunt peşti otrăviţi sau naiba ştie ce. Gândeşte-te şi tu la ceva vesel!

Şi dintr-odată, o lumină mare apăru în strunga dintre dealuri, şi capătul dinspre miazănoapte al lacului se auri.

– Regele de sub Munte! strigară oamenii. Avuţia lui e asemenea Soarelui, argintul lui asemenea unei fântâni, râurile lui pline de aur! Râul aduce aur din Munte! strigară ei, şi peste tot se deschideau ferestre şi răsunau paşi alergând.

Lumea fu cuprinsă din nou de însufleţire şi de o fremătare fără margini. Dar cel cu voce prevestitoare de nenorociri fugi mâncând pământul la Mai-marele oraşului.

– Vine dragonul şi zău că ştiu ce vorbesc! Tăiaţi podurile! La arme! La arme!

Trâmbiţele dădură alarma şi malurile stâncoase răsunară de glasul lor. Uralele se stinseră, bucuria se preschimbă în spaimă. Aşa s-a făcut că dragonul nu-i găsi chiar nepregătiţi.

Monstrul zbura cu asemenea repeziciune încât, în scurtă vreme, oamenii îl văzură ca o scânteie de foc ce se năpustea spre ei, crescând tot mai mult şi mai strălucitoare – trebuia să fii netot ca să nu te-ntrebi dacă nu cumva profeţiile nu se împliniseră întocmai. Dar Oamenii Lacului încă mai aveau puţin timp. Fiecare vas din oraş fu umplut cu apă. Războinicii se înarmară până la ultimul, îşi pregătiră săgeţile şi suliţele, iar podul ce-i lega de uscat fu distrus, înainte ca vuietul cumplitei apropieri a lui Smaug să umple văzduhul şi lacul să se acopere de valuri roşii ca focul sub îngrozitoarea bătaie a aripilor sale.

Printre țipetele, vaietele și strigătele oamenilor, dragonul se coborî asupra lor, cârmi spre pod, dar... ia-l de unde nu-i! Podul dispăruse, iar dușmanii săi se aflau pe o insulă, în larg – prea adâncă apa și prea întunecată și rece pentru el! Dacă se scufunda în lac, aburii și pâcla ce s-ar fi înălțat din el ar fi acoperit uscatul cu ceață timp de multe zile; dar lacul era mai puternic decât el, i-ar fi stins focul înainte să apuce el să-l treacă.

Mugind, zbură iarăși pe deasupra orașului. O ploaie de săgeți negre se repeziră în sus – se izbiră de solzii și nestematele lui și zăngăniră, iar cozile lor căzură înapoi, aprinse de răsuflarea lui încinsă, și sâsâiră în lac. Nici un foc de artificii pe care vi l-ați putut imagina vreodată în viață nu se aseamănă cu priveliștile din acea noapte. La zbârnâiturile arcurilor și la chemarea ascuțită a trâmbițelor, mânia dragonului se înteți mai abitir ca oricând înainte, orbindu-l și scoțându-l din minți. De veacuri nu mai îndrăznise nimeni să-l înfrunte; și nici acum n-ar fi îndrăznit, dacă n-ar fi fost omul acela cu vocea sumbră (Bard îi era numele), care să alerge în toate părțile, încurajându-i pe arcași, îmboldindu-l pe Mai-marele orașului să le ceară să lupte până la ultima săgeată.

Focul țâșni dintre fălcile dragonului. O vreme, dihania zbură în cercuri în înalt, pe deasupra lor, luminând tot lacul; copacii de pe maluri luceau asemenea cuprului și sângelui, iar la poalele lor dansau umbre negre tăciune. Apoi dragonul se repezi în jos, drept prin furtuna de săgeți, nechibzuit în furia sa, nemaipăsându-i să-și răsucească părțile solzoase spre dușmanii săi, căci singurul său gând era să dea foc orașului.

În timp ce dragonul se prăvălea, trecea peste oraș, îi dădea roată, flăcări izbucneau din acoperișurile de paie și din capetele grinzilor de lemn, chiar dacă totul fusese udat cu apă înainte de venirea lui. Și din nou o sută de mâini aruncau apă ori de câte ori apărea o scânteie. Și iar se întorcea dragonul. O zvâcnire a cozii sale, și acoperișul Marii Case hurui și se prăbuși cu totul. De

nestăvilit izbucniră flăcările până în înaltul nopţii. Încă o întoarcere, şi încă una, şi o altă casă, apoi alta luară foc şi se năruiră; dar în acest timp nici măcar o săgeată nu-l stânjenise şi nu-l rănise pe Smaug mai mult decât ar fi făcut o muscă din mlaştini.

Din toate părţile, oamenii se aruncau în apă. Femeile şi copiii se înghesuiau în bărcile împovărate, legate la cheiurile din piaţă. Armele erau azvârlite cât colo. Se auzeau jelanii şi plânsete în oraşul în care, nu demult, răsunaseră în jurul gnomilor străvechile cântece ale bucuriei ce avea să vină. Acum oamenii le blestemau numele. Însuşi Mai-marele oraşului se îndrepta spre barca lui aurită, sperând să se poată strecura prin tot zbuciumul acela şi să-şi salveze pielea. Curând, întregul oraş avea să fie părăsit şi ars până la apă.

Ăsta era gândul dragonului. Puţin îi păsa dacă se urcau în bărci cu toţii. O să se distreze vânându-i; ori se puteau opri pe lac până mureau de foame. N-aveau decât să încerce să ajungă la uscat, el unul era pregătit. O să dea foc tuturor pădurilor de pe maluri, o să pârjolească toate câmpurile şi imaşurile. Până una-alta, hăituia oraşul – o plăcere cum nu mai cunoscuse de-un car de ani.

Dar oraşul mai avea o companie de arcaşi care nu dăduseră bir cu fugiţii dintre casele cuprinse de flăcări. Căpitanul lor era Bard, cel cu vocea sumbră şi chipul aspru, cel pe care prietenii îl mustraseră că prorocea potopuri şi peşti otrăviţi, măcar că-i ştiau vrednicia şi curajul. Era un vlăstar îndepărtat din neamul numeros al lui Girion, Seniorul Ţinutului de Jos, ai cărui soaţă şi copil fugiseră pe Râul Curgător, cu mult timp în urmă, ca să scape de prăpăd. Bard avea un arc mare, din lemn de tisă; cu el trăsese în dragon, iar acum rămăsese cu o singură săgeată. Flăcările ajunseseră lângă el. Tovarăşii săi de luptă îl părăseau. Bard îşi încordă arcul pentru ultima oară.

Deodată, din întuneric, o fluturare de aripi se apropie de umărul lui. Bard tresări – dar nu era decât un sturz bătrân. Netemătoare, pasărea i se așeză pe umăr și-i cârâi ceva la ureche. Nu mică i-a fost lui Bard mirarea să descopere că înțelegea graiul sturzului – ceea ce se datora faptului că se trăgea din neamul celor din Ţinutul de Jos.

– Așteaptă! Așteaptă! îi spuse sturzul. Se înalță luna. Uită-te după scobitura din stânga pieptului dragonului, când e în zbor și se întoarce deasupra ta.

Bard stătea și-l asculta uimit pe sturz, în vreme ce pasărea îi aducea vești de sus, de la Munte, și-i povestea tot ce auzise.

Bard își încordă arcul până când coarda îi ajunse la ureche. Dragonul se întorcea, zburând aproape de pământ; tocmai atunci răsări și luna, peste malul răsăritean, argintându-i aripile mari.

– Săgeată! spuse arcașul. Săgeată neagră! Te-am păstrat până la urmă. Nu mi-ai trădat niciodată așteptările și de fiecare dată te-am luat înapoi. Te-am moștenit de la tatăl meu, iar el de la străbunii săi te-a primit. Dacă, așa cum se spune, ai fost făurită în fierăriile adevăratului rege de sub Munte, te du acum și izbândește!

Dragonul se năpusti încă o dată, mai jos ca oricând înainte, și când atacă, pântecul său străluci alb de atâtea nestemate ce scăpărau scântei în lumina lunii – fără doar de un singur loc. Marele arc zbârnâi. Săgeata neagră țâșni din coardă, drept spre scobitura din stânga pieptului dragonului, unde piciorul din față stătea crăcănat. Acolo se înfipse și dispăru, vârf, coadă și pene, atât de dezlănțuit i-a fost zborul. Cu un țipăt ce-i asurzi pe oameni, doborî copaci și crăpă pietre, Smaug țâșni gâlgâind în sus, se dădu peste cap și se prăbuși grămadă din înaltul cerului.

Taman peste oraș! Ultimele sale zvârcoliri îl spulberară într-o ploaie de scântei și țăndări. Lacul năvăli cu vuiet între zidurile sale. Un abur uriașesc se vârteji spre cer, albit de lună în întunericul ce se lăsase dintr-odată. Urmă un sâsâit, o volbură ca un șuvoi, apoi tăcere. Așa sfârșiră Smaug și Esgaroth, dar nu și Bard.

*

Luna în creştere urca pe boltă, vântul se întețea şi se răcea. Suflarea sa răsuci ceața albă în pilaştri unduitori şi nori grăbiți, împingând-o spre Apus, ca să se risipească acolo în fuioare zdrențuite, peste smârcurile de la poala Codrului Întunecat. Abia atunci au putut fi văzute multele bărci ca nişte puncte negre pe oglinda lacului, iar pe aripile vântului veneau vocile oamenilor din Esgaroth, jelindu-şi oraşul pierdut şi avutul, şi casele distruse. Dar, dacă s-ar fi gândit mai bine – ceea ce nu li se putea cere tocmai atunci –, ar fi trebuit să fie recunoscători: trei sferturi dintre locuitorii oraşului scăpaseră măcar cu viață; pădurile, şi câmpurile, şi imaşurile, şi vitele, şi cea mai mare parte dintre bărci fuseseră ferite de prăpăd; iar dragonul era mort. Ce însemna aceasta, încă nu se dumireau.

Se strânseră pe malul apusean, în mulțimi jeluitoare, tremurând în vântul rece, şi primele lor învinuiri şi mânia lor se îndreptară împotriva Mai-marelui lor, care părăsise oraşul când încă mai erau oşteni dornici să-l apere.

– S-o fi pricepând el la treburi negustoreşti – mai cu seamă la ale sale, murmurau unii, dar nu-i bun de nimic atunci când se abate vreo năpastă!

Şi lăudau curajul lui Bard şi ultima sa lovitură năprasnică.

– De n-ar fi pierit, ziceau cu toții, l-am fi făcut rege. Bard, Ucigaşul-Dragonului, din neamul lui Girion! Mare păcat că s-a dus!

Şi tocmai când vorbeau ei astfel, o siluetă înaltă ieşi din umbre, şiroind de apă; părul negru îi atârna ud peste față şi umeri, în ochi îi scăpăra o lumină aprigă.

– Bard n-a pierit! strigă el. S-a aruncat în apă din Esgaroth, după ce duşmanul a fost răpus. Sunt Bard, din neamul lui Girion; sunt cel ce a răpus dragonul!

– Regele Bard! Regele Bard! strigară toți.

Doar Mai-marele oraşului scrâşnea din dinți.

– Girion a fost senior în Ţinutul de Jos, nu rege în Esgaroth, zise el. În Oraşul Lacului întotdeauna am ales stăpâni dintre cei bătrâni şi înţelepţi, şi n-am îngăduit nicicând să fim cârmuiţi de simpli războinici. Să se întoarcă „Regele Bard" la regatul său – Ţinutul de Jos e liber acum, mulţumită vitejiei lui, nimic nu-l mai împiedică să se întoarcă acolo. Oricine doreşte poate să-l însoţească, dacă-i plac mai mult malurile reci de la umbra Muntelui, decât ţărmurile verzi ale lacului. Înţelepţii vor rămâne aici, cu nădejdea că ne vom reclădi oraşul şi ne vom bucura din nou de vremuri paşnice şi îmbelşugate.

– Noi îl vrem pe Regele Bard! strigară drept răspuns cei care se aflau mai aproape de Mai-marele oraşului. Ne-am săturat de bătrâni şi de cei care nu se pricep decât la număratul banilor.

Oamenii aflaţi mai departe auziră vorbele acestea şi strigară şi ei: „Sus Arcaşul, jos Sacii-fără-fund!", până când larma cuprinse tot malul.

– Sunt ultimul om care l-ar putea dispreţui pe Bard Arcaşul, zise Mai-marele cu prudenţă (căci Bard stătea acum chiar lângă el). În noaptea aceasta şi-a câştigat un loc de cinste în catastiful binefăcătorilor oraşului nostru; merită să fie slăvit în multe cântece nepieritoare. Dar de ce voi, oameni buni – şi la această întrebare, Mai-marele se ridică în picioare şi vorbi cu voce tare şi limpede –, de ce mă învinovăţiţi pe mine de tot ce s-a întâmplat? Pentru ce greşeală mă daţi la o parte? Cine l-a stârnit pe dragon din somnul său, mă rog frumos? Cine a primit de la noi daruri bogate şi ajutor din plin, şi ne-a lăsat să credem că vechile cântece pot să se împlinească? Cine s-a jucat cu inimile noastre uşor de înduioşat şi cu închipuirile noastre ispititoare? Ce aur au trimis pe râu în jos ca să ne răsplătească? Foc de dragon şi prăpăd! De la cine să cerem dezdăunare pentru stricăciunile ce le-am suferit şi ajutor pentru văduvele şi orfanii noştri?

Vedeţi şi Domniile Voastre că Mai-marele n-a fost ales în fruntea oraşului doar de florile mărului: vorbele sale i-au făcut pe

oameni să uite deocamdată gândul de-a avea un rege nou, şi să-şi întoarne mânia asupra lui Thorin şi a grupului său. Cuvinte dezlănţuite şi înverşunate s-au strigat atunci din multe părţi; şi câţiva dintre cei care, înainte, cântaseră mai cu foc străvechile cântece, erau acum auziţi strigând la fel de tare că gnomii anume îl stârniseră pe dragon împotriva lor!

– Nesăbuiţilor! îi mustră Bard. De ce vă irosiţi vorbele şi mânia pe fiinţele acelea nefericite? Neîndoios că au pierit primii în pârjol, înainte ca Smaug să vină la noi.

Dar, în timp ce vorbea, gândul îi fugi la comoara legendară a Muntelui, rămasă fără paznic şi fără stăpân, şi tăcu deodată. Se gândi la vorbele Mai-marelui, la înălţarea Ţinutului de Jos, la clopotele de aur care aveau să-l umple, numai oameni să găsească.

– Nu avem vreme acum de vorbe mânioase, stăpâne, spuse el mai departe, sau de a pune la cale planuri mari de schimbare. Avem treabă de făcut. Încă te slujesc pe Domnia Ta – cu toate că, după o vreme, s-ar putea să cumpănesc la ce ai spus şi să o pornesc spre miazănoapte cu oricine mă va urma.

Acestea fiind zise, se îndepărtă cu paşi mari ca să dea o mână de ajutor celor care pregăteau taberele şi îi îngrijeau pe suferinzi şi pe răniţi. Dar Mai-marele sudui în urma lui şi nu se ridică de unde se aşezase pe pământ. În mintea lui gândea multe, dar de vorbit vorbea puţin, fără doar atunci când strigă să i se aducă foc şi mâncare.

Oriîncotro se ducea, Bard descoperea că vestea zbura ca fulgerul printre oameni – anume că acea comoară uriaşă stătea acum nepăzită. Oamenii vorbeau despre răsplata pe care aveau s-o primească curând pentru toate pagubele suferite, şi de cât de bogaţi aveau să fie, şi cum or să poată cumpăra toate cele de la Miazăzi; iar gândurile acestea îi bucurau nespus în nenorocirea ce o îndurau. Măcar atâta bucurie să aibă, căci altfel noaptea era aspră şi tristă. Adăposturi puteau fi înjghebate doar pentru puţini (Mai-marele avea unul), hrană era puţină (nici măcar Mai-marelui

nu-i ajungea). Mulţi dintre cei care scăpaseră nevătămaţi din năruirea oraşului s-au îmbolnăvit atunci, din pricina umezelii şi a frigului, şi a durerii, iar după aceea au murit; iar în zilele care au urmat, au început să bântuie boleşniţele şi foametea.

Între timp, Bard a luat frâiele în mâini şi a-nceput să dea porunci în dreapta şi-n stânga, după cum dorea el, dar întotdeauna în numele Mai-marelui, iar treaba lui nu era uşoară defel, să-i cârmuiască pe oameni şi să orânduiască pregătirile pentru apărarea şi adăpostirea lor. Mulţi ar fi pierit în iarna care se grăbea să vină după toamnă, dacă nu ar fi primit ajutor la timp. Dar ajutorul a venit ca adus de vânt; pentru că Bard şi trimisese soli iuţi de picior în susul râului, până în Pădure, ca să ceară sprijinul celui care era rege peste Elfii Pădureni, iar aceşti soli au găsit o armie gata pornită la drum, cu toate că abia dacă trecuseră trei zile de la căderea lui Smaug.

Regele Elfilor primise ştire de la proprii soli şi de la păsările care-i îndrăgeau neamul, încât ştia multe din cele întâmplate. Mare tulburare se stârnise printre înaripatele ce vieţuiau la hotarele Pustiiciunii Dragonului. Văzduhul se umpluse de stoluri rotitoare, iar solii lor brăzdau ca săgeţile cerul în toate părţile. Deasupra marginilor Pădurii se auzeau fluierături, ţipete, piuituri. În înaltul de peste Codrul Întunecat, veştile se răspândeau: „Smaug e mort!“ Frunzele foşneau, urechi speriate se ciuleau. Chiar înainte ca Regele Elfilor să pornească la drum, veştile trecuseră spre apus, până la pădurile de pini ale Munţilor Ceţoşi; Beorn le auzise în casa lui de lemn, iar goblinii ţineau sfat în grotele lor.

– Mă tem că nici c-o să mai auzim de Thorin Scut de Stejar, spuse Regele. Mai bine rămânea oaspetele meu. Proastă veste, orişicum, care nu face nimănui nici un bine, adăugă el.

Cu alte cuvinte, nici el nu uitase legenda comorii lui Thror. Aşa s-a făcut că mesagerii lui Bard l-au găsit mărşăluind cu mulţi suliţaşi şi arcaşi; ciorile se strânseseră ciopor deasupra lor,

gândind ele că războiul – unul cum nu mai fusese prin cele părți de îndelungă vreme – se încingea din nou.

Dar auzind rugămințile lui Bard, Regele se îndură, căci era cârmuitorul unui popor bun și inimos; așa că își întoarse din drum oștirea care se îndreptase până atunci spre Munte, și porniră grăbiți în josul râului, spre Lacul cel Lung. N-aveau bărci ori plute care să ajungă pentru toți ostașii, încât trebuiră să meargă pe jos, ceea ce le-a încetinit înaintarea, dar provizii mari de tot felul de bunuri au fost trimise pe calea apei. Elfii însă au mersul sprinten, și cu toate că în acele vremuri nu prea erau obișnuiți cu marșurile și nici cu pământurile înșelătoare dintre Pădure și Lac, au străbătut destul de repede acea distanță. După cinci zile de la pieirea dragonului, ajunseră la țărmul lacului și priviră la ceea ce mai rămăsese din oraș. Oamenii îi primiră cu brațele deschise, după cum ușor vă puteți închipui, și, împreună cu Mai-marele lor, erau dornici să cadă la orice învoială pe viitor, în schimbul ajutorului pe care-l primeau acum de la Regele Elfilor.

Nu pierdură prea multă vreme cu planurile. Mai-marele rămânea pe loc, împreună cu femeile, copiii, bătrânii și cei nevolnici; mai rămâneau acolo câțiva meșteri și mulți elfi destoinici; unii tăiau copaci, iar alții strângeau buștenii trimiși pe râu din Pădure. Apoi se apucară să înalțe multe colibe pe mal, căci iarna se apropia; cu ajutorul Mai-marelui, începură să facă planul pentru un nou oraș, încă și mai frumos și mai mare decât cel dinainte, dar nu în același loc. Aveau să-l mute pe țărm și mai spre miazănoapte; și de atunci aveau să privească temători apa în care căzuse leșul dragonului. Acesta nu avea să se mai întoarcă niciodată pe patul său de aur, căci zăcea rece ca piatra, răsucit pe fundul lacului, nu departe de mal. Veacuri la rând acolo aveau să fie zărite, pe vreme liniștită, oasele lui uriașe, printre pilaștrii frânți ai vechiului oraș. Dar puțini oameni îndrăzneau să traverseze locul blestemat și nimeni nu cuteza să se cufunde în apa

tremurătoare ori să culeagă nestematele ce căzuseră din carcasa lui putregăioasă.

Însă toţi oştenii încă în putere şi cea mai mare parte a oştirii elfilor se pregătiră de drum, spre miazănoapte, unde se afla Muntele. Şi iată că, după unsprezece zile de la căderea oraşului, cei din fruntea oştii trecură de porţile de piatră de la capătul lacului şi ajunseră pe pământurile pustiite.

## CAPITOLUL 15

# NORII SE STRÂNG

Acum ne vom întoarce la Bilbo şi la gnomi. Toată noaptea au stat de pază, ba unul, ba altul, dar până a venit dimineaţa n-au auzit şi n-au văzut nici un semn de primejdie. Doar păsările se strângeau tot mai multe şi în rânduri tot mai dese. Stolurile veneau în zbor dinspre Miazăzi; iar ciorile care încă vieţuiau în preajma Muntelui zburau în cercuri, croncănind fără încetare în înalt.

– Se întâmplă ceva ciudat, zise Thorin. A trecut vremea când pleacă păsările călătoare toamna; iar acestea-s păsări care aici vieţuiesc tot timpul; sunt grauri şi stoluri de cinteze; iar acolo, departe, sunt hoitari cu duiumul, ca şi când s-ar pregăti o bătălie!

Deodată, Bilbo arătă cu degetul.

– Uite-l pe sturzul ăla bătrân, iar a venit! strigă el. Se vede treaba că a scăpat când Smaug a prăvălit coasta muntelui, ceea ce nu cred că s-a întâmplat cu melcii.

Şi într-adevăr, bătrânul sturz era acolo, şi când Bilbo îl arătă cu degetul, zbură spre ei şi se cocoţă pe o piatră din apropiere. Apoi îşi fâlfâi aripile şi cântă; îşi înclină capul într-o parte, ca pentru a asculta, şi iar cântă, şi iar ascultă.

– Cred că vrea să ne spună ceva, zise Balin; dar eu nu înţeleg graiul păsărilor ăstora, prea e repezit şi încurcat. Tu pricepi ce zice, Baggins?

– Nu prea, răspunse Bilbo (de fapt, nu pricepea o iotă). Dar bătrânul îmi pare foarte tulburat.

– De-ar fi corb! exclamă Balin.

– Parcă nu-ţi plăceau! Te cam fereai de ei când am venit pe drumul ăsta deunăzi.

– Alea erau ciori. Nişte făpturi urâcioase, în care nu poţi avea strop de încredere, şi mai sunt şi neobrăzate. Nu se poate să nu fi auzit ce se zborşeau în urma noastră. Corbii sunt cu totul altfel. Pe vremuri legaseră mare prieteşug cu poporul lui Thror şi ne aduceau veşti tainice, iar ca răsplată primeau tot felul de lucruri strălucitoare pe care le ascundeau în sălaşurile lor.

Trăiesc ani îndelungaţi, continuă Balin, şi au ţinere de minte la fel de lungă, iar înţelepciunea lor şi-o lasă moştenire vlăstarelor lor. Am cunoscut mulţi corbi de-ai stâncilor, pe vremea când eram băietan. Înălţimea asta pe care ne aflăm acum se numea odată Dealul Corbilor, pentru că trăia aici o pereche înţeleaptă şi vestită, bătrânul Carc şi soaţa lui, şi-şi aveau sălaşul deasupra încăperii străjilor. Nu cred că mai cuibăreşte pe-aici vreunul din neamul lor străvechi.

Abia isprăvi de zis acestea, că bătrânul sturz scoase un sunet puternic şi-şi luă zborul de îndată.

– Nu l-om înţelege noi, dar păsăroiul ăla bătrân ne pricepe graiul fără doar şi poate, spuse Balin. Să stăm de strajă şi să vedem ce se mai întâmplă.

Nu trecu mult şi se auzi un fâlfâit de aripi – se întorsese sturzul, iar cu el venise o pasăre mai bătrână decât veacul. Aproape că nu mai vedea, abia putea zbura, iar în creştetul capului chelise. Era un corb bătrân şi neobişnuit de mare. Pe picioarele lui aproape înţepenite, se lăsă pe pământ în faţa lor, îşi fâlfâi încet aripile şi dădu din cap în direcţia lui Thorin.

– Ooo, Thorin, fiu al lui Thrain, şi Balin, fiu al lui Fundin, croncăni corbul (iar Bilbo îl înţelegea, croncăneala lui fiind grai firesc, şi nu păsăresc). Sunt Roäc, fiul lui Carc. Carc a murit, dar odată l-aţi cunoscut îndeaproape. Au trecut o sută de ani şi încă cincizeci şi alţi trei de când am ieşit din ou, dar nu uit ce mi-a

spus tătâne-meu. Acum eu sunt mai-marele corbilor celor mari ai Muntelui. Am rămas puţini, dar încă ne amintim de regele din bătrâni. Cei mai mulţi din neamul meu s-au dus pe alte meleaguri, căci se aud veşti mari de la Miazăzi – unele sunt veşti de bucurie pentru voi, iar pe altele nu le veţi socoti la fel de bune.

Vedeţi?! Păsările se strâng din nou în jurul Muntelui şi în Ţinutul de Jos, vin de la Miazăzi, de la Răsărit şi de la Apus, căci s-a dus vorba că Smaug a pierit!

– Pierit! Pierit! strigară gnomii. Pierit! Înseamnă că ne-am temut degeaba – iar comoara e a noastră!

Săriră cu toţii în picioare şi începură să ţopăie de bucurie.

– Da, a murit, zise Roäc. Sturzul ăsta, fie ca penele să nu-i cadă niciodată, l-a văzut dându-şi duhul, şi dacă el o spune, putem să credem că e adevărat. L-a văzut căzând în bătălia cu oamenii din Esgaroth – la răsăritul lunii în seara asta se fac trei nopţi de-atunci.

Trecu ceva vreme până când Thorin izbuti să-i facă pe gnomi să tacă şi să asculte veştile aduse de corb. Pasărea povesti tot ce-avea de povestit despre bătălie, apoi continuă:

– Cam astea-s toate pricinile de bucurie, Thorin Scut de Stejar. Vă puteţi întoarce fără teamă în sălile voastre; toată comoara e a voastră – deocamdată. Dar mulţi vin încoace, nu numai păsările. Vestea despre pieirea paznicului a zburat ca vântul în toate părţile, iar legenda despre comoara lui Thror are aceeaşi putere de-a ademeni ca întotdeauna; mulţi ard de nerăbdare să se înfrupte din morman. Oastea elfilor se îndreaptă încoace, iar deasupra lor zboară hoitarii care n-aşteaptă decât bătălie şi măcel. Pe malul lacului, oamenii murmură că nenorocirile ce s-au abătut asupra lor gnomii le-au pricinuit; au rămas fără sălaşuri, mulţi au pierit, iar Smaug le-a distrus oraşul. Şi ei se gândesc să-şi ia răscumpărarea din comoara voastră, fără să le pese dacă aţi murit ori mai sunteţi în viaţă.

Înţelepciunea să vă călăuzească în ceea ce veţi hotărî să faceţi, dar sunteţi cam puţini, voi treisprezece, rămaşi din marele popor al lui Durin care a sălăşluit aici pe vremuri, iar acum e răspândit în cele patru vânturi. De vreţi să-mi daţi ascultare, eu vă sfătuiesc să nu vă încredeţi în Mai-marele Oamenilor Lacului, ci în acela care l-a răpus pe dragon cu arcul său. Bard e numele lui, din seminţia ce-a trăit în Ţinutul de Jos, din neamul lui Girion; e om aspru, dar neprefăcut. Vom avea din nou pace între gnomi şi oameni, şi elfi, după îndelunga învrăjbire; s-ar putea însă să plătiţi un preţ pentru asta şi să cântărească greu în aur. Am zis ce-am avut de zis.

Atunci Thorin izbucni mânios:

– Îţi mulţumim, Roäc, fiu al lui Carc. Tu şi neamul tău nu veţi fi uitaţi. Dar din aurul nostru nu se vor înfrupta nici aceia care vin cu furtişag, nici aceia care vin să ne atace, atâta vreme cât suntem în viaţă. De vrei să-ţi mulţumim însutit, adu-ne veşti despre cei care se apropie. Şi te mai rog, de mai sunt printre voi din cei tineri, cu aripi puternice, să trimiţi soli rubedeniilor noastre din munţii de la Miazănoapte, care se întind şi la apus, şi la răsărit de locul acesta, să le spună de strâmtorarea în care ne aflăm. Mai cu seamă la vărul meu Dain să se ducă, în Munţii de Fier, căci el are mulţi oşteni înarmaţi până-n dinţi, şi sălăşluieşte cel mai aproape de-aici. Să-l roage să se grăbească!

– Nu-ţi voi spune de e bine ori rău ce m-ai rugat, croncăni Roäc, dar voi face tot ce e cu putinţă.

Şi-şi luă încet zborul.

– Să ne întoarcem la Munte! strigă Thorin. N-avem vreme de pierdut.

– Şi nici merinde n-avem de mâncat! strigă Bilbo la rândul său, el fiind cel care ţinea întotdeauna socoteala acestor treburi. Şi oricum gândea că aventura, în adevăratul sens al cuvântului, se isprăvise odată cu moartea dragonului – şi greşea cum nu se

poate mai rău gândind astfel –, şi ar fi dăruit cam tot ce-ar fi primit, dacă astfel treburile astea încurcate s-ar fi sfârşit cu bine.

– Să ne întoarcem la Munte! strigară gnomii ca şi când nu l-ar fi auzit pe hobbit.

Iar hobbitul trebui să se întoarcă împreună cu ei.

Domniile Voastre ştiţi ce s-a întâmplat între timp, aşa că înţelegeţi că gnomii mai aveau răgaz câteva zile. Cercetară încă o dată grotele şi descoperiră – după cum se şi aşteptau de altfel – că numai Poarta din Faţă rămânea deschisă; toate celelalte porţi (fără doar de mica uşă tainică, de bună seamă), fuseseră de mult distruse şi astupate de Smaug, nemairămânând nici urmă din ele. Prin urmare, gnomii se apucară să fortifice intrarea principală şi să refacă drumul ce ducea de la ea în adâncul muntelui. Unelte se găseau din belşug, din cele folosite de minerii, pietrarii şi zidarii din străvechime; iar la asemenea îndeletnicire gnomii erau foarte pricepuţi.

Ei trudeau şi corbii le aduceau veşti. Astfel aflară că Regele Elfilor se abătuse pe la Lac, prin urmare, încă mai aveau timp. Ba auziră şi că trei dintre poneii lor scăpaseră teferi şi rătăceau fără ţintă undeva pe malurile Râului Curgător, nu departe de locul unde-şi lăsaseră ei proviziile. Aşa că, în vreme ce toţi ceilalţi trudeau la fortificaţii, Fili şi Kili au fost trimişi, împreună cu un corb care să le arate drumul, ca să prindă poneii şi să aducă înapoi tot ce puteau.

Abia după patru zile s-au întors, răstimp în care aflaseră că armiile reunite ale Oamenilor Lacului şi Elfilor grăbeau spre Munte. Dar şi nădejdile gnomilor erau mai mari acum; şi-asta pentru că – dacă erau chibzuiţi – aveau merinde pentru câteva săptămâni – mai cu seamă *cram*, de bună seamă, de care se cam săturaseră; dar *cramul* e mai bun decât nimic –, iar poarta era de-acum astupată dintr-o parte în alta cu un zid de pietre cu feţe drepte, aşezate unele peste altele, foarte lat şi înalt. Lăsaseră găuri

în zid, prin care puteau vedea (ori trage), însă intrare nu era. Pentru a ieşi ori a intra foloseau scări, iar pentru a trage înăuntru lucruri întrebuinţau frânghii. Pârâului îi lăsaseră o boltă mică şi scundă, la piciorul zidului celui nou; în apropierea gurii peşterii, schimbaseră albia îngustă în aşa fel încât acum, de la peretele muntelui şi până în capul cascadei în care pârâul se prăvălea spre Ţinutul de Jos, apa se strângea într-un iaz întins. Ca să te apropii de Poartă fără să înoţi, nu aveai altă cale decât o brână îngustă pe stânca din dreapta, cum te uitai dinspre munte. Pe ponei îi aduseseră doar până în capul treptelor de deasupra vechiului pod; acolo i-au descărcat, apoi, îndemnându-i să se întoarcă la stăpânii lor, i-au trimis înapoi spre Miazăzi, cu şeile goale.

Şi a venit o noapte în care, dintr-odată, s-au ivit la miazăzi, în faţa lor, în Ţinutul de Jos, multe lumini, ca de focuri şi torţe.

– Sosit-au! strigă Balin. Au o tabără mare. Or fi ajuns în vale la adăpostul nopţii, de-a lungul râului, pe ambele maluri.

În noaptea aceea, gnomii n-au prea pus geană peste geană. Abia se crăpase de ziuă când zăriră apropiindu-se o companie. Din spatele zidului lor, îi urmăriră cum înaintează spre capul văii şi de acolo urcă încet. În scurtă vreme, văzură că aceia care se apropiau erau oameni ai lacului, înarmaţi ca pentru război, şi printre ei se aflau arcaşi elfi. În şi mai scurtă vreme, cei aflaţi în frunte se căţărară pe stâncile prăvălite şi apărură în partea de sus a cascadei; şi cum nu se poate mai mare le-a fost mirarea când se pomeniră în faţa unui lac şi văzură că Poarta fusese zidită cu pietre proaspăt tăiate.

Stând ei acolo, arătând spre lac şi Poartă, şi sfătuindu-se între ei, numai ce auziră vocea răsunătoare a lui Thorin care întrebă:

– Cine sunteţi de veniţi ca pentru război la porţile lui Thorin, fiul lui Thrain, Regele de sub Munte, şi care vă e vrerea?

Dar cei de-afară nu răspunseră. Câţiva se întoarseră iute înapoi, ceilalţi mai rămaseră o vreme să se holbeze la Poartă şi la

fortificații, apoi făcură și ei cale-ntoarsă. În acea zi, tabăra se mută chiar între brațele Muntelui. Stâncile prinseră a răsuna de voci și cântec, cum n-o mai făcuseră de-un car de vreme. Se auzeau de asemenea strunele harfelor elfice și cânturi dulci; și pe măsură ce toate sunetele acestea urcau în sus spre Poartă, parcă văzduhul din rece se făcea mai cald, și se simțea o părelnică aromă de flori de pădure, ce înfloresc primăvara.

Și-atunci pe Bilbo îl cuprinse un dor de a scăpa din întunecata fortăreață și de a coborî, și a se alătura veseliei și benchetuirii din jurul focurilor. Gnomii mai tineri se simțeau și ei mișcați – murmurau că ar fi vrut ca toată povestea asta să se fi sfârșit altfel și să poată primi cu prietenie asemenea neamuri; dar Thorin stătea încruntat.

Așa că gnomii aduseră harfele și alte instrumente găsite în mormanul comorii, și se puseră pe cântat, pentru a-l îmbuna pe Thorin; cântul lor însă nu era ca al elfilor, ci mai curând asemenea cântecului pe care-l cântaseră cu mult timp în urmă, în mica vizuină de hobbit a lui Bilbo.

Sub muntele întunecos
Măreţul rege s-a întors.
Duşmanii-i vor pieri odată
Cu Viermele cel Fioros!

De mult, în pumnul lui regesc
Săgeți și suliți ard și cresc,
Viteaz e-ntre minuni de aur
Și gnomii nu mai pătimesc!

Străvechii gnomi l-au descântat
Sub munți, în golul depărtat,
În clopotire de baroase
Printr-un tărâm întunecat.

În brâuri de argint au pus
Lumina stelelor de sus

Şi-n harpe şi coroane, focul
Dragonului de ei răpus!

Din drumul tău, rătăcitor,
Grăbeşte-te, semeţ popor,
La regele de prieteni dornic,
De neamuri, de iubirea lor!

În grotele străvechi să vii
De peste munţi şi din pustii,
Când regele la Porţi te-aşteaptă
Cu aur şi minunăţii!

Măreţul rege s-a întors
Sub muntele întunecos,
Duşmanii-i vor pieri odată
Cu Viermele cel Fioros!

Cântecul păru să-i facă plăcere lui Thorin, căci prinse din nou a zâmbi şi curând se veseli; chiar se apucă să socotească distanţa până la Munţii de Fier şi câtă vreme îi va lua lui Dain să ajungă la Muntele Singuratic, dacă pornise la drum de cum primise solia. Numai Bilbo se simţea descurajat, auzind cântecul şi socotelile lui Thorin: prea sunau războinice.

A doua zi dimineaţa, văzură cum o companie de suliţaşi traversează râul şi urcă în sus pe vale. Aducând cu ei stindardul verde al Regelui elf şi pe cel albastru al Lacului, înaintară până în faţa zidului ce acoperea Poarta.

Acolo îi întâmpină din nou vocea puternică a lui Thorin:

– Cine sunteţi voi care veniţi înarmaţi ca pentru război până la porţile lui Thorin, fiul lui Thrain, Regele de sub Munte?

De data asta i se răspunse. Un bărbat înalt, cu păr negru şi chip aspru, făcu un pas înainte şi strigă:

– Slavă, Thorin! De ce te ascunzi în spatele zidului ăstuia, ca un hoţ în bârlogul lui? Încă nu suntem vrăjmaşi şi ne bucurăm că

sunteţi în viaţă, cu toate că noi ne temeam a fi altminteri. Venind încoace, nu ne aşteptam să găsim pe cineva viu; dar acum că ne-am întâlnit, s-ar cădea să ne învoim şi să ţinem sfat.

– Cine eşti şi despre ce învoială vorbeşti?

– Sunt Bard şi de mâna mea a căzut răpus dragonul şi astfel ţi-ai recăpătat comoara. Oare acest fapt nu-ţi dă de gândit? Mai mult, sunt de drept moştenitorul lui Girion din Ţinutul de Jos, iar în avuţia ta se află o mare parte din bogăţiile caselor sale şi ale oraşului, furate de bătrânul Smaug. Oare nu trebuie să vorbim despre acest fapt? Şi încă ceva: în această ultimă bătălie, Smaug a distrus sălaşurile oamenilor din Esgaroth, iar eu sunt şi acum slujitorul Mai-marelui lor. În numele lui vorbesc şi te întreb: oare nu te gândeşti la suferinţele şi nenorocirea ce s-au abătut asupra poporului său? V-au ajutat în ceas de mare cumpănă, iar drept răsplată nu le-aţi adus decât năpastă, chiar dacă nevoită, de bună seamă.

Adevăr grăia, cu vorbe meşteşugite, deşi rostite cu semeţie şi îndârjire; în sinea lui, Bilbo îşi zise că Thorin va recunoaşte, fără doar şi poate, câtă dreptate se găsea în ele. Nu se aştepta, bunînţeles, să-şi amintească vreunul că el fusese acela care descoperise de unul singur punctul slab al dragonului; şi bine făcea, pentru că nimeni nu şi-a amintit. Dar nici nu bănuia ce putere putea să aibă aurul pe care zăcuse atâta vreme un dragon, şi nici ce se afla în inimile gnomilor. În zilele din urmă, Thorin îşi petrecuse ore îndelungi în vistierie şi patima ce i-o trezea aurul ardea cu vâlvătaie în el. Măcar că ceea ce căutase el cu osebire era Piatra Străveche, ochiul său dibuise multe alte lucruri minunate ce se găseau acolo şi-i aduceau în minte vechi amintiri despre trudnicile şi suferinţele neamului său.

– Ai pus cea mai rea dintre pricini ultima, şi astfel la loc de frunte, răspunse Thorin. Comoara poporului meu nici un om n-o poate cere, căci Smaug, care a furat-o de la noi, ne-a răpit şi nouă viaţa sau casa. Comoara nu a fost a lui pentru ca faptele lui ticăloase să fie răscumpărate cu o parte din ea. Preţul bunurilor şi

ajutorul pe care l-am primit de la Oamenii Lacului le vom plăti cum se cuvine – şi la vremea lor. Dar nimic nu vom da, nici măcar o fărâmă, sub ameninţarea armelor. Atâta vreme cât în faţa porţilor noastre se află o oştire înarmată, vă privim drept duşmani şi hoţi. Îmi stă pe limbă să te întreb cât le-ai fi dat rubedeniilor noastre din moştenirea lor de drept, de-ai fi găsit comoara nepăzită, iar pe noi răpuşi.

– O întrebare îndreptăţită, răspunse Bard. Morţi însă nu sunteţi, şi nici noi hoţi. Ca să nu mai spun că aceia avuţi se pot îndura – dincolo de ceea ce se cuvine ori de vremea potrivită – de cei aflaţi la nevoie care s-au dovedit prieteni la ananghie. Cât despre celelalte întrebări ale mele, încă nu am primit răspuns.

– După cum am spus, nu voi cădea la învoială câtă vreme stau oameni înarmaţi la poarta mea. Şi cu atât mai puţin cu supuşii Regelui elf, despre care amintirile mele nu-s câtuşi de puţin plăcute. N-au ce căuta aici. Duceţi-vă, înainte să zboare săgeţile noastre! Iar de vrei a-mi mai vorbi, fă bine şi trimite armia elfilor înapoi în codri, unde-i este locul, apoi te întoarce, lepădându-ţi armele înainte să te apropii de prag.

– Regele Elfilor îmi este prieten şi a fost alături de poporul Lacului atunci când s-a aflat la ananghie, fără a-l lega vreo datorie, numai prietenia, răspunse Bard. Vă vom da răgaz să vă căiţi pentru vorbele acestea. Înţelepţiţi-vă până ne întoarcem!

Şi cu acestea o porni înapoi spre tabără.

Multe ore nu trecură înainte ca purtătorii de stindarde să se întoarcă şi trâmbiţaşii să sufle în trâmbiţele lor.

– În numele Esgarothului şi al Pădurii, strigă unul dintre ei, vorbim către Thorin Scut de Stejar, fiul lui Thrain, ce-şi spune Rege sub Munte, şi-l rugăm să cumpănească bine la drepturile ce le-am înfăţişat aici, altfel duşmanul nostru va fi de-acum încolo. Măcar a douăsprezecea parte a comorii sale să i-o dea lui Bard, cel care l-a răpus pe dragon, şi fiind el moştenitorul lui Girion. Din acea parte, Bard va da ceva întru sprijinirea Esgarothului; dar

dacă Thorin doreşte să se bucure de prietenia şi cinstirea ţinuturilor dimprejur, aşa cum s-au bucurat străbunii săi, atunci va dărui şi el ceva spre a-i ajuta pe Oamenii Lacului.

Atunci Thorin puse mâna pe un arc din corn şi trase o săgeată în cel care vorbise. Săgeata se înfipse în scutul lui şi rămase acolo zbârnâind.

– Dacă astfel este răspunsul tău, strigă cel care vorbise mai-nainte, din această clipă Muntele este asediat. Nu veţi pleca din el decât când voi veţi cere să facem armistiţiu şi să cădem la învoială. Nu vom veni cu arme asupra voastră, ci vă lăsăm cu aurul vostru. N-aveţi decât să-l mâncaţi, dacă vreţi!

Şi cu aceasta, solii se depărtară în grabă, iar gnomii rămaseră să cumpănească la ce îi aştepta. Thorin era atât de înverşunat, încât chiar şi dacă ar fi vrut ei, tot nu ar fi îndrăznit să-l învinovăţească de ceva; pe de altă parte, cei mai mulţi dintre ei păreau să gândească la fel ca el – poate fără doar de bătrânul Bombur cel rotofei, şi de Fili şi Kili. De bună seamă că lui Bilbo nu-i plăcea câtuşi de puţin întorsătura pe care o luaseră lucrurile. Se săturase până-n gât de Munte, iar faptul că erau asediaţi înăuntrul lui nu era deloc pe gustul său.

– Locul ăsta încă duhneşte a dragon, mormăi pentru sine, şi-mi face greaţă. Iar *cramul* a-nceput să-mi stea în gât!

Capitolul 16

# UN HOȚ ÎN NOAPTE

Zilele treceau încet, fără să se deosebească una de alta. Cei mai mulți dintre gnomi își petreceau timpul împărțind și ordonând comoara; iar Thorin le povesti despre Piatra Străveche a lui Thrain, rugându-i s-o caute în toate ungherele.

– Căci Piatra Străveche a tatălui meu, ea singură, face mai mult decât un râu de aur, iar pentru mine e nepreţuită. Singură acea piatră, din toată această comoară, a mea este și a nimănui altcuiva, și mă voi răzbuna pe oricine o găsește și o ține pentru sine.

Bilbo auzi aceste cuvinte și i se făcu frică, întrebându-se ce se va întâmpla dacă piatra va fi găsită – învelită într-o veche boccea plină cu tot felul de zdrențe, pe care o folosea drept pernă. Totuși, nu scoase nici un cuvânt despre ea, căci pe măsură ce monotonia zilelor devenea tot mai apăsătoare, în căpșorul său începea să se coacă un plan.

Astfel se scurgeau zilele una după alta până când, într-una din ele, corbii aduseră vestea că Dain și mai mult de cinci sute de gnomi porniseră din Munții de Fier, înaintaseră cât au putut ei de repede, iar acum se aflau la vreo două zile de marș de Ținutul de Jos, venind dinspre nord-est.

– Dar nu pot ajunge la Munte fără să fie băgați în seamă, zise Roäc, și tare mă tem să nu se-ncingă luptă în vale. Gândesc că nu-i bine așa. Or fi ei mânioși, dar n-or să poată dovedi oștirea ce vă încercuiește; și chiar de-ar face-o, cu ce vă alegeți? În urma lor vin iarna și zăpada. Cum vă veți hrăni fără prietenia și buna

voință a ținuturilor din jurul vostru? Comoara asta ar putea să vă aducă moartea, chiar dacă dragonul a pierit!

Dar Thorin rămase neînduplecat.

– Iarna și zăpada îi va mușca pe oameni și elfi deopotrivă, zise el, și s-ar putea ca traiul ăsta în pustietate să nu le fie câtuși de puțin ușor de îndurat. Cu prietenii mei în coasta lor pe timp de iarnă, poate că s-or înmuia și ei, și-atunci stăm de vorbă.

În acea noapte, Bilbo se hotărî. Cerul era negru, fără lună. De cum se întunecă, se duse într-un ungher al unei cămări aflate chiar lângă poartă, și din bocceaua lui scoase o frânghie, precum și Piatra Străveche învelită într-o zdreanță. Apoi se cățără sus, pe zid. Numai Bombur era acolo, îi venise rândul să facă de strajă, iar gnomii nu puneau decât un străjer odată.

– Cumplit frigul! zise Bombur. Tare mi-aș dori s-avem un foc aici, așa cum au ei în tabără!

– Înăuntru e destul de cald, spuse Bilbo.

– Așa-i; numai că eu aici trebuie să stau, până la miezul nopții, mormăi gnomul dolofan. Păcătoasă treabă! Nu că m-aș apuca să mă împotrivesc lui Thorin, fie ca barba să-i crească tot mai lungă; da' el de când îl știu a fost un gnom îndărătnic.

– Nu la fel de îndărătnic precum sunt picioarele mele amorțite, spuse Bilbo. M-am săturat de trepte și tuneluri de piatră. Aș da orice să simt iarba cu degetele de la picioare.

– Eu aș da orice să simt o băuturică tare în gâtlej și un pat moale sub mine, după o cină bună.

– N-am cum să-ți dau așa ceva, cât suntem asediați. Dar n-am mai făcut de mult de strajă, așa că, dacă vrei, îți țin eu locul. Nu se lipește somnul de mine în noaptea asta.

– Ești băiat bun, domnule Baggins, și da, vreau, mulțumesc. De vezi ceva neobișnuit, trezește-mă de îndată, auzi? Eu mă întind în cămara din stânga, nu-i departe.

– Hai, șterge-o! îl imboldi Bilbo. Te trezesc la miezul nopții, ca să-l poți trezi pe cel care face de strajă după tine.

De cum plecă Bombur, Bilbo își puse inelul, își legă frânghia în jurul mijlocului, se lăsă în jos de cealaltă parte a zidului și dispăru. Avea aproape cinci ore în față. Bombur avea să doarmă (putea să doarmă oricând, iar de când cu pățania aceea în pădure, încerca mereu să regăsească visele minunate pe care le visase atunci); cât despre ceilalți, ei trebăluiau împreună cu Thorin. Nu prea credea Bilbo că vreunul din ei ar fi urcat pe zid înainte să le vină rândul – nici măcar Fili sau Kili.

Întunericul era deplin, iar drumul – după ce părăsi nou-bătuta cărare și coborî de-a lungul pârâului – îi era necunoscut. În sfârșit ajunse la cotul unde trebuia să traverseze apa, ca să ajungă în tabără, așa cum își dorea. Albia nu era adâncă, însă se lățise mult, și a o trece în întuneric nu era ușor pentru micul hobbit. Aproape că ajunsese pe malul celălalt, când piciorul îi alunecă pe o piatră rotundă și Bilbo căzu în apă, cu un plescăit răsunător. Cu chiu, cu vai reuși să se cațere pe mal, șiroind de apă și tremurând tot, când îi văzu pe elfi apropiindu-se în întuneric, aducând lămpașe sclipitoare pentru a cerceta pricina zgomotului.

– N-a fost pește, zise unul. E-o iscoadă pe-aici. Ascundeți luminile! Mai mult o s-o ajute pe ea decât pe noi, dacă-i creatura aia mică și ciudată despre care se spune că-i servitorul lor.

– Servitor, chiar așa! mârâi Bilbo; și-n aceeași clipă îi scăpă un strănut răsunător, care-i făcu pe elfi să se îndrepte cu toții spre zgomot.

– Să facem puțină lumină! zise Bilbo. Aici sunt, dacă mă vreți – și-și scoase inelul de pe deget, sărind în fața lor din spatele unui bolovan.

Îl prinseră cât ai clipi, măcar că rămăseseră cu gura căscată de uimire.

– Cine ești? Ești hobbitul gnomilor? Ce pui la cale? Cum ai ajuns până aici fără să te vadă străjerii noștri? îl potopiră ei cu întrebările.

– Sunt domnul Bilbo Baggins, răspunse el, tovarăş de drum al lui Thorin, dacă vreţi să ştiţi. Pe regele vostru îl cunosc bine din vedere, dar îmi vine să cred că el nu mă prea ştie pe mine. Bard însă o să-şi amintească de mine, şi tocmai pe el anume vreau să-l văd.

– Ce vorbeşti! îl luară ei în răspăr. Şi cam ce treabă ai cu el?

– Ce am e treaba mea, prea-bunii mei elfi. Dar dacă vreţi să mai ajungeţi vreodată înapoi în pădurile voastre din tărâmul ăsta rece şi posomorât, spuse el tremurând, mă veţi duce repejor la un foc unde pot să mă usuc – şi-apoi mă veţi lăsa să vorbesc cu mai-marii voştri cât mai iute cu putinţă. Nu am răgaz decât un ceas ori două.

Aşa s-a făcut că la vreo două ore după ce scăpase din spatele Porţii, Bilbo şedea lângă un foc cald, în faţa unui cort mare, iar lângă el şedeau Regele Elfilor şi Bard, cercetându-l cu priviri curioase. Un hobbit în armură elfică, învelit pe jumătate într-un pled vechi, era ceva cum nu mai văzuseră până atunci.

– Nu glumesc, zicea Bilbo, cu aerul unui neguţător sadea, ce se-ntâmplă e greu de îndurat. Eu unul m-am săturat de toată tărăşenia până peste cap. Îmi doresc să mă întorc în Apus, acasă la mine, unde ai cu cine te-nţelege. Dar am un interes în trebuşoara asta – a paisprezecea parte, ca să fiu mai exact, după cum se spune într-o scrisoare pe care, din fericire, cred că o mai am la mine.

Dintr-un buzunar al vechii lui jiletcuţe (pe care încă o purta peste zale), scoase scrisoarea lui Thorin, boţită şi împăturită, şi răsîmpăturită, lăsată de acesta în mai, sub orologiul de pe poliţă.

– O parte din câştig, atenţie! continuă el. Înţeleg ce înseamnă asta. Eu unul sunt gata să cântăresc atent toate cerinţele voastre şi să scad ce vi se cuvine din total, înainte să-mi cer partea. Numai că Domniile Voastre nu-l cunoaşteţi pe Thorin Scut de Stejar la fel de bine ca mine. Vă încredinţez că este în stare să şadă pe

grămada de aur și să flămânzească, atâta vreme cât nu vă clintiți de-aici.

– Păi atunci, să flămânzească! zise Bard. Dacă-i prost, nici nu merită altceva.

– Aveți dreptate, încuviință Bilbo. Înțeleg felul în care vedeți Domniile Voastre lucrurile. În același timp, însă, vine iarna mâine-poimâine. Nu mai e mult până vă veți trezi cu zăpadă și cine știe ce altceva, și vă va fi greu – chiar și elfilor, aș zice eu – să găsiți provizii. Și-or să apară și alte necazuri. N-ați auzit de Dain și de gnomii din Munții de Fier?

– Am auzit, de multă vreme; dar ce treabă au cu noi? întrebă regele.

– Mă gândeam eu. Înțeleg că eu știu ceva ce Domniile Voastre habar n-aveți. Pot să vă spun că Dain se află la numai două zile de marș de aici și e însoțit de cel puțin cinci sute de gnomi fioroși – mulți dintre aceștia au luptat în cumplitul război dintre gnomi și goblini, de care fără îndoială că ați auzit. Iar când vor sosi, o să fie bucluc mare.

– De ce ne spui asta? Îți trădezi prietenii sau ne amenințи pe noi? întrebă Bard încruntat.

– Dragul meu Bard! chițcăi Bilbo. Nu te pripi! N-am mai pomenit un neam atât de bănuitor! Încerc doar să ocolesc necazurile ce s-ar abate peste toți. Iar acum vreau să fac o învoială cu Domniile Voastre!

– Să auzim! ziseră ei.

– Adică să vedeți! răspunse el. Iat-o! Scoase din buzunar Piatra Străveche și-o desfăcu din învelitoare.

Regele Elfilor însuși, care era obișnuit cu lucruri de mare minune și frumusețe, se ridică în picioare uluit. Chiar și Bard o privea ca trăsnit, fără să scoată un sunet. Ai fi zis că un glob umplut cu lumina lunii fusese atârnat în fața lor, într-o plasă împletită din licoarea stelelor înghețate.

– Aceasta este Piatra Străveche a lui Thrain, Inima Muntelui, zise Bilbo; e și inima lui Thorin. O prețuiește mai presus decât un râu de aur. V-o dau Domniilor Voastre. Vă va ajuta să vă tocmiți.

Nu fără un fior și o privire plină de alean, Bilbo îi dădu lui Bard minunata piatră, iar el o ținu în mână, ca vrăjit.

– Dacă ne-o dai, înseamnă că-i a ta, cum vine asta? își găsi Bard în sfârșit puterea să-l întrebe.

– Mda, mă rog! se fâstâci hobbitul. Nu e chiar a mea; dar, hm, sunt gata să mă mulțumesc numai cu ea, din tot ce mi s-ar cuveni, înțelegeți? Oi fi eu spărgător – adică așa spun ei; eu unul nu m-am simțit niciodată astfel –, dar sunt un spărgător cât de cât cinstit, așa-mi place să cred. Mda, și-acum mă-ntorc, iar gnomii n-au decât să-mi facă ce vor. Trag nădejde să vă fie de folos.

Regele Elfilor se uită la Bilbo cu o nouă uimire în priviri.

– Bilbo Baggins! zise el. Ești mult mai vrednic să porți armura prinților elfi, decât mulți cărora li s-a potrivit mai bine pe trup. Mă întreb însă dacă Thorin Scut de Stejar va gândi la fel ca mine. Știu poate mai multe decât tine despre seminția asta a gnomilor. Te sfătuiesc să rămâi cu noi, căci aici te vei bucura de cinstire și vei fi mai mult decât bine-venit.

– Nu mă îndoiesc de asta, mulțumesc foarte mult, făcu Bilbo o mică plecăciune. Dar gândesc că nu se cuvine să-mi părăsesc prietenii în felul acesta, după toate prin câte am trecut împreună. Iar bătrânului Bombur i-am promis să-l trezesc la miezul nopții! Chiar că trebuie s-o iau din loc, și-ncă repede.

Nimic din ce i-ar fi spus ei nu l-ar fi putut opri; așa că i se dădu o escortă, iar când fu gata de plecare, atât regele, cât și Bard îl salutară cu respect. În timp ce traversau tabăra, un bătrân înfășurat înr-o mantie închisă la culoare se ridică din pragul unui cort, unde șezuse până atunci, și veni spre ei.

– Bravo! Domnule Baggins! spuse el, bătându-l pe Bilbo pe spate. Mereu izbutești să-ntreci așteptările tuturor!

Era Gandalf!

Pentru prima oară în atâtea amar de zile, Bilbo fu cuprins de bucurie. Dar nu era vreme pentru întrebările pe care ar fi dorit să i le pună pe dată.

– Toate la timpul lor, îi spuse Gandalf. În curând o să se sfârşească totul şi nădăjduiesc să nu mă înşel. Te aşteaptă câteva încercări nu tocmai plăcute; dar nu te pierde cu firea! S-ar *putea* să treci prin ele cu bine. Am prins de veste ceva ce nici măcar corbii n-au auzit. Noapte bună!

Nedumerit, dar vesel, Bilbo o luă iute din loc. Fu călăuzit spre un vad ce putea fi trecut uşor şi ajunse pe malul celălalt fără să se mai ude, apoi îşi luă rămas-bun de la elfi şi urcă precaut spre Poartă. Simţea cum îl cuprinde o mare oboseală; şi totuşi mai era mult până la miezul nopţii atunci când se căţără în sus pe frânghie – o găsi acolo unde o lăsase el. O dezlegă şi o ascunse, după care se aşeză pe zid şi neliniştit se întrebă ce avea să se mai întâmple.

La miezul nopţii îl trezi pe Bombur; apoi se făcu covrig în ungherul său, neluând seamă la mulţumirile bătrânului gnom (pe care, după părerea lui, nu le merita câtuşi de puţin). Adormi curând, dând toate grijile uitării până dimineaţa. Şi cu adevărat, nu visă decât ouă şi şunculiţă.

Capitolul 17

# NORII SE SLOBOD

Trâmbiţele răsunară în tabără la primele ceasuri ale dimineţii. Un sol, unul singur, se apropia în pas alergător pe poteca îngustă. Se opri la oarece distanţă de Poartă, îi salută pe cei din spatele zidului şi întrebă dacă Thorin binevoia să primească alţi trimişi, întrucât se aflaseră veşti noi care înclinau altfel balanţa.

– Ăsta trebuie să fie Dain! spuse Thorin auzind solia. Au prins de veste că vine. Bănuiam eu c-o să le cam taie avântul! Iar solului îi strigă: Să vină puţini şi neînarmaţi, şi-i voi asculta.

Pe la prânz, stindardele Pădurii şi Lacului apărură din nou din vale: se apropia o companie de douăzeci de oşteni. Îşi lăsară săbiile şi suliţele unde începea poteca îngustă, şi înaintară spre Poartă. Cu mirare văzură gnomii că printre ei se aflau şi Bard, şi Regele Elfilor, iar în faţa lor mergea un bătrân înfăşurat în mantie, cu glugă trasă pe cap, purtând în braţe un sipet din lemn legat în fier.

– Slavă, Thorin! îl salută Bard. Te-ai răzgândit cumva?

– Nu mă răzgândesc eu cu una, cu două, răspunse Thorin. D-aia ai venit, ca să-mi pui întrebări fără rost? Oastea elfilor încă n-a plecat, aşa cum am cerut eu! Până atunci, degeaba veniţi să vă învoiţi cu mine.

– Să înţeleg că pentru nimic în lume n-ai da o parte din aurul tău?

– Pentru nimic din ce-aţi putea să-mi daţi tu sau prietenii tăi.

– Ce zici atunci de Piatra Străveche a lui Thrain? îl iscodi Bard, şi în aceeaşi clipă bătrânul deschise sipetul şi ridică giuvaierul. Lumina scăpără din mâna lui, strălucitoare şi albă în ceasul dimineţii.

Thorin rămase mut de uimire şi zăpăceală. O vreme lungă nimeni nu scoase un cuvânt.

În cele din urmă, Thorin sparse tăcerea, iar vocea lui era grea de mânie:

– Piatra aceasta a fost a tatălui meu şi acum este a mea. De ce ar trebui să mă tocmesc pentru ce-i al meu de drept? Uimirea îl copleşi, aşa că adăugă: Dar cum se face că aţi pus mâna pe ceva ce-i de drept al familiei mele – dacă mai e nevoie să pun o asemenea întrebare unor tâlhari?

– Nu suntem tâlhari, răspunse Bard. Vă vom da ce-i al vostru atunci când vom căpăta ce-i al nostru.

– Cum de-a ajuns la voi? strigă Thorin tot mai furios.

– Eu le-am dat-o! piui Bilbo, care privea de după zid, înnebunit de spaimă.

– Tu! Tu! răcni Thorin, repezindu-se la el şi apucându-l cu mâinile de umeri. Tu, hobbit nenorocit! Piticanie de... spărgător! strigă gnomul, nevenindu-i altceva în minte şi scuturându-l pe bietul Bilbo ca pe-un iepure. Pe barba lui Durin! Aş vrea să fie Gandalf aici! Blestemat să fie că te-a ales! Fie ca barba să i se usuce! Iar pe tine o să te arunc de pe stânci! strigă el, ridicându-l pe Bilbo în braţe.

– Opreşte-te! Dorinţa ţi-e îndeplinită! zise o voce. Bătrânul cu sipetul îşi aruncă deoparte gluga şi mantia. Iată-l pe Gandalf! Aş zice că a sosit la ţanc. Cât despre spărgătorul meu, rogu-te să nu-i faci rău, chiar dacă nu-l ai la inimă. Pune-l jos şi mai întâi ascultă ce-are de zis.

– Păreţi cu toţii înţeleşi, spuse Thorin, lăsându-l pe Bilbo să cadă pe creasta zidului. Nicicând n-o să mai vreau să am de-a face cu vrăjitori sau prieteni. Ce-ai de zis, prăsilă de şobolani?

– Vai de mine! Vai de mine! se văicări Bilbo. La mijloc e-o mare încurcătură, n-am nici o îndoială. Poate-ţi aminteşti când mi-ai spus că pot să aleg a paisprezecea parte, care mi se cuvine? Poate că am luat-o cuvânt cu cuvânt şi n-ar fi trebuit – mi s-a spus mie odată că gnomii uneori sunt mai politicoşi la vorbă decât la faptă. Dar asta s-a întâmplat pe vremea când păreai să socoteşti că vă fusesem oarecum de folos. Prăsilă de şobolani, carevasăzică! Aşa vă arătaţi recunoştinţa, Thorin, pe care mi-aţi promis-o tu şi familia ta? Atunci socoteşte că mi-am ales partea după cum am dorit eu şi cu asta am încheiat socotelile.

– Aşa voi face, zise Thorin negru la faţă. Şi-am încheiat socotelile cu tine – te du şi fie care nicicând să nu ne mai întâlnim! Apoi se răsuci şi vorbi celor aflaţi dincolo de zid: Am fost trădat. Cineva a bănuit – şi n-a greşit – că nu voi îndura să nu răscumpăr Piatra Străveche, comoara familiei mele. Pentru ea voi da a paisprezecea parte din comoară în aur şi argint, nepunând la socoteală nestematele; dar aceea va fi socotită drept partea promisă acestui trădător – asta este răsplata la plecare, iar voi n-aveţi decât să împărţiţi partea cum socotiţi de cuviinţă. Nu se va alege cu mare lucru, sunt sigur de asta. Şi luaţi-l şi pe el, dacă vreţi să rămână viu; prietenia mea faţă de el s-a sfârşit.

Coboară la prietenii tăi! se întoarse el spre Bilbo. Altfel te azvârl eu jos.

– Şi cum rămâne cu aurul şi argintul? nu se lăsă Bilbo.

– Vor veni şi acestea mai apoi, aranjăm noi cumva, răspunse el. Coboară!

– Până atunci, vom păstra Piatra, strigă Bard.

– Nu prea faci figură frumoasă ca Rege de sub Munte, îi strigă Gandalf. Dar lucrurile mai au timp să se schimbe.

– Că bine zici! îi întări Thorin spusa.

Atât devenise de puternică tulburarea ce-o stârnea comoara asupra lui, încât se gândea dacă nu cumva, cu ajutorul lui Dain,

va reuşi să pună din nou mâna pe Piatra Străveche şi să-şi păstreze şi partea promisă drept răsplată.

Bilbo fu coborât de pe zid şi plecă fără să fi primit ceva pentru toată osteneala sa, în afară de armura pe care Thorin i-o dăduse cu ceva timp în urmă. Iar printre gnomi s-au găsit şi din aceia care au simţit ruşine şi milă în sufletele lor văzându-l pe hobbit cum pleacă.

– Rămâneţi cu bine! le strigă el. Poate că ne vom mai întâlni cândva, ca prieteni.

– Şterge-o! strigă Thorin la rândul său. Porţi pe tine zale făcute de poporul meu, şi nu le meriţi. Nu pot fi străpunse de săgeată; dar dacă nu te grăbeşti, îţi voi străpunge picioarele alea nenorocite. Aşa că şterge-o fuga!

– Nu te pripi! îi zise Bard lui Thorin. Îţi dăm răgaz până mâine. Vom veni la prânz, să vedem dacă ai adus din comoară partea pe care ne-o vei da-o în schimbul pietrei. Şi dacă totul e făcut fără înşelăciune, vom pleca, iar armia elfilor se va întoarce în Pădure. Până atunci, rămâi cu bine.

Şi cu aceste vorbe, se întoarseră în tabără. Thorin în schimb trimise cu ajutorul lui Roäc veste lui Dain despre cele petrecute, rugându-l să vină degrabă şi să fie cu ochii în patru.

Trecu ziua aceea, şi apoi noaptea. A doua zi, vântul se mută la apus, iar văzduhul se întunecă ameninţător. Erau primele ceasuri ale dimineţii când se auzi un strigăt din tabără. Mesagerii dădură de ştire că o armie de gnomi se ivise de după pintenul răsăritean al Muntelui şi se apropia grăbită de Ţinutul de Jos. Sosise Dain. Toată noaptea mărşăluise cu pas întins, astfel năvălind asupra lor mai repede decât se aşteptaseră. Gnomii erau îmbrăcaţi în cămăşi de zale lungi până la genunchi, picioarele le erau acoperite cu pantaloni dintr-o plasă de metal subţire şi mlădioasă, a cărei făurire era o taină ştiută doar de poporul lui Dain. Gnomii sunt teribil de vânjoşi pentru cât de înalţi sunt, dar cei mai mulţi dintre

cei veniți acum erau teribil de vânjoși, chiar și pentru neamul gnomilor. În bătălie mânuiau cu ambele mâini săpăligi late; dar fiecare avea la brâu și câte o sabie cu tăiș scurt și lat, și un scut rotund prins de spate. Bărbile le erau despărțite în două cozi împletite, vârâte în brâuri. Pe cap purtau căciuli de fier, în picioare – încălțări de fier; chipurile le erau încrâncenate.

Trâmbițele îi chemară la arme pe oameni și elfi deopotrivă. Nu trecu mult până ce gnomii fură văzuți urcând cu pas întins pe firul văii. Se opriră între albia râului și pintenul răsăritean; câțiva însă își continuară drumul, trecură râul și se apropiară de tabără; și când ajunseră lângă ea, așezară jos armele și-și ridicară mâinile, în semn de pace. Bard le ieși în întâmpinare, cu Bilbo alături.

– Suntem trimiși de Dain, fiul lui Nain, răspunseră aceștia la întrebarea lui Bard. Ne grăbim spre rubedeniile noastre din Munte, căci am aflat că străvechiul regat a renăscut. Dar cine sunteți voi ce stați în câmpie, asemenea unor dușmani în fața zidurilor apărate?

Desigur că acesta era felul politicos și de modă veche – potrivit împrejurării – de a zice: „N-aveți ce căuta aici. Noi ne vedem de drum, așa că faceți-ne loc, ori ne vom lupta cu voi!“ Gândul lor era să-și croiască drum între Munte și cotul râului, deoarece fâșia de pământ din acel loc nu părea prea bine păzită.

De bună seamă că Bard refuză să-i lase pe gnomi să se îndrepte direct spre Munte. El era hotărât să aștepte până i se vor fi adus aurul și argintul, în schimbul Pietrei Străvechi; căci el nu credea că acest lucru se va mai întâmpla dacă fortăreața avea să primească întăriri de la o companie atât de numeroasă și de războinică. Gnomii aduceau cu ei multe provizii – se știe că gnomii pot purta poveri foarte grele, și aproape toți războinicii lui Dain, cu toate că înaintaseră atât de iute, purtau, pe lângă arme, și ranițe uriașe în spate. Astfel puteau să țină piept săptămâni întregi unui asediu și să aștepte sosirea și altor gnomi, încă și mai mulți, căci Thorin avea multe rubedenii. Unde mai pui că vor putea să

redeschidă şi celelalte porţi şi să pună strajă la ele, încât asediatorii vor fi nevoiţi să dea ocol întregului munte; pentru aşa ceva nu aveau destui oameni.

Şi cu adevărat asta chiteau gnomii (semn că mesagerii înaripaţi zburaseră de multe ori de la Thorin la Dain şi înapoi); până una-alta însă, drumul era blocat, aşa că, după ce au fost rostite vorbe pline de mânie, solii gnomilor se retraseră mormăind în barbă. De cum plecară aceştia, Bard îşi trimise propiii mesageri la Poartă; dar mesagerii nu găsiră acolo nici urmă de aur sau de altă răscumpărare. Îi întâmpinară în schimb săgeţi, trase din clipa în care nimeriră în bătaia arcurilor, ceea ce-i făcu să se retragă în grabă înspăimântaţi. Între timp, tabăra fusese cuprinsă de agitaţie, ca pentru bătălie – gnomii lui Dain se apropiau de-a lungul malului stâng.

– Neghiobii! Uite-i cum înaintează pe sub măgura Muntelui! izbucni Bard în râs. Habar n-au ce-nseamnă să lupte deasupra pământului, oricât s-ar pricepe la bătăliile din adâncuri. Printre stânci s-au pitit mulţi suliţaşi şi arcaşi de-ai noştri, chiar deasupra flancului lor drept. Or fi zalele gnomilor bune, dar în curând vor fi puse la grea încercare. Să-i atacăm acum, de ambele părţi, înainte să apuce să-şi tragă sufletul!

Dar Regele Elfilor zise:

– Îndelung voi şovăi înainte să pornesc acest război pentru aur. Gnomii nu ne pot da la o parte din drum, fără voia noastră, şi nu ne pot sili să facem ceea ce nu vrem. Să nădăjduim că se va întâmpla ceva ce ne va aduce împăcarea. Dar dacă, până la urmă, nu vom avea de ales şi ne vom înfrunta, îi depăşim totuşi cu mult în număr.

Numai că socoteala lui nu se potrivea cu a gnomilor care ştiau că Piatra Străveche se găsea în mâinile asediatorilor, iar lucrul acesta le pârjolea inimile; şi parcă ghicind şovăiala lui Bard şi a prietenilor săi, hotărâră să-i atace în timp ce încă ţineau sfat.

Deodată, fără a da vreun semnal, gnomii săriră la atac. Arcurile zbârnâiau, săgețile șuierau, bătălia era pe cale să se încingă.

Dar încă și mai neașteptat, o întunecime se întinse cu repeziciune peste întreaga fire. Cerul fu acoperit cât ai clipi de un nor negru. Adus de un vânt turbat, un tunet de iarnă se rostogoli bubuitor peste Munte, cutremurându-l, iar trăsnetul îi lovi vârful. Sub acest tunet, o altă întunecime se ivi ca un vârtej cotropitor; dar aceasta nu era adusă de vânt, ci venea de la Miazănoapte, asemenea unui uriaș nor de păsări, și erau atât de multe aceste zburătoare, încât nici o rază de lumină nu răzbătea printre aripile lor.

– Opriți-vă! strigă Gandalf, care se ivi ca din senin, stând de unul singur, cu brațele ridicate, între gnomii ce înaintau și oștenii care-i așteptau. Opriți-vă! le ceru el cu o voce de tunet, și toiagul său scăpără ca lovit de fulger. Nenorocirea s-a abătut asupra voastră a tuturor! Vai și-amar! S-a abătut mai iute decât m-am așteptat. Goblinii vă atacă! Vine Bolg[1] de la Miazănoapte. Bolg, pe-al cărui tată l-ai ucis tu, Dain, în Moria. Priviți! Liliecii zboară deasupra oștirii sale asemenea unei mări de lăcuste. Iar ei vin călare pe lupi, și wargii îi urmează!

Uluirea și tulburarea îi cuprinse pe toți. Nici nu-și termină Gandalf vorbele, că întunericul se adânci și mai mult. Gnomii se opriră și-și ridicară privirile spre cer. Elfii strigau care mai de care.

– Haideți! le strigă Gandalf. Încă mai avem vreme să ne sfătuim. Să vină repede încoace Dain, fiul lui Nain!

Și astfel începu o bătălie la care nimeni nu se așteptase; a fost numită Bătălia celor Cinci Oștiri, o bătălie cum nu se mai văzuse alta. De o parte se aflau goblinii și lupii sălbatici, de cealaltă, elfii, oamenii, și gnomii. Și iată cum s-a petrecut. De când fusese răpus Marele Goblin din Munții Cețoși, ura goblinilor față de gnomi se reaprinsese, preschimbându-se în furie. Solii fuseseră trimiși în toate orașele lor, în colonii și fortărețe; căci acum vro-

[1] Fiul lui Azog

iau să câştige cu orice chip puterea la Miazănoapte. Veşti primiseră pe căi tainice; şi în toţi munţii se puseseră pe făurit arme, pregătindu-se de război. Apoi porniseră la drum şi se adunaseră din munţi şi văi, mărşăluind una-ntruna prin galerii subpământene ori la adăpostul nopţii, până când în jurul şi în adâncurile marelui munte Gundabad de la Miazănoapte, unde se găsea oraşul lor de căpetenie, s-a strâns o oştire numeroasă, pregătită să năvălească pe neaşteptate asupra tărâmurilor de la Miazăzi, pe vreme de furtună. Apoi au prins de veste despre moartea lui Smaug, şi inimile le-au fost cuprinse de bucurie; noapte după noapte au străbătut în grabă munţii şi astfel, într-un târziu, au ajuns din urmă armia lui Dain, ivindu-se pe nepusă masă de la Miazănoapte. Nici măcar corbii n-au ştiut de sosirea lor, decât atunci când au ieşit la lumină pe pământurile hârtopite ce despărţeau Muntele Singuratic de dealurile aflate dincolo de el. Cât anume ştia Gandalf din toate acestea e greu de spus, dar este limpede că nu se aşteptase la o asemenea năvală nebănuită.

Iată planul pe care l-a pus la cale vrăjitorul în timpul sfatului ţinut cu Regele Elfilor şi Bard; şi cu Dain – căci seniorul gnomilor li se alăturase: goblinii erau duşmanii tuturor şi, odată cu sosirea lor, toate celelalte gâlcevi fuseseră date uitării. Singura lor nădejde era să-i momească pe goblini în valea dintre braţele Muntelui; iar ei să împânzească pintenii cei mari care se întindeau la miazăzi şi la răsărit. Manevră primejdioasă totuşi, dacă goblinii veneau în număr atât de mare încât să poată cotropi întregul Munte şi să-i atace şi din spate, şi de deasupra; dar timp nu era pentru a face alt plan ori pentru a chema ajutoare.

Curând tunetul se depărtă, rostogolindu-se spre sud-est; în schimb se apropia norul liliecilor – zburând aproape de pământ, peste umărul Muntelui, dădu ocol deasupra lor, făcând să dispară orice urmă de lumină şi umplându-i de groază.

– Spre Munte! strigă Bard. Spre Munte! Să ne pregătim de luptă cât mai avem vreme!

Elfii îşi ocupară poziţiile pe pintenul de la Miazăzi, pe clinele mai joase şi printre stâncile de la poale; oamenii şi gnomii împânziră pintenul răsăritean. Dar Bard şi câţiva dintre cei mai sprinteni oameni şi elfi se căţărară pe umărul răsăritean, ca să poată privi de-acolo spre miazănoapte. În scurt timp, în faţa ochilor lor se întindeau pământurile de la poalele Muntelui, negre de puhoiul ce se apropia cu repeziciune. Curând, avangarda înconjură vârful pintenului şi dădu năvală în Ţinutul de Jos. Erau cei mai iuţi călăreţi pe lupi, iar strigătele şi hăuliturile lor împânzeau văzduhul depărtat. O mână de bărbaţi viteji făcură un zid în faţa năvălitorilor, încercând să le ţină piept dincolo de orice speranţă, şi mulţi dintre duşmani pieriră acolo înainte ca aceia rămaşi în viaţă să se retragă şi să fugă care-ncotro. După cum nădăjduise Gandalf, oastea goblinilor se bulucise în spatele avangardei înfrânte, iar acum se revărsa furioasă în vale, înaintând dezlănţuită între braţele Muntelui, în căutarea duşmanului. Stindardele lor erau făr' de număr, negre şi roşii, iar asaltul lor mânios, în neorânduială, era asemenea unui val uriaş.

Bătălia a fost cumplită. Cea mai înspăimântătoare dintre toate încercările prin care trecuse Bilbo, şi cea pe care a urât-o cel mai tare la acea vreme – ceea ce vrea să însemne că mult timp după aceea avea să se mândrească peste poate cu ea şi să-şi amintească de ea cu cea mai mare plăcere, cu toate că rolul său a fost neînsemnat. De fapt, trebuie să spun că şi-a pus inelul pe deget aproape de la început şi a dispărut din faţa ochilor tuturor, dar nu şi din calea primejdiei. Un inel vrăjit ca acela nu te apără pe de-a-ntregul când eşti atacat de goblini, nici nu opreşte săgeţile zburătoare ori suliţele sălbatice; dar te ajută să te fereşti din cale şi îţi apără scăfârlia de a fi aleasă de un goblin spadasin anume pentru o lovitură fulgerătoare.

Elfii atacară primii. Ura lor pentru goblini este rece şi încrâncenată. Suliţele şi săbiile lor aveau în întuneric lucirea unei flăcări reci, atât de ucigătoare era mânia mâinilor ce le ţineau. După

ce oastea duşmanilor se strânse ciopor în vale, elfii trimiseră împotriva ei o ploaie de săgeţi, şi fiecare săgeată scăpăra în zbor, de ziceai că e cuprinsă de-un foc înţepător. În urma săgeţilor, o mie de suliţaşi săriră din ascunzişuri şi atacară la rândul lor. Urletele erau asurzitoare. Stâncile se înnegriseră de sângele goblinilor.

Tocmai când goblinii îşi reveneau de pe urma măcelului şi elfii îşi opriseră atacul, din partea cealaltă a văii se înălţă un muget gros. Strigând: „Moria!" şi „Dain! Dain!", gnomii din Munţii de Fier se repeziră în duşman, mânuindu-şi săpăligile; şi alături de ei se găseau oamenii Lacului, cu săbiile lor lungi.

Groaza puse stăpânire pe goblini; se răsuciră pentru a înfrunta acest nou atac, dar elfii îi loviră înnoit, în număr şi mai mare. Mulţi goblini o luaseră la fugă înapoi, în josul râului, ca să scape din capcană; şi mulţi lupi de-ai lor se repezeau asupra morţilor şi răniţilor, sfâşiindu-i. Victoria părea aproape, când deodată se auzi un ţipăt de sus, de pe înălţimi.

Goblinii urcaseră Muntele pe cealaltă parte şi acum ajunseseră pe povârnişurile de deasupra Porţii, iar alţii se revărsau la vale claie peste grămadă, fără să le pese de cei care cădeau urlând de pe stânci şi în adâncul prăpăstiilor, pentru a ataca de sus pintenii, pe poteci care coborau din masivul muntos; iar apărătorii erau prea puţini la număr ca să le împiedice înaintarea vreme îndelungată. Nu mai era nici măcar speranţă de victorie. Apărătorii ţinuseră piept doar primului atac al valului negru.

Ceasurile zilei treceau. Goblinii se strânseră din nou în vale. Şi tot într-acolo se năpustiră duium wargii fioroşi, iar împreună cu ei se aflau străjile lui Bolg, goblini urieşeşti, cu iatagane de oţel. Curând, înserarea cuprinse cerul furtunos; în ăst timp, liliecii se roteau cu aripile lor mari în jurul capetelor şi urechilor oamenilor şi elfilor ori se agăţau ca nişte vampiri de cei răniţi şi căzuţi. Bard încă se lupta să apere pintenul răsăritean, însă era nevoit să bată încet în retragere; încolţiţi din toate părţile, seniorii elfi îşi

apărau regele pe măgura dinspre miazăzi, aproape de postul de strajă de pe Dealul Corbilor.

Deodată se auzi un strigăt puternic şi dinspre Poartă răsună chemarea unei trâmbiţe. Uitaseră de Thorin! Cu ajutorul unor drugi, gnomii dărâmaseră o parte din zid, care căzu cu un bubuit în lac, şi din peşteră ieşi valvârtej Regele de sub Munte, urmat de tovarăşii săi. Glugile şi mantiile dispăruseră; în locul acestora, gnomii purtau armuri strălucitoare, iar din ochi le ţâşneau fulgere roşii. În întunericul înserării, măreţul gnom lucea precum aurul luminat de-un foc pe cale să se stingă.

Din înalturi se rostogoliră stânci peste ei, împinse de goblinii aflaţi deasupra lor, dar gnomii nu dădură bir cu fugiţii, ci săriră la picioarele cascadei şi se repeziră în bătălie. Lupi şi călăreţi cădeau răpuşi ori o rupeau la fugă din calea lor. Thorin îşi izbea securea cu sete în toate părţile şi nimic nu părea să-l atingă.

– Veniţi la mine! La mine! Elfi şi oameni! La mine! Şi voi, gnomi, poporul meu! striga Thorin, şi vocea lui bubuia ca un corn în vale.

În jos se repeziră buluc gnomii lui Dain, ca să-l ajute pe Thorin. Şi mulţi dintre Oamenii Lacului coborâră şi ei, căci Bard nu-i mai putea ţine în loc; iar din cealaltă parte veniră în număr mare suliţaşii elfilor. Încă o dată fură atacaţi goblinii în vale; iar cei căzuţi fură aruncaţi în mormane, până când Ţinutul de Jos se înnegri de hoiturile lor hidoase. Wargii se risipiră care-ncotro şi Thorin se avântă împotriva străjilor lui Bolg. Dar nu izbuti să le spargă rândurile.

În spatele lui, printre goblinii morţi zăceau mulţi oameni şi gnomi, şi mulţime de elfi frumoşi care ar fi putut să mai trăiască veseli încă multe evuri în pădure. Şi pe măsură ce valea se lărgea, atacul lui Thorin pierdea din forţă. Erau mult prea puţini la număr. Flancurile îi erau neapărate. În scurtă vreme, atacatorii se pomeniră atacaţi şi împinşi într-un cerc mare, nevoiţi să se apere din toate părţile, căci de peste tot erau încolţiţi de goblini şi lupi

dornici de răzbunare. Străjile lui Bolg tăbărâră asupra lor, urlând şi doborându-i, asemenea valurilor ce năruie stânci de nisip. Prietenii lor nu-i puteau ajuta, din pricină că atacul dinspre Munte se reînnoise cu asupra de măsură, şi pe amândouă fronturile oamenii şi elfii erau tot mai aproape de a fi înfrânţi. La toate acestea, Bilbo privea sfâşiat de amărăciune. Se retrăsese pe Dealul Corbilor, printre elfi – în parte pentru că acolo avea mai multe şanse de scăpare, şi în parte (partea aceea din firea lui care ţinea de neamul Took), pentru că, dacă s-ar fi ajuns la ce era mai rău, vroia să fie aproape de Regele Elfilor şi să-l apere. Pot să vă spun că şi Gandalf se afla acolo, şezând pe pământ cufundat parcă în gânduri şi – îmi vine să cred – pregătind cu vrăjile sale o ultimă lovitură înainte să se sfârşească totul.

Sfârşit ce nu se arăta prea îndepărtat. „Nu mai e mult până când goblinii or să cucerească Poarta, îşi spuse Bilbo în sinea lui, şi-atunci vom fi cu toţii măcelăriţi ori vom fi împinşi în vale şi făcuţi prizonieri. Zău că-ţi vine să plângi, după toate prin câte am trecut. Mai bine-l lăsam pe bătrânul Smaug cu toată nenorocita aia de comoară a lui, decât să pună mâna pe ea jivinele astea netrebnice, iar bietul Bombur bătrânul şi Balin, şi Fili, şi Kili, şi tot restul să o sfârşească atât de rău; şi Bard aşijderea, şi Oamenii Lacului, şi elfii cei veseli. Vai mie! Am auzit cântece despre multe bătălii şi din ele am înţeles că înfrângerea poate fi glorioasă. Ba mie mi se pare ceva tare neplăcut, ca să nu spun dureros. Ce mi-aş dori să fiu undeva departe de-aici!“

Vântul sfâşie norii şi un asfinţit roşu biciui Apusul. Zărind scăpărarea neaşteptată în întunericul de până atunci, Bilbo privi în jur. Îi scăpă un strigăt: văzuse o privelişte care-i făcuse inima să tresalte – forme întunecate, mici, dar maiestuoase, desenându-se pe o strălucire îndepărtată.

– Vulturii! Vulturii! strigă el. Vin Vulturii!

Ochii lui Bilbo arareori se înşelau. Vulturii veneau pe suflarea vântului, şir după şir, atât de mulţi încât de bună seamă se adunase tot neamul lor de la Miazănoapte.

– Vulturii! Vulturii! strigă Bilbo ţopăind şi agitându-şi braţele.

Elfii nu-l puteau vedea pe hobbit, însă îl auzeau. Curând începură şi ei să strige, până se auzi în toată valea. Multe perechi de ochi nedumeriţi se ridicată spre cer, cu toate că încă nu se zărea nimic altceva decât crestele dinspre miazăzi ale Muntelui.

– Vulturii! strigă Bilbo încă o dată, dar în acea clipă o piatră rostogolită de undeva de sus îi izbi coiful cu putere, şi hobbitul se prăbuşi cu un pocnet, şi nu mai ştiu nimic de el.

## CAPITOLUL 18

# DRUMUL DE ÎNTOARCERE

Când Bilbo își veni în fire, era singur-singurel. Zăcea pe dalele Dealului Corbilor și nimeni nu se găsea în preajmă. Era ziua-n-amiaza mare, o zi fără nori, dar rece. Bilbo tremura tot și trupul îi era la fel de rece ca și piatra pe care zăcea, numai capul îi ardea ca focul.

– Ce naiba s-o fi întâmplat? mormăi el pentru sine. Măcar știu că nu-s unul dintre eroii căzuți; dar mai e timp și pentru asta!

Se ridică în capul oaselor cu greu. Privi în vale – nu se zărea nici un goblin viu. După o vreme, timp în care capul i se limpezise oleacă, i se năzări că vede niște elfi mișcându-se printre stâncile de dedesubt. Se frecă la ochi. Nu se înșela – pe câmpie, ceva mai departe, încă se zărea tabăra; și oare ce vedea era un du-te-vino în preajma Porții? Gnomii păreau să dărâme zidul. Dar totul era cufundat într-o tăcere de mormânt. Nu răsuna nici un strigăt, nu se auzea nici un cântec. Ai fi zis că tristețea pusese stăpânire peste întreaga fire.

– Victorie până la urmă, îmi vine să cred, murmură el, pipăindu-și țeasta dureroasă.

Deodată, își dădu seama că un om urca poteca spre el.

– Salutare! strigă hobbitul cu voce tremurătoare. Salutare! Ce vești-povești?

– A cui e vocea asta ce se-aude dintre pietre? întrebă omul oprindu-se locului, nu departe de unde se afla Bilbo, și uitându-se peste tot în jur.

Abia acum își aminti Bilbo de inel! „Bată-mă să mă bată! Treaba asta cu nevăzutul are și păcate, la urma urmei. Altfel bănuiesc că aș fi petrecut o noapte caldă și tihnită într-un pat ca lumea!"

– Sunt eu, Bilbo Baggins, însoțitor al lui Thorin! strigă el, scoțându-și degrabă inelul de pe deget.

– Ce bine că te-am găsit! exclamă bărbatul îndreptându-se cu pași mari spre el. E nevoie de tine. Te-am căutat îndelung și peste tot. Ai fi fost numărat printre cei morți, care-s mulți, dacă Gandalf vrăjitorul n-ar fi spus că vocea ți-a fost auzită ultima oară în acest loc. Și-am fost trimis să te caut, încă o dată, și pentru ultima oară. Ești rănit rău?

– O lovitură zdravănă în cap, așa cred. Dar am coif și-o țeastă tare. Numai că mi-e rău și parcă am paie în loc de picioare.

– Te duc eu în tabăra din vale, zise omul, luându-l în brațe fără nici o greutate.

Omul se mișca iute și călcătura îi era sigură. Nu trecu mult până când Bilbo fu lăsat pe pământ în fața unui cort, în Ținutul de Jos; acolo se afla Gandalf, cu brațul prins într-o eșarfă. Nici măcar vrăjitorul nu scăpase nevătămat; în toată armia, puțini rămăseseră neatinși.

Când Gandalf îl văzu pe Bilbo, se lumină la față.

– Baggins! exclamă el. Măi, să fie! Viu, în sfârșit – sunt *atât* de bucuros! Începusem să mă întreb dacă ai cu adevărat destul noroc încât să răzbești prin încercarea asta! Cumplită tărășenie, și n-a lipsit mult să fie un adevărat prăpăd. Dar veștile pot să mai aștepte. Vino! – vocea vrăjitorului deveni gravă. Ești așteptat! Și pornind înaintea hobbitului, intrară amândoi în cort.

– Slavă, Thorin! zise vrăjitorul. Ți l-am adus.

Și cu adevărat acolo se afla Thorin Scut de Stejar, sângerând din multe răni, iar armura sa crăpată și securea cu tăișul ciobit erau aruncare pe jos. Gnomul își ridică privirile când Bilbo se apropie de el.

– Rămâi cu bine, hoț bun, zise el. Mă duc acum în sălile așteptării, să mă așez lângă străbunii mei, până când lumea se va reînnoi. Las în urmă un morman de aur și argint, și mă-ndrept

spre un loc unde asemenea lucruri n-au nici un preț, astfel că vreau să mă despart cu prietenie de tine și să-mi iau înapoi vorbele și faptele de la Poartă.

Bilbo se lăsă într-un genunchi, copleșit de mâhnire.

– Rămâi cu bine, Rege de sub Munte! îi zise el. Amară aventură am mai avut, dacă trebuie să se sfârșească astfel; și nici un munte întreg de aur n-o poate îndrepta. Cu toate astea, mă bucur că ți-am fost alături în toate primejdiile prin care ai trecut – și-asta a fost mai mult decât merita un Baggins.

– Nu! spuse Thorin. Ești tu croit dintr-o stofă cu mult mai bună decât îți poți închipui, copile al blândului Apus. Curaj și înțelepciune împletite în cumpănită balanță. De-ar fi mai mulți dintre noi care să pună merindele, veselia și cântecul mai presus de aurul din comori, lumea ar fi mai veselă. Dar oricum ar fi ea, veselă sau tristă, eu trebuie s-o părăsesc. Rămâi cu bine!

Și Bilbo plecă de-acolo, se duse de unul singur și se așeză învelindu-se într-o pătură și, mă credeți sau nu, plânse până când ochii i se înroșiră și vocea îi răguși. Era un hobbit mic și bun la suflet. Și trecu multă vreme până când se simți în stare să glumească din nou. „Mare noroc că m-am trezit la vreme, își zise el într-un târziu. Ce mi-aș dori ca Thorin să trăiască, dar mă bucur că măcar ne-am despărțit cu vorbe bune. Ești un nătâng, Bilbo Baggins! Ai cam încurcat-o cu treaba aia cu piatra; iar de bătut tot s-au bătut, în ciuda încercărilor tale de a cumpăra pacea și liniștea, dar pentru asta chiar n-ai de ce să fii tu învinovățit. Eu așa zic."

Tot ce se petrecuse după ce el căzuse fără simțire i s-a povestit lui Bilbo mai târziu; dar ceea ce a aflat i-a sporit și mai mult tristețea, în loc să-l bucure. Bilbo se săturase până-n gât de toată aventura asta a lui. Își dorea cu toată ființa să pornească pe drumul spre casă. Numai că nu putea porni de îndată, așa că între timp vă voi spune și Domniilor Voastre despre cele întâmplate. Vulturii avuseseră de mult bănuieli despre adunarea goblinilor; mișcările din munți nu puteau fi ascunse cu totul de ochii lor

veghetori. Astfel că vulturii se strânseseră şi ei în număr mare, la porunca măreţului Vultur din Munţii Ceţoşi; şi adulmecând ei de la mare depărtare mirosul de bătălie, veniseră în zbor odată cu furtuna, ajungând taman la ţanc. Ei au fost cei care i-au gonit pe goblini de pe povârnişurile Muntelui, azvârlindu-i în prăpăstii sau împingând corul de zbierete şi urlete drept în braţele duşmanilor lor. În scurtă vreme, vulturii au izbutit să elibereze întreg Muntele Singuratic, iar elfii şi oamenii de pe ambele părţi ale văii au putut în sfârşit veni în ajutorul celor care se băteau acolo jos.

Dar chiar şi punându-i pe Vulturi la socoteală, tot erau mai puţini decât oştirile vrăjmaşe. În acel ceas de pe urmă, Beorn însuşi şi-a făcut apariţia – nimeni nu ştia cum sau de unde. A venit singur, în chip de urs; şi atât de cumplită îi era furia, încât părea să fi crescut cât un uriaş de mare.

Răcnetul său răsuna asemenea tobelor şi tunurilor; pe lupi şi goblini îi mătura din calea sa de parcă ar fi fost pleavă şi pene scuturate. I-a atacat din spate, tăindu-şi ca trăsnetul potecă prin încercuire. Gnomii se strânseseră în jurul seniorilor lor pe o colină rotundă. Ajuns la ei, Beorn s-a aplecat, l-a ridicat în braţe pe Thorin care căzuse străpuns de suliţe şi l-a scos din mijlocul armiilor încleştate.

În clipa următoare era înapoi, orbit de furie, încât nimic nu-i mai putea ţine piept, şi nici o armă nu părea să-l rănească. I-a împrăştiat în cele patru vânturi pe străjerii lui Bolg, apoi l-a tras în jos pe Bolg însuşi, zdrobindu-l în îmbrăţişarea sa. Văzând aceasta, goblinii au fost cuprinşi de deznădejde şi au rupt-o la fugă încotro au văzut cu ochii. Însă în sufletele duşmanilor lor, speranţa renăscută a luat locul istovirii, astfel că oameni, elfi şi gnomi deopotrivă au pornit pe urmele goblinilor, pentru ca nici unul să nu scape cu viaţă. Şi i-au împins pe mulţi dintre ei în undele Râului Curgător, iar pe aceia care fugeau spre miazăzi ori apus i-au gonit până în mlaştinile din preajma Râului Pădurii, care i-au înghiţit pe cei mai mulţi dintre ultimii fugari, în vreme ce goblinii şi lupii care apucaseră să ajungă la marginea regatului Elfilor Pădureni au căzut răpuşi acolo ori au fost ademeniţi în

bezna fără de poteci a Codrului Întunecat, de unde n-au mai ieşit nicicând. Cântecele spun că trei sferturi dintre goblinii războinici de la Miazănoapte au pierit în acea zi, iar munţii au cunoscut pacea vreme de mulţi ani.

Încă înainte de căderea nopţii, era limpede de partea cui înclina victoria, iar vânarea duşmanilor nu se sfârşise atunci când Bilbo s-a întors în tabără; numărul celor rămaşi în vale se împuţinase, dacă nu-i puneai la socoteală pe cei foarte grav răniţi.

– Unde-s Vulturii? îl întrebă hobbitul pe Gandalf în acea seară, în timp ce zăcea învelit în multe pleduri calde.

– Unii-s la vânătoare, dar cei mai mulţi s-au întors la cuiburile lor. N-au vrut să rămână aici şi să plece la ivirea zorilor. Dain le-a încoronat căpetenia cu aur şi le-a jurat prietenie pe viaţă.

– Îmi pare rău. Vreau să spun că mi-ar fi plăcut să-i revăd, mormăi Bilbo aproape adormit. Poate am să-i văd în drum spre casă. O să plec în curând de aici, nu-i aşa?

– Cât de curând vrei, răspunse vrăjitorul.

Dar mai trecură câteva zile până când Bilbo avea să pornească în sfârşit la drum. Mai întâi îl îngropară pe Thorin şi Bard îi aşeză pe piept Piatra Străveche.

– Aici să rămână, până s-o prăbuşi Muntele! spuse el. Să aducă noroc tuturor celor din neamul său, care vor sălăşlui aici!

Pe mormânt, Regele Elfilor o puse apoi pe Orcrist, sabia elfică luată lui Thorin când îl prinseseră în pădure. În cântece se spune că acea sabie strălucea în întuneric de câte ori se apropia vreun duşman, încât fortăreaţa gnomilor nu putea fi atacată prin surprindere. De acum încolo, Dain, fiul lui Nain, avea să sălăşluiască aici şi să devină Rege sub Munte, iar pe măsura trecerii timpului mulţi alţi gnomi aveau să se strângă în jurul tronului său, în sălile străvechi. Dintre cei doisprezece însoţitori ai lui Thorin, mai rămăseseră zece. Fili şi Kili căzuseră apărându-l cu scuturile şi trupurile lor, fiind el fratele mai mare al mamei lor. Ceilalţi au rămas împreună cu Dain; căci Dain se pricepea să-şi gospodărească bine comoara.

De bună seamă că nimeni nu mai pomenea de împărţitul comorii în toate părţile acelea despre care se vorbise demult, una pentru Balin şi una pentru Dwalin, şi pentru Dori una, şi pentru Nori, Ori, Oin, şi pentru Gloin, Bifur şi Bofur, şi pentru Bombur câte una... sau pentru Bilbo. Totuşi, o a paisprezecea parte din tot aurul şi argintul, bătute sau nebătute, i-a fost dată lui Bard, cu aceste cuvinte ale lui Dain:

– Căci noi vom duce la împlinire învoiala făcută de cel mort, care şi-a primit Piatra Străveche spre păstrare.

Chiar şi a paisprezecea parte era o bogăţie neînchipuit de mare, mai mare decât a multor regi muritori. Din această comoară Bard a trimis mult aur Mai-marelui din Oraşul Lacului; şi şi-a răsplătit cu asupra de măsură prietenii şi pe toţi cei din suita sa. Regelui Elfilor i-a dăruit smaragdele lui Girion, nestematele atât de dragi inimii sale, pe care Dain i le înapoiase.

Iar lui Bilbo îi spuse:

– Comoara aceasta este în egală măsură a ta şi a mea; cu toate că vechile învoieli nu mai pot fi ţinute azi, fiind atât de mulţi aceia care se laudă cu recâştigarea şi apărarea ei. Dar cu toate că erai gata să te lipseşti de ceea ce ţi s-ar fi cuvenit, aş dori ca vorbele lui Thorin, de care lui însuşi i-a părut rău după aceea, să nu se adeverească: anume, să nu-ţi dăm nimic. Pe tine am să te răsplătesc mai regeşte decât pe toţi.

– Mulţumesc pentru mărinimia ta, îi răspunse Bilbo lui Bard. Dar crede-mă că pentru mine e o uşurare. Cum naiba aş fi ajuns acasă cu toată comoara aia, fără să se işte războaie şi omoruri pe drum, chiar nu ştiu. Şi nu ştiu nici ce-aş fi făcut cu ea când ajungeam acasă. Aşa că, cel mai bine e să rămână în mâinile tale, n-am nici o îndoială.

În cele din urmă, primi să ia doar două cufăraşe, unul plin cu argint, celălalt cu aur, cât putea duce un ponei vânjos.

– E de-ajuns, cu mai mult nici că m-aş descurca, zise el.

Veni şi clipa în care să-şi ia rămas-bun de la prieteni:

– Rămâi cu bine, Balin, şi rămâi cu bine Dwalin; rămâneţi cu bine Dori, Nori, Ori, Oin, Gloin, Bifur, Bofur şi Bombur! Fie ca

bărbile voastre să nu se subţieze niciodată! Apoi, întorcându-se către Munte, zise: Rămâi cu bine, Thorin Scut de Stejar! Şi Fili, şi Kili! Iar amintirea voastră să nu se şteargă niciodată!

Gnomii se înclinară adânc în faţa Porţii lor, dar vorbele nu vroiau să le iasă din gâtlejuri.

– Cu bine şi noroc bun, oriîncotro te duci! reuşi Balin să îngaime într-un târziu. De ne vei mai vizita vreodată, după ce sălile noastre se vor fi înfrumuseţat încă o dată, să ştii că petrecerea va fi cu adevărat măreaţă!

– De veţi trece vreodată prin părţile mele, zise Bilbo, nu staţi să cumpăniţi dacă să bateţi în uşă! Ceaiul se serveşte la ora patru; dar oricare dintre voi e bine-venit oricând.

Şi cu aceste vorbe se răsuci pe călcâie.

Oastea elfilor pornise la drum; tristeţea îi apăsa pe oşteni, căci mulţi pieriseră dintre ei, dar se şi bucurau la gândul că lumea de la miazănoapte avea să fie mai veselă pentru multă vreme de-acum încolo. Dragonul îşi dăduse duhul, goblinii fuseseră înfrânţi, iar inimile elfilor aşteptau cu nerăbdare trecerea iernii şi sosirea unei primăveri a bucuriei.

Gandalf şi Bilbo călăreau în urma Regelui Elfilor, iar alături de ei mergea voiniceşte Beorn, care-şi reluase înfăţişarea de om şi râdea, şi cânta cu voce răsunătoare. Astfel au mers ei până s-au apropiat de hotarul Codrului Întunecat, la miazănoapte de locul unde Râul Pădurii ieşea la loc deschis. Acolo se opriră, căci vrăjitorul şi Bilbo nu vroiau să intre în codru, cu toate că regele îi rugă să poposească o vreme în sălile sale. Cei doi plănuiseră să urmeze poala pădurii şi să-i înconjure capătul nordic, ca să ajungă în pustietatea ce se întindea de la pădure până la Munţii Cenuşii. Un drum lung, câtuşi de puţin vesel, dar acum că goblinii fuseseră zdrobiţi, li se părea mai sigur decât îngrozitoarele poteci de sub baldachinul copacilor. În plus, Beorn mergea pe acelaşi drum cu ei.

– Rămâi cu bine, ooo, Rege al Elfilor! zise Gandalf. Veselă să fie pădurea cea verde, cât lumea este încă tânără! Şi vesel să fie poporul tău!

– Rămâi cu bine, ooo, Gandalf! zise regele. Fie să apari mereu unde e mai multă nevoie de tine şi eşti mai puţin aşteptat! Cu cât vei sosi mai des în sălile mele, cu atât voi fi mai bucuros!

Stând într-un singur picior şi bâlbâindu-se, Bilbo zise:

– Rogu-te să primeşti acest dar! şi scoase la vedere un colan de argint şi perle pe care i-l dăruise Dain, la despărţire.

– Ce-am făcut să merit un asemenea dar, bunule hobbit? vru să ştie Regele.

– Păi, ăăă, m-am gândit, cum să spun, se fâstâci Bilbo, că, ăăă, că s-ar cuveni să răsplătesc într-un fel ospeţia Domniei Tale. Vreau să spun că până şi un spărgător are sentimente. Am băut mult din vinul Domniei Tale şi am mâncat multe din pâinile Domniei Tale.

– Îţi primesc darul, Bilbo Magnificule! răspunse regele solemn. Şi te numesc prieten al elfilor. Binecuvântat să fii! Umbra să nu ţi se împuţineze niciodată (căci atunci furtişagul ţi-ar fi prea la îndemână)! Rămâi cu bine!

Elfii se întoarseră apoi spre pădure, iar Bilbo porni pe lungul drum spre casă.

Până să ajungă acasă, călătoria nu i-a fost lipsită nici de piedici şi nici de peripeţii. Sălbăticia e sălbăticie, şi-n acele zile în ea se mai găseau şi de-altele în afară de goblini; dar Bilbo a avut parte de o călăuză bună şi de o pază aşijderea – vrăjitorul era cu el, iar Beorn l-a însoţit o bună bucată de drum – aşa că nu l-a mai ameninţat nici o primejdie mare. Astfel că până spre mijlocul iernii, Gandalf şi Bilbo străbătuseră tot drumul înapoi, de-a lungul celor două laturi ale Pădurii, până la poarta casei lui Beorn; şi acolo au rămas amândoi o vreme. Sfârşitul şi începutul de an erau calde şi vesele pe acele meleaguri; şi din colţuri îndepărtate s-au strâns oameni acolo, poftiţi de Beorn la ospăţ. Goblinii din Munţii Ceţoşi se împuţinaseră, iar cei rămaşi erau speriaţi de moarte şi

se ascunseseră în cele mai adânci văgăuni pe care le găsiseră; cât despre wargi, aceştia dispăruseră din codri, încât oamenii puteau umbla pe alte meleaguri fără teamă. Cu adevărat, Beorn a devenit o mare căpetenie în partea ceea de lume, având în stăpânire întinderea cuprinsă între munţi şi pădure; se povesteşte că timp de multe generaţii bărbaţii din familia lui au avut puterea să-şi ia înfăţişare de urs – unii dintre bărbaţii aceştia aveau să fie crunţi şi răi, dar cei mai mulţi aveau să-i semene lui Beorn la fire, chiar dacă nu şi la statură şi voinicie. În vremea acestora din urmă, ultimii goblini din Munţii Ceţoşi aveau să fie vânaţi şi o nouă pace va fi cuprins marginea Sălbăticiei.

Venise primăvara, o primăvară frumoasă, cu vreme blândă şi soare strălucitor, înainte ca Bilbo şi Gandalf să-şi ia în sfârşit rămas-bun de la Beorn; cu toate că-i era dor de casă, Bilbo plecă la drum cu părere de rău, şi-asta pentru că florile din grădina lui Beorn erau în vremea primăverii la fel de minunate ca şi în toiul verii.

Străbătură cale lungă şi-ntr-un târziu ajunseră la aceeaşi trecătoare unde îi prinseseră goblinii. Dar acum se aflau în acel loc înalt la ceasul dimineţii, şi privind ei în urmă, văzură cum peste pământurile întinse strălucea lumina albă a soarelui. Dincolo de pământuri se afla Codrul Întunecat, albastru în depărtare, dar de un verde-închis la marginea lui mai apropiată, cu toate că era primăvară. Iar în zare, unde privirile abia mai puteau ajunge, se desluşea Muntele Singuratic. Pe vârful său cel mai înalt, zăpada încă netopită lucea palid.

– Uite cum vine zăpada după foc, şi chiar şi dragonii îşi găsesc sfârşitul! zise Bilbo, întorcând spatele aventurii trăite. Acea parte a firii sale ce ţinea de neamul Took începea să obosească, iar partea moştenită de la neamul Baggins prindea din nou puteri. Nu-mi mai doresc acum decât să fiu din nou în jilţul meu de-acasă! mai zise el.

Capitolul 19

# ULTIMA ETAPĂ

În prima zi a lunii mai, cei doi ajunseră, în cele din urmă, la marginea Vâlcelei Despicate, unde se găsea Ultima (sau Prima) Casă Primitoare. Şi din nou era seară, poneii dădeau semne de oboseală, mai cu seamă cel care ducea poverile; drumeţii, şi ei, simţeau nevoia să se odihnească. În timp ce coborau poteca abruptă, Bilbo îi auzi pe elfi cântând în copaci, de parcă nici nu se opriseră de-atunci de când plecase el din Vâlcea; şi de cum ajunseră călăreţii în luminişurile mai din vale ale pădurii, elfii izbucniră într-un cântec foarte asemănător cu acela cântat deunăzi. Şi iată-l cum sună:

O, Dragonu-i spulberat,
Oasele i s-au sfărmat
Şi armura i s-a spart
Şi splendoarea-i s-a uscat!
Dar oricât pe căi pustii
Săbiile-or rugini
Şi coroane vor pieri
Cu puteri şi bogăţii,
Pe-aici iarba tot mai creşte
Şi frunza tot înverzeşte
Şi din munţi către câmpii
Apele îşi taie cale,
    Haideţi, Tra-la-la lali!
    Hai, întoarceţi-vă-n vale!
Stele prin spărturi de nori
Ard ca-ntotdeauna

Şi argintul din comori
Nu-i mai alb ca luna.
Focurile pe-nserat
Se încing mai vii în vetre
Decât aurul cărat
Din adânci grămezi de pietre!
Cât aţi mai hălădui
Şi-aţi mai rătăci din cale?
    Ooo! Tra-la-lali!
    Hai, întoarceţi-vă-n vale!

O, de unde-aşa târziu
Vă-nturnaţi în pragul verii?
Râul curge mai zglobiu
Pe sub stelele puzderii.
O, atât de încărcaţi
Şi de trişti în toate cele,
Vă aşteaptă elfi bărbaţi
Şi domniţele, şi ele,
    Cât în casa lor veţi fi
    Mai lăsaţi şi dor, şi jale!
        Haideţi, cu Tra-la-lali!
        Hai, întoarceţi-vă-n vale!

Isprăvind cântarea, elfii din vale le ieşiră în întâmpinare, îi salutară şi-i însoţiră peste apă, până la casa lui Elrond. Acolo li se făcu o primire plină de căldură şi multe urechi se arătară curioase în acea seară să le asculte aventurile. Gandalf fu povestelnicul, căci Bilbo căzuse în muţenie şi-n moţăială. Ştia aproape toată povestea, doar făcuse parte din ea, şi multe păţanii chiar el i le povestise vrăjitorului pe drumul spre casă ori cât stătuseră la Beorn; dar din timp în timp mai căsca un ochi şi asculta la câte-o parte din poveste, pe care el n-o ştia.

Astfel află unde anume se dusese Gandalf; căci auzi ceea ce-i spunea vrăjitorul lui Elrond. Din câte înţelegea el, Gandalf fusese la un mare sfat al vrăjitorilor albi, care ştiau multe învăţături din cele străvechi şi vrăji din cele bune; şi că în sfârşit izbutiseră să-l

alunge pe Necromant din fortăreața lui întunecată, de la miazăzi de Codrul Întunecat.

– În curând, zicea Gandalf, Pădurea o să fie un loc mult mai primitor. Tărâmurile de la Miazănoapte vor scăpa de groaza ce le-a stăpânit mulți ani – asta nădăjduiesc. Și totuși, mi-aș fi dorit să-l fi alungat cu totul de pe această lume!

– Ar fi cu adevărat mai bine, încuviință Elrond, dar mă tem că acest lucru nu se va întâmpla în evul de acum al lumii, și nici în cele multe ce vor veni.

După ce povestea călătoriilor lor se încheie, urmară alte povești, și încă altele, povești de demult și povești despre lucruri noi, și povești de nicicând, până ce Bilbo adormi într-un ungher, cu capul în piept și sforăind.

Când se trezi, descoperi că zăcea într-un pat alb, iar luna lucea printr-o fereastră deschisă. Sub lumina lunii, mulți elfi strânși pe malul pârâului de munte cântau cu voci răsunătoare și limpezi:

Cântați în veselie cu toții împreună –
Din șesuri, vântu-n coama copacilor mai sună.
Ies mugurii de stele și luna dă în floare,
Ca o fereastră-a Nopții, în turn, strălucitoare!
Hai, dănțuiți pe iarbă cu toții laolaltă!
Ușor ca pana fie piciorul când tresaltă!
Pe râu se-alungă umbre din unda argintie
La întâlnirea noastră din Mai, ce bucurie!

Și-acum, cântați în șoaptă și-l înveliți în vise!
Lăsați-l unde somnul cel greu l-ademenise!
Drumețul doarme. Perna-i ca frunze moi de scălcii!
Un somn ușor să-i spuneți și voi, Arini și Sălcii!
Și pân-adie zorii, nu mai ofteze Pinul!
Apune lună! Cadă-ntunericul, preaplinul!
Sssst! Sssst! Stejar și Frasin, Răchită, Porumbar!
Și apa să vuiască din ce în ce mai rar!

– Ei, Popor vesel! exclamă Bilbo uitându-se pe geam afară, cât o fi ora după Lună? Cântecul vostru de leagăn ar trezi și-un goblin beat! Dar vă mulțumesc!

– Iar sforăielile tale ar trezi şi-un dragon de piatră – dar îţi mulţumim, râseră elfii. Se apropie zorile, iar tu dormi de când s-a lăsat întunericul. Poate că mâine te vei fi întremat deplin după atâta oboseală.

– E destul un strop de somn în casa lui Elrond ca să te întremezi, răspunse el, dar o să-mi iau tot leacul, aşa că, încă o dată noapte bună, minunaţi prieteni!

Şi cu aceste vorbe se băgă înapoi în pat şi dormi până târziu dimineaţa.

Şi cu adevărat în casa aceea curând i-a trecut toată istovirea şi a avut parte de multe glume şi dănţuiri, la ceasuri timpurii ori târzii, cu elfii văii. Dar nici măcar acea vale nu-l putea ţine prea mult în loc, iar gândul îi fugea mereu la casa lui. Aşa că, după o săptămână, îşi luă rămas-bun de la Elrond şi, dându-i câteva daruri mici, singurele pe care Seniorul elfilor a vrut să le primească, plecă împreună cu Gandalf.

Tocmai când părăseau ei valea, cerul se întunecă în faţa lor, la Apus, şi ploaia, şi vântul le veniră în întâmpinare.

– Veselă e luna mai! zise Bilbo printre stropii de ploaie care-i biciuiau faţa. Dar noi am întors spatele legendelor, iar paşii ni se apropie de casă. Cred că ăsta-i primul gust al întoarcerii.

– Încă mai avem drum lung, zise Gandalf.

– Dar e ultimul.

Ajunseră la râul care desena marginea Sălbăticiei şi la vadul de sub malul abrupt, de care poate vă amintiţi Domniile Voastre. Apa era umflată de la zăpezile ce se topeau odată cu apropierea verii, şi de la ploaia ce ţinuse toată ziua; ei însă trecură râul, cu oarece greutate, şi merseră mai departe, pe ultima bucată de drum a călătoriei lor, în vreme ce seara cobora peste ei.

Cât despre această parte a călătoriei lor, semăna cu aceea de demult, doar că grupul era mai mic şi mai tăcut; şi nu mai erau troli de data asta. Una-două, Bilbo îşi amintea de peripeţiile pe care le avuseseră pe acel drum cu un an în urmă, şi de vorbele ce le spuseseră – parcă trecuseră zece ani de-atunci! –, astfel că de bună seamă că îşi aminti de locul unde căzuse poneiul în râu şi

unde se abătuseră de la drum şi avuseseră păţania aia urâtă cu Tom, Bert şi Bill.

Nu departe de drum, găsiră aurul trolilor, chiar acolo unde-l îngropaseră, rămas ascuns şi neatins.

– Eu am de-ajuns pentru o viaţă întreagă, zise Bilbo după ce-l scoaseră la lumină. Mai bine ia-l tu, Gandalf. Aş zice că tu o să-i găseşti un rost.

– Chiar c-o să-i găsesc! răspunse vrăjitorul. Dar totul se împarte. O să vezi că o să ai mai multe nevoi decât îţi închipui acum.

Aşa că puseră aurul în desagi şi-i aburcară pe ponei – sărmanii căluţi nu se arătară defel încântaţi. După aceasta, înaintară mult mai încet, căci mergeau mai tot timpul pe jos. Dar pământurile înverziseră, iarba crescuse îndestul, astfel că hobbitul păşea cum nu se poate mai mulţumit. Din când în când îşi ştergea faţa cu o batistă roşie de mătase – nu! nici una dintre ale sale nu supravieţuise, pe aceasta o împrumutase de la Elrond –, căci luna iunie adusese cu sine vara, vremea era din nou senină şi caldă.

Cum toate lucrurile au un sfârşit, chiar şi această poveste, sosi şi ziua în care în faţa ochilor lor se ivi ţara unde se născuse şi crescuse Bilbo, şi unde ştia fiecare alcătuire a pământului şi a copacilor, la fel de bine ca pe propriile mâini şi picioare. Ajungând pe o înălţime, îşi zări Măgura în depărtare; şi-atunci se opri locului şi cântă:

Drumuri, zare depărtată,
    Stânci, păduri, le ştiu chemarea,
Peştera întunecată,
    Râul ce visează marea,
Drumuri prin zăpezi cernute
    Ori cu-a florilor cunună
Prin câmpii necunoscute
    Şi prin munţi sub clar de lună;

Drumuri pe sub nori şi stele
    Duc întruna, nu le pasă,
Doar pribeagu-n zile grele

Ştie drumul lui spre casă!
Ochilor întorşi din valuri
De văpăi, li se arată
Pajişti verzi, copaci şi dealuri,
Lumea lor de altădată!

Gandalf se uită la el.

– Dragul meu Bilbo! Se-ntâmplă ceva cu tine! Nu mai eşti hobbitul de altădată.

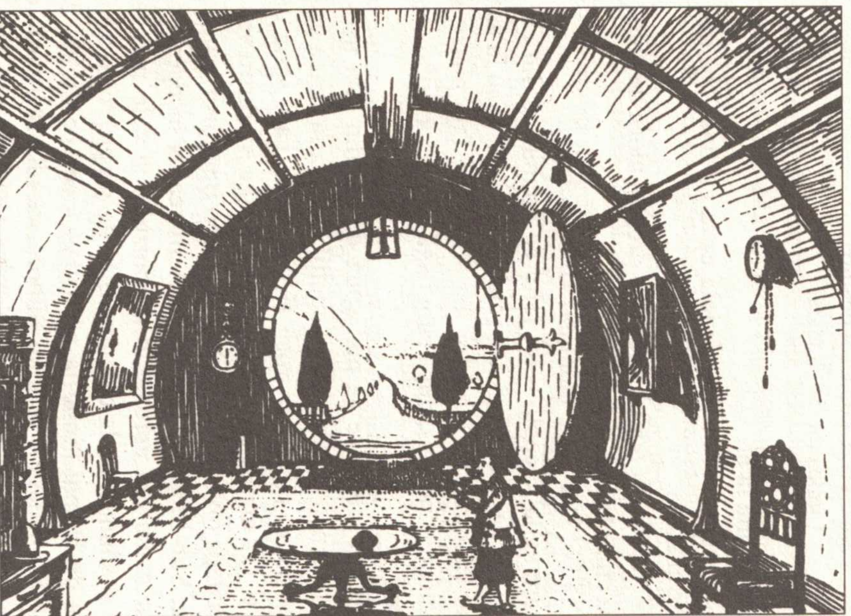
Şi astfel trecură ei podul, apoi prin dreptul morii de lângă râu, şi ajunseră chiar în faţa uşii lui Bilbo.

– Măi să fie! Dar ce se-ntâmplă? strigă hobbitul.

Era mare agitaţie acolo – tot felul de hobbiţi, şi din cei respectabili, şi din cei mai puţin respectabili, se-nghesuiau la uşa lui, şi mulţi se vânturau ba înăuntru, ba afară, dar fără măcar să-şi şteargă picioarele pe preş, după cum băgă de seamă Bilbo supărat nevoie-mare.

Dacă el era mirat, ce să mai spun de cei din faţa uşii lui? Bilbo sosise taman în toiul unei licitaţii! De poartă stătea agăţată o pancartă mare, pictată în roşu şi negru, pe care scria că pe douăzeci şi doi iunie, Domnii Grubb, Brugg şi Burrowes vor vinde la licitaţie obiectele regretatului Bilbo Baggins Esquire, din Fundătura, Sub-Măgură, Hobbiton. Acţiunea va începe la orele 10 fix. Iar acum era aproape ora prânzului şi cele mai multe lucruri se şi vânduseră, la cele mai diferite preţuri, ceea ce vrea să-nsemne de la mai nimic la pe daiboj (ceea ce nu era chiar neobişnuit la o licitaţie). Verii lui Bilbo, Sackville-Bagginşii, erau foarte ocupaţi cu măsuratul camerelor lui, nici mai mult, nici mai puţin, ca să vadă dacă le va încăpea mobila lor. În două vorbe, Bilbo era „Presupus mort“, şi nu toţi cei care spuneau asta se întristară văzând că presupunerea nu se adeverea.

Întoarcerea domnului Bilbo Baggins a stârnit mare tulburare, atât sub Măgură, cât şi peste Măgură şi dincolo de Apă – era cu mult mai mult decât o minune din aceea care ţine trei zile şi gata. Cât despre sâcâielile legale, ele cu adevărat au ţinut câţiva ani



*Holul Fundăturii. Reşedinţa lui B. Baggins Esquire*

buni. De fapt, a trecut ceva vreme până când lumea a recunoscut în cele din urmă că Bilbo era viu. Cel mai greu s-au lăsat convinşi aceia care au pus mâna pe adevărate chilipiruri la Vânzare; până la urmă, ca să nu mai piardă vremea, Bilbo a fost nevoit să-şi răscumpere destul de multe piese din propria mobilă. Nu ştiu câte linguri de argint îi dispăruseră în chip misterior şi nici că le-a mai dat de urmă. Dacă-l întrebai pe Bilbo, îţi răspundea că bănuiala i se îndrepta asupra Sackville-Bagginşilor. Dacă-i întrebai pe ei, nu recunoşteau nici în ruptul capului că Baggins cel întors era chiar Baggins, drept care nici că l-au mai suferit pe Bilbo de atunci. Într-atât de mult îşi doriseră să se mute în frumoasa lui vizuină de hobbit!

Dar Bilbo a descoperit că pierduse mai mult decât lingurile – îşi pierduse reputaţia. E adevărat că de atunci a rămas prietenul elfilor şi s-a bucurat de respectul gnomilor, al vrăjitorilor şi al altora de acelaşi soi, care treceau prin colţul acela de lume; dar n-a mai fost niciodată pe de-a-ntregul respectabil. În fapt, hobbiţii din partea locului chiar îl socoteau „sucit" – fără doar de nepoatele şi nepoţii lui din neamul Took, ai căror părinţi însă nu vedeau cu ochi buni prietenia dintre ei şi Bilbo.

Îmi pare rău s-o spun, dar lui Bilbo nici că-i păsa. Era foarte mulţumit; iar sunetul scos de ceainic pe plită avea de atunci încolo să fie mult mai melodios decât oricând înainte, în liniştitele zile dinainte de Petrecerea Neaşteptată. Sabia şi-o ţinea atârnată deasupra poliţei de la cămin. Cămaşa de zale fusese pusă pe un umeraş, în hol (şi acolo a rămas, până a împrumutat-o el unui Muzeu). Aurul şi argintul şi le-a risipit în mare parte pe daruri, pe cât de extravagante, pe atât de folositoare – lucru ce explică, într-o oarecare măsură, afecţiunea nutrită de nepoţi şi nepoate. Cât despre inelul vrăjit, acesta a rămas marea lui taină, folosindu-l numai când la uşa lui opreau musafiri nepoftiţi.

S-a apucat de scris poezii şi adesea mergea în vizită la elfi; şi cu toate că mulţi clătinau din cap şi-şi fluturau mâinile la frunte, spunând: „Sărmanul domnu' Baggins!", şi chiar dacă puţini credeau

vreuna dintre poveştile lui, el a rămas foarte fericit până la capătul zilelor sale, care au fost neobişnuit de multe.

Într-o seară de toamnă, câţiva ani mai târziu, Bilbo şedea în camera lui de lucru şi-şi scria memoriile – se gândea să le intituleze *Într-acolo şi din nou înapoi, Vacanţa unui hobbit* – când se auzi clopoţelul de la uşă. Era Gandalf, însoţit de un gnom; iar gnomul nimeni altul decât Balin.

– Poftiţi! Poftiţi! îi invită Bilbo înăuntru şi în scurtă vreme şedeau tustrei în jilţuri, lângă foc.

Lui Balin nu-i scăpă că jiletca lui Bilbo se umflase binişor peste pântece (şi avea nasturi de aur adevărat), dar şi Bilbo băgă de seamă că barba gnomului crescuse de câteva degete, iar brâul bătut în nestemate era ceva nemaivăzut.

Începură să vorbească despre vremea petrecută împreună – despre ce altceva? – şi Bilbo îi întrebă cum mergeau treburile pe meleagurile din preajma Muntelui. Din câte se părea, totul mergea strună. Bard reconstruise oraşul în Ţinutul de Jos, iar oamenii veniseră din împrejurimile Lacului şi de la Miazăzi, şi din Apus, să i se alăture; pământul din întreaga vale era lucrat şi îngrijit, iar belşugul se întorsese încă o dată în ţinut; pustiiciunea dinainte se umplea din nou cu păsări şi flori primăvara, şi toamna aducea poame şi ospeţe. Oraşul Lacului, reclădit din temelii, era mai înfloritor decât oricând înainte, iar pe Râul Curgător veneau şi plecau bogăţii fără număr; în acele părţi de lume, oamenii şi gnomii, şi elfii trăiau în prieteşug.

Mai-marele oraşului din acea vreme sfârşise prost. Bard îi dăduse o grămadă de aur, ca să-i ajute pe Oamenii Lacului, dar Mai-marele, fiind din fire unul din aceia care se molipsesc uşor de boala-dragonului, pusese mâna pe mai tot aurul, fugise cu el şi murise de foame în Pustiu, părăsit de toţi care-l însoţiseră.

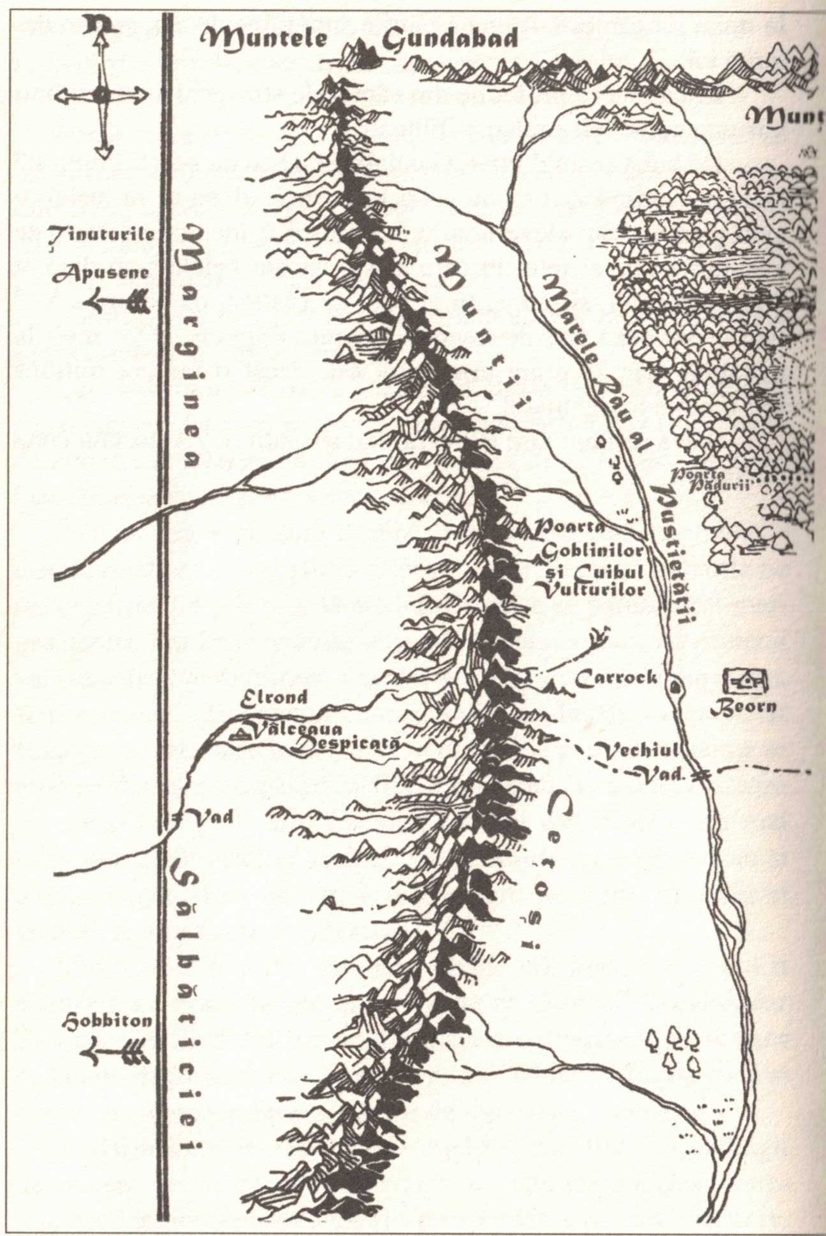
– Mai-marele de-acum e mai înţelept, zise Balin, şi îndrăgit de oameni, pentru că, de bună seamă, în ochii lor mai ales lui trebuie să i se mulţumească pentru prosperitatea pe care o trăiesc.

În noile lor cântece, spun că râurile sunt pline de aur, şi asta datorită lui.

– Înseamnă că profeţiile din cântecele străvechi s-au împlinit într-un anume fel! exclamă Bilbo.

– De bună seamă! întări Gandalf. Şi de ce nu s-ar fi împlinit? Doar n-ai să-mi zici că nu crezi în profeţii, după ce tu însuţi ai avut partea ta în adeverirea lor? Nu ţi-oi fi închipuind că toate aventurile tale şi felul în care ai scăpat din belele s-au datorat doar norocului, şi numai tu ai avut de câştigat de pe urma lor? Eşti o persoană tare de treabă, domnule Baggins, şi ţin mult la mătăluţă; dar, la urma urmei, nu eşti decât o făptură mititică într-o lume foarte mare!

– Slavă cerului! zise Bilbo râzând şi-i întinse vrăjitorului cutia cu tutun.


Muntele Gundabad
Munţ
Ţinuturile Apusene
Marginea Sălbăticiei
Munţii Ceţoşi
Marele Râu al Pustietăţii
Poarta Pădurii
Poarta Goblinilor şi Cuibul Vulturilor
Carrock
Beorn
Elrond
Vâlceaua Despicată
Vechiul Vad.
Vad
Hobbiton


Landa Veştejită
Cenuşii
Pustiiciunea lui Smaug
Munţii de Fier
Codrul
Râul Pădurii
Sălile Regelui Elfilor
Muntele Singuratic
Lacul cel Lung
Esgaroth
Elfilor
Râul Vrăjit
Un tu ne cat
Munţii Codrului Întunecat
Vechiul Drum al Pădurii
Râul Curgător
Pădurenii
Ţara Pustietăţii

# biblioteca rao

## FICȚIUNE

CLASICI

| | |
|---|---|
| *Charles Dickens* | David Copperfield (2 vol.) |
| *Diderot* | Nepotul lui Rameau |
| *Stendhal* | Mănăstirea din Parma |

CLASICI CONTEMPORANI

| | |
|---|---|
| *James Agee* | Un deces în familie |
| *William Blake* | Cântece ale inocenței |
| *Charles Bukowski* | Povești despre nebunia obișnuită ◆ Cea mai frumoasă femeie din oraș și alte povestiri |
| *Albert Camus* | Carnete ◆ Teatru ◆ Primul om |
| *Albert Camus & René Char* | Corespondență 1946-1959 |
| *André Gide* | Falsificatorii de bani. Porumbelul ◆ Fructele pământului |
| *William Faulkner* | Cătunul ◆ Orașul ◆ Casa cu coloane ◆ Steaguri în țărână ◆ Sanctuar ◆ Sartoris ◆ Nuvele regăsite ◆ Neînfrânții ◆ Povestiri inedite ◆ Recviem pentru o călugăriță ◆ Iscoadă în țărână |
| *Michel Foucault* | Cuvintele și lucrurile ◆ Arheologia cunoașterii |
| *Witold Gombrowicz* | Ferdydurke ◆ Trans-Atlantic ◆ Pornografie ◆ Cosmos ◆ Bakakai ◆ Jurnal, vol. 1 |
| *John O'Hara* | BUtterfield 8 ◆ Întâlnire în Samarra |
| *Hermann Hesse* | Jocul cu mărgele de sticlă ◆ Knulp. Demian ◆ Siddhartha ◆ Călătorie spre Soare-Răsare ◆ Lupul de stepă ◆ Narcis și Gură-de-aur |
| *John Irving* | Lumea văzută de Garp ◆ Până te voi găsi |
| *Ilf și Petrov* | Vițelul de aur ◆ Douăsprezece scaune |
| *Franz Kafka* | Corespondență (vol. I) ◆ Corespondență (vol. II) ◆ corespondență (vol. III) |
| *Claudio Magris* | La voia întâmplării◆ Călătorie nesfârșită |
| *André Malraux* | Cuceritorii. Calea regală ◆ Speranța ◆ Muzeul imaginar |
| *Thomas Mann* | Alteță regală ◆ Mărturisirile escrocului Felix Krull ◆ Povestiri ◆ Lotte la Weimar ◆ Doctor Faustus ◆ Casa Buddenbrook ◆ Muntele vrăjit |
| *Gabriel García Márquez* | Aventura lui Miguel Littín, clandestin în Chile ◆ Despre dragoste și alți demoni ◆ Generalul în labirintul său ◆ Un veac de singurătate ◆ Toamna patriarhului ◆ Vijelia ◆ Povestea târfelor mele triste ◆ Dragostea în vremea holerei ◆ Douăsprezece povestiri călătoare ◆ Cronica unei morți anunțate ◆ Ceas rău ◆ Incredibila și trista poveste a candidei Erendira și a bunicii sale fără suflet ◆ Ochi de câine ◆ Știri despre o răpire ◆ N-am venit să țin un discurs |
| *Marcel Proust* | Eseuri ◆ Carnete |
| *Antoine de Saint-Exupéry* | Curierul de Sud. Zbor de noapte. ◆ Pământ al oamenilor ◆ Pilot de război |
| *William Saroyan* | Comedia umană ◆ Nebunie în familie |
| *Jean-Paul Sartre* | Cuvintele. Greața ◆ Teatru ◆ Zidul |
| *Claude Simon* | Drumul Flandrei ◆ Georgicele |
| *John Steinbeck* | Pășunile Raiului ◆ Șoareci și oameni ◆ Fructele mâniei ◆ Cartierul Tortilla ◆ Nopți fără lună ◆ Perla ◆ Jurnal rusesc ◆ Joia dulce ◆ Călătorii cu Charley |
| *Stefan Zweig* | Suflete zbuciumate |

AUTORI ROMÂNI CONTEMPORANI

| | |
|---|---|
| *Vartan Arachelian* | Noaptea bastarzilor |
| *Leo Butnaru* | Ruleta românească |
| *Val Butnaru* | Cartea nomazilor din B |
| *Eugen Ovidiu Chirovici* | Suflete la preț redus ◆ La Broasca Leșinată ◆ Labyrinth.com ◆ A doua moarte ◆ Voodoo ◆ Pulbere neagră ◆ Hoodoo Creek |
| *Cristian Gava* | Drumul spre fericire. Misterul testamentului |

*Dafin Mureșeanu* .................... Sosia
*Adrian Onciu* .................... Cercul Kagan ◆ Afacerea Alzira
*Dumitru Popescu* .................... Cândva, după izgonirea din Paradis...
*Dinu Săraru* .................... Trilogia țărănească (3 vol.)
*Alex Mihai Stoenescu* .............. Patimile Sfântului Tommaso d'Aquino
*Olimpian Ungherea* ................ Sayonara. Confesiunile unui criminalist

THRILLER, AVENTURI, ACȚIUNE
*David Baldacci* .................. Jocul orelor ◆ Colecționarii ◆ Clubul Camel
*Josh Bazell* ..................... Târgul cu moartea
*Dan Brown* ..................... Codul lui da Vinci (ediție ilustrată) ◆ Îngeri și demoni (ediție ilustrată)
*John le Carré* .................... Prietenie absolută ◆ Cel mai vânat om din lume
*Richard Clarke* .................. Poarta scorpionului
*John Connolly* .................. Răzbunătorii
*Robin Cook* ..................... Șocul
*Clive Cussler* .................... Walhalla ◆ Odiseea troiană ◆ Șarpele ◆ Aurul albastru
*Joseph Finder* .................... Puteri excepționale ◆ Paranoia
*Colin Forbes* ..................... Conspirația ◆ Rinocerul ◆ Valul ucigaș
*Karin Fossum* .................... Nu privi înapoi!
*David Gibbins* .................... Aurul cruciaților
*Olivia Goldsmith* ................ Prețul libertății ◆ Viața după Billy
*Javìer Gonzales* .................. A cincea coroană
*John Grisham* ..................... Campionul din Arkansas ◆ Mediatorul ◆ Fotbal și pizza
◆ Ford County ◆ Theodore Boone: puștiul avocat
*Richard Hains* .................... Cameleonul de pe Wall Street
*Jack Higgins* ..................... Atac la președinte ◆ Răzbunarea
*Jane Johnson* .................... Al zecelea dar
*Dean Koontz* ..................... Chipul ◆ În puterea nopții ◆ Trăiește noaptea ◆ Invazia
◆ Odd Thomas ◆ Odd pentru vecie ◆ Fratele Odd
◆ Noaptea lui Odd
*Brad Meltzer* ..................... Cartea sorții ◆ Milionarii
*Nelson DeMille* .................. Căderea nopții ◆ Întoarcerea la Coasta de Aur
*Jo Nesbo* ........................ Fantoma trecutului ◆ Călăul ◆ Steaua diavolului
*Jodi Picoult* ..................... O viață de rezervă ◆ Dispariții
*Mario Puzo* ...................... Omerta
*John Saul* ........................ Casa de la răscruce ◆ Clubul Manhattan ◆ Vocile ◆ Coșmarul
◆ Vocile răului
*Joscelyn Godwin & Guido Mina di Sospiro* .. Cartea interzisă
*Olen Steinhauer* .................. Turistul
*Scarlett Thomas* .................. Sfârșitul domnului Y
*J.R.R. Tolkien* .................... Copiii lui Hurin
*Nicola Upson* .................... Un expert în crimă
*Philip Vandenberg* ................ Al optulea păcat
*Michael White* .................... Secretul Medici
*Mark Winegardner* ............... Întoarcerea nașului ◆ Răzbunarea nașului
*David Wroblewski* ................ Povestea lui Edgar Sawtelle

ROMAN ISTORIC
*Juan Tafur* ....................... Pătimirile Mariei Magdalena
*Su Tong* ......................... Eu sunt împăratul Chinei

RAO CONTEMPORAN
*Chimamanda Ngozi Adichie* .......... Jumătate de soare galben
*Aravind Adiga* .................... Tigrul Alb
*Nikita Lalwani* .................... Harul
*Manuel de Lopez* .................. Frumoasa din ceață
*Javier Marias* ..................... Inimă atât de albă
*Colum McCann* .................... Goana nebună a lumii
*Azar Nafisi* ....................... Citind *Lolita* în Teheran
*Marius Serra* ..................... Farsa
*Patricia Wood* .................... Loterie

DRAMĂ

*Àngela Becerra* .................... Ella
*Kim Edwards* .................... Fiica tăcerii
*Louise Erdrich* .................... Toba pictată
*Alice Hoffman* .................... Al treilea Înger
*Helen Oyeyemi* .................... Fiica lui Icar
*Indra Sinha* .................... Oamenii lui Animal

ROMAN BIOGRAFIC

*Ruy Câmara* .................... Cântece de toamnă

PENTRU TINE

*John Burnham Schwartz* .............. Împărăteasa
*Anthony Capella* .................. Ofițerul stării civile
*Lan Samantha Chang* .............. Moștenire
*Sophie Dahl* .................... În jocul celor mari
*Laura Dave* .................... Londra este cel mai frumos oraș din America
*Anne Fine* .................... Cenușa unei iubiri
*Rina Frank* .................... Toate casele au nevoie de un balcon
*Gloria Goldreich* .................. Cină cu Anna Karenina
*Victoria Hislop* .................. Insula
*Stephanie Kallos* .................. Vieți în mozaic
*Sarah Lark* .................... În țara norului alb
*Santa Montefiore* .................. Marea iubirii pierdute
*Linda Newbery* .................. Fata sălbatică
*Francine Prose* .................. Prima iubire
*Ambra Radaelli* .................. Casa de vacanță
*Daniele Sallènave* .................. La Fraga
*Lisa See* .................... Floare-de-Zăpadă și evantaiul secret ◆ Dragostea Florii-de-Bujor
*Heather Skyler* .................. Vârsta perfectă
*Ayelet Waldman* .................. Dragostea și alte lucruri imposibile

## NONFICȚIUNE

ISTORIE, SOCIOLOGIE, POLITICĂ, GEOGRAFIE, RELIGIE, ARTĂ

*Benedict al XVI-lea* ................ Isus din Nazaret
*Grigore Arbore* .................. Libertatea fără democrație și „glonțul de aur"
*Richard Bassett* .................. Spionul-șef al lui Hitler
*Antony Beevor* .................. Stalingrad
*Eugen Ovidiu Chirovici* .............. Misterele istoriei ◆ Puterea ◆ Noua economie
*Bill Clinton* .................... Arta de a dărui
*John Curran* .................... Agatha Christie. Jurnalul secret
*Vasile Dâncu* .................... Patrie de unică folosință ◆ Mitologii, fantasme și idolatrie
*Norman Davies* .................. Varșovia
*Ioan Drăgan* .................... Comunicarea
*Richard J. Evans* .................. Al Treilea Reich
*Bogdan Ficeac* .................. De ce se ucid oamenii
*John Lewis Gaddis* ................ Războiul Rece
*Cristopher Hale* .................. Cruciada lui Himmler
*Jonathan Harr* .................. Tabloul pierdut
*Vittoria Haziel* .................. Patimile după Leonardo
*Angela Lambert* .................. Viața irosită a Evei Braun
*Vasile Maierean, Dan Dulciu* .......... O istorie a criptologiei romțnești
*Liviu Maior* .................... Alexandru Vaida Voevod
*Bor Sugarjav & Ion Mihail Iosif* ....... Mongolia lui Cinghis Haan
*M. Baigent & Ion Mihail Iosif* .......... Moștenirea mesianică ◆ Sângele sfânt și Sfântul Graal
*Irène Mainguy* .................. Simbolurile masoneriei în mileniul III
*Virgil Măgureanu* .................. Declinul sau apoteoza puterii? ◆ Sociologie politică ◆ De la regimul comunist, la regimul Iliescu
*Stefan Aust* .................... Complexul Baader-Meinhoff
*Ștefan Mâșu* .................... Revelațiile Ucenicului Mason ◆ De la Ucenic la Calfă în Francmasonerie ◆ Omenirea secolului al XXI-lea și Guvernul Mondial
*Marian Nazat* .................... România oranj ◆ România târâș

*Barack Obama* .................... Îndrăzneala de a spera
*Ioan Mircea Pașcu* .................... Jurnal de... „Front"
*Sidney Pike* .................... CNN – Noi am schimbat lumea
*Lynn Picknet & Clive Prince* .......... Giulgiul de la Torino ◆ Misterul templierilor
*Lawrence Rees* .................... Auschwitz
*Mihai Retegan* .................... Povestea unei trădări
*Alex Mihai Stoenescu* .................... Istoria loviturilor de stat în România (vol. 4, partea I) ◆ Istoria loviturilor de stat în România (vol. 4, partea II) ◆ Interviuri despre revoluție ◆ În sfârșit, adevărul
*James Tabor* .................... Dinastia Iisus
*Frederick Taylor* .................... Dresda
*Oreste Teodorescu* .................... Codul lui Oreste
*Joyce Tyldesley* .................... Egipt
*Dumitru Zamfir* .................... Respectarea drepturilor omului în activitatea serviciilor de informații

MEDICINĂ
*Aurelian Curin* .................... Reiki nontradițional
*Vlad T. Popescu* .................... Dincolo de frontierele Reiki

MEMORII, JURNALE, BIOGRAFII
*Carl Bernstein* .................... O femeie la putere
*Benazir Bhutto* .................... Reconcilierea
*Rodney Bolt* .................... Lorenzo da Ponte. Aventurile libretistului lui Mozart
*Gyles Brandreth* .................... Philip și Elisabeta – Portretul unei căsătorii
*Edonde Charles-Roux* .................... Coco Chanel
*Eric Clapton* .................... Autobiografie
*Stanislao Dziwisz* .................... O viață cu Karol
*Al Gore* .................... Asalt asupra rațiunii
*Mireille Guiliano* .................... Franțuzoaicele nu se îngrașă
*Agnès Humbert* .................... Resistence. Războiul nostru
*Julio Iglesias* .................... Între Paradis și Infern
*Angela Lambert* .................... Viața irosită a Evei Braun
*Enrik Lauer* .................... Mozart și femeile
*Gerd Langguth* .................... Angela Merkel
*Pierre Leprohon* .................... Vincent van Gogh
*Ilie Năstase* .................... Mr Năstase (conține coliță filatelică)
*Ioan Paul al II-lea* .................... Memorie și identitate
*David Rockefeller* .................... Memorii
*Emil Tocaci* .................... Ultimul protest
*Roxana Valea* .................... Prin praf și vise
*Kurt Vonnegut* .................... Un om fără de țară
*Regina Maria a României* .................... Povestea vieții mele (3 vol.)

ESEISTICĂ
*Mark Crick* .................... Supa lui Kafka
*Ernesto Sábato* .................... Eseuri (vol. 1, 2)
*Marius Tucă* .................... Astenii de buzunar ◆ Pamflete cu români

www.raobooks.com | www.rao.ro | e-mail: club@raobooks.com

Tipărit la Radin Print,
prin reprezentantul pentru România
4 Colours



J.R.R. TOLKIEN s-a născut la data de 3 ianuarie 1892 în Bloemfontein. După ce a luptat în Primul Război Mondial, Tolkien și-a început cariera academică, fiind considerat drept unul dintre cei mai renumiți filologi. În întreaga lume, Tolkien este cunoscut ca fiind creatorul Pământului de Mijloc și autorul unor opere fantasy de excepție precum *Hobbitul, Stăpânul Inelelor, Silmarillion.* Cărțile sale au fost traduse în peste 40 de limbi și vândute în zeci de milioane de exemplare. J.R.R. Tolkien a murit în 1973 la vârsta de 81 de ani.

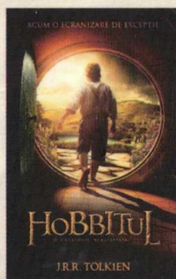
**Aceasta este povestea despre cum un Baggins a avut o aventură și s-a trezit că face și zice lucruri cu totul și cu totul neașteptate...**

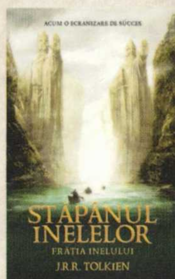
Bilbo Baggins este un hobbit care se bucură de o viață confortabilă, lipsită de mari ambiții, și care arareori face drumuri mai lungi decât cele până în cămara lui. Viața lui calmă este deranjată de apariția vrăjitorului Gandalf și a treisprezece gnomi. Aceștia vor să-l ia cu ei într-o aventură „într-acolo și din nou înapoi", căci au un plan cum să fure comoara lui Smaug, un dragon uriaș și extrem de periculos...

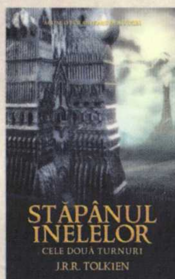
Preludiu la trilogia *Stăpânul Inelelor, Hobbitul* s-a vândut în milioane de exemplare de la publicarea sa în 1937, devenind una dintre cele mai îndrăgite și iubite cărți ale secolului XX.

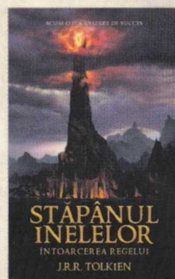
„O capodoperă fără cusur."

THE TIMES












ISBN 978-606-609-368-2




editura rao




www.rao.ro
www.raobooks.com